NOTITIA DIGNITATUM

ACCEDUNT

NOTITIA URBIS CONSTANTINOPOLITANAE

ET

LATERCULI PROUINCIARUM

EDIDIT

OTTO SEECK.

BEROLINI
APUD WEIDMANNOS
MDCCCLXXVI.

THEODORO MOMMSEN

GRATO ANIMO

D. D. D.

INDEX RERUM.

PRAEFATIO.

Res critica librorum prope omnium, quos hoc volumine conprehendimus, aut tota aut magna ex parte nititur uno codice manu scripto, qui Spirae quondam adseruatus post medium s. XVI periit. Sed quoniam apographa eius quattuor extant, quae omnia ea cum cura facta sunt, ut etiam in minimis rebus conspirent, non est cur iacturam magnopere doleamus. De omnibus enim libri primarii scripturis, quin etiam de diuisione eius in paginas et columnas aeque constat ac si ipse maneret, atque adeo picturae eius felici quodam casu propemodum integrae ad nos peruenerunt. Et quod eis saeculis, quibus apographa illa confecta sunt, fieri solebat, uidelicet ut in antiqui exemplaris picturis describendis res ipsae quidem redderentur, sed adhiberetur nouella pingendi ratio et supellex, aedificia, similia in eas formas mutarentur, quae miniatoris aetate in usu essent, id in nostris quoque codicibus factum est; sed cum Othonem Henricum comitem Palatinum in eo exemplari, quod a clericis Spirensibus dono acceperat, picturarum immutatio offenderet, alterum earum exemplum confectum est, quod formas codicis primarii quam accuratissime redderet et libro priori adnexum principis desiderio sufficeret. Qui liber duplici picturarum serie adornatus adhuc in bibliotheca Monacensi adseruatur [1]. Itaque de omnibus codicis Spirensis partibus plenum et certum iudicium ferri potest.

Quo in libro scribendo cum librarius *a* littera aperta interdum usus esset, saeculo undecimo recentior non fuit, neque tamen ante medium saeculum nonum compositus,

1) u. Zur Kritik der N. D. Hermae t. IX p. 218.

utpote qui Dicuili librum a. 825 absolutum contineret. Qua re etiam hoc docemur libellos illos diuersissimos, qui in codice Spirensi extabant, aut tum demum in corpus unum redactos esse, cum ipse conscribebatur, aut non ita multo ante. Itaque singula, quippe quae ex fontibus diuersis manauerint, plane diuersa ratione tradita esse possunt, id quod re uera factum est. Erant autem omnia haec:

1. Picturae eae, quas Böckingius in primis editionis suae foliis describendas curauit.

2. *Aethicus.*

3. *Itinerarium Antonini*, cuius uersus primi usque ad uerba »*rationem quod mercurius*« aut rubricatoris neglegentia omissi erant aut saeculo XV ita euanuerant, ut legi iam non possent [1]).

4. *Septem montes urbis Romae.*

5. *Dicuil* [2]).

6. *Notitia Galliarum.*

7. *Laterculus Polemii Siluii.*

8. *De montibus, portis et uiis urbis Romae.*

9. *De rebus bellicis.* Impressus est in editionibus Notitiae Dignitatum *Basil. 1552; Lugd. 1608 append. p 201; Geneu. 1623 append. p. 25; Paris. 1651 p. 164.*

10. *Disputatio Hadriani Augusti et Epicteti philosophi;* impressa in *Not. Dign. ed. Basil. 1552; Paris. 1651 p. 190.*

11. *Notitia urbis Romae* cum inscriptione hac: »*Urbs quae aliquando desolata nunc clariosior* (sic) *piissimo imperio restaurata.*«

12. *Notitia urbis Constantinopolitanae.*

13. *De gradibus cognationum;* impressus in *Corp. Iur. anteiust. ed. Böcking. p. 173; Iurisprudentia anteiustin. ed. Huschke p. 386.*

14. *Notitia Dignitatum.*

Partes 9—14 omnes picturis ornatae erant.

Librarius in codice Spirensi scribendo satis diligenter uersatus est, nam et litterae eius tam planae et expressae erant, ut ei qui postea codicem descripserunt, nisi locis quibusdam euanidis et carie corruptis in litterarum formis uix unquam haesisse uideantur, et corruptelas, quae ex

1) In edit. Parthey et Pinder genuinas codicis Spir. lectiones exhibent *TUV*; *OQ* e codice alio correcti sunt.

2) *V* in edit. Parthey, *B* in edit. Letronne e cod. Spirensi fluxerunt.

neglegentia scriptoris ortae sint, in eo haud ita multas inuenies. Sed cum opuscula geographica in codice Dresdensi 182 et notitiae urbium in codice Uindobonensi 162 ita legantur, ut dubitari nequeat quin ex eodem e quo Spirensis fonte fluxerint, his collatis librarius ille non nunquam interpolationis arguendus est[1]; quae latius fortasse serpsisset, nisi librorum omnium, quos codex continebat, ea ratio esset, quae rarissime tantum ingenio proprio indulgere permitteret. Itaque interpolationes illae nec multae nec fere maioris momenti sunt, si modo opuscula singula, quae librarius in corpus unum contulit, exemplis satis emendatis ad eum peruenerint. Ad haec ipsa ergo tota quaestio transferenda est, ac primum quidem de Notitia Dignitatum dicturi sumus, quae nisi in codice Spirensi nusquam traditur.

Liber[2]) primarius, qui Not. Dignitatum solam continebat, constabat quaternionibus tredecim, quibus senio unus adiectus erat. Librarius in fine cuiusque dignitatis gradus, excepto clarissimatu, qui cum uno tantum folio contineretur, perfectissimatum sine diuisione praecessit, paginas singulas uacuas reliquerat; item tres inter notitias Orientis et Occidentis postque indicem utrumque conscriptae non fuerunt. Folium primum utrum uacuum an, quod magis placet, picturis ornatum fuerit, cum exciderit, definiri nequit. Paginae scripturae destinatae bipertitae erant, singulaeque columnae constabant uersibus uigenis senis, ita ut paginae totae uersuum quinquagenorum binorum capaces essent, quamuis interdum non plures quam binos uel ternos continerent. Nam spatiis eis, quae capitibus absolutis uacua remanserant, neque ad scribendum unquam neque ad pingendum librarius usus est, sed unum quodque caput incipiebat paginam neque minus duas complebat. Tabulis enim insignium scriptura nulla subiecta erat, etiamsi spatium abunde sufficiebat, et tam pictura quam contextus paginam suam tenebant. Atque inscriptiones capitum, quibus insignia

1) *Itin. Ant. p.* 527 genuina lectio: *Ortyx*, Dresd.: *Ortux* Spir.: *Ortigia; Not. urb. Rom. reg. VI 6; 7* Vind.: *Statuam Mamuri, Templum dei Quirini;* Spir.: *Statuam mamuritam plumbeam dei Quirini; Not. urb. Const. II 11* addidit librarius Spir.: *Regio I continet;* VI 18 addidit: *habet;* IX 8: addidit: *ad.*

2) Omnia quae de codice archetypo dicturus sum, in libello *Quaestiones de Not. Dign. (Berol. 1872)* inscripto iam exposui; perpauca tantum re melius considerata h. l. a me immutata sunt.

nulla apposita erant (Or. I; Oc. I; VII; XLII) tanto splendore pictor confecerat, ut paginam dimidiam uel maius etiam spatium implerent. Commata eadem fere in codice fuerunt, quae in editione nostra fecimus, sed cum librarius ferme uteretur compendiis sollemnibus ut *praef.*, *com.*, *pp.*, *leg.*, *coh.*, *aug.*, notasque numerorum adhiberet, uersus multo breuiores euaserant. Praeter compendia illa, quae aut punctis aut uirgulis distincta fuisse crediderim, uerba quae commata singula efficiebant continuata erant, ita ut librarii archetypum describentes in diuisione uerborum saepissime peccarent. Perierunt foliorum paria quattuor, suo loco mota sunt paria duo; praeterea paginae nonnullae, quas librarius ad insignia accipienda praetermiserat, pictoris incuria uacuae remanserunt.

Omnia, quae de forma codicis archetypi exposuimus, imprimis foliorum deperditorum et transpositorum ratione stare, uix est quod dicamus; et quia praeterea summi momenti est, utrum capita ea, quae in indicibus promittuntur, in ipso libro non inueniuntur, casu aliquo exciderint an nunquam in codice archetypo fuerint, discriptionem quaternionum et foliorum integram proponam. Et numerum commatum quidem ita posui, ut neque lacunas neque dittographias in archetypo fuisse sumerem; quare dubitari nequit, quin hac ex parte permulta dubia maneant, quae tamen summae rei nusquam officiunt.

QUATERNIO I.

fol. 1 aut uacuum aut picturis ornatum.]
fol. 2 } praeter inscriptionem summo splendore pi-
fol. 3 } ctam indicem commatum 127 (10? + 52 + 52 + 13?) continebat.
fol. 4a uacua relicta.
b } insignibus praefecti praetorio Orientis de-
fol. 5a } stinatae erant, quae pictoris uitio omissa sunt.
b }
fol. 6a } Or. II commatum 72.
b }
fol. 7a } insignia praefecti praetorio per Illyricum.
b Or. III commatum 30.
fol. 8a insignia praefecti urbis Constantinopolitanae.
b Or. IV.

perierunt.

QUATERNIO II.

fol. 9 insignia magistri militum praesentalis I.
fol. 10 Or. V commatum 50.
fol. 11 insignia magistri militum praesentalis II.
fol. 12 Or. VI commatum 51.
fol. 13 insignia magistri militum per Orientem.
fol. 14a Or. VII comm. 46.
b } insignia magistri militum per Thracias.
fol. 15a }
b Or. VIII comm. 40.
fol. 16 insignia magistri militum per Illyricum.

QUATERNIO III.

fol. 17a Or. IX comm. 41.
b insignibus praepositi sacri cubiculi destinata erat, quae pictoris uitio omissa sunt.
fol. 18a Or. X comm. 2.
b insignia magistri officiorum.
fol. 19 Or. XI comm. 50.
fol. 20a insignia quaestoris.
b Or. XII comm. 4.
fol. 21a insignia comitis sacrarum largitionum.
b Or. XIII comm. 32.
fol. 22a insignia comitis rerum priuatarum.
b Or. XIV comm. 14.
fol. 23a insignia comitum domesticorum.
b Or. XV comm. 6.
fol. 24a uacua relicta ad indicandum finem illustrium dignitatum.
b insignia castrensis.

QUATERNIO IV.

fol. 25a Or. XVII comm. 10.
b insignia primicerii notariorum.
fol. 26a Or. XVIII comm. 4.
b insignia magistrorum scriniorum.
fol. 27a Or. XIX comm. 9.
b insignia proconsulis Asiae.
fol. 28a Or. XX comm. 15.
b insignia proconsulis Achaiae.

fol. 29a Or. XXI comm. 13.
b insignia comitis Orientis.
fol. 30a Or. XXII comm. 27.
b insignia praefecti Augustalis.
fol. 31a Or. XXIII comm. 17.
b uacua relicta ad indicandum finem proconsularium dignitatum; u. C. Th. VI 22, 7.
fol. 32a insignia uicarii Asianae.
b Or. XXIV comm. 19.

QUATERNIO V.

fol. 33a insignia uicarii Ponticae.
b Or. XXV comm. 22.
fol. 34a insignia uicarii Thraciarum.
b Or. XXVI comm. 17.
fol. 35a insignia uicarii Macedoniae.
b Or. XXVII.
fol. 36a insignia comitis Aegypti.
b Or. XXVIII comm. 42.
fol. 37a insignia comitis Isauriae.
b Or. XXIX comm. 13.
fol. 38a insignia ducis Libyarum.
b, fol. 39a: Or. XXX supersunt comm. 6.
b insignia ducis Thebaidos.
fol. 40 Or. XXXI comm. 54.

(fol. 35a–b et fol. 38b–39a: perierunt.)

QUATERNIO VI.

fol. 41a insignia ducis Phoenices.
b Or. XXXII comm. 36.
fol. 42a insignia ducis Syriae.
b Or. XXXIII comm. 29.
fol. 43a insignia ducis Palaestinae.
b Or. XXXIV comm. 40.
fol. 44a insignia ducis Osrhoenae.
b Or. XXXV comm. 29.
fol. 45a insignia ducis Mesopotamiae.
b Or XXXVI comm. 27.
fol. 46a insignia ducis Arabiae.
b Or. XXXVII comm. 40
fol. 47a insignia ducis Armeniae.
b Or. XXXVIII comm. 37.
fol. 48a insignia ducis Scythiae.
b Or. XXXIX comm. 33.

(fol. 43a–46b: eiecta et inter quaterniones V et VI inserta sunt.)

QUATERNIO VII.

fol. 49a insignia ducis Moesiae secundae.
b }
fol. 50a } Or. XL comm. 41.
b insignia ducis Moesiae primae.
fol. 51a Or. XLI comm. 37.
b insignia ducis Daciae ripensis.
fol. 52 Or XLII comm. 40.
fol. 53a uacua relicta ad indicandum finem spectabilium dignitatum.
b insignia consularis Palaestinae.
fol. 54a Or. XLIII comm. 12.
b insignia praesidis Thebaidos.
fol. 55a Or. XLIV comm. 12.
b }
fol. 56a } Or. XLV.
b uacua relicta.

QUATERNIO VIII.

fol. 57 } Oc. I comm. 120 (10? + 52 + 52 + 6?)
fol. 58 } praeter inscriptionem.
fol. 59a uacua relicta.
b }
fol. 60a } insignia praefecti praetorio Italiae.
b }
fol. 61a } Oc. II comm. 51.
b librarii uitio una tantum pagina insignibus praefecti praetorio Galliarum accipiendis relicta erat; quae cum eis non sufficeret, uacua remansit.
fol. 62a Oc. III comm. 50.
b insignia praefecti urbis Romae.
fol. 63a Oc. IV comm. 32.
b }
fol. 64 } insignia magistri peditum.

QUATERNIO IX.

fol. 65 }
fol. 66a } insignia magistri peditum.
b }
fol. 67 } Oc. V comm. 157 (51 + 52 + 51 + 3).
fol. 68a }

fol. 69a, b insignia magistri equitum.
fol. 70a, b Oc. VI comm. 53.
fol. 71, b; fol. 72 Oc. VII comm. 208 (14? + 50 + 50 + 4 + 46?) praeter inscriptionem.

QUATERNIO X.

fol. 73a insignia praepositi sacri cubiculi
b Oc. VIII.
fol. 74a insignia magistri officiorum.
b Oc. IX comm. 44.
fol. 75a insignia quaestoris.
b Oc. X comm. 4.
fol. 76a insignia comitis sacrarum largitionum.
b; fol. 77 Oc. XI comm. 97.
fol. 78a insignia comitis rerum priuatarum.
b Oc. XII comm. 35.
fol. 79a insignia comitum domesticorum.
b Oc. XIII comm. 4.
fol. 80a uacua relicta ad indicandum finem illustrium dignitatum.
b insignia primicerii sacri cubiculi.

(fol. 73–80: perierunt.)

QUATERNIO XI.

fol. 81a Oc. XIV comm. 1.
b insignia castrensis.
fol. 82a Oc. XV comm. 10.
b insignia primicerii notariorum.
fol. 83a Oc. XVI comm. 3.
b insignia magistrorum scriniorum,
fol. 84a Oc. XVII comm. 3.
b insignia proconsulis Africae.
fol. 85a Oc. XVIII comm. 13.
b uacua relicta ad indicandum finem proconsularium dignitatum.
fol. 86a insignibus uicarii urbis destinata, quae pictoris uitio omissa sunt.
b Oc. XIX comm. 25.
fol. 87a insignia uicarii Africae.
b Oc. XX comm. 19.

fol. 88a insignia uicarii Hispaniarum.
b Or. XXI comm. 21.

QUATERNIO XII.

fol. 89a insignia uicarii Septem prouinciarum.
b Oc. XXII comm. 31.
fol. 90a insignia uicarii Britanniarum.
b Oc. XXIII comm. 19.
fol. 91a insignia comitis Italiae. }
b Oc. XXIV comm. 2. }
fol. 92a insignia comitis Africae.
b Oc. XXV comm. 28.
fol. 93a insignia comitis Tingitaniae.
b Oc. XXVI comm. 20.
fol. 94a insignia comitis Argentoratensis. }
b Oc. XXVII comm. 2. }
fol. 95a insignia comitis litoris Saxonici.
b Oc. XXVIII comm. 20.
fol. 96a insignia comitis Britanniarum.
b Oc. XXIX comm. 11.

(fol. 91 et fol. 94:) eiecta et inter quaterniones XII et XIII inserta sunt.

QUATERNIO XIII.

fol. 97a insignia ducis Mauretaniae.
b Oc. XXX comm. 19.
fol. 98a insignia ducis Tripolitanae.
b Oc. XXXI comm. 25.
fol. 99a insignia ducis Pannoniae secundae.
b } Oc. XXXII comm. 48.
fol. 100a }
b insignia ducis Ualeriae.
fol. 101 Oc. XXXIII comm. 52.
fol. 102a insignia ducis Pannoniae primae.
b } Oc. XXXIV comm. 43.
fol. 103a }
b insignia ducis Raetiarum.
fol. 104 Oc. XXXV comm. 31.

SENIO.

fol. 105a insignia ducis Sequanicae.
b Oc. XXXVI comm. 11.
fol. 106a insignia ducis tractus Armoricani.
b Oc. XXXVII comm. 26.
fol. 107a insignia ducis Belgicae secundae.
b Oc. XXXVIII comm. 13.
fol. 108a insignia ducis Germaniae primae.
b Oc. XXXIX.
fol. 109a insignia ducis Britanniarum.
b
fol. 110a } Oc. XL comm. 49.
b insignia ducis Magontiacensis.
fol. 111a Oc. XLI comm. 21.
b
fol. 112
fol. 113a } Oc. XLII supersunt commata 69 praeter inscriptionem.
b uacua relicta.
fol. 114a insignia consularis Campaniae.
b Oc. XLIII comm. 12.
fol. 115a insignia correctoris Apuliae et Calabriae.
b Oc. XLIV comm. 12.
fol. 116a insignia praesidis Dalmatiae.
b Oc. XLV comm. 12.

(fol. 108a – fol. 113b: perierunt.)

Codicem Spirensem per plures alios ex archetypo deriuatum esse mendorum ratio docet, quae plerumque ea est, ut nisi falsis scripturis per exemplaria plura propagatis explicari non possit. Quibus in mendis cum alia tum illud numerandum est, quod tam singula uerba quam tota commata in archetypo describendo omissa et postea in margine adscripta in codice Spirensi loco peruerso inserta sunt [1]. Praeterea interpolationes, quibus N. D. nunc scatet, eam diligentiam quin etiam sagacitatem in libro corrigendo produnt, quam a librario codicis Spirensis, cuius interpolandi rationem ex itinerario et notitiis urbium nouimus, haud facile expectaueris. Et primum compendia codicis archetypi maxima ex parte soluta sunt et, quod mireris, plerumque recte, nisi quod numeri singularis et pluralis et uoces ab eadem stirpe prouenientes

1) u. Zur Kritik der Not. Dign. Hermae t. IX p. 238.

ut praefectus et praefectura saepissime confunduntur[1]. Qua re perspecta facile apparebit, exitus uerborum pro traditis habendos non esse et pro ratione locorum ad arbitrium immutari posse. Tum interpolator diuersa libri capita diligenter inter se contulit, atque hic unum ex altero correxit, illic quae ei notatu digna uidebantur, in margine adscripsit, eaque ratione effecit, ut et glossemata permulta in contextum irreperent[2] et menda semel admissa pluribus locis inferrentur[3]. Et cum perspexisset, insignia partem contextus plerumque referre, quod in archetypo tamen non semper factum est[4], alteram partem ex altera adeo interpolauit, ut nunc insignium inscriptiones haud aliter ferme sint adhibendae, ac si excerpta sint e contextu ipso et eo quidem satis recenti, utpote qui iam litteris minusculis scriptus fuerit[5]. Itaque quoniam de uera insignium lectione restituenda desperaui, correxi in illis omnino nihil, sed menda, quae in codice Spirensi fuisse uidebantur, omnia intacta reliqui. Nam quia inscriptionum utilitas paene nulla erat, nisi ad contextum hic illic corrigendum, in uocabulis ita exhibendis, uti tradita essent, huic usui optime prospexisse mihi uidebar. Solae tabulae capitum Or. XXIX et XXXIX—XLII aut nihil aut non multum a forma antiqua recesserunt[6] et in cap. Or. XXXVI pars tabulae posterior (13—17), reliquae inscriptionis omnes aut passim correctae sunt, aut id quod per totam Occidentis notitiam factum est, adeo e contextu descriptae.

Sed quoniam ad insignium inscriptiones peruentum est neque facile locus alius occurret, quo hanc rem absoluam, pauca de ratione dicenda sunt, qua in magi-

1) l. l. p. 240.
2) l. l. p. 234.
3) l. l. p. 229.
4) u. Die Zeit des Vegetius Herm. t. XI p. 73.
5) Zur Kritik der Not. Dign. p. 231; die Zeit des Vegetius p. 73. Haec interpolandi ratio adeo obuia erat, ut in apographis etiam codicis Spirensis alioquin fide dignissimis interdum grassata sit; u. Or. IX 5=26; 13=35; Oc. V 34=182; 75=224; 84=233.

6) Discrepant a contextu re ipsa XXXIX 3=12; XLI 10=18; mendis scripturae XL 8=13; XLI 8=17; XLII 8=21; ordine enumerationis XXXIX 5, 6=15, 14; XL; XLI 3, 4=13, 12; 9, 10=19, 18; XLII 3, 4=14, 13. Menda, quae in contextu et in insignibus repetantur, nulla inueni nisi hoc solum: XLII 9=18 *Carina* pro *Cariana*, nam XXXIX 5=15 scriptura *Bireo* lectione Rauennatis et tabulae Peutingerianae confirmari uidetur, quamuis Theophylactus et itinerarium Anton. Βερόη et *Biroe* praebeant.

strorum militum insignibus inscriptiones recte positae agnoscantur, interpolatae corrigantur uel certe refellantur. Numeri enim militum, quorum nomina aut plane eadem sunt, nisi quod alteri seniores alteri iuniores appellantur, aut saltem similia ut sagittariorum Gallicanorum et sagittariorum Orientalium, aut qui alia qualibet re arte coniuncti sunt, ut e. g. Petulantes et Celtae, Brachiati et Cornuti, qui in Ammiani libris semper una nominantur neque facile in expeditione aut in hibernis diuulsi esse uidentur, insignibus clipeorum similibus uti solebant. Quod quamuis licentia pictorum et interpolatorum plerumque obscuratum sit, tamen nunc quoque non nunquam apparet. Similitudo autem illa interdum eiusmodi est, ut clipeis alioquin paribus pro colore caeruleo alterius in altero ruber ponatur, uel pro albo giluus, aut ut colores permutentur, e. g. ut in altero signum album in area rubra, in altero signum rubrum in area alba depingatur.

Quae ut probemus, primum de eis tabulis disputabimus, quae cum in codice archetypo inscriptiones insignium cum contextu iam propemodum conspirarent, interpolatione instituta damnum non admodum magnum perpessae sunt; id quod uel praecipue de insignibus magistrorum militum praesentalium in partibus Orientis (V et VI) dicendum erit. Conferat ergo lector clipeos lanceariorum seniorum (V 2) et iuniorum (VI 7), Iouianorum Herculianorumque iuniorum (V 3; 4) et seniorum (Oc. V 2; 3), mattiariorum iuniorum (Or. V 7) et seniorum (VI 2), Dacorum et Scythorum et (Sarmatarum) Regiorum (VI 3; 4; 8), atque eadem similitudo, quam in his obseruabit, in insignibus quoque sagittariorum seniorum iuniorumque Gallicanorum (Or. V 13; 14) et sagittariorum iuniorum Orientalium dominicorumque (VI 14; 15) appareret, nisi in eo codice, quem nos describendum curauimus, in clipeis duobus (V 13; 14) angeli bini, quos alii codices ostendunt, omissi essent[1]. Et in clipeo tertiorum sagittariorum Ualentis (V 15) alioquin simillimo eiusdem modi angelos aliquando fuisse, quamquam in codicibus quos uidi omnibus perierunt, equidem persuasum habeo, clipeum autem eum, cui nomen sagittariorum seniorum Orientalium adscriptum est (VI 13), etiamsi pictorum licentiae multa tribuamus, cum reliquorum tamen sagittariorum insignibus nulla re comparari potest. Sed

1) u. picturas editionis Böckingianae et Basiliensis 1552.

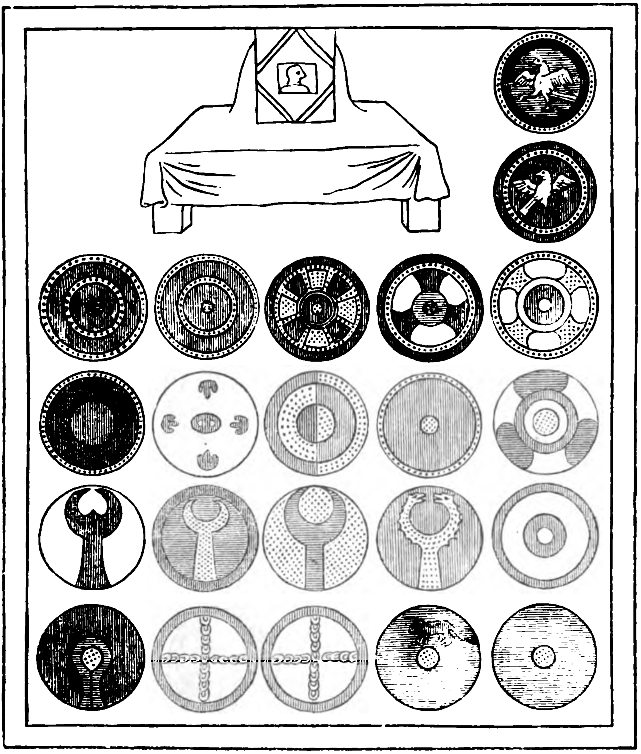
clipeum praecedens in ea tabula, quae apud Böckingium inuenitur, non angelos quidem sed aues duas ostendit, quae cum angelis facile confundi poterant; quos si inseramus, similitudo illa, quae requiritur, restituta est. Et nomina quoque Mattiacorum iuniorum et Constantinianorum (VI 11, 12), qui sagittarios seniores Orientales praecedunt, loco suo mota esse, Mattiacorum seniorum et Constantianorum insignia comparata ostendunt (V 11, 12), quae omnia corriguntur, si Tubantum nomen (VI 10) ad clipeum id referamus, quod sagittariis senioribus Orientalibus tribuitur, inscriptionesque reliquas iuxta positas sinistram uersus moueamus. Itaque in hac quoque tabula ordo clipeorum cum ordine eo, quo numeri in contextu propositi erant, non omnino conspirabat, atque inscriptiones eorum, ita uti nunc leguntur, in codice archetypo non fuerunt sed e contextu haustae sunt. Et ne quis credat, nos in interpolationibus statuendis nimis faciles fuisse, menda contextus apertissima cum in ea tabula, qua de agimus tum in insignibus capitis praecedentis repetuntur[1]. Ergo in eis etiam picturis, ubi partem inscriptionum recte positam esse probari potest, de reliquis dubitari licet, uel potius de nullo clipeo constat ex sola inscriptione, nisi aliae quoque rationes accedant. Quod in insignibus magistrorum militum praesentalium eo usque fit, ut in cap. V inscriptiones 2—4, 7, 8, 10—20, 23—25, in cap. VI 2—6, 14—20 ueras esse, paene affirmauerim, VI 10—13 ita corrigam, uti feci, de reliquis dubitem. Nam ut numeros eos omittam, de quibus iam disputaui, Theodosianorum clipei angelis singulis omnes ornati sunt (V 23—25; VI 23), cornutorum (VI 9) et Batauorum (V 8) insignia in Occidentis partibus eadem fere reperiuntur (V 14; 19), defensores (V 16) et uindices (VI 16) tam nominibus, quam insignium similitudine arte cohaerent, Uisos (V 20) et Teruingos (VI 20), quorum clipei, praesertim si picturas editionum Böckingianae et Basiliensis sequimur, nisi in coloribus non discrepant, utrosque populos Gothicos fuisse constat, Fortenses et Neruios (V 5; 6) Raetouarios (V 17) et Bucinobantes (VI 17), Angleuarios (V 18) et Falchouarios (VI 18), Hiberos (V 19) et Thraces (VI 19) simili quadam ratione coniunctos fuisse, quamuis probari non possit, nihil tamen nos uetat suspicari. Sed brachiatorum insignia (V 9) ab

1) *cf.* VI 24 = 22 = 65 = 63; V 12 = 53.

eis, quae in Occidentis notitia proponuntur (V 15) omnino diuersa sunt, neque felices Honoriani (V 21), uictores (V 22), felices Theodosiani (VI 21), felices Arcadiani (VI 22), ubi repetiti sunt (Or. VII 3; Oc. V 37; Or. V 25; VII 2) utuntur clipeis similibus.

In insignibus magistri militum per Orientem (VII) exceptis clipeis felicium Arcadianorum et Honorianorum, quibus de modo dictum est, dubitandi causas non iuueni, in reliquis autem id quidem probari potest, inscriptiones perperam positas esse, sed quomodo recte ponantur, nisi in parte tabularum trium cap. V not. Oc. indicari non potest. Quas uti potuero emendatas hoc loco lectoribus proponam[1].

1) *cf.* Zur Kritik der N. D. p. 233.

2

3

4—8

9—13

14—18

19—23

2 Iouiani seniores. cf. Or. V 3.
3 Herculiani seniores. cf. Or. V 4.

4 Armigeri propugnatores seniores? cf. 5.
5 Armigeri propugnatores iuniores? cf. 4.
6 Lancearii Sauarienses? cf. Or. V 2; VI 7.
7 ?
8 ?

9 ?
10 ?
11 ?
12 ?
13 ?

14 Cornuti seniores. cf. 25; Or. VI 9.
15 Brachiati seniores. cf. 51.
16 Petulantes seniores. cf. 17; u. praef. p. XVIII.
17 Celtae seniores. cf. 16; 59.
18 Heruli seniores.

19 Bataui seniores. cf. Or. V 8.
20 Mattiaci seniores. cf. 21; Or. V 12; VI 11
21 Mattiaci iuniores. cf. 20.
22 Ascarii seniores. cf. 23.
23 Ascarii iuniores. cf. 22.

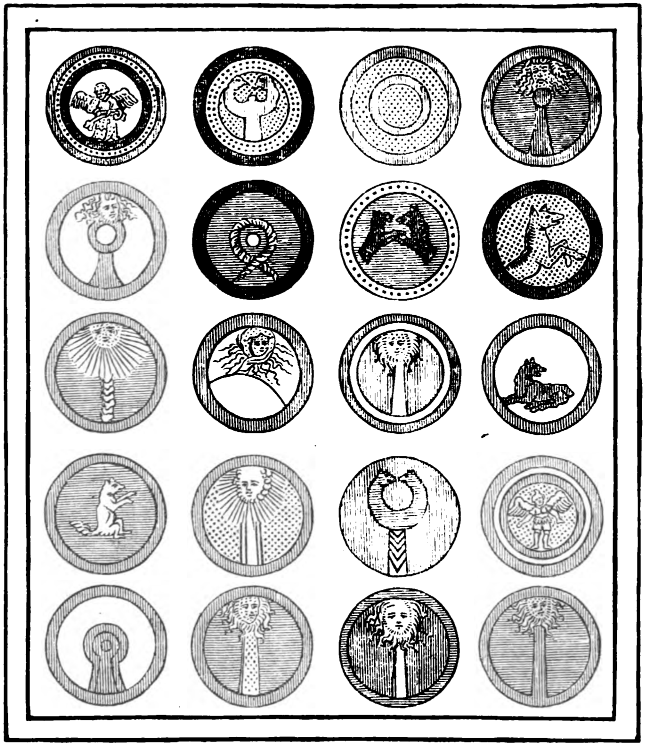
24—27

28—31

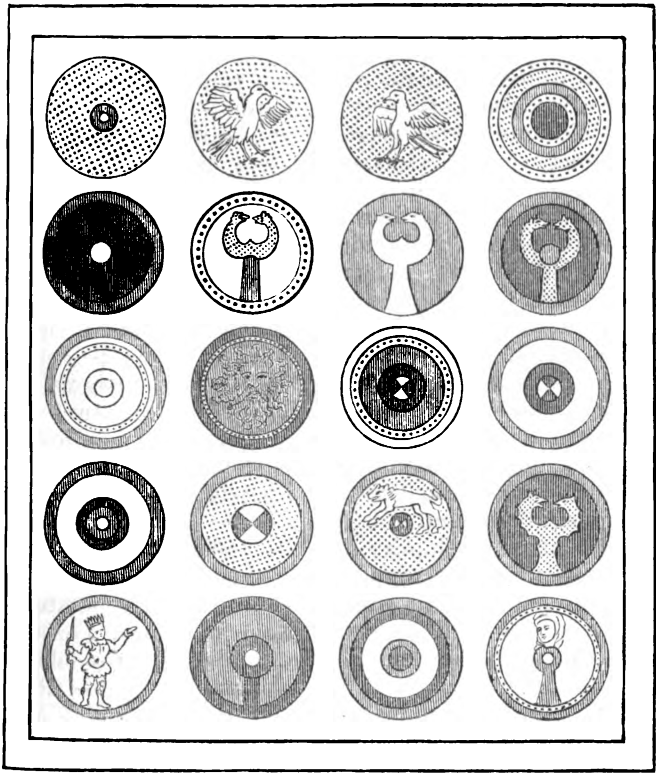
32—35

36—39

40—43

24	Iouii seniores.	25	Cornuti iuniores. cf. 14.	26	Sagittarii Neruii.	27	Leones seniores. cf. 28; capita barbata. crinita e leonum capitibus corrupta esse uidentur.
28	Leones iuniores. cf. 27.	29	?	30	?	31	?
32	?	33	?	34	?	35	?
36	?	37	?	38	?	39	Iouii iuniores? cf. 24.
40	?	41	?	42	?	43	?

—47
—51
—55
—59
—63

44 ?	45 ?	46 ?	47 ?
48 ?	49 ?	50 ?	51 Brachiati iuniores. cf. 15; 196.
52 Honoriani Atecotti seniores. cf. 54; 197.	53 Marcomanni. in cap. VII 38 semel tantum ponuntur; in cap. V 198, 199 bipertiti sunt.	54 Honoriani Atecotti iuniores. cf. 52; 200.	55 Brisigaui seniores. cf. 56; 201.
56 Brisigaui iuniores. cf. 55; 202.	57 Honoriani Mauri seniores. cf. 58; 203.	58 Honoriani Mauri iuniores. cf. 57; 204.	59 Celtae iuniores. cf. 17.

Praeter ea menda, quibus de egimus, corruptelae perquam multae ex litteris anglosaxonicis male lectis enatae sunt, quod in primis apparet in permutationibus litlerarum *n* et *r*, *r* et *y*, *a* et *u* tam saepe repetitis, ut fere ad arbitrium unam pro altera ponere liceat. Diuisio autem illa columnarum et paginarum, quam in archetypo fuisse uidimus, cum magnam et inutilem, ut uidebatur, membranae profusionem requireret, penitus sublata est. Et insignia quidem in codice Spirensi paginas nouas incipere solebant — spatium enim alia ratione non suffecisset — sed contextus, si breuior erat, non nunquam subiciebatur tabulae et ubi hoc factum non est, ita scriptus erat, ut commata prima: *sub dispositione etc.* per totam paginam continuarentur, spatium autem reliquum in tot columnas diuideretur, ut maiora etiam capita pagina una plerumque caperet. At capita ea, quibus insignia nulla opposita erant, ita praecedentibus adnectebantur, ut in media columna incipientes partem illorum efficere uiderentur. Quae omnia cum in codicibus Monacensi quoque (*M*) et Canoniciano (*C*) adhuc obseruari possint neque ad rem criticam magni momenti sint, plura de eis dicere supersedeo.

De libellis reliquis, qui in codicis Spirensis apographis reperiuntur, haud multa dicenda sunt, cum omnia fere quae notatu digna uidentur, ex apparatu critico facile concludi possint. Nam not. urb. Constant., quam praeter Spirensem liber antiquissimus Uindobonensis omnibus satis notus, qui topographiae urbis Romae operam dederunt, nobis seruauit, ita in utroque codice legitur, ut Spirensem diligentissime descriptum esse sed hic illic interpolatum iudices, Uindobonensem purum quidem sed negligentius exaratum, utrumque autem tam prope ad codicem archetypum accedere, ut haud scias, cui plus tribuas. At laterculus Pol. Siluii et not. Gall. codicibus innumerabilibus et multis quidem uetustissimis inserti sunt, sed in codice Spirensi plane singulari ratione traduntur. Laterculus enim ualde interpolatus est, sed tempore tam remoto, ut interpolationes eaedem iam Paulo Diacono notae fuerint[1]), notitiae autem Galliarum exemplar nullum tam fidum archetypi imaginem reddit, quam Spirensis liber littera C in editione nostra notatus. De stemmate codicum, quod editioni praeposuimus, fusius disputandum esse non duxi; neque enim res tot uerbis

1) u. Mommsen, Laterculus Polemii Siluii, Abhandlungen der sächs. Gesellsch. der Wissensch. Phil.-hist. Cl. 1857 p. 231 ff.

digna uidebatur, quot haec disputatio requirebat, et in libello tam paruo omnes, quorum interest, facillime ipsi rationes cognationum inuenire possunt.

In editione instruenda pro ratione rerum diuersas uias ingressi sumus; et Notitiam urb. Constant. quidem, quae a doctulo aliquo stilo quam maxime elaborato conscripta est eodem modo tractauimus, qui in edendis auctoribus antiquis dudum receptus est, sed in meris nominum enumerationibus philologica emendandi ratio aut periculosa fuisset aut superflua. Itaque laterculum Ueronensem ex editione Mommseniana [1]) repetiuimus librariorum uitiis eo usque correctis, ut nomina prouinciarum quodammodo agnosci possent, orthographia autem uitiosa et mendis, qui cum plena certitudine corrigi nequirent, ita uti tradita erant relictis. Et in laterculo Polemii Siluii et notitia Galliarum nihil omnino correximus, sed quae in archetypo fuisse uidebantur, quam fidissime expressimus, lectionibus codicum rectis quidem sed ex interpolatione ortis in apparatum criticum nonnunquam reiectis. Qua de re ut iudicium plenum et certum ferre liceret, sufficiebant, quod ad laterculum attinet, codices quattuor, quibus iam Mommsenus usus erat; reliquis ergo, quorum notitiam habui, omnibus neglectis, id solum in apparatu Mommseniano immutauimus, ut pro apographo codicis Spirensis secundario primarium adhiberemus. Atque ad notitiae quoque Galliarum archetypum restituendum suffecissent codices tres, unum libri Spirensis apographum (*C*) codexque unus familiae *a* et *d*; sed cum interpolationes libelli huius, ut quae ad initium saeculi quinti redirent, non nullius momenti essent, ut de his constaret et antiquissimae a recentioribus discerni possent, cuiusque familiae, quam equidem nossem, adhibui exemplaria bina ea, quorum aut collationes optimas praesto haberem aut quae ex familiis alienis minime correcta uiderentur. Nam et codices, qui ex familiis pluribus conflati erant, et familias, qui ex classibus pluribus, abieci omnes, excepto codice A^1 et qui ad explicandas huius lectiones facerent, A^2A^3Bb; ille enim, cum aut ipse aut eius simillimus a Sirmondo publici iuris factus esset, uulgatae instar erat, quae cum usque ad hunc diem auctoritate maxima uteretur, negligi non potuit. Et ne quis miretur, me codicem saeculo septimo exaratum tam parui aestimare, hoc

1) Das Provinzenverzeichnis vom Jahre 297, Abhandl. der Berliner Akad. der Wissensch. 1862 p. 489 ff.

addere liceat, exemplaria singularum familiarum, quae nos adhibuimus, prope omnia saeculis nono et decimo scripta esse, ita ut a probabilitate minime abhorreat, archetypos earum uel antiquiores fuisse codice Sirmondiano.

In libris eis, quorum contextus testium plurium fide nitebatur, familiae cuiusque specimina bina satis superque uidebantur, in Notitia Dignitatum autem, quae tota ex uno fonte haurienda erat, apographa eius omnia adhibui. Auctoritati codicis unius ex eis qui superstites essent, totum me addicere nolui neque potui; omnes enim tam diligenter descripti sunt, ut plerumque etiam in minimis rebus conspirent, et ubi dissentiunt, consensus partis maioris, id quod raro alias euenit, fere pro tradita lectione habenda est. Uariam lectionem integram dedi, nisi quod minutias mere orthographicas suppressi, et plura fortasse supprimenda erant, quae editor parum adhuc expertus, quamuis inutilia esse perspexissem, nimis anxius in apparatum criticum recepi. In nominibus urbium locorum populorum barbarorum, exceptis notissimis ut e. g. Rauenna, Astures, nihil immutaui, sed quae in codice Spirensi scripta fuisse persuasum habebam, ea in contextu religiose proposui, omnibus quae ad emendanda uel explicanda nomina facerent, in adnotationes reiectis. Coniecturas, quae res ipsas spectarent, aut si certae erant aut si conspectus generalis locorum in huiusmodi catalogo minime contemnendus hac re iuuaretur, in contextum recepi; reliquas, nisi quae nullam probabilitatem habere uiderentur, proposui in adnotationibus. Omnes autem litteris inclinatis distingui iussi, ita ut ubique primo obtutu appareat, quae tradita sint, quae ex coniectura posita. In rebus orthographicis, etsi recta scribendi ratio iam eo tempore, quo Notitia Dignitatum composita est, non semper obseruata sit, me tamen nimis anxie codicum auctoritati addictum fuisse, nunc quidem perspicio, sed libro iam dudum impresso nihil immutari potest. Insignia ex ea codicis Monacensis parte, quam fidelissimam archetypi imaginem reddere supra (p. VII) indicaui, charta dilucida paginis imposita diligenter efficta sunt et postea eo instrumento, quod ciconiae rostrum appellamus, ligno inscriptae. Cum autem miniator, qui illam codicis partem confecit, in pingendis rebus minutis et curam maiorem requirentibus non nunquam negligentius uersatus esset, melius me lectorum commodo consulturum esse

putaui, si insignia magistrorum militum ex altera codicis parte nouella quidem ratione sed multo maiore cum diligentia composita describi iuberem. Quod ut facerem, ea quoque ratione adductus sum, ut uiris doctis, qui accuratiorem de insignibus quaestionem instituere uellent neque codices ipsos praesto haberent, quandam conferendi facultatem praeberem. Mea enim editione emissa tria picturarum, quibus de agitur, exemplaria habebunt, quae omnia riuulis diuersis ex communi fonte fluxerunt, scilicet picturas editionis Basiliensis [1]) e Spirensi ipso descriptas, Böckingianas ex codicis Monacensis parte posteriore haustas, meas, quae ex eiusdem libri parte priore originem ducunt.

Quod ad Notitiam Dignitatum edendam eis subsidiis instructus accessi, ut lectiones quae recipiantur dignas posthac ex codicibus manu scriptis prolatum iri paene negare audeam, amicorum comitate et praecipue Theodori Mommseni praeceptoris optime de me meriti beneuolentia effectum est. Nam et quae mihi ab aliis collata sunt, magna ex parte eo interueniente impetraui, et ubi ipse in hoc laborum genere adhuc inexpertus haerebam, dux peritissimus uias monstrauit atque aperuit. Itaque libros omnes, ex quibus Spirensis deperditi notitia haurienda est, aut ipse contuli aut alii a me rogati contulerunt. Ex quibus de Boor amicitiae, qua iam a primis studiorum annis coniuncti sumus, haud uulgare documentum dedit, cum Londinio, ubi tum uersabatur, Oxoniam profectus est, ut laborem codicis Canoniciani (*C*) conferendi satis taediosum susciperet. Quo opere perfecto de locis quibusdam, qui mihi dubii remanserant, uu. dd. Neubauer et Bywater Oxonienses certiorem me fecerunt. Et librum Parisinum (*P*), postquam a u. d. Geppert acceperam, Böckingii collationem fide dignam non esse, u. d. Otto Hirschfeld qua est comitate in usum meum pro parte contulit, pro parte lectiones Böckingianas suppleuit et correxit. Codicem Palatinum (*M*) ipse primum Monaci euolui a praefectis bibliothecae regiae Foeringer et Halm benignissime adiutus, tum ministerio regio interueniente ad me Berolinum missum denuo inspexi; item Uindobonensi libro (*V*) eiusdem ministerii auxilio liberalissimo bis mihi uti licuit. Quod autem ad opuscula minora attinet, codices notitiae urbis Constant. omnes contuli

1) Eaedem repetitae sunt in editionibus Pancirolianis.

ipse, notitiae Galliarum Parisinum *d* mea causa euoluit Hirschfeld, librorum Coloniensium apographa u. d. Wattenbach, antequam imprimerentur, mihi utenda concessit; praeterea uu. dd. Schmitz Coloniensis et Gardthausen Lipsiensis collationes codicum nonnullorum a se factas benignissime mecum communicauerunt, quas tamen, ne moles apparatus critici in immensum cresceret, adhibere nolui. Adiumenta reliqua editionis libris impressis debeo, qui cum in omnium manibus uersentur, plura de eis dicere supersedeo.

Opere post trium annorum curas absoluto nemo credo me ipso melius perspiciet, quam multa aliis supplenda et corrigenda reliquerim; id autem me effecisse reor, ut in libris omnibus, quos hoc uolumine coniunxi, iam de lectionibus, quae pro traditis accipiendae sint, ubique constet. Et haec, quam uel maximam huius libri utilitatem duxerim, non tam mihi ipsi debetur quam amicorum et fautorum huius operis benignissimis studiis. Quibus omnibus inprimis Mommsenio, de Borio, Hirschfeldio gratias maximas ago et omnes acturos esse puto, qui aliquando hoc libro usuri sunt.

Parisiis, mense Augusto MDCCCLXXVI.

NOTITIA DIGNITATUM.

C *Oxoniensis Canonicianus lat. misc. 378* *s. XV.*
P *Parisinus 9661* *s. XV.*
V *Uindobonensis 3103* *s. XV.*
M *Monacensis 10291* *s. XVI.*

M[1] *inscriptiones picturarum, quae contextui insertae sunt.*

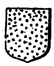
M[2] *inscriptiones picturarum, quae ad finem libri adnexae sunt.*

Nota codicis uncis rotundis inclusa indicaui, mihi de lectione eius non constare.

Quae nulla re in apparatu critico adnotata litteris inclinatis in contextu impressa sunt, in codicibus omnibus sine lacunae indicio omittuntur.

In clipeis, qui p. 11—31; 115—144 in insignibus picti sunt, indicantur colores hoc modo:

 albus. *ruber.*

 giluus. *caeruleus.*

I.

Notitia dignitatum omnium, tam ciuilium quam militarium, in partibus Orientis.

Praefectus praetorio Orientis.
Praefectus praetorio Illyrici.
Praefectus urbis Constantinopolitanae.
Magistri equitum et peditum in praesenti duo.
  Equitum et peditum per Orientem.
  Equitum et peditum per Thracias.
  Equitum et peditum per Illyricum.
Praepositus sacri cubiculi.
Magister officiorum.
Quaestor.
Comes sacrarum largitionum. Böck. p. 4
Comes rerum priuatarum.
Comites domesticorum duo:
  Equitum.
  Peditum.
Primicerius sacri cubiculi.
Primicerius notariorum.
Castrensis sacri palatii.

1 oīm dignitatum *V* || ciuium *CV* || in *om.* *P* || 2 refectus *V* *spatio rubricae uacuo relicto.* || 3 ollyrici *P* || 9 p̄p̄ *CPM* papa *V* || sacri *om.* *M* || 12 com̄ *CPV* comites *M* || 13 com̄ *CP* comi̅ *V* comites *M* || 14 domestici corum *P*

Magistri scriniorum:
Memoriae.
Epistolarum.
Libellorum.
Graecarum.
Proconsules II:
Asiae.
Achaiae.
Comes Orientis.
Praefectus Augustalis.
Uicarii quatuor:
Asianae.
Ponticae.
Thraciarum.
Macedoniae.
Comites rei militaris duo:
Aegypti.
Isauriae.
Duces *tredecim:*
Per Aegyptum duo:
Lib*y*arum.
Böck. p. 5 Thebaidos.
Per Orientem sex:
Foenicis.
Eufratensis et Syriae.
Palaestinae.
Osrhoenae.
Mesopotamiae.
Arabiae.
Per Ponticam unus:
Armeniae.
Per Thracias duo:
Moesiae secundae.

20 magister *M* || 24 crecarum *PV* || 25 *post* 27 *colloc.* *V* || 27 achie *V* || 29 profectus *P* || 40 librarum *CPVM* || 46 osrhoe *C* || 49 ponticum *M*.

53 Scythiae.
54 Per Illyricum II:
55 Daciae ripensis.
56 Moesiae primae.
57 Consulares XV:
58 Per Orientem V:
59 Palaestinae.
60 Foenicis.
61 Syriae.
62 Ciliciae.
63 Cypri.
64 Per Asianam tres:
65 Pamfyliae.
66 Hellesponti.
67 Lydiae.
68 Per Ponticam II:
69 Galatiae.
70 Bithyniae. Böck. p. 6
71 Per Thracias II:
72 Europae.
73 Thraciae.
74 Per Illyricum III:
75 Cretae.
76 Macedoniae.
77 Daciae mediterraneae.
78 Aegyptus autem consularitatem non habet.
79 Praesides XL:
80 Per Aegyptiacam quinque:
81 Libyae superioris.
82 Libyae inferiotis.
83 Thebaidos.
84 Aegypti.
85 Arcadiae.

56 mesce *V* ‖ 60 fonicis *CPV* ‖ 77 mediterranie *C'* ‖ 80 aegyptiaca *M*.

86 Per Orientem VIII:
87 Palaestinae salutaris.
88 Palaestinae secundae.
89 Foenicis Libani.
90 Eufratensis.
91 Syriae salutaris.
92 Osrhoenae.
93 Mesopotamiae.
94 Ciliciae secundae.
95 Per Asianam VII:
96 Pisidiae.
97 Lycaoniae.
Böck. p. 7 98 Frygiae Pacatianae.
99 Frygiae salutaris.
100 Lyciae.
101 Cariae.
102 Insularum.
103 Per Ponticam VIII:
104 Honoriados.
105 Cappadociae primae.
106 Cappadociae secundae.
107 Helenoponti.
108 Ponti Polemoniaci.
109 Armeniae primae.
110 Armeniae secundae.
111 Galatiae salutaris.
112 Per Thracias quatuor:
113 Haemimonti.
114 Rhodopae.
115 Moesiae secundae.
116 Scythiae.
117 Per Illyricum octo:
118 Thessaliae.
119 Epiri ueteris.
120 Epiri nouae.

89 fonitis *V* || 92 osyhene *C* || 103 ponticum *P* || 107 helepo *M*.

121 Daciae ripensis.
122 Moesiae primae.
123 Praeualitanae.
124 Dardaniae.
125 Macedoniae salutaris.
126 Correctores duo: Bock. p. 8
127 Augustamnicae.
128 Paflagoniae.

II.

Insignia praefecti praetorio per Orientem desiderantur.

1 Sub dispositione uir*i* illustri*s* praefect*i* Böck. p. 9
praetorio per Orientem sunt[1]) dioceses infrascriptae:
2 Oriens.
3 Aegyptus.
4 Asiana.
5 Pontica.
6 Thracia.
7 Prouinciae:
8 Orientis quindecim:
9 Palaestina.
10 Foenice.
11 Syria.
12 Cilicia.

1) sunt *del. Gelenius.*

124 darniae *P* || 127. 128 augustani incepaflagonie *V*.

II.

1 uirorum illustrium praefectorum (prefectorum *C*) *CPVM* || dioceses] *ita codd. ubique omnes; cf. Sulp. Seu. epist. I 10; III 6. dial. II 3, 1; 9, 6; Cod. Iust. I 5, 8; 27, 1 § 15; § 19; 2 § 13; 37, 1; Cod. Th. I 5, 6; 12; VIII 5, 42; XVI 1, 3; Const. Sirm. 3* || 9 palastina *V* || 10 fonice *V*.

13 Cyprus.
14 Arabia [et dux et comes rei militaris].
15 Isauria.
16 Palaestina salutaris.
17 Palaestina secunda.
18 Foenic*e* Libani.
19 Eufratensis.
20 Syria salutaris.
21 Osrhoena.
22 Mesopotamia.
23 Cilicia secunda.
24 Aegypti quinque:
25 Libya superior.
26 Libya inferior.
Böck. p. 10 27 Thebais.
28 Aegyptus.
29 Arcadia.
30 Asianae decem:
31 Pamfylia.
32 Hellespontus.
33 Lydia.
34 Pisidia.
35 Lycaonia.
36 Frygia Pacatiana.
37 Frygia salutaris.
38 Lycia.
39 Caria.
40 Insulae.
41 Ponticae decem:
42 Galatia.
43 Bithynia.
44 Honorias.
45 Cappadocia prima.
46 Cappadocia secunda.

18 fenices *C* foenices *P* fonices *V* phoenices *M* || 21 osyhoena *C* || 30 asiae *P* asiana *V* || 36 *post 40 colloc.* *V* || 37 saluatoris *P* || 43 bithimia *V*.

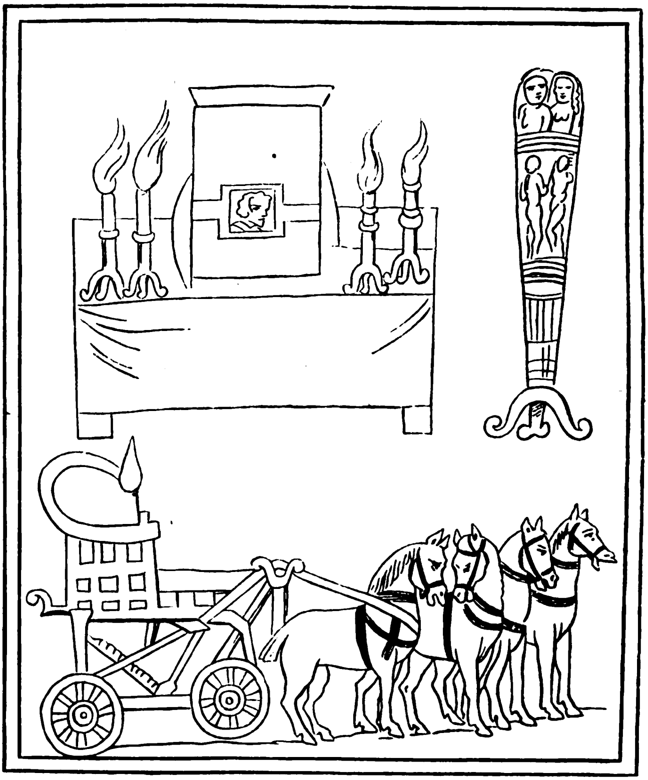
47 Pontus Polemoniacus.
48 Helenopontus.
49 Armenia prima.
50 Armenia secunda.
51 *G*alatia salutaris.
52 Thraciae sex:
53 Europa.
54 Thracia. Böck. p. 11
55 Haemimontus.
56 Rhodopa.
57 Moesia secunda.
58 Scythia.
59 Officium uiri illustris praefecti praetorio Orientis:
60 Princeps.
61 Cornicularius.
62 Adiutor.
63 Commentariensis.
64 Ab actis.
65 Numerarii.
66 Suba*d*iuuae.
67 Cura epistolarum.
68 Regerendarius 2).
69 Exceptores.
70 Adiutores.
71 Singularii.
72 Praefectu*s* prae*torio Orientis* euectiones annuales non habet, sed ipse emittit.

2) *Quamvis Cassiod. uar. XI, 29 et Joh. Lyd. de mag. III, 4; 21 formam* regendarius *commendent, nihil tamen consensu codicum trium vel omnium tot locis obstante immutare ausus sum.*

48 hellenopontus *P* ‖ 50 aremenia *C* ‖ 51 calacia *CP* calatia *VM* ‖ 55 haemimonitiis *P* ‖ 56 rhodapa *P sed correx.* ‖ 59 offitum *V* ‖ 66 suba uiue *C* subaiuuae *P* suba^{d}iuue *V* suba uiuae *M* ‖ 68 regendarius *V* ‖ 72 praefectus praetorio Orientis] prefectura prefec̄ *C* praefectus prefectus *(P)* prefectura pref' *V* praefectura praef̄ *M*.

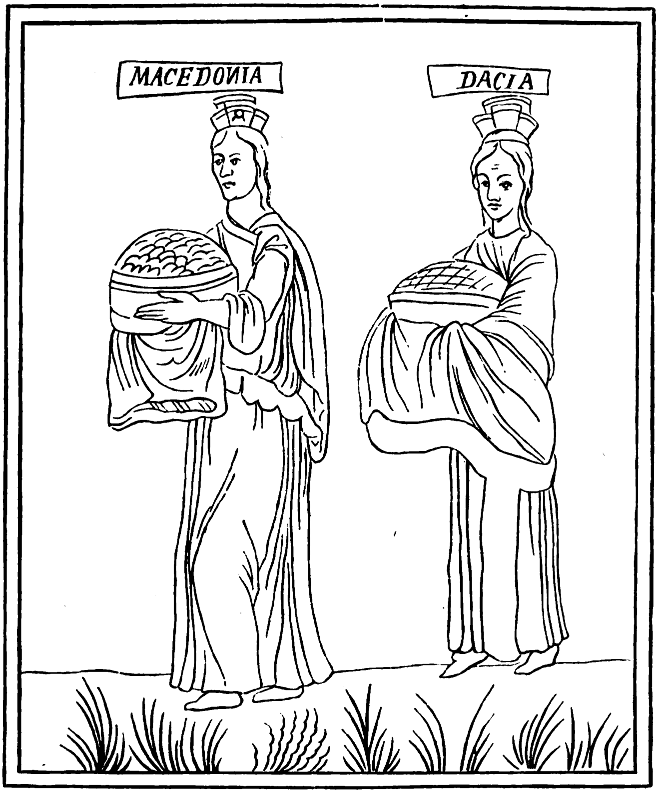
III.

Böck. p. 12 Insignia uiri illustris praefecti praetorio per Illyricum.[1]

1 uirorum illustrium praefectorum (prefectorum *V*) *CPVM*.

Böck. p. 13

2. 3

4 Sub dispositione uir*i* illustri*s* praefect*i* praetorio per Illyricum sunt[1]) dioceses infrascriptae:

5 Macedonia.

6 Dacia.

7 Prouinciae Macedoniae sex:

8 Achaia.

9 Macedonia.

10 Creta.

1) sunt *del. Gelenius.*

2. 3 *om.* *V* ‖ 4 uirorum illustrium praefectorum (prefectorum *CV*) *CPVM* ‖ dioces *C* ‖ 9 macedo *C*.

Böck. p. 14 11 Thessalia.
12 Epirus uetus.
13 Epirus noua et pars Macedoniae salutaris.
14 Prouinciae Daciae quinque:
15 Dacia mediterranea.
16 Dacia ripensis.
17 Moesia prima.
18 Dardania.
19 Praeualitana et pars Macedoniae salutaris.
20 Officium uir*i* illustri*s* praefect*i* praetorio per Illyricum:
21 Princeps.
22 Cornicularius.
23 Adiutor.
24 Commentariensis.
25 Ab actis.
26 Numerarii quatuor; in his auri unus, operum alter.
27 Subadiuua[2].
28 Cura epistolarum.
29 Regerendarius.
30 Exceptores.
31 Adiutores.
32 Singularii.
33 Praefectus prae*torio* Illyrici ipse emittit.

IV.

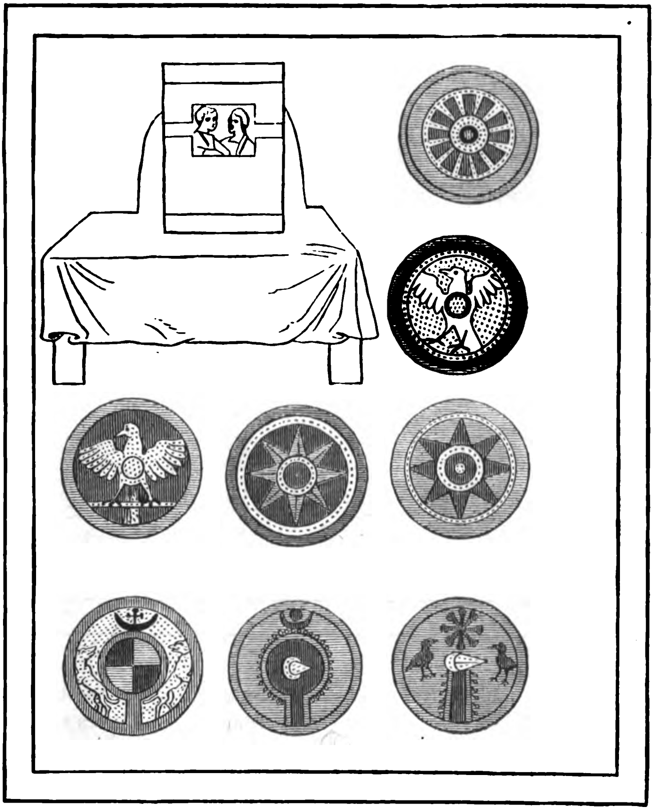
Excidit folium unum, quod pagina altera continebat insignia praefecti urbis Constantinopolitanae, altera, quae sub dispositione eius erant.

2) *scrib.* Subadiuuae.

20 uirorum illustrium praefectorum (prefectorum *CV*) *CPVM* || 26 hiis *V* || auri *om. M* || oper̄ *CPVM* || 33 *om. V* || praefectus praetorio] pref̄ pref̄ *C* prefec̄ pref̄ *P* praefec̄ praef̄ *M*.

V.

Insignia uiri illustris magistri militum praesentalis. Böck. p. 17

2

3

4—6

7—9

2 Lanciarii seniores.
3 Iouiani iuniores.
4 Herculiani iuniores. 5 Fortenses. 6 Neruii.
7 Matiarii iuniores. 8 Bataui seniores. 9 Brachiati iuniores.

*Picturae cap. V—IX ex M*¹ *descriptae sunt.* ‖ 1 milicii *M*² ‖ presentialis *C* ‖ *ordo nominum h. m. perturbatus est in V: 4, 5, 2, 7, 8, 3, 6, 9* ‖ 3 louiarii minores *V* ‖ 4 herculiarii *V* ‖ 7 marciarii *V* martiarii *M*² ‖ minores *V* ‖ 8 batani *M*² ‖ 9 minores *V*.

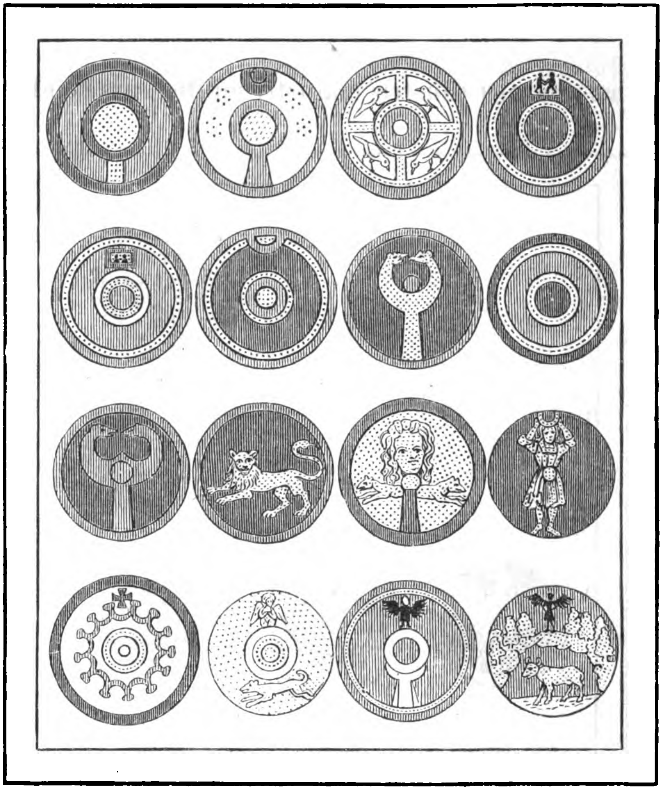
Böck. p. 18

10—13

14—17

18—21

22—25

10 Salii.	11 Constantiani.	12 Matoiaci seniores.	13 Sagittarii seniores Gallicani.
14 Sagittarii iuniores Gallicani.	15 Tertii sagittarii Ualentis.	16 Defensores.	17 Retobarii.
18 Angleuarii.	19 Hiberi.	20 Uisi.	21 Felices Honoriani iuniores.
22 Uictores.	23 Primi Theodosiani.	24 Tertii Theodosiani.	25 Felices Theodosiani Isauri.

Ordo nominum hoc modo perturbatus est in V: 10, 14, 22, 15, 18, 11, 19, 23, 20, 17, 12, 24, 21, 16, 13, 25 || 12 matoiati *V* || 13 iunio: *(sic)* $M^{1\cdot 2}$ || 17 rethobarii *V* raetobarii $M^{1\cdot 2}$ || 19 hebrei *V* || 25 thodosiani *C* || sauri $CPM^{1\cdot 2}$ *sed correx. P* ysauri *V*.

26 Sub dispositione uiri illustris magistri militum praesenta*lis*:

27 Uexillationes palatinae quinque:

28 Equites promoti seniores.

29 Comites clibanarii. Böck. p. 19

30 Comites sagittarii iuniores.

31 Comites Taifali.

32 Equites Arcades.

33 Uexillationes comitatenses VII.

34 Equites catafractarii Biturigenses.

35 Equites armigeri seniores Gallicani.

36 Equites quinto Dalmatae.

37 Equites nono Dalmatae.

38 Equites primi scutarii.

39 Equites promoti iuniores.

40 Equites primi clibanarii Parthi.

41 Legiones palatinae sex:

42 Lanciarii seniores.

43 Iouiani iuniores.

44 Herculiani iuniores.

45 Fortenses.

46 Neruii.

47 Matiarii iuniores.

48 Auxilia palatina decem et octo:

49 Bataui seniores.

50 Brachiati iuniores.

51 Salii.

52 Constantiani.

53 Mat*t*iaci seniores.

54 Sagittarii seniores Gallicani.

55 Sagittarii iuniores Gallicani.

56 Tertii sagittarii Ualentis.

57 Defensores.

26 presentat *CPV* praesentat *M* || 34 bitiurgentes *C* biturigentes *PVM* || 40 parchi *M* || 42 lancearii *VM* || 43 louiani *V* || 44 seniores *C* || 47 mathiarii *V* || 53 matoiaci *CPVM* || 56 ualentes *M*.

Böck. p. 20 58 Raetobarii.

59 Angleuarii[1].

60 Hiberi.

61 Uisi.

62 Felices Honoriani iuniores.

63 Uictores.

64 Primi Theodosiani.

65 Tertii Theodosiani.

66 Felices Theodosiani Isauri.

67 Officium autem suprascriptae magisteriae in praesenti potestatis in numeris militat et in officio deputatur;

68 Habet autem dignitates infrascriptas:

69 Principem.

70 Numerarios duos.

71 Commentariensem.

72 Primiscrinios, qui Numerarii fiunt.

73 Scriniarios.

74 Exceptores et ceteros apparitores.

75 Magister militum in praesenti XV.

1) Angriuarii *Pancirolus*.

58 recobarii *V* || 66 sauri *CM* scauri *P* || 73 seniores *V* || 74 apparito *V* || 75 magister̄ *C*.

VI.

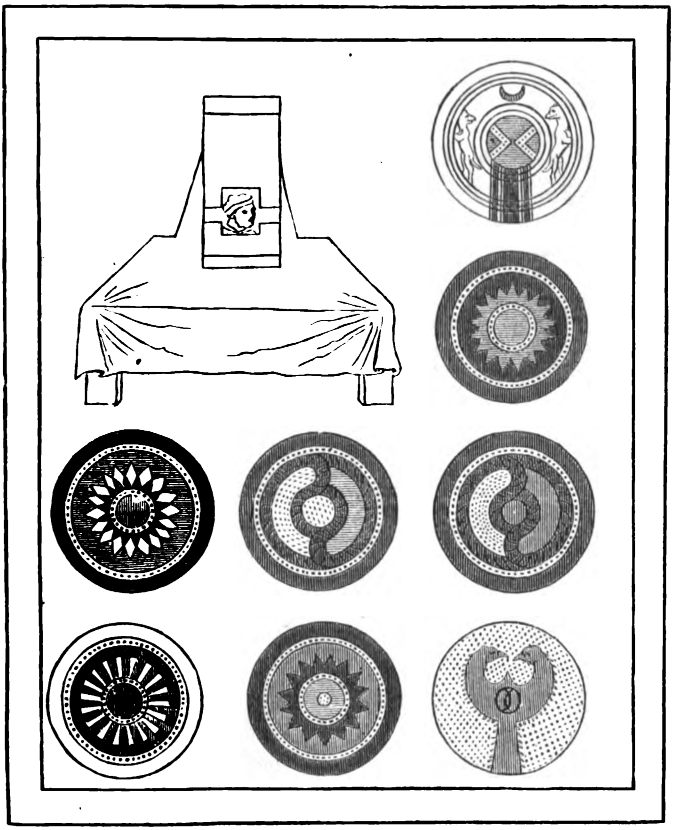
Insignia uiri illustris magistri militum praesentalis. Böck. p. 21

2

3

4—6

7—9

2 Matiarii seniores.
3 Daci.

4 Scythae.	5 Primani.	6 Undecimani.
7 Lanciarii iuniores.	8 Regii.	9 Cornuti.

1 presentialis *C* ‖ 2 martiarii M^2 ‖ 3 dati *V* ‖ 4 seitae *C* ‖ 5 primarii *C* priniani *V* ‖ 6 undetiniani *V* ‖ 7 lancrarii *C* lancearii $VM^{1 \cdot 2}$.

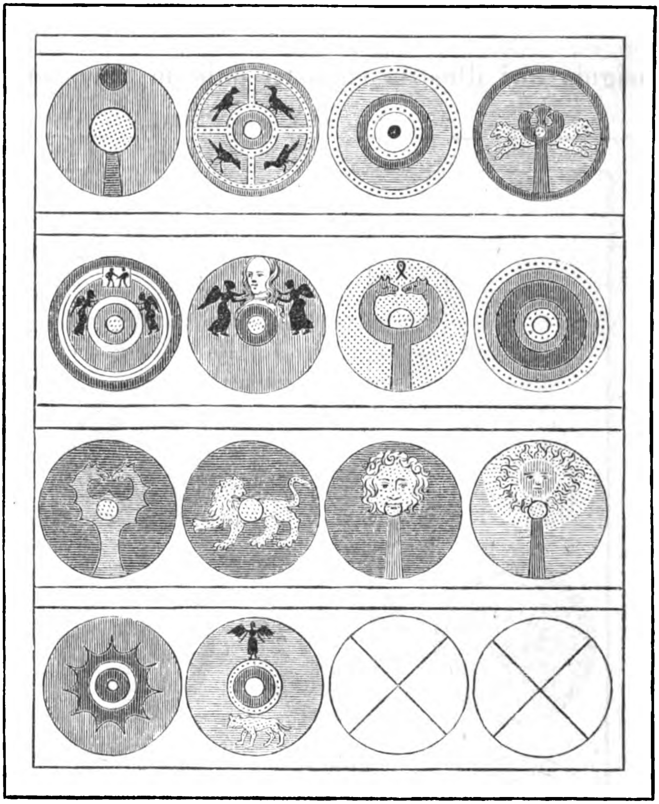
Böck. p. 22

10–13

14–17

18–21

22–25

10 Tubantes. 11 Constantiniani. 12 Mattiaci iuniores. 13 Sagittarii seniores Orientales.
14 Sagittarii iuniores Orientales. 15 Sagittarii dominici. 16 Uindices. 17 Bucinobantes.
18 Falchouarii. 19 Thraces. 20 Teruingi. 21 Felices Theodosiani.
22 Felices Arcadiani iuniores. 23 Secundi Theodosiani. 24 Felices Arcadiani iuniores. 25 Quarti Theodosiani.

12 martiaci *C* matiaci *V* || 15 dn̄ici *CPVM*[1] don̄ci *M*[2] || 18 falchonarii *C* || 19 traces *CP* trates *V* || 20 terungi *V* || 22 areadiani *M*[2] || iuniores *om.* *M*[1·2] || 24 aread: *M*[2] || 24. 25 *clipei duo sine coloribus relicti sunt.*

26 Sub dispositione uiri illustris magistri militum praesentalis:
27 Uexillationes palatinae sex:
28 Comites seniores.
29 Equites brachiati iuniores.
30 Equites Bataui iuniores. Böck. p. 23
31 Comites sagittarii Armeni.
32 Equites Persae clibanarii.
33 Equites Theodosiaci seniores.
34 Uexillationes comitatenses sex:
35 Equites catafractarii.
36 Equites catafractarii Ambianenses.
37 Equites sexto Dalmatae.
38 Equites secundi scutarii.
39 Equites scutarii.
40 Equites secundi clibanarii Parthi.
41 Legiones palatinae sex:
42 Matiarii seniores.
43 Daci.
44 Scythae.
45 Primani.
46 Undecimani.
47 Lanciarii iuniores.
48 Auxilia palatina decem et septem:
49 Regii.
50 Cornuti.
51 Tubantes.
52 Constantiniani.
53 Mattiaci iuniores.
54 Sagittarii seniores Orientales.
55 Sagittarii iuniores Orientales.
56 Sagittarii dominici.
57 Uindices.
58 Bucinobantes.

26 praesentalis *om.* *C* || militum magistri praesentat *M* || 32 dibanarii *V* || 45 priniani *V* || 46 undetiniani *V* || 50 cornitti *M*.

Böck. p. 24 59 Falchouarii.
60 Thraces.
61 Teruingi.
62 Felices Theodosiani.
63 Felices Arcadiani iuniores.
64 Secundi Theodosiani.
65 [Felices Arcadiani iuniores.]
66 [Secundi Theodosiani.]
67 Quarti Theodosiani.
68 Item Pseudocomitatenses:
69 Auxiliarii sagittarii.
70 Officium autem suprascriptae magisteriae in praesenti potestatis cardinale habetur;
71 Habet autem dignitates infrascriptas:
72 Principes duos[1].
73 Numerarios duos.
74 Commentariensem.
75 Primiscrinios, qui numerarii fiunt.
76 Scriniarios.
77 Exceptores et ceteros apparitores.
78 Magister militum in praesenti XV.

1) *scrib.* Principem

Post 63 inser. V: felices arcadiani seniores || 65 *om. V* || 66 *ante 63 colloc. V* || 68. 69 *om. C* || 72 princeps *VM* || 78 magistri *M*.

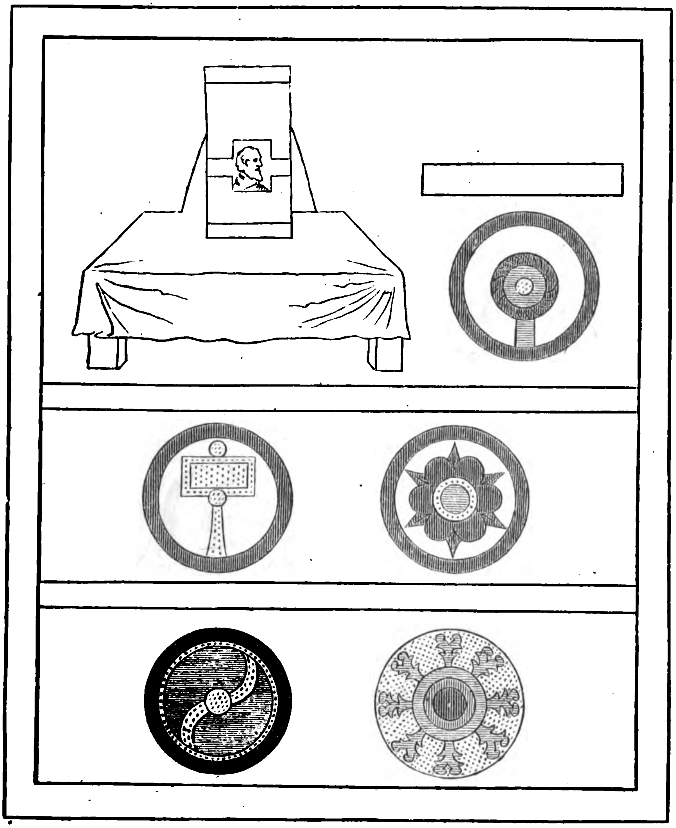
VII.

Insignia uiri illustris magistri militum per Orientem. Böck. p. 25

2.

3. 4

5. 6

2 Felices Arcadiani seniores.
3 Felices Honoriani seniores.
4 Quinta Macedonica.
5 Martenses seniores.
6 Septima gemina.

3 bonoiani *V* || 5 marcenses *M*2.

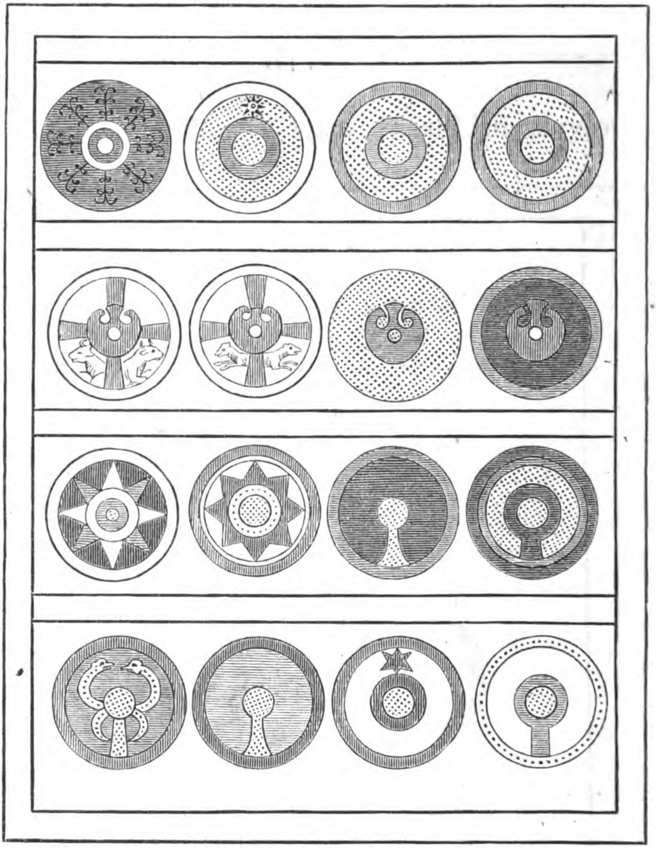
Böck. p. 26

7—10

11—14

15—18

19—22

7 Decima gemina.	8 Balistarii seniores.	9 Prima Flauia Constantia.	10 Secunda Flauia Constantia Thebeorum.
11 Secunda felix Ualentis Thebeorum.	12 Prima Flauia Theodosiana.	13 Prima Armeniaca.	14 Secunda Armeniaca.
15 Fortenses auxiliarii.	16 Funditores.	17 Prima Italica.	18 Quarta Italica.
19 Sexta Parthica.	20 Prima Isaura sagittaria.	21 Balistarii Theodosiaci.	22 Transtigritani.

11 ualentes M^2 || 15 fortentes M^2 || 16 fundatores *V* || 19 parchica *P* || 21 theodosiaca M^2 theodosiani *V sed correx.*

23 Sub dispositione uiri illustris magistri militum per Orientem:

24 Uexillationes comitatenses decem:

25 Comites catafractarii Bucellarii iuniores.

26 Equites armigeri seniores Orientales. Böck. p. 27

27 Equites tertio Dalmatae.

28 Equites primi scutarii Orientales.

29 Equites secundi stablesiani.

30 Equites tertii stablesiani.

31 Equites promoti clibanarii.

32 Equites quarti clibanarii Parthi.

33 Equites primi sagittarii.

34 Cuneus equitum secundorum clibanariorum Palmirenorum.

35 *Auxilia palatina duo*[1]:

36 Felices Arcadiani seniores.

37 Felices Honoriani seniores.

38 Legiones comitatenses ....:

39 Quinta Macedonica.

40 Martenses seniores.

41 Septima gemina.

42 Decima gemina.

43 Balistarii seniores.

44 Prima Flauia Constantia.

45 Secunda Flauia Constantia Thebaeorum.

46 Secunda Felix Ualentis Thebaeorum.

47 Prima Flauia Theodosiana.

48 Item pseudocomitatenses XI[2]:

49 Prima Armeniaca.

50 Secunda Armeniaca.

51 Fortenses auxiliarii.

52 Funditores. Böck. p. 28

1) *inser. Böck.* 2) *Decem tantum legiones enumerantur.*

24 undecim *P* || 25 butellarii *CPVM* || 27 dalmatae tercio *P* || 30 *om.* *C* || 37 *om.* *C* || 39 macedonia *VM* || 48 quinque *P*.

53 Prima Italica.
54 Quarta Italica.
55 Sexta Parthica.
56 Prima Isaura sagittaria.
57 Balistarii Theodosiaci.
58 Transtigritani.
59 Officium autem magisteriae per Orientem potestatis cardinale habetur;
60 Habet autem dignitates infrascriptas:
61 Principem.
62 Numerarios duos.
63 Commentariensem.
64 Adiutorem.
65 Scriniarios.
66 Mensores.
67 Exceptores et ceteros apparitores.
68 Magist*er* militum per Orientem XXV [3]:

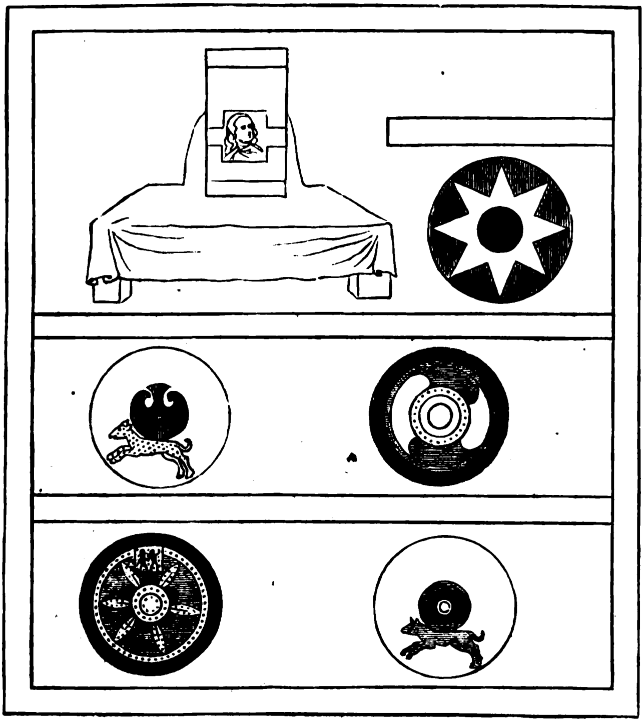
3) *fort. scrib.* XV.

68 magistri *CPVM*.

VIII.

Insignia uiri illustris magistri militum per Thracias. Böck. p. 29

2

3. 4

5. 6

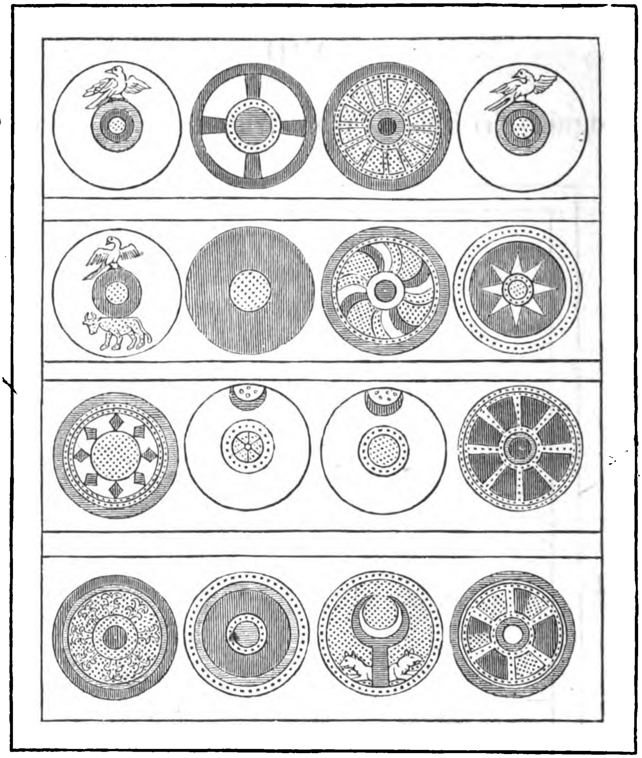
3 Menapii.
5 Tertia Diocletiana Thebeorum.

2 Solenses seniores.
4 Prima Maximiana Theb eorum.
6 Tertiodecimani.

1 thracis *CV* || *margini superiori libri mandatorum inscriptum est in P et M*[1]*:* dea uexillata || 2 seniores *om. V* || 5 dioclitiana *C* diodetiana *V* || 6 tertio decimana *C* tertio decimiani *M*[2].

Böck. p. 30

7—10
11—14
15—18
19—22

7 Quartodecimani. 8 Prima Flauia gemina. 9 Secunda Flauia gemina. 10 Constantini seniores.
11 Diuitenses Gallicani. 12 Lanciarii Stobenses. 13 Constantini Dafnenses. 14 Balistarii Dafnenses.
15 Balistarii iuniores. 16 Pannoniciani iuniores. 17 Tzaanni. 18 Solenses Gallicani.
19 Iulia Alexandria. 20 Augustenses. 21 Ualentinianenses. 22 Gratianenses.

23 Sub dispositione uiri illustris magistri militum per Thracias:
24 Uexillationes palatinae tres:

12 lancearii *M*$^{1\cdot 2}$ || 13. 14 dafirenses *C* || 17 *ita P* tzaani *C* thaanni *V* taanni *M*$^{1\cdot 2}$ || 24 pallatine *C*.

Comites Arcadiaci.
Comites Honoriaci. Böck. p. 31
Equites Theodosiaci iuniores.
Uexillationes comitatenses ....:
Equites catafractarii Albigenses.
Equites sagittarii seniores.
Equites sagittarii iuniores.
Equites primi Theodosiani.
Legiones comitatenses ....:
Solenses seniores.
Menapii.
Prima Maximiana Thebaeorum.
Tertia Diocletiana Thebaeorum.
Tertiodecimani.
Quartodecimani.
Prima Flauia gemina.
Secunda Flauia gemina.
Constantini seniores.
Diuitenses Gallicani.
Lanciarii Stobenses.
Constantini Dafnenses.
Balistarii Dafnenses.
Balistarii iuniores.
Pannoniciani iuniores.
Taanni[1].
Solenses Gallicani.
Iulia Alexandria.
Augustenses.
Valentinianenses[2].
Officium autem magisteriae per Thracias Böck. p. 32

1) Tzaanni *17*, Tzanni *Böck.* 2) Gratianenses *add. Gelen. cf. 22.*

27 theodociaci *C* ‖ 38 tertio detiniani *V* tertio decimanni *M* ‖ 39 quarto detiniani *V* quarto decimanni *M* ‖ 44 lancearii *VM* ‖ 45 constanti *V* ‖ 46 balastarii *V* ‖ 49 tannni *P* n *primum ex correctura ortum uidetur.* thaanni *V.*

potestatis in numeris milit*at* et in officio deputatur:

55 Habet autem dignitates infrascriptas:

56 Principem.

57 Numerarios duos.

58 Commentariensem.

59 Primiscrinios, qui numerarii fiunt.

60 Scriniarios.

61 Exceptores et ceteros apparitores.

62 Magister militum per Thracias XV.

54 militat] militum *CPVM* ‖ 62 magistri *CV* magisterium *P*.

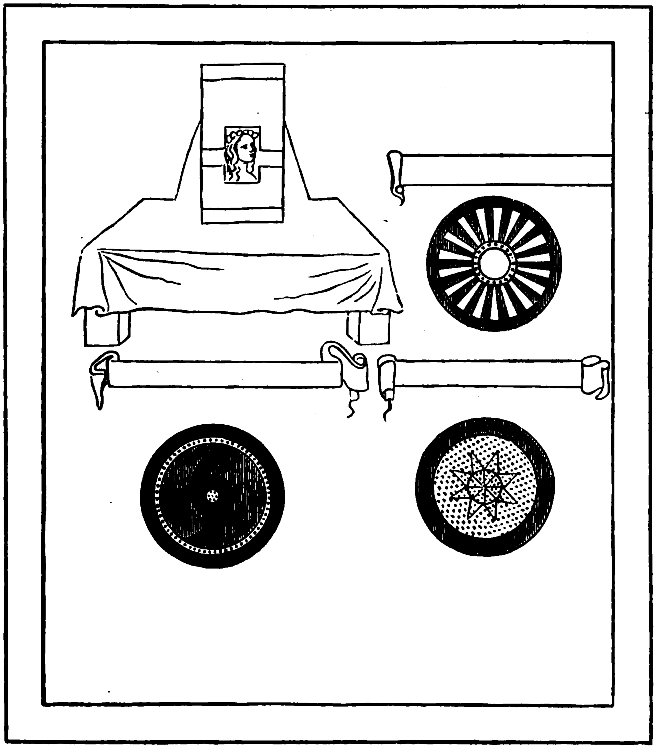
IX.

Insignia uiri illustris magistri militum per Illyricum.

Böck. p. 33

2

3. 4

2 Britones seniores.

3 Ascarii seniores.

4 Ascarii iuniores.

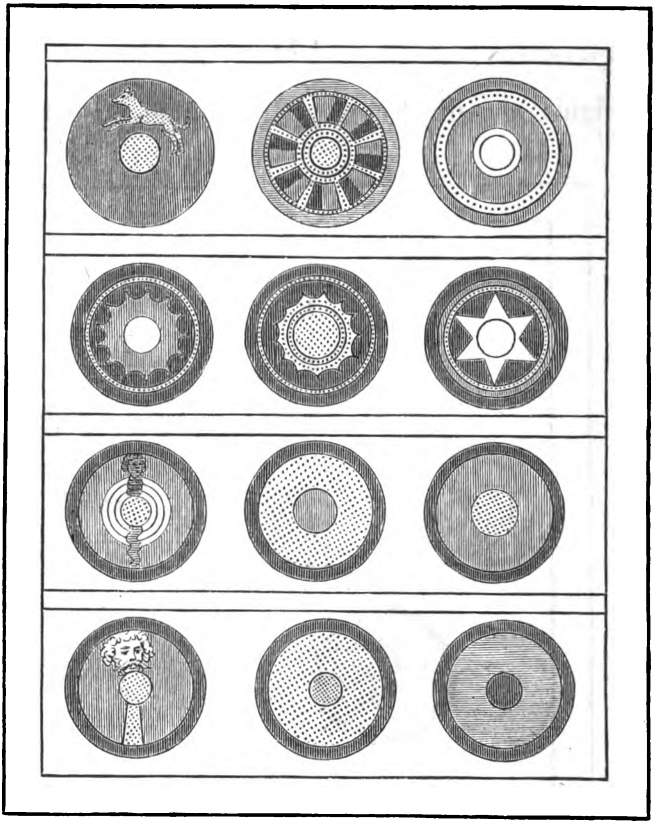
Böck. p. 34

5—7

8—10

11—13

14—16

5 Petulantes iuniores. 6 Sagittarii lecti. 7 Inuicti iuniores.
8 Atecotti. 9 Matiarii constantes. 10 Martii.
11 Dianenses. 12 Germaniciani seniores. 13 Secundani.
14 Lanciarii Augustenses. 15 Mineruii. 16 Lanciarii iuniores.

17 Sub dispositione uiri illustris magistri militum per Illyricum:

18 Uexillationes comitatenses duae:

5 peculantes *V* ‖ 8 acecotti *M*[2] atecocti *P* ‖ 9 martiarii *CV* ‖ constames *C* ‖ 11 bianenses *C* ‖ 12 germaniciarii *C* ‖ 13 secundarii *V* ‖ 14 lancearii *V* ‖ augustrenses *P* ‖ 16 lancearii *V*.

19 Equites sagittarii seniores.
20 Equites Germaniciani seniores.
21 Legio palatina una:
22 Britones seniores.
23 Auxilia palatina sex: Böck. p. 35
24 Ascarii seniores.
25 Ascarii iuniores.
26 Petulantes iuniores.
27 Sagittarii lecti.
28 Inuicti iuniores.
29 Atecotti.
30 Legiones comitatenses octo:
31 Matiarii constantes.
32 Martii.
33 Dianenses.
34 Germaniciani seniores.
35 Secunda*n*i.
36 Lanciarii Augustenses.
37 Mineruii.
38 Lanciarii iuniores.
39 Item pseudocomitatenses nouem:
40 Timacenses auxiliarii.
41 Felices Theodosiani iuniores.
42 Bugaracenses [1]).
43 Scupenses.
44 Ulpianenses.
45 Merenses [2]).
46 Secundi Theodosiani.
47 Balistarii Theodosiani iuniores.

1) Bagaraca (burburaca *cod. Scorialens.*) *It. Ant. p. 135.* Buragara *It. Hier. p. 567.* 2) Merienses *Böck. cf. Hierocl. p. 656* Μηρίων, *Procop. de aed. IV 4 p. 76 II D* Βερμέριον.

26 peculantes *V* ‖ 29 attecotti *V* t *alterum postea additum est.* ‖ 35 secundari *CM* secundarii *PV* ‖ 36 lanciari *C* lantiari *V* lancearii *M* ‖ 38 lancearii *VM* ‖ 42 burgaracenses *P* ‖ 43 seupenses *C* ‖ 47 balistarii theodosiani *repetit M.*

48 Scampenses.
49 Officium autem magisteriae per Illyricum potestatis in numeris militat et in offi-
Böck. p. 36 cio deputatur;
50 Habet autem dignitates infrascriptas:
51 Principem.
52 Numerarios duos.
53 Commentariensem.
54 Primiscrinios, qui numerarii fiunt.
55 Scriniarios.
56 Exceptores et ceteros apparitores.
57 Magister milit*um* per Illyricum *XV*.

X.

Insignia praepositi sacri cubiculi desiderantur.

Böck. p. 37 1 Sub dispositione uiri illustris praepositi sacri cubiculi:
2 Domus diuina per Cappadociam.

---

56 apparitoros *V* ‖ 57 magister̃ *CPM* ‖ militis *CPVM.* ‖ XV *om. CPVM.*

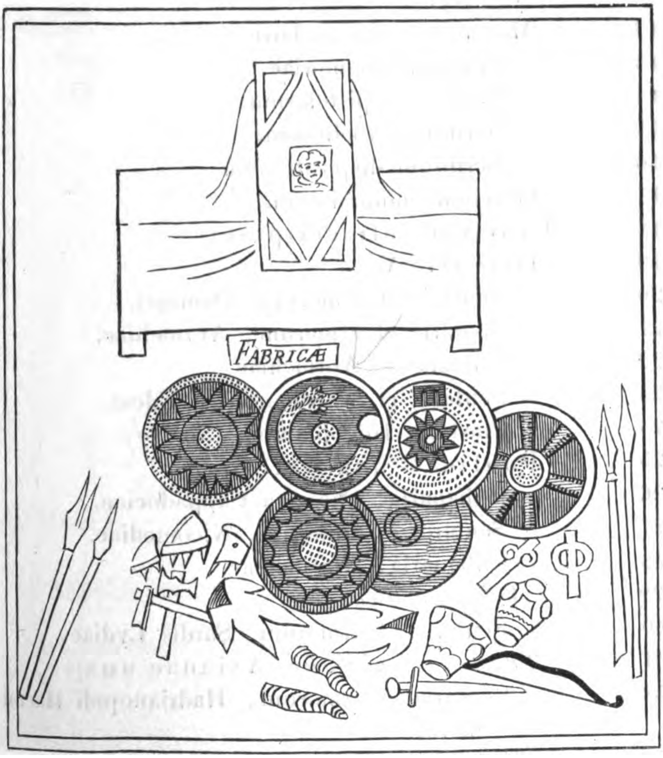
X.

1 praepositi] p̄p̄ *CPVM* ‖ 2 d'ina *C.*

XI.

1 Insignia uiri illustris magistri officiorum.

2

3 Sub dispositione uiri illustris magistri officiorum: Böck. p. 38

4 Scola scutariorum prima.

5 Scola scutariorum secunda.

6 Scola gentilium seniorum.

7 Scola scutariorum sagittariorum.

Angulis superioribus libri mandatorum alteri bos *alteri* cap/// *inscriptum est in C* ‖ 2 *om. V.*

8 Scola scutariorum clibanariorum[1]).
9 Scola armaturarum iuniorum.
10 Scola gentilium iuniorum.
11 Scola agentum in rebus et deputati eiusdem scolae.
12 Mensores et lampadarii.
13 Scrinium memoriae.
14 Scrinium epistolarum.
15 Scrinium libellorum.
16 Scrinium dispositionum.
17 Officium ammissionum.
18 Fabricae infrascriptae:
19 Orientis V:
20 Scutaria et armorum, Damasci.
21 Scutaria et armorum, Antiochiae.
22 Clibanaria, Antiochiae.
23 Scutaria et armamentaria, Edesa.
24 Hastaria Irenopolitana Ciliciae:
25 Ponticae [quatuor] *tres*[2]):
26 Clibanaria, Caesarea Cappadociae.
27 Scutaria et armorum, Nicomediae.
28 Clibanaria, Nicomediae.
Böck. p. 39 29 *Asianae una:*
30 Scutaria et armorum, Sardis Lydiae.
31 *Thraciarum duae* [Asianae una]:
32 Scutaria et armorum, Hadrianopoli Haemimonti.
33 [Thraciarum duae:]
34 Scutaria et armorum, Marcianopoli.

1) *Scuta cum clibanis coniuncta fuisse ueri dissimillimum est; scripserim:* Scola sagittariorum clibanariorum. 2) *quae sequuntur, correx. Gelen.*

12 mensoris *V lit.* i *ex correctura orta* || 17 amissionum *CPM* || 20 scrutaria *P* || 24 ciliae *C* || 26 cesaria *C* || 30 scutarie *CP* scutariae *M* || 32 heminonti *CV* hemi$\overset{m}{\text{n}}$onti^{s} *P*.

35 Illyrici quatuor:
36 Thessalonicens*is*.
37 Naissatens*is*.
38 Ratiarens*is*.
39 Scutaria Horreomargens*is*.
40 Officium autem suprascripti uiri illustris magistri officiorum de scola agentum in rebus est ita:
41 Adiutor.
42 Subadiuuae.
43 Adiutores [3] duo.
44 Fabricarum tres.
45 Barbari*car*iorum [tres] *quatuor:*
46 Orientis unus.
47 Asianae unus.
48 Ponticae unus.
49 Thraciarum et Illyrici unus.
50 Curiosus cursus publici praesentalis unus.
51 Curiosi per omnes prouincias.
52 Interpretes diuersarum gentium.
53 Magister officiorum ipse emittit.

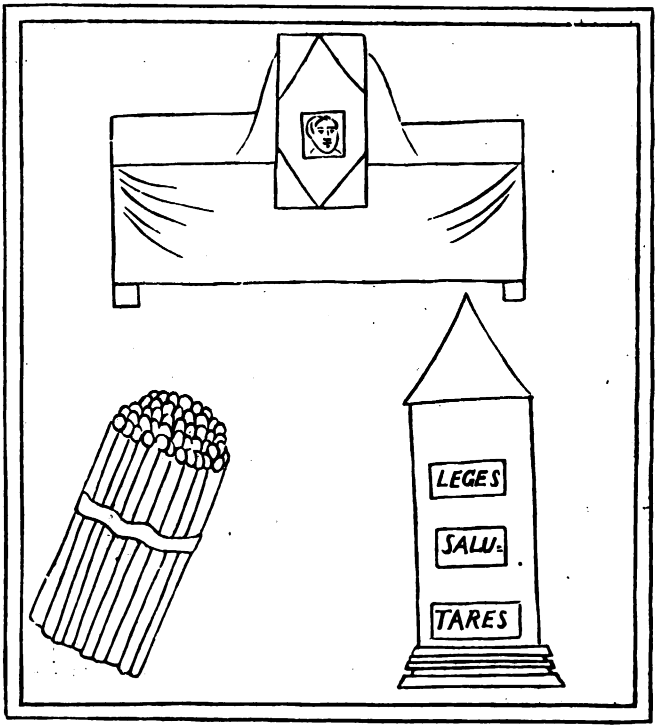
3) Adiutoris *Böck*.

36 thessalonicenses *CPVM* || 37 naissatenses *CPVM* || 38 ratiarenses *CPVM* || 39 horreomargenses *CPVM* || 40 ita] ista *V* || 45 barbariorum *CPVM*.

XII.

Böck. p. 40

Insignia uiri illustris quaestoris.

2

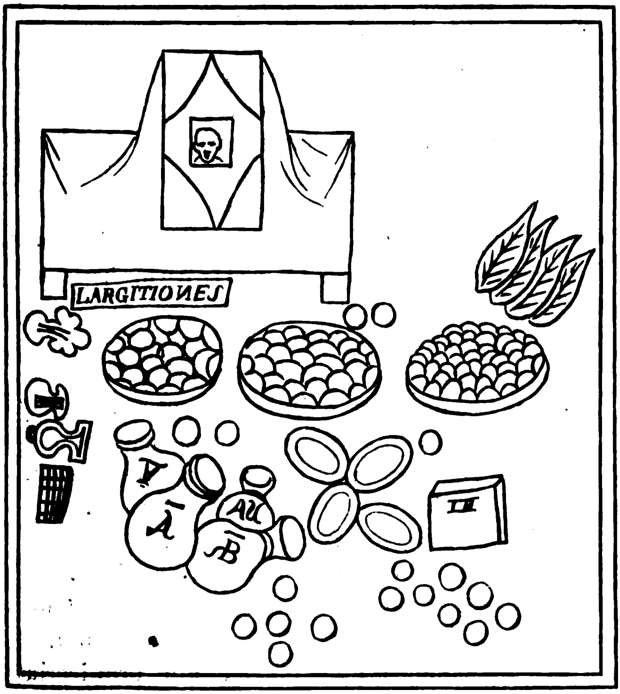
3 Sub dispositione uiri illustris quaestoris:
4 Leges dictandae.
5 Preces.
6 Officium non habet, sed adiutores de scriniis quos voluerit.

2 *om.* *V* ‖ salubres *M*² ‖ 6 scrinis *P* seruis *VM sed correx.* *V:* seruiis.

XIII.

Insignia uiri illustris comitis largitionum.

Böck. p. 41

2

3

4 **Sub dispositione uiri illustris comitis sacrarum largitionum:**

5 Comites largitionum per omnes dioceses.

6 Comites commerciorum:

7 per Orientem et Aegyptum.

8 per Moesiam, Scythiam et Pontum.

2. 3 *om.* *V* ‖ 3 *loculi has inscriptiones praeferunt in C:*

4 uiri *in rasura C.*

Böck. p. 42 9 per Illyricum.

10 Praepositi thesaurorum.

11 Comes metallorum per Illyricum.

12 Comes et rationalis summarum Aegypti.

13 *Rationales summarum.*

14 Magistri lineae uestis.

15 Magistri priuatae.

16 Procuratores gynaeceorum.

17 Procuratores bafiorum.

18 Procuratores monetarum.

19 Praepositi bastagarum.

20 Procuratores linyfiorum.

21 Officium autem suprascripti uiri illustris comitis sacrarum largitionum habet:

22 Primicerium totius officii.

23 Primicerium scrinii canonum.

24 Primicerium scrinii tabulariorum.

25 Primicerium scrinii numerorum.

26 Primicerium scrinii aureae massae.

27 Primicerium scrinii aur*i* ad responsum.

28 Primicerium scrinii uestiarii sacri.

29 Primicerium scrinii argenti.

30 Primicerium scrinii a miliarensi*bus*.

31 Primicerium scrinii a pecuniis, et ceteros scriniarios suprascriptorum scriniorum.

32 Secundocerium officii, qui primicerius est exceptorum.

Böck. p. 43 33 Tertiocerium officii, qui tractat bastagas.

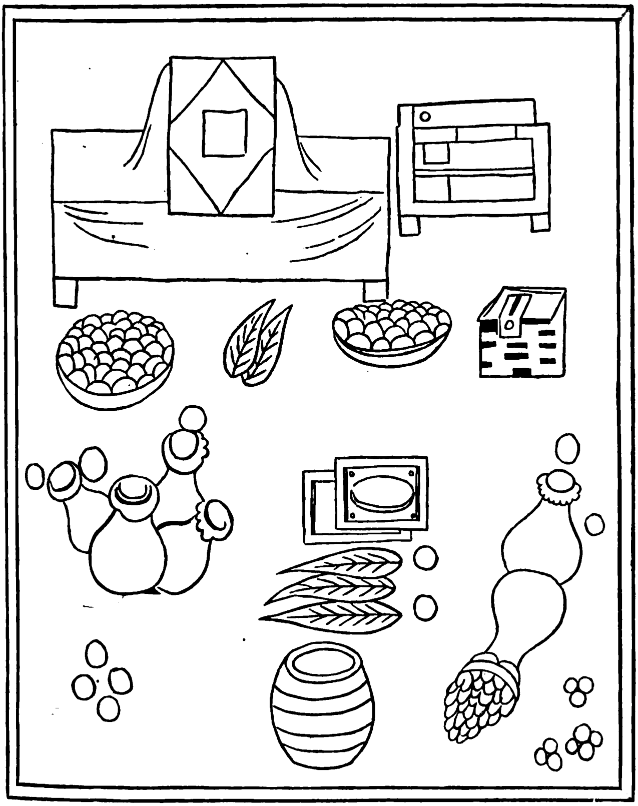
34 Quarto loco libellos tractat, et ceteros palatinos officii suprascripti.

35 Comes largitionum quotiens usus exegerit.

10 $\overline{pp}$ *CPVM* ‖ 19 bastigarum *V* ‖ 23 primicerii *M* ‖ 24 tabularum *P* ‖ 27 aurie *CPV* auriae M ‖ 30 anuliarensis *C* amiliarensis *PVM* ‖ 34 offitiū *M*.

XIV.

Insignia uiri illustris comitis priuatarum.

2 Sub dispositione uiri illustris comitis rerum Böck. p. 44
priuatarum:

3 Domus diuinae.

4 Rationales rerum priuatarum.

5 Bastaga priuata.

6 Praepositi gregum et stabulorum.

7 Procuratores saltuum.

8 Officium autem suprascripti uiri illustris comitis rerum priuatarum habet:

9 Primicerium totius officii.

10 Primiscrinium beneficiorum.

11 Primiscrinium canonum.

12 Primiscrinium securitatum.

13 Primicerium scrinii largitionum priuatarum, et ceteros scriniarios suprascriptorum scriniorum.

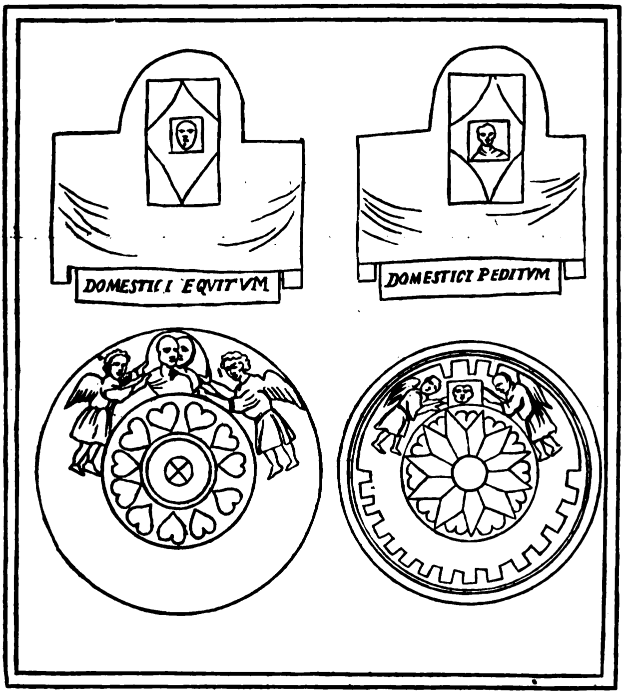
14 Secundocerium totius officii, qui tractat chartas ipsius officii, et ceteros palatinos.

15 Comes rerum priuatarum quotiens usus exegerit.

6 stabuloꝝ *C* ‖ 9 primiterium *V* ‖ 13 primiscrinium *M*.

XV.

Comes domesticorum equitum. | Comes domesticorum peditum. Böck. p. 45

3. 4

5 Sub dispositione uirorum illustrium comitum domesticorum equitum siue peditum:

6 Domestici equites,

7 Domestici pedites,

8 et deputati eorum.

9 Comes domesticorum equitum . . . .

10 Comes domesticorum peditum . . . .

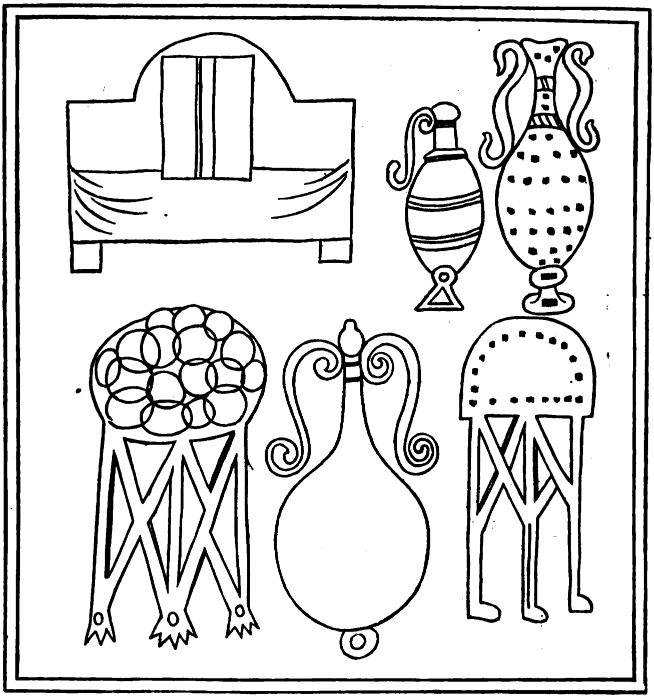
3 *om.* *V* || 4 domestiti *V*.

XVI.

Caput, quo de primicerio sacri cubiculi actum erat, librarii culpa omissum est.

XVII.

Böck. p. 47 Sub dispositione uiri spectabilis castrensis[1]).

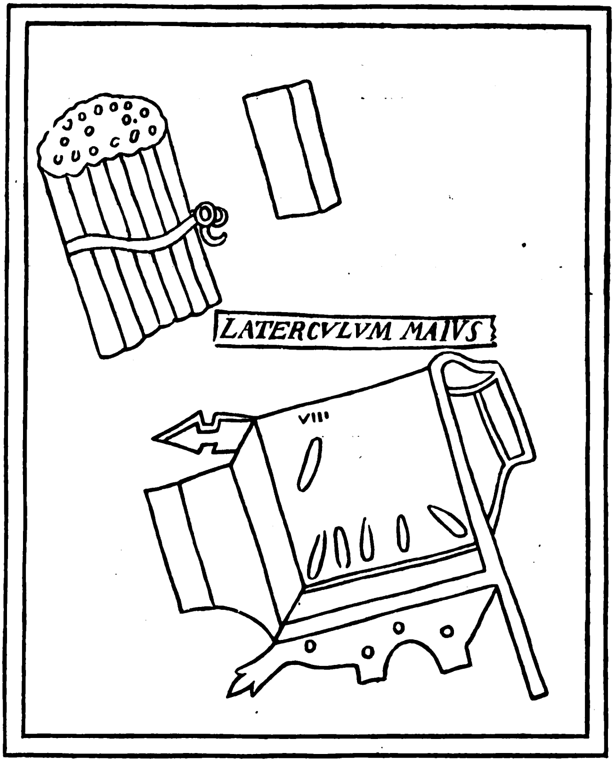
1) *ita codd. omnes.*

2 Sub dispositione uiri spectabilis castrensis:
3 Paedagogia.
4 Ministeriales dominici.
5 Curae palatiorum.
6 Officium autem suprascripti uiri spectabilis castrensis habet:
7 Tabularium dominicum.
8 Tabularium dominarum Augustarum. Böck. p. 48
9 Adiutorem.
10 Chartularium et scrinium ipsius,
11 et ceteros palatinos officii suprascripti.

6 uiri suprascripti *CPVM* ‖ 10 chartularū *V* ‖ et scrinium ipsius *om.* *V*.

XVIII.

Primicerius notariorum.

2

Böck. p. 49 3 Sub dispositione uiri [illustris] spectabilis primicerii notariorum:

4 Omnis 1) dignitatum et amministrationum notitia, tam militarium, quam ciuilium 2).

1) Omnium *Schonhov*. 2) tam ciuilium quam militarium *Böck*.

1 primiciarius *P* || 4 administrationum *V* || quam militarium tam ciuilium *M*.

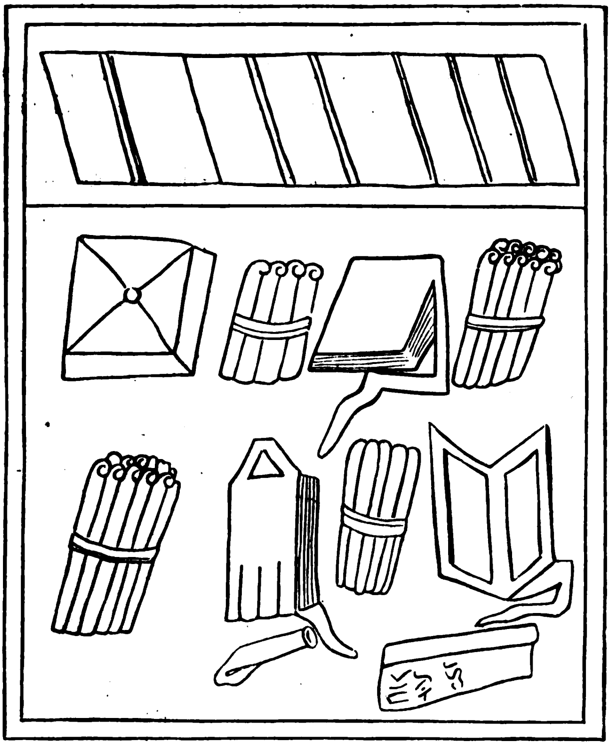
5 Scolas etiam et numeros tractat.

6 Officium autem non habet, sed adiutorem[3]) de scola notariorum.

XIX.

Magistri scriniorum.

2—5 Memoriae. Epistolarum. Libellorum. Graecarum.

3) adiutores *Oc. XVI 6.*

5 nuros *M.*

XIX.

1 magister *CPVM* ‖ 2—5 *om.* M^2 ‖ 5 grecorum M^1.

Böck. p. 50 6 Magister memoriae

7 adnotationes omnes dictat et emittit, et precibus respondet.

8 Magister epistolarum

9 legationes ciuitatum, consultationes et preces tractat.

10 Magister libellorum

11 cognitiones et preces tractat.

12 Magister epistolarum graecarum

13 eas epistolas, quae graece solent emitti, aut ipse dictat aut latine dictatas transfert in graecum.

14 Officium autem de ipsis nemo habet, sed adiutores electos de scriniis.

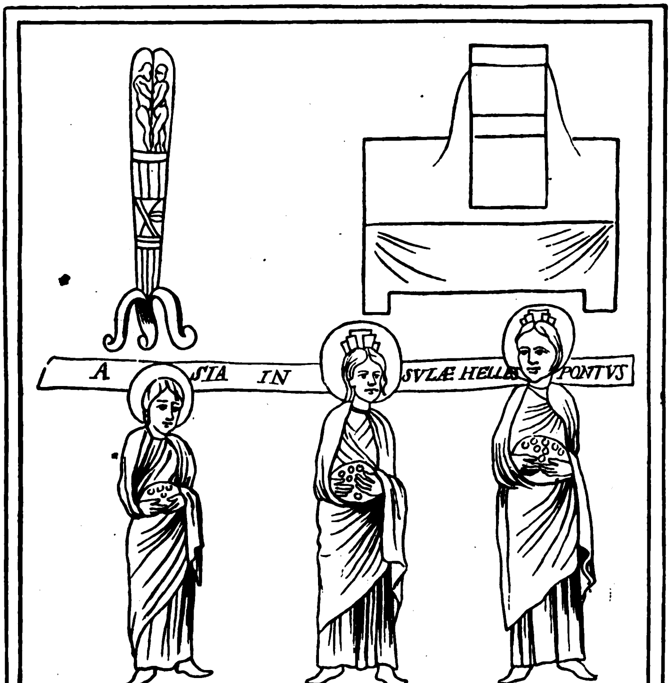
7 aduocationes *V* ‖ distat *M* ‖ 13 greci *V* ‖ dictitatas *M*.

XX.

Proconsul Asiae.

Böck. p. 51

2—4

5 Sub dispositione uiri spectabilis proconsulis Asiae prouinciae infrascriptae:

6 Asia.

7 Insulae. Böck. p. 52

8 Hellespontus.

9 Officium autem habet ita:

10 Principem de eodem officio.

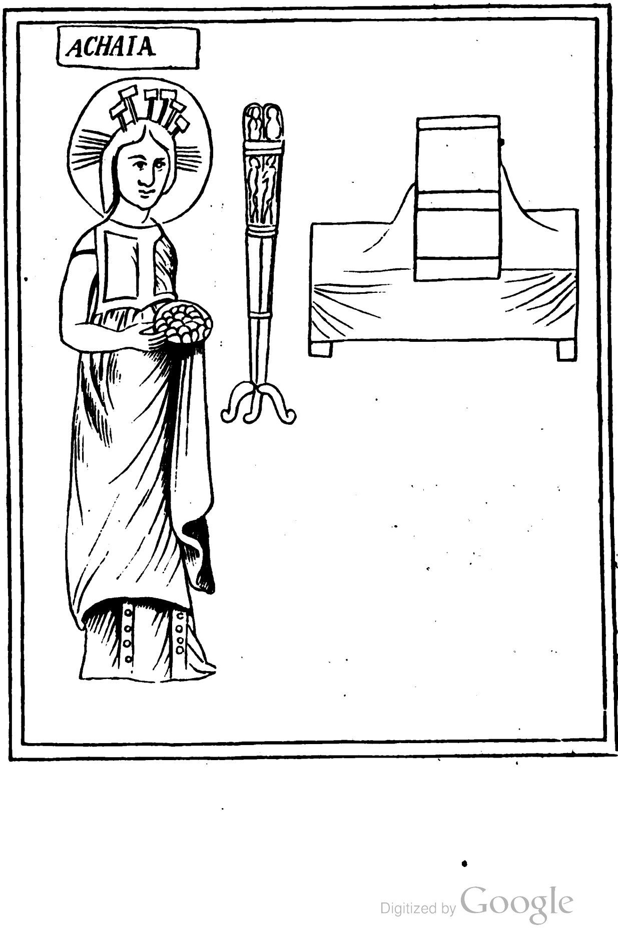
8 hollespontus *V*.

11 Cornicularium.
12 Adiutorem.
13 Commentariensem.
14 Ab actis.
15 Numerarios.
16 Scriniarios.
17 A libellis.
18 Exceptores et ceteros officiales.
19 Proconsul Asiae . . . .

XXI.

Böck. p. 53

Proconsul Achaiae.

3 Sub dispositione uiri spectabilis proconsulis Achaiae prouincia infrascripta:

4 Achaia.

5 Officium autem habet ita:

6 Principem de scola agentum in rebus ducenarum, qui *a*dorata clementia principali cum insignibus exit transacto biennio. Böck. p. 54

7 Cornicularium.

8 Commentariensem.

9 Quaestorem.

10 Adiutorem.

11 Ab actis.

12 Numerarios.

13 A libellis.

14 Exceptores et ceteros apparitores.

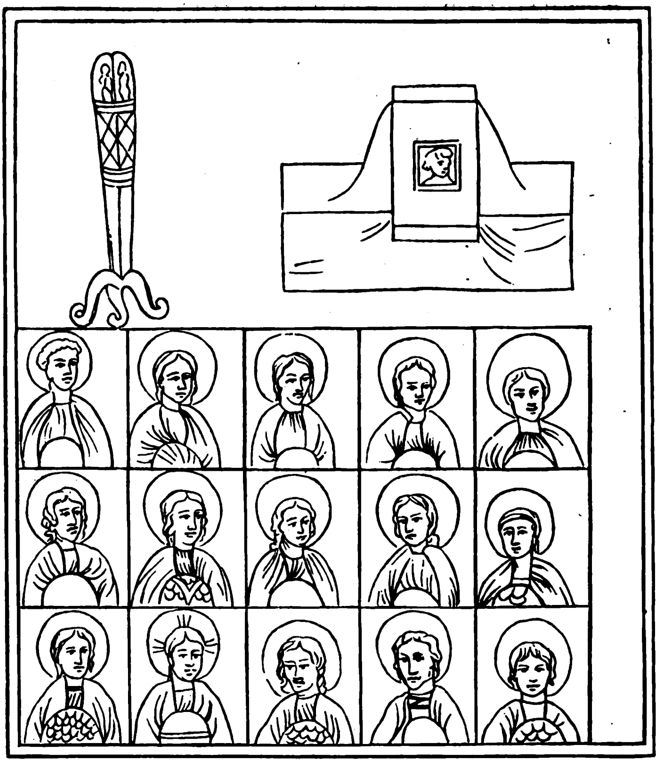
15 Proconsul Achaiae IIII.

5 autem *om.* *M* ‖ 6 ducenar *CPVM* ‖ dorata *CVM* ^{a}dorata *P*.

XXII.

Comes Orientis.

Böck. p. 55

2—6

7—11

12—16

2 Palaestina. 3 Foenice. 4 Syria. 5 Cyprus. 6 Cilicia.
7 Palaestina secunda. 8 Palaestina salutaris. 9 Foenice Libani. 10 Eufratenses. 11 Syria salutaris.
12 Osrhoena. 13 Mesopotamia. 14 Cilicia secunda. 15 Isauria. 16 Arabia.

17 Sub dispositione uiri spectabilis comitis Orientis prouinciae infrascriptae:

1 *om.* *V* ‖ 6 cicilia *M*² ‖ 10 *sic* *CPVM* ‖ 11 salutais *V* ‖ 12 osrhonna *C* ‖ 13 mesopotamea *V* ‖ 15 lisauria *vel* pisauria *C* ‖ 17 illustris spectabilis *P*.

18 Palaestina.
19 Foenice. Böck. p. 56
20 Syria.
21 Cyprus.
22 Cilicia.
23 Palaestina secunda.
24 Palaestina salutaris.
25 Foenice Libani.
26 Eufratensis.
27 Syria salutaris.
28 Osrhoena.
29 Mesopotamia.
30 Cilicia secunda.
31 Isauria.
32 Arabia.
33 Officium autem uiri spectabilis comitis Orientis habet ita:
34 Principem, qui de scola agentum in rebus ducenarius adorata clementia principali cum insignibus exit.
35 Cornicularium.
36 Commentariensem.
37 Adiutorem.
38 Ab actis.
39 Numerarios.
40 A libellis[1]).
41 Subadiuuas.

1) *Exspectaveris* Cura epistolarum; *nam cum a libellis cognitiones tractet, cura epistularum consultationes (cf. XIX, 10; 8; Oc. XVII, 13; 12), ille in officiis eorum iudicum obuius est, qui ex ordine ius dicebant, hic in officiis eorum, qui ex appellatione iudicabant. Id quoque obseruandum est, nusquam in Not. Dign. nisi h. l. subadiuuas et a libellis in eodem officio reperiri; sed cf. Cod. Iust. I, 27, 1 § 24; 27.*

28 osrhena *C* || 34 ducenār̄ *CPVM*.

42 Exceptores et ceteros officiales.
43 Comes Orientis . . . .

XXIII.

Böck. p. 57

Praefectus Augustalis.

Pictura praecedenti simillima, nisi quod feminae duae, quibus nomina Libyae inferioris et Archadiae adscripta sunt, altera sinistram, altera dextram subleuant.

2—4	Libya superior.	Libya inferior.	Thebais.
5—7	Aegyptus.	Archadia.	Augustamnica.

8 Sub dispositione uiri spectabilis praefecti Augustalis prouinciae infrascriptae:

2. 3 libra *P*.

9 Libya superior.
10 Libya inferior.
11 Thebais. Böck. p. 58
12 Aegyptus.
13 Arcadia.
14 Augustamnica.
15 Officium autem habet ita:
16 Principem, qui de scola agentum in rebus ducenarius adorata clementia principali cum insignibus ex*i*t.
17 Cornicularium.
18 Adiutorem.
19 Commentariensem.
20 Ab actis.
21 Numerarios.
22 Cura epistolarum.
23 Exceptores et ceteros officiales.
24 Praefectus Augustalis . . . .

Post 11 rubris litteris officium autem habet ita *inserit P* ‖ 13 archaia *P* ‖ 16 ducenār *CPVM* ‖ exiit *CPVM sed correx. V 2 man.*

XXIV.

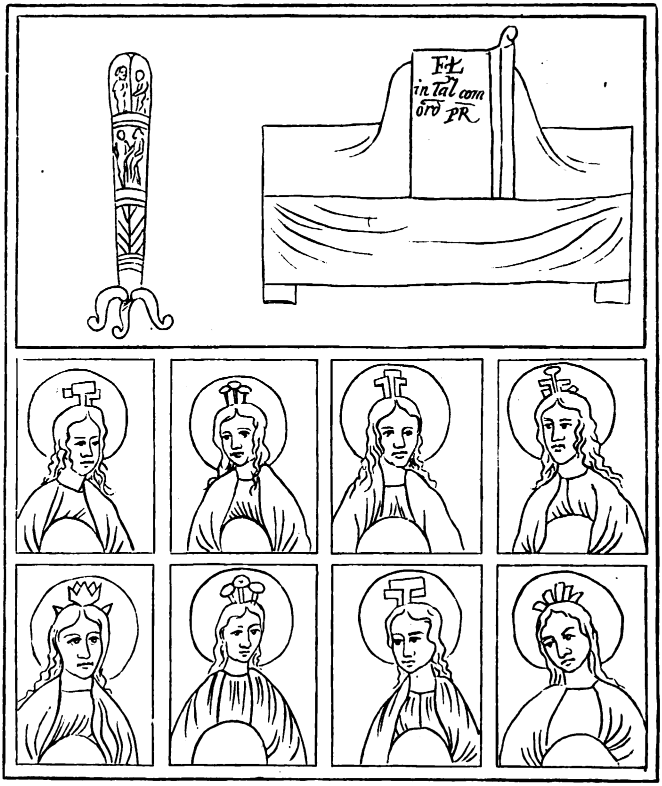
Böck. p 59

Uicarius dioceseos Asianae.

2

3 — 6

7 — 10

3 Pamphilia. 4 Lydia. 5 Caria. 6 Lycia.
7 Lycaonia. 8 Pisidia. 9 Frigia Pacatiana. 10 Frigia salutaris.

1 diocesios *CV* ‖ 2 *ita* M^2 *om.* *V* F · Ł · X · | ĨN · TAL̃ · | COMORD · | · PR̃ · *C* · FŁ · | INTAL̃ | CAMORD̄ | PR̃ · *P* FŁ | IN TAL | COMORD̄ | PR̃ M^1 ‖ *in volumine, quod margini libri appositum est, legitur in C:* ϛ π ω η ξ ο ‖ 9 pacariana *C* pacatiaria *P.*

11 Sub dispositione uiri spectabilis uicarii dioceseos Asianae prouinciae infrascriptae:

12 Pamfylia. Böck. p. 60

13 Lydia.

14 Caria.

15 Lycia.

16 Lycaonia.

17 Pisidia.

18 Frygia Pacatiana.

19 Frygia salutaris.

20 Officium autem uiri spectabilis uicarii dioceseos Asianae habet ita:

21 Principem, qui de scola agentum in rebus ducenarius adorata clementia principali cum insignibus exit.

22 Cornicularium.

23 Commentariensem.

24 Adiutorem.

25 Ab actis.

26 Numerarios.

27 Cura epistolarum.

28 Exceptores et ceteros officiales.

29 Uicarius Asianae . . . .

20 uiri spectabilis uicarii dioceseos Asianae *om. V* || 21 *rubrica distinguunt CPM* || ducenar̄ *CVM* ducenarum *P* || exiit *CPVM.*

XXV.

Böck. p. 61

Uicarius dioceseos Ponticae.

Pictura praecedenti simillima, nisi quod feminarum capita solis nimbis ornata sunt.

2				F. L̃'. INTAL̃L̃. COMOR̃D̃. ·P̃R̃·	
3	Bithynia.				
4—8	Galatia.	Paflagonia.	Honorias.	Galatia salutaris.	Capadocia prima.
9—13	Capadocia secunda.	Helenopontus.	Pontus Polemoniacus.	Armenia prima.	Armenia secunda.

14 Sub dispositione uiri spectabilis uicarii dioceseos Ponticae prouinciae infrascriptae:

Böck. p. 62 15 Bithynia.

16 Galatia.

2 *ita CP om. V.* FL | INTALĪ | COMORD̃ | P̃R̃ *M*[1] FL | intalim | comord̃ | P̃R̃ *M*[2] || 3 bithinea *V* || 7 saiutaris *C* || 11 polemaniacus *C* polemonicus *M*[2] || 14 pontice bilis *C* || suprascriptae *M.*

17 Paflagonia.
18 Honorias.
19 Galatia salutaris.
20 Cappadocia prima.
21 Cappadocia secunda.
22 Helenopontus.
23 Pontus Polemoniacus.
24 Armenia prima.
25 Armenia secunda.
26 Officium autem habet ita:
27 Principem, qui de scola agentum in rebus ducenar*ius* adorata clementia principali cum insignibus ex*i*t transacto biennio
28 Cornicularium.
29 Commentariensem.
30 Adiutorem.
31 Ab actis.
32 Numerarios.
33 Cura epistolarum.
34 Exceptores et ceteros officiales.
35 Uicarius Ponticae XII.

27 ducenarum *CPVM* || exiit *CPVM* || transacto biennio *om. V.*

XXVI.

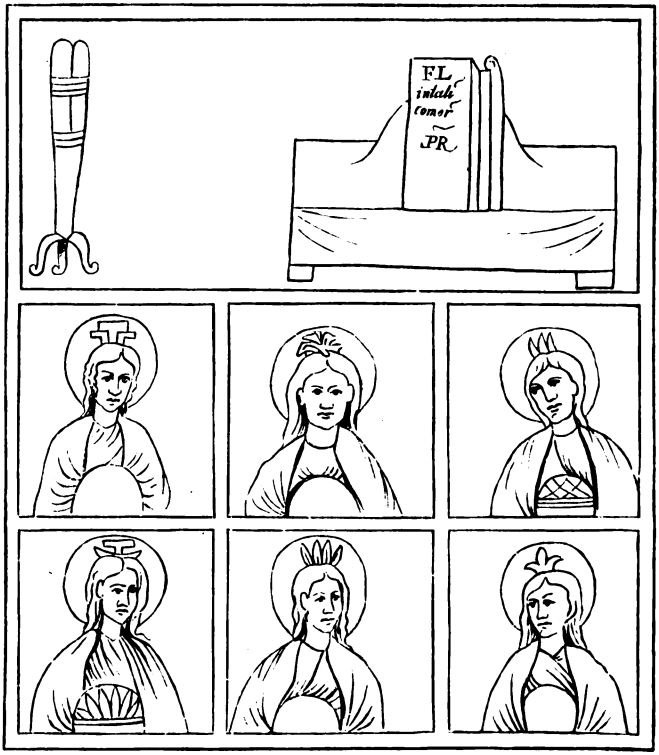
Böck. p. 63

Uicarius dioceseos Thraciarum.

2

3—5

6—8

3 Europa. 4 Tracia. 5 Hemimontus.
6 Rhodopa. 7 Moesia secunda. 8 Scythia.

9 Sub dispositione uiri spectabilis uicarii dioceseos Thraciarum prouinciae infrascriptae:

2 *ita M*[1·2] *om. V* F·L· | INTALL· | COMORD· | ·P·R· *C* ·FL | INTALL | CAMORD | ·PR· *P* ‖ 3 eurorora *C* ‖ 9 thracearum *V* suprascriptae *M*.

Europa.
Thracia.
Haemimontus. Böck. p. 64
Rhodopa.
Moesia secunda.
Scythia.

Officium autem habet ita:

Principem, qui de scola agentum in rebus est.
Cornicularium.
Commentariensem.
Adiutorem.
Ab actis.
Numerarios.
Cura epistolarum.
Exceptores et ceteros officiales.

Uicarius Thraciarum . . . .

XXVII.

Excidit folium unum, quod pagina altera insignia uicarii Macedŏniae continebat, altera, quae sub dispositione eius erant.

16 ita *om.* *CPM* || 17 rebus ē ducenar *V* || 25 thraticiarum *V*.

XXVIII.

Böck. p. 67

Comes limitis Aegypti.

2

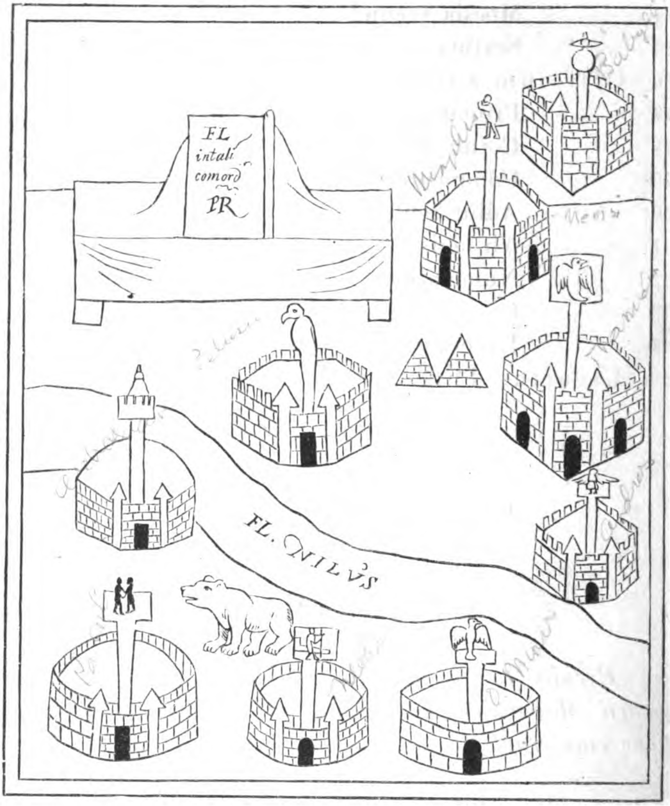
3. 4

5—7

8

9

10—12

2 Babylonia.
4 Memfi.
5. Pelusio. 6 Pyramides. 7 Thamudena.
8 Archadiana. 9 Andros.
10 Parembole. 11 Theodosiana. 12 Oasi minor.

Insignium inscriptiones praeter 1 om. V || 2 babilonia *PM*^{2} || 3 *ita M*$^{1\cdot 2}$ F·L̃·|INTAL͠L·|COMORD̃·|P·R̃· *C* FŁ|INTALL̄|CAMOBD̄|·PR· *P* || 4 menifi *M*^{1} || 5 peliisie *M*^{2} || 6 påriamides *P* || 7 tamudena *C* thamutēa *M*^{2} || 8 archadiani *C* archadian *M*$^{1\cdot 2}$.

13 Sub dispositione uiri spectabilis comitis rei militaris per Aegyptum:
14 Legio quinta Macedonica, Memfi.
15 Legio tertiadecima gemina, Babilona. Böck. p. 68
16 Equites stablesiani, Pelusio.
17 Equites Saraceni Thamudeni, Scenas Ueteranorum.
18 Legio tertia Diocletiana [Thebaidos], Andro.
19 Legio secunda Traian*a*, Parembole.
20 Ala Theodosiana nuper constituta.
21 Ala Arcadiana nuper constituta.
22 Ala secunda Armeniorum, Oasi minore.
23 Et quae de minore laterculo emittuntur:
24 Ala tertia Arabum, Thenenuthi 1).
25 Ala octaua Uandilorum, Nee 2).
26 Ala septima Sarmatarum, Scenas Mandrorum.
27 Ala prim*a* Aegyptiorum, Selle 3).
28 Ala ueterana Gallorum, Rinocoruna 4).
29 Ala prima Herculia, Scenas extra Gerasa 5).
30 Ala quinta Raetorum, Scenas Ueteranorum.
31 Ala prima Tingitan*a*, Thinunepsi 6).
32 Ala Apriana, Hipponos.
33 Ala secunda Assyriorum, Sosteos.
34 Ala quinta Praelectorum, Dionisiada.

1) *scrib.* Terenuthi. 2) Arsinoe? *In regionibus maris rubri, quas militum praesidio omnino caruisse uix credideris, alia statio nulla commemoratur.* 3) Sile *Itin.* Σέλης *Hard. Conc. I. p. 1429.* 4) *scrib.* Rhinocorura. 5) τὰ Γέρρα *Strab. p. 50; 56; 760.* Gerrho *Plin. VI 167.* Γέρρον *Ptol.* Gerra *Tab.* Gerro, Gerra, Gera *Rav.* Γέρας *Sozom. VIII 19.* Γέρρας *Hierocl.* Γέρος *Not. episc. I 719.* 6) Thimonepsi *Itin. scrib.* Tmunepsi; *cf. Brugsch, Geographie des alten Aegyptens p. 190.*

18 diodetiana *V* || 19 traiane *CPV* traianae *M* || perembole *C* || 21 archadiana *CPV* || 25 octaba *CP* octoba *V* || 26 armatarum *M* || scoenas *M* || 27 alae *M* || prime *CPV* primae *M* || 28 rinocorima *P* rhinocornua *M* || 29 horculia *V litt.* i *ex correct. orta* || scena sexta gerasa *P* scoena sextragesara *M* || 30 scoenas *M* || 31 tingitane et hinunepsi *CPV* tingitanae et hinunepsi *M* || 33 assiriorum *CPVM* || 34 dionysiada *M*.

35 Cohors tertia Ga*l*atarum, Cefro [7].
36 Cohors secunda Astarum [7a], Busiris.
37 Prouinciae Augustamnicae:
Böck. p. 69 38 Ala secunda Ulpia Afrorum, Thaubasteos [8].
39 Ala secunda Aegyptiorum, Tacasiria [9].
40 Cohors prima sagittariorum, Naithu [10].
41 Cohors prima Augusta Pannoniorum, Tohu [11].
42 Cohors prima Epireorum [12], Castra Iudaeorum.
43 Cohors quarta Iuthungorum, Affrodito.
44 Cohors secunda It*u*raeorum, Aiy [13].
45 Cohors secunda Thracum, Muson.
46 Cohors quarta Numidarum, Narmunthi.
47 Officium autem habet ita:
48 Principem de scola agentum in rebus ducenar*i*um, qui adorata clementia principali cum insignibus exit.
49 Numerarios [14].
50 Commentariensem.
51 Adiutorem.
52 A libellis siue subscribendarium.
53 Exceptores et ceteros officiales.
54 Comes Aegypti VII.

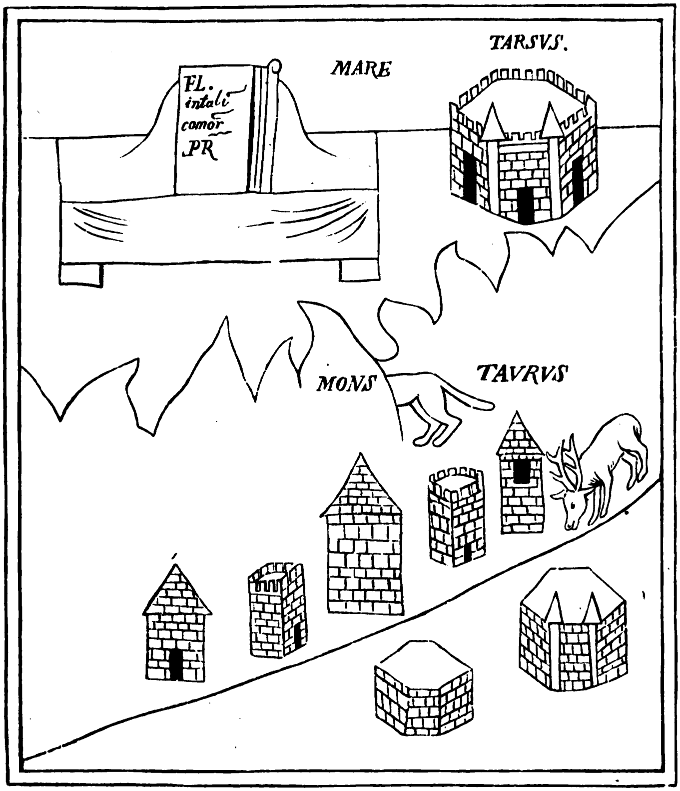
7) Κεφρώ *Euseb. h. eccles. VII 11.* 7a) Asturum *Böck.* 8) Thaubasio *Itin.* 9) Tacasarta *Itin.* 10) *fort. scrib.* Naisiu *cf. Parthey, Abh. der Berl. Akad. 1858. p. 125.* 11) Thou *Itin.* 12) *fort. scr.* Ituraeorum. 13) Alyi *Itin.* 14) *adde:* et adiutores eorum.

35 gallatarum *CPM* gallatorum *V sed correx.* || 37 augustannice *V* || 39 tacasirita *V* || 40 naithii *V* || 41 tohii *V* || 42 castra frodito iudeorum *P* || 44 itareorum *CPVM* || arii *V* || 48 ducenār *C* ducenarum *PVM* || qui *om. M* || exiit *VM* || 52 siue *om. M* || 54 IIII *CVM* UII *P.*

XXIX.

Comes per Isauriam.

Böck. p. 70

6 **Sub dispositione uiri spectabilis comitis *rei* militaris per Isauriam et praesid*is*:**

1 isauream M^2 || 2. 3. 4 *om.* *V* || 2 *ita* $M^{1\cdot 2}$ F·L̆ || INTAL̃L̃ | COMORD· | ·PR̃· *C* F̃L | INTALL | CAMORD | PR̃· *P* || 3. 4 tarsium mare *C* tharsus mare *P* || 4 tharsus $M^{1\cdot 2}$ || 6 et praesidis *om.* *M* et preside *CP* t p̄sule *V*.

7 Legio secunda Isaur*a*.
Böck. p. 71 8 Legio tertia Isaur*a*.
9 Officium autem habet ita:
10 Principem de eodem officio.
11 Cornicularium.
12 Commentariensem.
13 Numerarios.
14 Adiutorem.
15 Ab actis.
16 A libellis.
17 Exceptores et ceteros officiales.
18 Dux[1]) Isauriae VI.

XXX.

Folium unum excidit, quod pagina altera continebat insignia ducis Libyarum, altera initium earum rerum, quae sub dispositione eius erant.

Böck. p. 73 1 Numerarios et adiutores eorum.
2 Commentariensem.
3 Adiutorem.
4 A libellis siue subscribendarium.
5 Exceptores et ceteros officiales.
6 Dux Lib*y*arum III[1]).

1) Comes *Böck*.

7. 8 isauria *CPVM* || 13 *om. M* || 16 *ante 15 colloc. M* || 18 sextus *CPVM*.

XXX.

1) *Ducem eum, qui tot militum numeris imperaret, ut enumeratio eorum spatio unius paginae uix caperetur, pauciores euectiones annuales habuisse, quam omnes reliquos, persuadere mihi non possum; fort. scrib.* VI; *cf. adn. crit. ad XXVIII 54.*

1 humerarios *M* || 4 a libellis *om. M* || rescribendarium *C* || 6 librarum *CPVM* || tertius *V*.

XXXI.

Dux Thebaidos.

Böck. p. 74

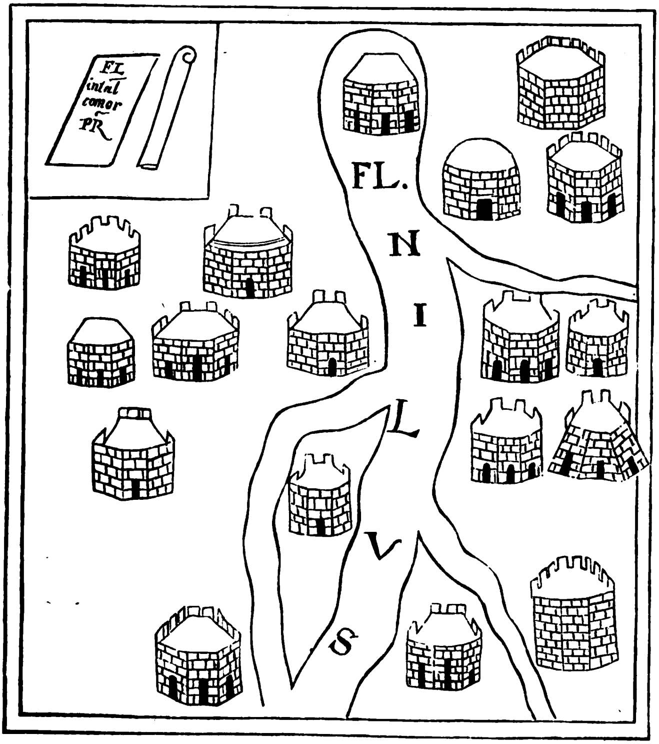
- 4

- 7

- 14

- 18

- 21

3 Filari. 4 Hermunthus.
6 Hermipolis. 7 Lato.
8 Tentyra. 9 Cussa.
10 Oasis maior. 11 Asfinis. 12 Thebas. 13 Apollonos. 14 Syene.
15 Presentia. 16 Diospolis. 17 Lyco. 18 Copto.
19 Copto. 20 Ambos. 21 Maximianopolis.

Insignium inscriptiones praeter 1 om. V ‖ 2 *ita M*[1·2] FL· | INTALL | COMORD | PR· *CP* ‖ 4 hermūdus *M*[2] ‖ 6 hermupolis *M*[1·2] ‖ 7 lico *M*[1·2] ‖ 8 tentira *M*[1·2] ‖ 9 cusa *M*[1·2] ‖ 11 asfinus *(P)* ‖ 13 appollosia *P* ‖ 14 sieno *C* siena *(P)* ‖ 16 dispolis *C* ‖ 21 maximianopolus *M*[2].

22 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Thebaidos:

23 Cuneus equitum Maurorum scutariorum, Lico[1].

Böck. p. 75 24 Cuneus equitum scutariorum, Hermupoli.

25 Equites sagittarii indigenae, Tentira[2].

26 Equites sagittarii indigenae, Copto.

27 Equites sagittarii indigenae, Diospoli.

28 Equites sagittarii indigenae, Lato.

29 Equites sagittarii indigenae, Maximianopoli.

30 Equites promoti indigenae . . . . .

31 Legi*o* terti*a* Diocletian*a*, *O*mbos.

32 Legio secunda Flauia Constantia Thebaeorum, Cusas[3].

33 Legio tertia Diocletiana, Praesentia[4].

34 Legio secunda Traiana, Apollonos superioris.

35 Milites Miliarenses, Syene.

36 Legio prima Valentiniana, Copto.

37 Legio prima Maximiana, Filas.

38 Legio tertia Diocletiana, Thebas.

39 Legio secunda Valentiniana, Hermunthi.

40 Equites felices Honoriani, Asfynis.

41 Ala prima Abasgorum, Hibeos[5] — Oaseos maioris.

42 Et quae de minore laterculo emittuntur:

43 Ala secunda Hispanorum, Poisarietemidos[6].

44 Ala Germanorum, Pescla[7].

45 Ala quarta Britonum, Isiu.

1) Lyco *17*. 2) Tentyra *8*. 3) Cussa *9*. Chusis *Itin*. Χουσαί *Aelian. de nat. an. 10*, 27. Κάσος *Not. episc. I 764*. Ἀκοῦσσα *Hierocl.* 4) Praesidio *Böck. cf. Strab. p. 813* Θηβαικὴ φυλακή; *Ptol.* 5) Ibiu *Itin*. Ibion *Rav*. Νίβις *Steph.* 6) Peos Artemidos *Itin*. Speos Artemidos *Surita*. 7) Pesla *Itin*.

30 indigenarum *V* || 31 legionis tertie (tercie *P*) *CPV* legiones tertiae *M* || diocletionoambos *CP* diocletianoambos *VM* || 34 appollonos *(C) M* appolonos *V* || 38 diocletia *CPV* || 41 tuntun *add. C* || 43 poisarietenidos *C* poisarieteindos *P* poisarietēidos *VM* || 44 pesela *M* 45 brittonum *PM*.

46 Ala prima Hiberorum, Thmou [8]. Böck. p. 76
47 Ala Neptunia, Chenoboscia.
48 Ala tertia dromedariorum, Maximianopoli.
49 Ala octaua Palmyrenorum, Foenicionis [9].
50 Ala septima Herculia uoluntaria, contra Lata [10].
51 Ala prima Francorum, contra Apollonos.
52 Ala prima Iouia catafract*ariorum*, Pampane.
53 Ala octaua . . . . . , Abydum — Abocedo [11].
54 Ala secunda Herculia dromedariorum, Psinaula [12].
55 Ala prima Abasgorum, Oasi maiore.
56 Ala prima Quadorum, Oasi minore — Trimtheos [13].
57 Ala prima Ualeria dromedariorum, Precteos.
58 Cohors prima L*u*sitanorum, Theraco [14].
59 Cohors scutata ciuium Romanorum, Mutheos.
60 Cohors prima Apamenorum, Silili [15].
61 Cohors undecima Chamauorum, Peamu [16].
62 Cohors nona Tzanorum, Nitnu [17].
63 Cohors nona Alamannorum, Burgo Seueri.
64 Cohors prima felix Theodosiana, apud Elephantinem. Böck. p. 77

8) Thomu *Itin.* Tmoy *Rav.* 9) Poeniconon *Itin.* Phenice *Tab.* Phinice *Rav.* 10) *scrib.* contra Lato. 11) Abotide *Böcking.* 12) Ψίναβλα *Athan. histor. Arrian. ad monach.* 72. Ψίναφος *Steph.* Psinarni (?) *Rav.* 13) Terenutheos *Böcking, Lepsius; fort. scrib.* Mutheos; *cf. 59; Itin. p. 166.* 14) Hieracon *Wesseling.* 15) Silsili *d'Anville; propter ordinem geographicum h. l. obseruatum praetulerim* Selino; *cf. Itin. p. 166.* 16) *fort. scrib.* Panu, *sed cf.* Permun *Rav.* 17) Nibiu *Böck.* (?)

46 thinou *P* thunii *V* thimou *M* || 47 neptimia *V* || 49 palmirenorum *P* || fenitionis *C* foenitionis *PV* || 50 uolumptaria *PVM* || contra Lata *om. V* || 51 Ala prima Francorum *om. V* || cĩra *M* || appollonos *PV* || 52 catafractan *CVM* catafractam *P* || 53 abidum *CM* || abecedo *V sed correx.* || 55 abasgarum *V* || minore *V sed correx.* || 56 quadrorum *P* || thrimtheos *V* trũtheos *M* || 58 lysitanorum *CPVM* || 61 XI *CP* || peanui *P* peamũ *M* || 62 zanorum *V* || 63 alamanoiorum *V sed correx.* || 64 Elefantinem *CP.*

65 Cohors quinta Suentium[18] [quinta], Suene.
66 Cohors sexta saginarum[19], in Castris Lapidariorum.
67 Cohors septima Francorum, Diospoli.
68 **Officium autem uiri spectabilis ducis Thebaidos habet ita:**
69 Principem de scola agentum in rebus.
70 Numerarios et adiutores eorum.
71 Adiutorem.
72 Commentariensem[20].
73 A libellis siue subscribendarium.
74 Exceptores et ceteros officiales.
75 **Dux Thebaidos V.**

18) Suenensium *Böcking.* 19) *fort. scrib.* Sugambrorum *uel* sagittariorum. 20) *Commentariensis in officiis ducum et comitum adiutorem praecedere solet.*

65 suentuum *P* || 66 capidariorum *M* || 68 thebaide *CV* thebaidae *P* || 69 de rebus *M* || 75 quintus *V*.

XXXII.

Dux Foenicis.

Böck. p. 84

2 — 5	FL̃. INTAL̄L· COMOR̄D PR̃·	Otthara. *Castellum.*	Euhara. *Castellum.*	Saltatha. *Castellum.*
6 — 9	Lataui. *Castellum.*	Auatha. *Castellum.*	Nazala. *Castellum.*	Abira. *Castellum.*
10 — 13	Casama. *Castellum, ex quo caput barbatum eminet.*	Calamona. *Castellum.*	Betproclis. *Castellum.*	Thelsee. *Castellum.*
14 — 16	Adatha. *Castellum.*	Palmyra. *Castellum.*	Danaba. *Castellum.*	

17 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Foenicis:

18 Equites Mauri Illyriciani, Otthara[1]).

19 Equites scutarii Illyriciani, Euhari[2]).

1) Ocurura *Tab.* (?) 2) Eumari *Itin.* Εὐάριος *Not. ep. I 991.* Αὐερία *Ptol.* Εὐαρείας *Hard. Conc. II p. 473.*

Praecedunt in codd. omnibus cap. XXXIV et XXXVII; u. ad cap. XXXIV || 1 foenitis *V* || 2 *ita CP om. V* FL | INTAL̄ | COMOR̄ | PR̃ M^1 FL | intalī | Comord': | PR̃ M^2 || 4 eubara *P* || 5 salthata M^2 || 6 litaui M^2 || 9 abina *V* || 12 tprodis *V sed add.* be || 13 thelsce *V* | 15 palmira $VM^{1 \cdot 2}$ || 16 *om.* M^2 || 17 foenitis *V* || 18 otthora *V*.

Böck. p. 85 20 Equites promoti indigenae[3], Saltatha[4].
21 Equites Dalmatae Illyriciani, Lataui.
22 Equites promoti indigenae, Auatha.
23 Equites promoti indigenae, Nazala[5].
24 Equites sagittarii indigenae, Abina[6].
25 Equites sagittarii indigenae, Casama.
26 Equites sagittarii indigenae, Calamona.
27 Equites Saraceni indigenae, Betproclis.
28 Equites Saraceni, Thelsee.
29 Equites sagittarii indigenae, Adatha[7].
30 Praefectus legionis primae Illyricorum, Palmira.
31 Praefectus legionis tertiae Gallicae, Danaba[8].
32 Et quae de minore laterculo emittuntur:
33 Ala prima Damascena, Monte Iouis.
34 Ala noua Diocletiana, Ueriaraca.
35 Ala prima Francorum, Cunna[9].
36 Ala prima Alamannorum, Neia.
37 Ala prima Saxonum, Uerofabula.
38 Ala prima Foenicum, Rene[10].
39 Ala secunda Salutis, Arefa[11].
40 Cohors tertia Herculia, Ueranoca.
41 Cohors quinta pacata Alamannorum, Oneuatha.
42 Cohors prima Iulia lectorum, Uale[12] Alba.
43 Cohors secunda Aegyptiorum, Ualle Diocletiana.
Böck. p. 86 44 Cohors prima Orientalis, Thama.
45 Officium autem habet ita:

3) *scrib.* Illyriciani; *nunquam enim indigenae Illyricianos praecedunt.* 4) ΑΑΘΑΟΗΝΩΝ *lege* Σαλθαθηνῶν *Wetzstein, Inschr. aus Hauran. Abh. der Berl. Acad. 1863. p. 311.* 5) Nezala *Tab.* 6) Abira 9; Abila *Pancirolus.* 7) Ἀδάχα *Ptol.* 8) Danauae *C. I. L. III* 755. Danoua *Tab.* Δανάβα *Ptol.* Δανάβων, Danaborum, castri Danabeni *Lequien II p. 847.* 9) Conna *Itin.* 10) Neue *Itin.* Νεύη *Not. episc. I 1020; cf. Lequien Or. christ. II p. 863.* 11) Ἀρφά *Joseph. b. i. III 3, 5.* 12) *scrib.* Ualle.

21 dalmati *CPVM* ‖ 27 betprodis *VM* ‖ 28 theslee *V* ‖ 30 illyriciorum *CM* illiriciorum *P* illyritiorum *V* ‖ 34 diodetiana *M* ‖ 43 uale *V*.

46 Principem de scola agentum in rebus.
47 Numerarios et adiutores eorum.
48 Commentariensem.
49 Adiutorem.
50 A libellis siue subscribendarium.
51 Exceptores et ceteros officiales.
52 Dux Foenicis V.

XXXIII.

Dux Syriae.

Böck. p. 87

2	FL̃· INTALL COMORD PR̄·		Seriane.	Occariba.	7. 8
			Castellum.	*Castellum.*	
3. 4	Barbalissus.	Neocaesar.	Matthana.	Adada.	9. 10
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*	
			Aratha.	Acadama.	11. 12
5. 6	Rosapha.	Sura.	*Castellum.*	*Castellum.*	
	Castellum.	*Castellum.*	Acauatha.	Oresa.	13. 14
			Castellum.	*Castellum.*	

52 foenitis *V* ‖ V *om. V.*

XXXIII.

2 *ita CP om. V* FL | INTAL̄ | COMORD̄ | PR̄ M^{1} FL | intalī | Comord. | PR̄ M^{2} ‖ 3 barbalissos *V* ‖ 8 aratha *V suprascr.* occariba ‖ 9 maithana $M^{1\cdot 2}$ ‖ 12 achadam *C* ‖ 13 achauata *C.*

15 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Syriae et Eufratensis Syriae:

Böck. p 88

16 Equites scutarii Illyriciani, Seriane.

17 Equites promoti Illyriciani, Occariba [1].

18 Equites sagittarii indigenae, Matthana.

19 Equites promoti [2] indigenae, Adada.

20 Equites sagittarii indigenae, Anatha [3].

21 Equites sagittarii, Acadama [4].

22 Equites sagittarii, Acauatha.

23 Praefectu*s* legionis quartae Scythicae, Oresa [5].

24 In August*a* Eufratensi:

25 Equites Dalmat*ae* Illyriciani, Barbalisso.

26 Equites Mauri Illyriciani, Neocaesar*eae*.

27 Equites promoti indigenae, Rosafa [6].

28 Praefectu*s* legionis sextaedecimae Flauiae firmae, Sura.

29 Et quae de minore laterculo emittuntur:

30 Ala prima noua Herculia, Ammuda [7].

31 Ala prima Iuthungorum, Salutaria.

32 Cohors prima Gotthorum, Helela [8].

33 Cohors prima Ulpia Dacorum, Claudiana.

34 Cohors tertia Ualeria, Marmantarum.

35 Cohors prima uictorum, Ammattha [9].

36 Officium autem habet ita:

1) Occaraba *Tab.* Orarabon *Rav.* Ἀκοράβα *Ptol.* Acorabensis *Hard. Conc. I. p. 316.* 2) *Promoti sagittarios praecedere solent.* 3) Aratha *11.* Arachon *siue* Arachensis *Hard. I. p. 815.* Ἀρχαίων *Lequien Or. christ. II p. 848.* 4) Ἀσαφειδάμα *Ptol.* (?) 5) Ὀρίζα *Ptol.* Oruba *Tab.* Orissa *Rav.* 6) Ῥησάφα *Ptol.* Risapa *Tab.* Risapha *Rav.* 7) Ἀρουδίς *Ptol.* Arulis *Tab.* Araris *Rav.* (?) *sed cf. 35.* 8) Ἀλαλίς *Ptol.* Alalius *Hard. Conc. I p. 314.* Alalorum *Lequien Or. christ. II p. 848.* 9) Ἀλαμάθα *Ptol.* (?) *cf. 30.*

16 syriane *P* ‖ 18 maithana *CM* ‖ 20 ânthа *V* ‖ 21 *om. V* ‖ 23 prefecture *CV* praefecturae *PM* ‖ legiones *C* ‖ 24—28 *post 35 colloc. M* ‖ 24 augusto *CPVM* ‖ 25 dalmati *CPVM* ‖ 26 neocesar *CV* neocaesar *PM* ‖ 28 prefecture *CV* praefecturae *PM* ‖ 30 nona *C* ‖ āmuda *CV* amuda (*P*) *M* ‖ 32 gotiliorum *CVM* ‖ 35 ammaitha *CM* amattha *P* ammatha *V*.

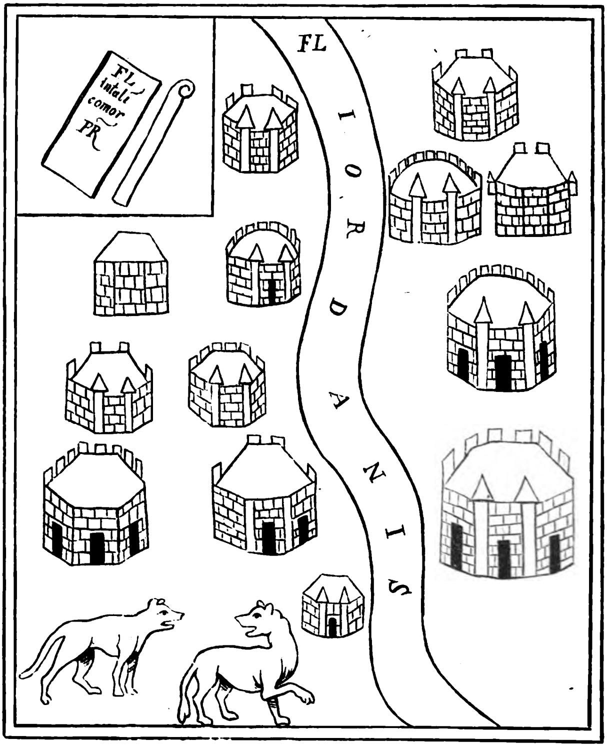
37 Principem [unum].
38 Numerarios et adiutores eorum.
39 Commentariensem.
40 Adiutorem.
41 A libellis siue subscribendarium. Böck. p. 89
42 Exceptores et ceteros officiales.
43 Dux Syriae V.

43 quintus *V*.

XXXIV.

Böck. p. 78

Dux Palaestinae.

2—5

6. 7

8. 9

10

11. 12

13—15

16

3 Menoida. 5 Berosaba.
6 Chermula. 7 Zoara.
8 Zodocatha. 9 Sabaia.
10 Birsama.
11 Robatha. 12 Hauare.
13 Ueterocania. 14 Mohaila. 15 Aelia.
16 Aiła.

Folia coniuncta duo, quae cap. XXXIV et XXXVII continebant, in archetypo suo loco mota et ante cap. XXXII inserta sunt. quem locum in omnibus codd. nostris obtinent. ‖ 2 *ita* $M^{1\cdot 2}$ *om.* *V* FL | INTALL | COMORD | PR *CP* ‖ 3 menosoa *C* menochia $M^{1\cdot 2}$ ‖ 4 *om.* *V* ‖ 5—7, 10, 15 *post 17 colloc.* *V* ‖ 5 benosaba *V*$M^{1\cdot 2}$ ‖ 8 zodochata *CP* ‖ 10 birsania *V* ‖ 12 lauare *V sed correx.* ‖ 13 ueterocama *P*$M^{1\cdot 2}$ ueterocaïa *V* ‖ 14 moahila M^1 moabila M^2.

17 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Palaestinae:

18 Equites Dalmatae Illyriciani, Benosabae[1]. Böck. p. 79

19 Equites promoti Illyriciani, Menochiae[2].

20 Equites scutarii Illyriciani, Chermulae.

21 Equites Mauri Illyriciani, Aeliae.

22 Equites Thamudeni Illyriciani, Birsama[3].

23 Equites promoti indigenae, Sabaiae[4].

24 Equites promoti indigenae, Zodocathae[5].

25 Equites sagittarii indigenae, Hauanae[6].

26 Equites sagittarii indigenae, Zoarae.

27 *Equites sagittarii indigenae, Robatha*[7].

28 Equites primi felices [sagittarii indigenae] Palaestini, Sabure[8] siue Ueterocariae[9].

29 Equites sagittarii indigenae, Moahile[10].

30 Praefectus legion*is* decimae Fretensis, Ailae.

31 Et quae de minore laterculo emittuntur:

32 Ala prima miliaria Sebastena, Asuada[11].

33 Ala Antana[12] dromedariorum, Admatha[13].

34 Ala Constantiana, Toloha.

35 Ala secunda felix Ualentiana, apud Praesidium.

36 Ala prima miliaria, Hasta[14].

1) Berosaba *5*. 2) Menoida *3;* Μηνοίδος *Hard. Conc. II p. 401. Minoidis l. l. p. 459.* Μηνοίς *Euseb. onom. urb. sacr. scr.* Moenoenum castrum *C. Th. VII 4, 30.* 3) Σάλτων Γεραϊτικὸς ἤτοι Βαρσάμων. *Not. episc. V 108* Βέρζαμμα *Ptol.* Uersaminum castrum *C. Th. VII 4, 30.* 4) Σαβαί *Steph. Byz.* 5) Zadagatta *Tab.* Ζαναάθα *Ptol.* 6) Hauare *12.* Hauarra *Tab.* Αὐάρα *Ptol.* Αὔαρα *Steph. Byz.* 7) *cf. 11.* Ῥοωβώθ *Euseb.* 8) Σαπφουρεῖ *Ptol.* Σάπφωρα *Ios. ant. XIV 5, 4.* Σεπφώρις *Ios. passim.* 9) Καρκαρία *Euseb.* 10) Mohaile *14; fort. scrib.* (Charac-) Moab — Ailae. 11) Ασαραδδά *Euseb.* Asadada *versio lat. Hier.* Ἀνουάθ *Ios. bell. iud. III 3, 5.* 12) Antoniniana? 13) Ἀμμαθά *Euseb.* Amathar *Hier.* ἐν Ἀμαθοῖς *Ioseph. ant. iud. XVII 10*, 6.* 14) Ἀσθώ *Euseb.* Asta *cod. Leid. Hier.*

20 scrutarii *P* || 22 thamudetii *M* || birsania *V* || 28 palestine *P* | subure *V* || 29 moabile *M* || 30 legionum *CPVM* || frecensis *V* || 31 latercule *V* || 34 coloha *V*.

37 Ala Idiota constituta [15].

38 Cohors duodecima Ualeria, Afro.

39 Cohors decima Carthaginensis, Cartha.

Böck. p. 80 40 Cohors prima agentenaria [16], Tarba [17].

41 Cohors quarta Frygum, Praesidio.

42 Cohors secunda Gratiana, Iehibo.

43 Cohors prima equitata, Calamona.

44 Cohors secunda Galatarum, Arieldela [18].

45 Cohors prima Flauia, Moleatha [19].

46 Cohors quarta Palaestinorum, Thamana [20].

47 Cohors secunda Cretensis, iuxta Iordanem fluuium.

48 Cohors prima salutaria, inter Aeliam et Hierichunta.

49 Officium autem habet ita:

50 Principem de scola agentum in rebus.

51 Numerarios et adiutores eorum.

52 Commentariensem.

53 Adiutorem.

54 A libellis siue subscribendarium.

55 Exceptores et ceteros officiales.

56 Dux Palaestinae V.

15) Ala prima Iota constituta *Böck. fort. scrib.* Ala prima quingenaria Iota constituta. 16) centenaria *Gelen. cf. XXXVI 35.* cohors quinquagenaria. 17) Θαμαρὰ κώμη — ἥτις νῦν φρούριόν ἐστι τῶν στρατιωτῶν *Euseb.* Θαμάρω *Ptol.* Thamaro *Tab.* Thamara *Rav.* 18) Ἀρίνδηλα *Hierocl.; Not. Episc. 1, 1000; 5, 127; Steph. Byz.* Ἀριδήλων *Hard. Conc. I. p. 1428.* 19) ἐν Μαλάθοις *Ios. ant. iud. XVIII, 6, 2;* Μαλαάθ, Μαλαάθοις, Μαλαθών *Euseb.* Μαλιάτθα *Ptol.* 20) Θαιμάν, ἀπέχουσα Πετρῶν ἀμφὶ τὰ ιε΄ σημεῖα, ἐν ᾗ καὶ ἐγκάθηται στρατιωτικόν. *Euseb.* Θάνα *Ptol.* Thornia *Tab.*

40 argentenaria *C* ‖ 41 frigum *CPV* phrygum *M* ‖ 42 ihehibo *V* ‖ 43 calamonia *P* ‖ 44 galatharum *CPVM* ‖ 46 IIII *CPV* ‖ 47 iordanen *M* ‖ 48 hierichumta *V* ‖ 54 rescribendarium *C* ‖ 56 palastine v^u^ *V*.

XXXV.

Dux Osrhoenae. Böck. p. 89

2—4	FL INTALL COMORD PR	Gallaba.	Callinico.		
		Castellum.	*Castellum.*		
5—8	Dabana.	Banasam.	Syna Judeorum.	Oroba.	
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*	
9—12	Thillazamara.	Mediana.	Rasin.	Circesio.	
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*	
13			Apatna.		
			Castellum.		

14 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Osrhoenae: Böck. p. 90
15 Equites Dalmat*ae* Illyriciani, Ganaba[1]).
16 Equites promoti Illyriciani, Callinico.
17 Equites Mauri Illyriciani, Dabana.
18 Equites promoti indigenae, Banasam[2]).

1) Gallaba *3; scrib.* Cannaba. 2) Βαναασυμέων *Procop. de aed. II 4.*

1 osrhenae *P* osrhroene *V* || 2 *ita CP om. V* FL | INTAL | COMOR | PR *M*[1] FL | intali | Comord | P·R· *M*[2] || 6 banasani *CV* banasa *M*[1·2] || 8 oroha *C* oraba *M*[1·2] || 9 tyllasamara *V* || 10 mecliana (*C*) || 12 gracefio *P* || 13 aptana *C* || 14 osrhenae *P* || 15 dalmati *CPVM* || gauaba *PM* || 18 banasani *V*.

19 Equites promoti indigenae, Sina Iudaeorum.
20 Equites sagittarii indigenae, Oraba [3]).
21 Equites sagittarii indigenae, Thillazamana.
22 Equites sagittarii indigenae Medianenses, Mediana.
23 Equites [sagittarii indigenae] primi Osrhoeni, Rasin [4]).
24 Praefectus legionis quartae Parthicae, Circesio.
25 . . . ., *Apatna* [5]).
26 Et quae de minore laterculo emittuntur:
27 Ala septima Ualeria praelectorum, Thillacama [6]).
28 Ala prima Uictoriae, Touia [7]) — contra Bintha [8]).
29 Ala secunda Paflagonum, Thillafica.
30 Ala prima Parthorum, Resaia [9]).
31 Ala prima noua Diocletiana, inter Thannurin et Horobam.
32 Cohors prima Gaetulorum, Thillaamana [10]).
Böck. p. 91 33 Cohors prima Eufratensis, Maratha [11]).
34 Ala prima salutaria, Duodecimo constituta.
35 Officium autem habet ita:
36 Principem de scola agentum in rebus.
37 Numerarios et adiutores eorum.
38 Commentariensem.

3) Oroba *8;* Horoba *31.* 4) Ῥάσιος *(gen. casu) Procop. l. l.* 5) *cf. 13.* Ἀφραδάνα *Ptol. Legiones Parthicae exhibentur quattuor: prima et secunda XXXVI 29; 30; quarta h. l.; sexta VII 19 = 55. Quinta anno 359 a Parthis deleta est (u. Amm. XVIII 9, 3; XIX 8); tertiam h. l. excidisse putauerim.* 6) Thilaticomum, Thillaticomum *Itin.* 7) Iouia? 8) contra Birtha *Wesseling.* 9) *scrib.* Resaina. 10) Thillazamana *21.* Thillazamara *9.* Ζάμα *Ptol.* 11) Ζαμαρθάς *Procop. de aed. II 6 (?)*

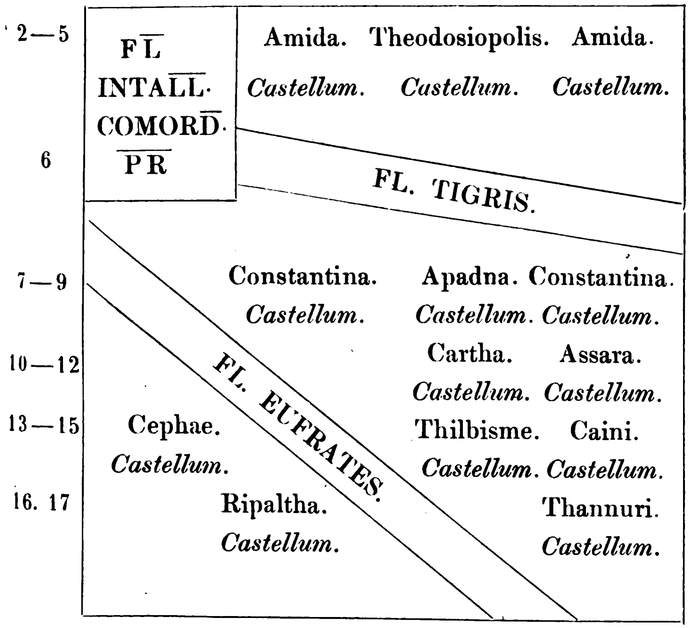
21 thillazam^aina *C* tyllasamana *V* || 24 prefecture *CPV* praefecturae *M* || panthice *CPV* panthicae *M* || crecesio *V* || 26 mittuntur *V* || 27 preelectorum *C* praeelectorum *PVM* || 28 alia *P* || uictoriatouia *CPVM* || 29 secunda *om. C sed post. add.* II || 30 panthorum *CPVM* || 31 intenthannuri nethorobam *CPM* intonthamuri nethorobam *V* || 32 gettulorum *V* || *in V litterae* ama *postea add. sunt* || 33 eufratensi *CPV* || 34 duodetima *V* || 35 *om. C spatio uacuo relicto.*

39 Adiutorem.
40 A libellis siue subscribendarium.
41 Exceptores et ceteros officiales.
42 Dux Osrhoenae V.

XXXVI.

Dux Mesopotamiae.

Böck. p. 92

42 V *om. V.*

XXXVI.

1 mesopotanee *V* ‖ 2 *ita CP om. V* FL | INTALĪ | COMORD̄ | PR *M*1·2 ‖ 6 *om. V* tygris *CM*1·2 ‖ 7 constantini *C* ‖ 10 *om. V* ‖ 11 charta *V* ‖ 17 thamuri *V.*

18 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Mesopotamiae:

19 Equites scutarii Illyriciani, Amidae.

Böck. p. 93 20 Equites promoti Illyriciani, Resain — Theodosiopoli.

21 Equites ducatores Illyriciani [primi ducatores], Amidae.

22 Equites felices Honoriani Illyriciani, Constantina.

23 *Equites promoti indigenae, Apadna* 1).

24 *Equites promoti indigenae, Constantina* 1).

25 Equites sagittarii indigenae Arabanenses 2), Mefana — Cartha 3).

26 Equites scutarii 4) indigenae Pafenses 5), Assara 6).

27 Equites sagittarii indigenae Thibithenses 7), Thilbisme.

28 Equites sagittarii indigenae, Thannuri.

29 Praefectu*s* legionis primae Parthicae Nisibenae, Constantina.

30 Praefectu*s* legionis secundae Parthicae, Cefae 8).

31 Et quae de minore laterculo emittuntur:

32 Ala secunda noua Aegyptiorum, Cartha 3).

33 Ala octaua Flauia Francorum, Ripaltha.

1) *cf. 8; 9; equitum promotorum cunei bini in omnibus Orientis tractibus proximi ab Illyricianis recensentur.* 2) Ἀκράβα *Ptol.* (?) 3) Charcha *Amm. XVIII. 10, 1.* Χαργάς *Theoph. Simoc. V. 1; 13.* Καρχαρωμάν *id. I. 13.* 4) *Inter Orientales indigenas scutarii praeter h. l. non reperiuntur; scrib.* sagittarii. 5) Safenses *Böck.* 6) Κάστρον Μασσάρων *Not. episc. I. 931.* 7) Thebeta *Tab.* Θεβητά *Steph. Byz.* Θεβοθών *Theoph. Simoc. III. 10.* 8) Κίφας *Proc. de aed. II. 4.* Κάστρον Ῥισκιφᾶς *Not. episc. I. 913.* Cepha, Κηφᾶς, Zephanensis *Lequien, Or. christ. II. p. 1006.*

20 resam *PM* || 22 honoria *V* || 25 charta *V* || 26 pauenses *V* || 28 thanmuri *V* || 29 prefecture *CV* praefecturae *PM* || primae legionis (*C*) || nisilene *P* || 30 prefecture *CV* praefecturae *PM* || 31 et *om. CPM.*

34 Ala quintadecima Flauia Carduenorum, Caini.
35 Cohors quinquagenaria [9] Arabum, Bethallaha.
36 Cohors quartadecima Ualeri*a* Zabdenorum, Maiocariri [10].
37 Officium autem habet ita: Böck. p. 94
38 Principem de scola agentum in rebus.
39 Numerarios et adiutores eorum.
40 Commentariensem.
41 Adiutorem.
42 A libellis siue subscribendarium.
43 Exceptores et ceteros officiales.
44 Dux Mesopotamiae VIII.

9) *cf.* Cohors prima centenaria *XXXIV. 40.* 10) Meiacarire *Amm. XVIII. 6, 16; 10, 1;* Μαϊακαριρί *Theoph. Simoc. I. 13.*

34 cami *C* || 36 quardecima *C* || ualerie *CV* ualeriae *PM* || cami maiocariri *C* || 44 VIII *om. V.*

XXXVII.

Böck. p. 81

Dux Arabiae.

2—4

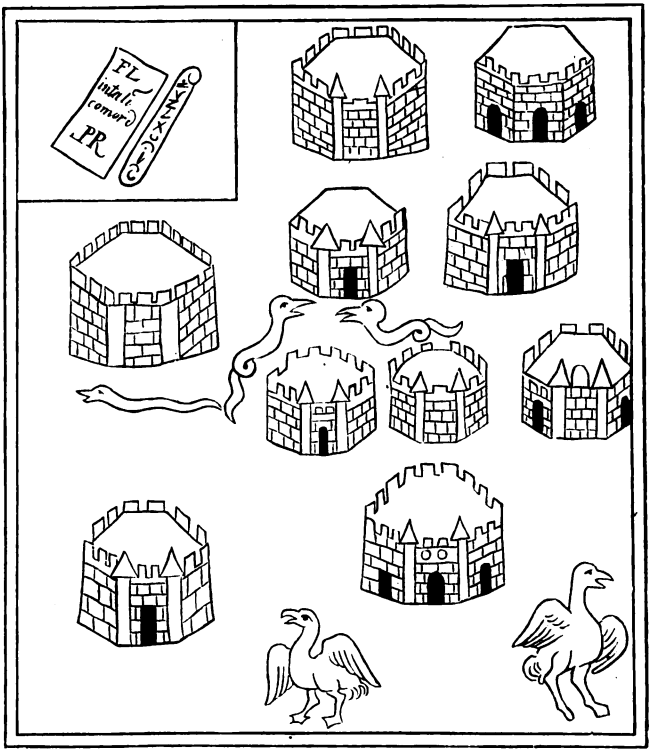
5. 6

7

8—10

11

12

3 Animotha. 4 Tricomia.
5 Areopolis. 6 Speluncis.
7 Ziza.
8 Mefa. 9 Gadda. 10 Bostra.
11 Diafenes.
12 Betthora.

In omnibus codd. ante cap. XXXII colloc. est; u. ad cap. XXXIV || 2 *ita* $M^{1\cdot2}$ *om. V* ·FL· | INTALI | COMORD | PR· *CP* || 3 *cf. 14* || 5 arreopolis *V* || 7 ziça *C* zeha M^{2} || 9 gaddai M^{2}.

13 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Arabiae:

14 Equites scutarii Illyriciani, Motha 1).

15 Equites promoti Illyriciani, Tricomia.

16 Equites Dalmat*ae* Illyriciani, Ziza. Böck. p. 82

17 Equites Mauri Illyriciani, Areopoli.

18 Equites promoti indigenae, Speluncis.

19 Equites promoti indigenae, Mefa 2).

20 Equites sagittarii indigenae, Gadda.

21 Praefectus legionis tertiae Cyrenaicae, Bostra.

22 Praefectus legionis quartae Martiae, Betthoro.

23 Equites sagittarii indigenae, Dia—Fenis 3).

24 Et quae de minore laterculo emittuntur:

25 Ala nona miliaria, Auatha.

26 Ala sexta Hispanorum, Gomoha.

27 Ala secunda Constantiana, Libona 4).

28 Ala secunda Miliarensis, Naarsafari.

29 Ala prima Ualentiana, Thainatha 5).

30 Ala secunda felix Ualentiniana, apud Adittha 6).

31 Cohors prima miliaria Thracum, Adtitha 6).

32 Cohors prima Thrac*um*, Asabaia 7).

33 Cohors octaua uolu*n*taria, Ualtha.

34 Cohors tertia felix Arabum, in ripa Uade Afaris fluuii in castris Arnonensibus.

1) Μωθώ *Steph. Byz.* Μωθανῶν *Wetzstein, Inschriften aus Hauran. Abh. d. Berl. Acad. 1863 p. 283.* 2) Μηφαάθ *Euseb.* 3) Φαινά *Hierocl.* Φενουτός *Not. episc. I, 1025.* Φαινήσιοι *C. I. G. 4542—44; 4551; Wetzstein p. 311.* 4) Δαιβὼν ἢ Διβών *Euseb.* 5) Thantia *Tab.* 6) Hatita *Tab.* 7) Sabaia *XXXIV 9 = 23.*

14 illyrici animotha *CM* illirici animotha *PV cf.* 3 || 15 tricoma *C* tricoma *M* || 16 dalmati *PVM* damati *C sed correx.* || 17 arreopoli *V* || 18 spelucis *C* speluntis *V* || 21 cyrinaice *C* eyrenaice *V* eyrenaicae *M* || 22 becthoro *M* || 29 ualentiniana *V* || 30 aditha *V* || 31 ad titha *(sic) CPM* ad thita *V* || 32 thracocum *CPVM* || 33 uolumptaria *CPVM* || 34 Arabum *post* Uade *colloc. M.*

35 Cohors tertia Alpinorum, apud Arnona.

36 Officium autem [habet] uiri spectabilis ducis Arabiae et praesidis *habet* ita:

Böck. p. 83 37 Principem de scola agentum in rebus.

38 Numerarios et adiutores eorum.

39 Commentariensem.

40 Adiutorem.

41 A libellis siue subscribendarium.

42 Exceptores et ceteros officiales.

43 Item officium praesidis eiusdem prouinciae:

44 Principem de eodem officio.

45 Cornicularium.

46 Ordinarios.

47 Commentariensem.

48 Numerarios et adiutores eorum.

49 Adiutorem.

50 A libellis siue regerendarium[8]).

51 Exceptores et ceteros officiales.

52 Dux Arabiae V.

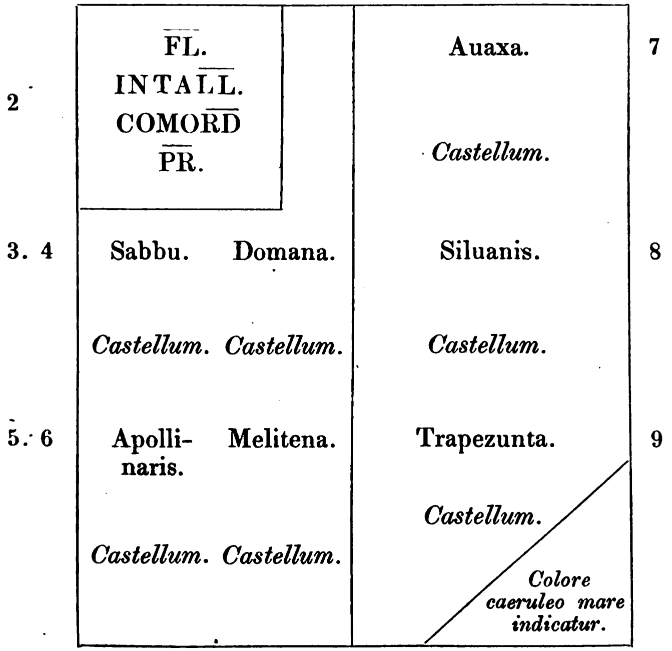
8) subscribendarium *Bethmann-Hollweg.*

35 alpenorum *CPVM* || arnonā *M* || 36 dux^{cis} *M* || 50 regenerendarum *C* regenendarium *PV* || 52 quintus *VM.*

XXXVIII.

Dux Armeniae.

Böck. p. 95

10 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Armeniae:

11 Equites sagittarii, Sabbu [1]).

12 Equites sagittarii, Domana.

1) Sabus *Itin.* Saba *Tab.*

2 *om.* *V* FL· | INTAL̄ | COMOR̄ | PR M^1 FL. | intalī | Comord: | P.R M^2 || 3 sabbii *C* sabii *V* || 5 appollinaris *C* appolinaris *V* || 8 syluanis $M^{1.2}$ || 9 trapezus *(P)* || 11 sabbii *PV*.

Böck. p. 96 13 Praefectu*s* legionis quintaedecimae Apollinaris, Satala.

14 Praefectu*s* legionis duodecimae fulmin*at*ae, Melitena.

15 In Ponto:

16 Praefectu*s* legionis primae Ponticae, Trapezunta.

---

17 Ala Rizena, Aladaleariza[2]).

18 Ala Theodosiana, apud Auaxam[3]).

19 Ala felix Theodosiana, Siluanis.

20 Et quae de minore laterculo emittuntur:

21 Ala prima Augusta Colonorum, Chiaca[4]).

22 Ala Auriana, Dascusa.

23 Ala prima Ulpia Dacorum, Suissa.

24 Ala secunda Gallorum, Aeliana.

25 Ala castello Tablariensi constituta.

26 Ala prima praetori*a* nuper[4a]) constituta.

27 Cohors tertia Ulpia miliaria Petraeorum, Metita.

28 Cohors quarta Raetorum, Analiba.

29 Cohors mil*i*aria Bosporiana, Arauraca.

30 Cohors miliaria Germanorum, Sisila[5]).

---

31 Ala prima *I*ouia felix, Chaszanenica[6]).

32 Ala prima felix Theodosiana, Pithiae[7]).

33 Cohors prima Theodosiana, Ualentia.

2) olotoaelariza, olutoeulariza, olotedariza, olotoedariza *Codd. Itin.* Λυταραρίζων *Procop. de aed. III 4.* 3) Anxis *Rav.* 4) Craca *Tab.* Κιαχίς *Ptol.* Chiaca *Codd. Itin. praeter Scorialensem, qui* ciaca *praebet.* 4a) *in* nuper *uel* canuper *nomen loci alicuius latere coni. Mommsen.* 5) Σισιλισσῶν φρούριον *Procop. de aed. III 6.* 6) Gizenenica *Tab.* 7) *scrib.* Pityunte.

13 prefecture *CV* praefecturae *PM* || apolinaris *P* appolinaris *V* || 14 prefecture *CPV* praefecturae *M* || leigionis *V* || fulmine *CV* fulminae *PM* || melithena *C* || 16 prefecture *CPV* praefecturae *M* || 17 ala
a
dade ariza *P* ala doleariza *V* || 21 chiata *V* || 23 ulpididacorum *V* || 25 tablarensi *C* || 26 pretorica *CPV* praetorica *M* || 29 militaria *CPVM* || ararauca *V* || 31 touia *CPVM* || 32 pythie *C* pithicae *M.*

34 Cohors Apuleia ciuium Romanorum, Ysiporto[8].
35 Cohors prima Lepidiana, Caene — Parembole. Böck. p. 97
36 Cohors prima Claudia equitata, Sebastopolis.
37 Cohors secunda Ualentiana, Ziganne[9].
38 Cohors, Mochora[10].
39 **Officium autem habet ita:**
40 Principem de scola agentum in rebus.
41 Numerarios et adiutores eorum.
42 Commentariensem.
43 Adiutorem.
44 A libellis siue subscribendarium.
45 Exceptores et ceteros officiales.
46 **Dux Armeniae VII.**

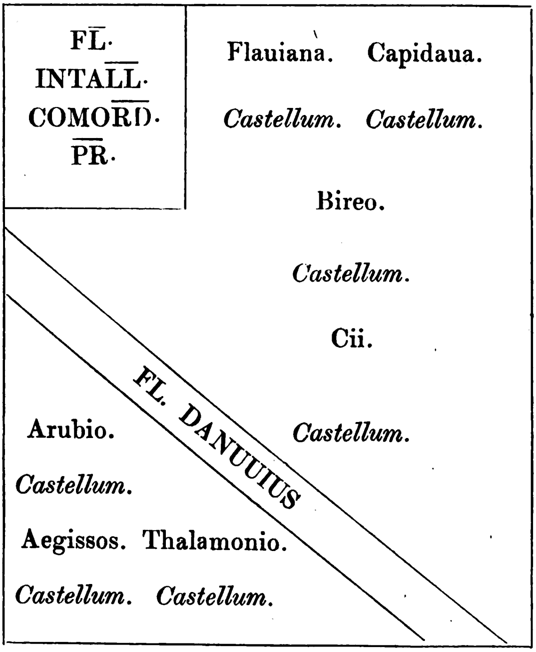
8) Ὕσσου λιμὴν *passim*. 9) Zigana *Itin.* Τζιγγανέων *Not. episc. I 468.* Ζηγγανέων *l. l. VII 238.* Ζιγανέως *l. l. VIII 517.* Ζιγανέω *l. l. IX 428.* 10) Mogaro *Itin.*

34 apuleta *CPVM* || 35 laepidiana *PM* || 38 machora *V* || 44 rescribendarium *C* || 46 VII *om. V.*

XXXIX.

Böck. p 98

Dux Scythiae.

11 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Scythiae:

12 Cuneus equitum scutariorum, Sacidaua[1]).

13 Cuneus equitum Solensium, Capidaua.

1) Sucidaua *XL* 7 = 17. *Itin. Tab. Ptol.*

1 cithiae *P* cythye *V* ‖ 2 *om.* *V* FL·INTALĪ | COMOR̄ | PR̆ *M*¹ FL | intalĩ | Comord | P·R̃ *M*² ‖ 4 capidana *P* capidua *V* ‖ 8 *om.* *V* danubius '*CPM*¹·² ‖ 9 aegyssos *CPM*¹ ‖ 10 thalamono *VM*¹·² ‖ 11 schithie *C* cithiae *P* ‖ 12 sacidana *C* ‖ 13 solentium *CPVM*.

14 Cuneus equitum stablesianorum, Cii. Böck. p. 99
15 Cuneus equitum stablesianorum, Bireo[2]).
16 Cuneus equitum catafractariorum, Arubio.
17 Cuneus equitum armige*r*orum, Aegissos.
18 Cuneus equitum Arcadum, Talamonio[3]).
19 Auxiliares:
20 Milites nau*cl*arii, Flauiana.
21 Milites superue*nt*or*es*, Axiupoli.
22 Milites Scythici, Carso.
23 Milites secundi Constantini, Trosmis.
24 Milites Scythici, Dirigothia[4]).
25 Milites primi Constantiani, Nouioduro[5]).
26 Milites quinti Constantiani, Salsouia.
27 Milites primi Gratianenses, Gratiana.
28 Item legiones riparienses:
29 Praefectu*s* legionis secundae Herculi[an]ae, Trosmis.
30 Praefectu*s* ripae legionis secundae Herculiae cohortis quintae pedaturae inferioris[6]), Axiupoli.
31 Praefectu*s* *ripae* legionis *secundae* Herculiae cohortis quintae pedaturae inferioris, Iprosmis[7]).
32 Praefectu*s* legionis prim*ae* Iouiae, Nouioduno.
33 Praefectu*s* ripae legionis primae Iouiae cohortis quintae pedaturae superioris, Nouioduno. Böck. p. 100

2) Biroe *Itin.* Βερόη *Theoph. Sim. II 16.* Bereo *Tab.* Birafon, Bireon *Rau.* 3) Thalamonio *vel* Thalamono *10.* 4) Diniguttia *Itin.* Δινογέτεια *Ptol.* Dinogessia *Rau.* 5) *scrib.* Nouioduno. 6) superioris *Böck.* 7) *scrib.* Trosmis.

14 cunens *P* || 17 armigenorum *CPVM* || egyssos *V* aegyssos *M* || 18 thalamonio *V* || 20 *seqq.* miłł *CPVM* || 20 naudarii *CPVM* || 21 super uertor *CPVM* || axiopoli *M* || 25 nouiduro *P* || 29 prefecture *CPV* praefecturae *M et ita plerumque nisi quod interdum M:* praefectus, *CV compendia praebent* || 30 hercule *P* || predature *V* || auxiupoli *V* || 31 p̄dature *V* || prosmis *M* || 32 primaei *CPVM*.

34 Praefectu*s* ripae legionis primae Iouiae cohortis quintae pedaturae inferioris, Accisso[8]).

35 Praefectu*s* ripae legionis primae Iouiae cohortis . . . . . et secundae Herculiae musculorum Scythicorum et classis[9]), Inplateypegiis.

36 Officium autem habet ita:

37 Principem de eodem officio, qui completa militia adorat protecto*r*.

38 Numerarios et adiutores eorum.

39 Commentariensem.

40 Adiutorem.

41 A libellis siue subscribendarium.

42 Exceptores et ceteros officiales.

43 Dux Scythiae V.

8) *scrib.* Aegisso. 9) et classis musculorum Scythicorum *Mommsen*.

34 ioute cohors *P* || 35 niplateypegiis *C* ipplateipegiis *P* || 37 protectorem *CPVM*.

XL.

Dux Moesiae secundae.

Böck. p. 101

2 — 4	FL· INTALL· COMORD· PR·	Prista. *Castellum.*	Appiaria. *Castellum.*
5 — 7	Securisca. *Castellum.*	Dimo. *Castellum.*	Sucidaua. *Castellum.*
8. 9	Latris. *Castellum.*		Tegra. *Castellum.*

10 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Moesiae secundae:

11 Cuneus equitum scutariorum, Securisca.

12 Cuneus equitum Solensium, Dimo.

13 Cuneus equitum scutariorum, Latius[1]. Böck. p. 102

1) Latris *8*. Latro *Tab*. Latron *Rau*. Ἰατρῶν *Procop. de aed. IV 7*. Ἰατρόν *Theoph. Simoc. VII 2; 13*. Ieterus fluuius *Plin. III 149*. Iatrus fluuius *Iord. Get. 18*.

2 *om. V* FL | INTAL | COMORD | PR *M*¹ FL | intali | Comord. | P. R *M*² ‖ 3 pristae *M*² ‖ 7 suciclaua *C* ‖ 12 solentium *CPVM* ‖ duno *CP* ‖ 13 latuis *V*.

14 Cuneus equitum armigerorum, Sexagintaprista.

15 Cuneus equitum secundorum armigerorum, Tegra 2).

16 Cuneus equitum scutariorum, Appiaria.

17 Cuneus equitum stablesianorum, Sucidaua.

18 Auxiliares:

19 Milites praeuentores, Ansamo 3).

20 Milites Constantini, Trimammio.

21 Milites Dacisci, Mediolana.

22 Milites tertii nauclarii, Appiaria.

23 Milites Nouenses, Transmariscae.

24 Milites primi Moesiaci, Candidiana.

25 Milites Moesiaci, Teglicio.

26 Milites quarti Constantiani, Durostoro.

27 Milites Cimbriani, Cimbrianis.

28 Milites nauclarii Altinenses, Altino 4).

29 Item legiones riparienses:

30 Praefectus legionis primae Italicae, Nouas.

31 Praefectus ripae legionis primae Italicae cohortis quintae pedaturae superioris, Nouas.

32 Praefectus ripae legionis primae Italicae cohortis quintae pedaturae inferioris, Sexagintaprista.

2) Tegris *Tab.* Tigris *Rau.* Tigra *Itin.* Τιγᾶς *Proc. l. l.* Τίγρα *id. IV 11.* 3) Ansamon *Rau.* Anasamo *Tab.* ἐν Ἀσίμῳ *Theophyl. Simoc. VII 3.* Ἄσημα *id. VIII 6.* Asamus *uel* Asiamus fluuius *codd. Plin. III 149.* 4) Ἀλτηνῶν *Procop. de aed. IV 7.* Ἀλτῖνα *l. l. 11.*

14 *post 15 colloc. M* || 14. 15 Sexagintaprista — armigerorum *om. V* || 14 sexaginta. presta *M* || 15 secundorum *om. M*, *sed post* armigerorum *inser.* S2R || 17 sucidana *C* || 19 *seqq.* mill *CPVM* || 20 triniamimo *V* || 21 daciscii *CPVM* || 22 naucharii *P* || 24 moefiaci *C* || 25 teglitio *CP* || 26 constantini *V* || 28 naucarii *P* || 30 *seqq. pro eo q. e.* praefectus *compendiis utuntur CPM*, prefecture *aut* prefect' *V* || legionis *plerumque* leḡ *scribitur in CPM* || 30 *om. C* || italiae *PM* italie *V* || nouas *P* || 31 ripae *om. C* || italie *V* || quintae — 32 cohortis *om. P* || predature *C* || 32 quintae] V *CPM* || pediture *V* || LX prista *CPVM.*

33 Praefectus legionis undecimae Claudiae, Durostoro.

34 Praefectus *ripae* legionis undecimae Claudiae cohortis quintae pedaturae superioris, Transmariscae. Böck. p. 103

35 Praefectus ripae legionis undecimae Claudiae cohortis quintae pedaturae inferioris, Transmariscae[5].

36 Praefectus nauium amnicarum et militum ibidem deputatorum.

37 Officium autem habet ita:

38 Principem de eodem officio, qui completa militia adorat protector.

39 Numerarios et adiutores eorum.

40 Commentariensem.

41 Adiutorem.

42 A libellis siue subscribendarium.

43 Exceptores et ceteros officiales.

---

44 Et quae de minore laterculo emittuntur:

45 In prouincia Rhodopa:

46 Cohors quarta Gallorum, Ulucitra.

47 In prouincia Thracia:

48 Cohors prima Aureliana, sub Radice — Uiamata.

49 Cohors tertia Ualeria Bacarum[6], Drasdea.

---

50 Dux Moesiae inferioris V.

5) *scrib.* Durostoro, *cf. 33; in ea statione, quam praefectus totius legionis obtinet, praefectus quoque alterius utrius pedaturae sedem habere solet.* 6) Bracar(augustanorum) *Böck.*

33 XIme *C* XI *P* undetime *V* XI^{ae} *M* || 34 legionis *om.* *V* || XIme *C* XI *P* undetime *V* XI^{ae} *M* || quintae *om.* *M* || 35 pref̄ "leḡ XI" ripe *P* || XIme *C* undetime *V* || quintae *om.* *M* || transm̄arisca *CM* || 36 milł *CPVM* || 37 autem *om.* *CM* || 38 protectorem *CPV* protector̄ *M* || 48 uianiata *V* || 50 V *om.* *M* quintus *V.*

XLI.

Böck. p. 104

Dux Moesiae primae.

2—4	FL. INTALL. COMORD. PR.	Flauiana. *Castellum.*	Pinco. *Castellum.*
5—7	Tricornio. *Castellum.*	Aureomonto. *Castellum.*	Uiminacio. *Castellum.*
8—10	Laederata. *Castellum.*	Cuppis. *Castellum.*	Ad Nouas. *Castellum.*

11 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Moesiae primae:

12 Cuneus equitum Constantiacorum, Pinco[1]).

1) Pingus fluuius *Plin. III 149.* Punicum *Tab.; Rau.* Πιγκνοὺς *Procop. de aed. IV 6.* Aeliana Pincensia *Eckh. doctr. num. VI. p. 446.*

2 *om. V* FL | INTALI | COMORD | PR̃ M[1·2] ‖ 6 aureomonte *M*[2] ‖ 7 uiminatio *VM*[2] ‖ 8 laederatae *P* ‖ 10 ad nonas *M*[2].

13 Cuneus equitum promotorum, Flauiana. Böck. p. 105
14 Cuneus equitum sagittariorum, Tricornio.
15 Cuneus equitum Dalmatarum, Aureomonto.
16 Cuneus equitum promotorum, Uiminacio.
17 Cuneus equitum sagittariorum, Laedenatae[2]).
18 Cuneus equitum Dalmatarum, Pinco[1]).
19 Cuneus equitum Dalmatarum, Cuppis.
20 Auxiliares:
21 Auxiliares Reginenses, contra Reginam.
22 Auxiliares Tricornienses, Tricornio.
23 Auxiliares Nouenses, Ad Nouas.
24 Auxilium Margense, Margo.
25 Auxilium Cuppense, Cuppis.
26 Auxilium Gratianense, Gratiana.
27 Auxilium Taliatense, Taliata[3]).
28 Auxilium Aureomontanum, Tricornio.
29 Item legiones:
30 Praefectu*s* legionis quartae Flauiae, Singiduno.
31 Praefectu*s* legionis septimae Claudiae, Uiminacio.
32 Praefectu*s* legionis septimae Claudiae, Cuppis.
33 Praefectu*s* militum ......, contra Margum in castris Augustoflauianensibus.
34 Praefectu*s* militum exploratorum, Nouis.
35 Praefectu*s* militum exploratorum, Taliatae[3]). Böck. p. 106
36 Praefectu*s* militum Uincentiensium, Laedemata[2]).
37 Praefectu*s* militum exploratorum, Zmirnae[4]).

2) Laederata *8*. Lederata *Tab.*; *Procop. l. l.* 3) Τανατίς *Ptol.* Τανάτας *Procop. l. l.* Talia *Itin.* Faliatis *Tab.* Taliatis *Rau.* 4) Σμόρνης *Procop. l. l.*

16 uiminatio *CVM* || 17 laedanate *V* || 27 tabatense *V* || taliana *P* || 30 prefecture *CPV* praefecturae *M et ita plerumque, nisi quod interdum in uno uel altero codice compendiis scriptum est* || flaū *CPVM* || 31 uiminatio *V* || 32 cuppe *V* || 33 mil̶ *CPVM* || 34 *om. V* || 36 laedamata *P*.

38 Praefectu*s* classis Histri*c*ae, Uiminacio.

39 Praefectu*s* classis Stradensis et Germensis, Margo.

40 Officium autem habet ita:

41 Principem de eodem officio, qui completa militia adorat protector.

42 Numerarios et adiutores eorum.

43 Commentariensem.

44 Adiutorem.

45 A libellis siue subscribendarium.

46 Exceptores et ceteros officiales.

47 Dux Moesiae superioris *V*.

38 histrie *CV* histriae *PM* || uiminatio *CVM* || 41 protect̄ *CM* protectorem *PV* || V *om.* *CPVM*.

XLII.

Dux Daciae ripensis. Böck. p. 107

2—4	FL. INTALL. COMORD. PR.	Dortico. *Castellum.*		Bononia. *Castellum.*
5—7	Cebro. *Castellum.*	Drobeta. *Castellum.*		Augusta. *Castellum.*
8				Lito.
9—11	Varina. *Castellum.*	Almo. *Castellum.*	Aegetae. *Castellum.*	*Castellum.*

12 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Daciae ripensis:

13 Cuneus equitum Dalmatarum For*ten*s*ium, Bononia.

14 Cuneus equitum Dalmatarum Diuitensium, Dortico [1]. Böck. p. 108

1) *In insignibus Dorticum Bononiae praeponitur, quod ordini geographico melius respondet.*

2 *om.* *V* FL | INTALI | COMORD | PR *M*[1·2] || 3 dordico *M*[2] || 6 drebeta *V* || 11 egeta *V* || 13 dalmatiarum *P* || forentium *CPVM* || 14 diuitensum *V*.

15 Cuneus equitum scutariorum, Cebro.
16 Cuneus equitum Dalmatarum Diuitensium, *Drobeta* 2).
17 Cuneus equitum Dalmatarum, Augustae.
18 Cuneus equitum Dalmatarum, Uarina 3).
19 Cuneus equitum stablesianorum, Almo.
20 Cuneus equitum scutariorum, Aegetae 4).
21 Cuneus equitum Constantinianorum, Uto.
22 Auxiliares:
23 Auxilium Miliarensium, Transalba [Daciae].
24 Auxilium primorum Daciscorum, Drobeta.
25 Auxilium Crispitiense, Crispitia.
26 Auxilium Mariensium 5), Oesco.
27 Auxilium Claustrinorum, Transluco.
28 Auxilium secundorum Daciscorum, Burgo Zono.
29 Praefectus militum exploratorum, Transdiernis.
30 Item legiones:
31 Praefectus legionis quintae Macedonicae, Uariniana 3).
32 Praefectus legionis quintae Macedonicae, Cebro.
33 Praefectus legionis quintae Macedonicae, Oesco.
Böck. p. 109 34 Praefectus legionis tertiaedecimae gemin*ae*, Aegeta 4).
35 Praefectus legionis tertiaedecimae gemin*ae*, Transdrobeta.

2) *u. 6.* 3) Uarianis *Itin.* Βαριάνα *Procop. de aed. IV 6.* 4) Egeta *Tab.; Rau.* Egeta *et* Ageta *Codd. Itin.* Ἔτητα *Ptol.* 5) Martensium *Böck.*

21 utocie *V* utociae *M* || 23 miliarentium *CPVM* || Transalba Daciae] t^{u}nsalbada^{cie} *C* transalbada *VM cf. adn. ad 21* || Daciae *om. P* || 24 auxiliorum *M* || dacisorum *V* || 25 crispiciense *CPV* || 26 mauriensium *C* || 28 dacisiorum *V* || 29 *seqq. pro* praefectus *aut* praefecturae *aut, id quod plerumque euenit, compendium aliquod ponitur* || 31 *seqq. pro* legionis *in CPM plerumque* leg̃ *scriptum est* || 31 V^{tae} *M* || uarimana *C* || 32. 33 V *P* || 34 XIII *P* tredetime *V* XIII^{mae} *M* || geminia *CPVM* || 35 tertiedetime *V* XIII *M* || geminia *CPV* gemina *M.*

36 Praefectus legionis tertiaedecimae gemin*ae*, Burgo Nouo.
37 Praefectus legionis tertiaedecimae gemin*ae*, Zernis.
38 Praefectus legionis tertiaedecimae gemin*ae*, Ratiaria.
39 Praefectus legionis quintae Macedonic*ae*, Sucidaua.
40 Tribunus cohortis secundorum reducum, Siosta.
41 Tribunus cohortis nouae Sosticae . . . .
42 Praefectus classis Histricae, Aegetae[4].
43 Praefectus classis Ratianensis[5].
44 Officium autem habet ita:
45 Principem de eodem officio, qui completa militia adorat protector.
46 Numerarios et adiutores eorum.
47 Commentariensem.
48 Adiutorem.
49 A libellis siue subscribendarium.
50 Exceptores et ceteros officiales. Böck. p. 110
51 Dux Daciae ripensis V.

5) *scrib.* Ratiariensis.

36 *post* 37 *colloc.* *V* || XIIIe *V* XIII *PM* || geminia *CPVM* || 37 XIII *M* triedetime *V* || geminia *CPVM* || 38 XIIIe *V* XIII *M* || geminia *CPVM* || 39 macedonici *CPVM* || 42 agete *CPV* Ægetae *M* || 43 racianensis *P* || 45 protectorem *CPV* protect: *M* || 51 quintus *V*.

XLIII.

Consularis Palaestinae.

2

3 Sub dispositione *uiri* clarissimi consularis Palaestinae:

4 Prouincia Palaestina.

5 Officium autem habet ita:

6 Principem de eodem officio.

7 Cornicularium.

8 Commentariensem.

Böck. p. 111 9 Adiutorem.

10 Numerarium.

11 Ab actis.

12 A libellis.

2 *om.* $V^r M^2$ || 11 abatis *P*.

13 Exceptores et ceteros co*h*ortali*n*os, quibus non licet ad aliam transire militiam sine annotatione clementiae principalis.

14 Ceteri omnes consulares ad similitudinem consularis Palaestinae officium habent.

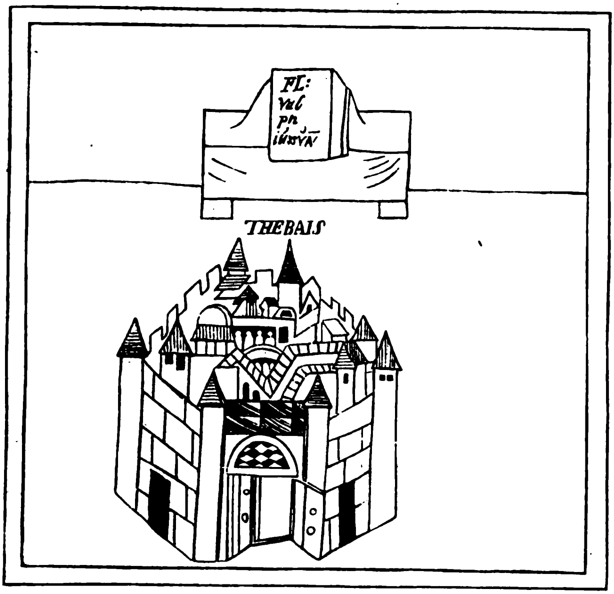
XLIV.

Praeses Thebaidos.

Böck. p. 112

2

3

4 Sub dispositione uiri clarissimi[1]) praesidis Thebaidos:

1) perfectissimi?

13 cortinalios *CPVM*.

XLIV.

1 dux M^1 || 2. 3 *om.* *V* || 2 ·FL· | VAL· | PNEV3. | IVSSV. | ·AV̄· *C* ·FL· | VAL | Pnʒɧ | LUSSU | aũ *P* || 3. thebai *C* thebaides *P*.

5 Prouincia Thebais.

6 Officium autem habet ita:

7 Principem de eodem officio.

8 Cornicularium.

9 Commentariensem.

10 Adiutorem.

Böck. p. 113 11 Numerarium.

12 Ab actis.

13 *A libellis.*

14 Exceptores et ceteros co*ho*rtalinos, quibus non licet ad aliam transire militiam sine annotatione clementiae principalis.

15 Ceteri omnes praesides ad similitudinem praesidis Thebaid*os* officium habent.

6 autem *om.* *M* || 12 abatis *CP* || 14 cortalinos *CPVM* || principał *P* principali *M* || 15 silitudinē *M* || thebaide *CPV* thebaidae *M* || habet *V*.

XLV.

1 Diuina prouidentia. Böck. p. 115

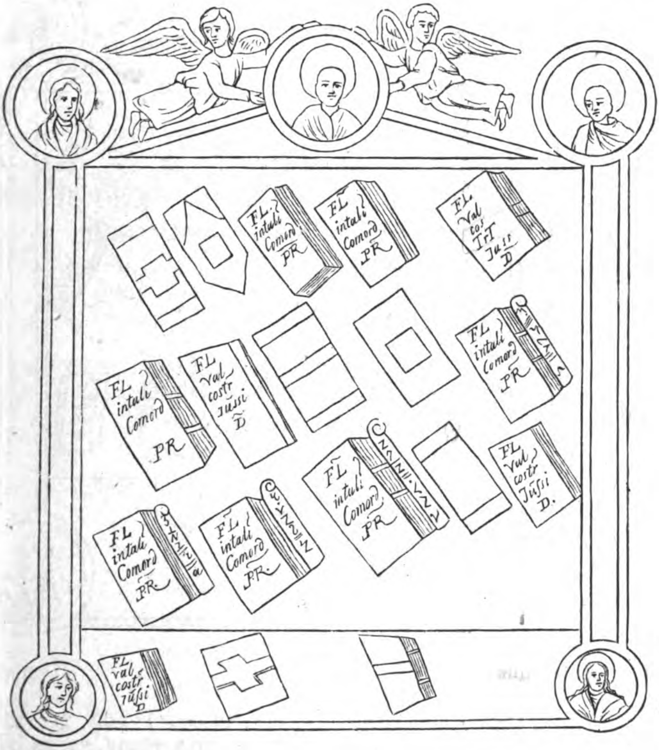
2. 3 Uirtus. Scientia rei militaris.

4 — 6

7 — 9

10 — 13

14

15. 16 Auctoritas. Felicitas.

1. *om. C* ‖ *omnia praeter 1, 2, 3 om. V* ‖ 4, 5, 7, 9, 10—12 ·FL· INTALL | COMORD | PR *CP* ‖ 4, 5, 9 FL | INTA | COMOR | PR *M*¹ ‖ 7 FL | INTAL | COMORD | PR *M*¹ ‖ 10, 11 FL | INTALI | COMOR | PR *M*¹ ‖ 12 FL | INTALI | COMORD | PR *M*¹.

6, 8, 13, 14 FL | UAL | COSTRT | Ivssi d *C* ·FL· | UAL | COSTRL' | Ivssi d *P* ‖ 6 FL | VAL | COSTR | LVSS | D *M*¹ ‖ 8 FL | VAL | COSTR | IVSSI | D *M*¹ ‖ 13 FL | VAL | COSTR | IVSSI · D *M*¹ ‖ 14 FL | VAL | COMORD *(sic)* | IVSSI · D · *M*¹.

Böck. p. 116 17 Diuina electio.

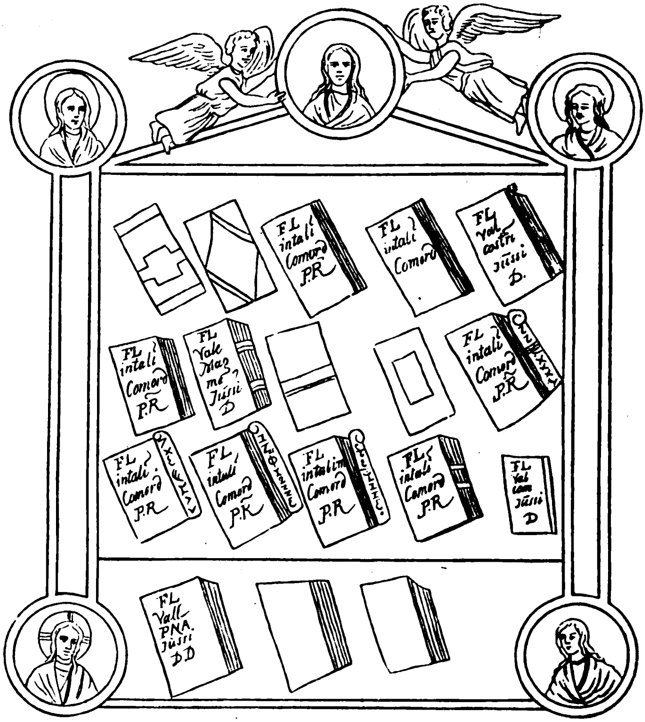
18. 19 Uernus. Aestas.

20—22

23 — 25

26 — 30

31

32. 33 Autumnus. Hiems.

17 *om.* *CP* ‖ *omnia praeter* 17, 18, 19 *om.* *V* ‖ 20, 21, 23, 25, 26—29 ·FL· | INTALL̄ | COMORD̄ | PR̄ *CP* ‖ 20, 21, 23, 25, 28, 29 FL | INTAL̄ | COMOR̄ | PR̄ *M*[1] ‖ 26 FL | INTA | COMŌ | PR̄ *M*[1] ‖ 27 FL̄ | COMŌ | PR *(sic)* *M*[1].

22 FL | VAL | COSTRT̄ | Ivssi đ *C* FL· | UAL· | COSTRŁ | IVSSI đ *P* FL | VAL | COSTRL̄ | IVSSI ·D *M*[1] ‖ 24 FL | VALE | magmē | IVSSI đ *CP* FL | INTAL̄ | COMŌ | PR̄ *(sic)* *M*[1] ‖ 30 FL | VAL | CONN· | IVSSI đ *CP* FL̄ | VAL | CON | IVSSI D *M*[1] ‖ 31 IFL | VALL̄ | PNV | iuss dd̄ *C* ·FL· | UALL | Pnav | iussđ *P* IFL | VALL | PNA· | IVSSI | DD *M*[1] ‖ 32 autunnus *C* ‖ 33 hiemis *P*.

I.

Notitia dignitatum omnium tam ciuilium quam militarium in partibus Occidentis. Böck. p. 3*

Praefectus praetorio Italiae.
Praefectus praetorio Galliarum.
Praefectus urbis Romae.
Magister peditum in praesenti.
Magister equitum in praesenti.
Magister equitum per Gallias.
Praepositus sacri cubiculi.
Magister officiorum.
Quaestor.
Comes sacrarum *largitionum*.
Comes rerum priuatarum.
Comes domesticorum equitum. Böck. p. 4*
Comes domesticorum peditum.
Primicerius sacri cubiculi.
Primicerius notariorum.
Castrensis sacri palatii.
Magist*ri* scriniorum:
  Memoriae.
  Epistolarum.
  Libellorum.

15. 16 primiterius *V* || 18 *om.* *V* || magister *CPM*.

22 Proconsul Africae.
23 Uicarii sex:
24 Urbis Romae.
25 Italiae.
26 Africae.
27 Hispaniarum.
28 Septem prouinciarum.
29 Britanniarum.
30 Comites rei militaris sex:
31 Italiae.
32 Africae.
33 Tingitaniae.
34 Tractus Argentoratensis.
35 Britanniarum.
36 Litoris Saxonici per Britannias.
37 Duces duodecim:
38 Limitis Mauritaniae Caesariensis.
39 Limitis Tripolitani.
40 Pannoniae primae et Norici ripensis.
Böck. p. 5* 41 Pannoniae secundae.
42 Ualeriae ripensis.
43 Raetiae primae et secundae.
44 Sequanicae.
45 Tractus Armorica*ni* *et* Neruicani.
46 Belgicae secundae.
47 Germaniae primae.
48 Britanniae.
49 Mogontiacensis.
50 Consulares uiginti duo:
51 Pannoniae [1].
52 Per Italias octo:

1) *scrib.* Per Pannoniam unus: | Pannoniae secundae. *cf. Mommsen, Abh. d. Berl. Akad. 1862. p. 497.*

23 Uicarii *om. P* || 29 britanniorum *C* brittanniorum *PV* || 33 tingritanie *V* tingritaniae *M* || 45 Armoricani et] armoricarie *CV* armoricariae *PM* || 49 moguntiacensis *V*.

53 Uenetiae et Histriae.
54 Aemiliae.
55 Liguriae.
56 Flaminiae et Piceni anno*n*arii.
57 Tusciae et Umbriae.
58 Piceni subu*rb*icarii.
59 Campaniae.
60 Siciliae.
61 Per Africam duo:
62 Byzacii.
63 Numidiae.
64 Per Hispanias tres:
65 Baeticae.
66 Lusitaniae.
67 Callaeciae.
68 Per Gallias sex:
69 Uiennensis. Böck. p. 6*
70 Lugdunensis primae.
71 Germaniae primae.
72 Germaniae secundae.
73 Belgicae primae.
74 Belgicae secundae.
75 Per Britannias duo:
76 Maximae Caesariensis.
77 Ualentiae.
78 Correctores *tres:*
79 Per Italiam duo:
80 Apuliae et Calabriae.
81 Lucaniae et Brittiorum.
82 Per Pannoniam unum:
83 Sauiae.
84 Praesides triginta unum:
85 Per Illyricum quattuor:

56 annorarii *CPVM* || 57 tuscia *V* || 58 picē *V* || subundicarii *CPVM* || 64 tres *om. M* || 67 callecte *V* || 70 primae *om. C* || 71 *post 74 colloc. M* || 85 quatuor tres *P*.

86 Dalmaticarum [2]).
87 Pannoniae primae.
88 *Norici mediterranei.*
89 Norici ripensis.
90 Per Italias septem:
91 Alpium Co*t*tiarum.
92 Raetiae primae.
93 Raetiae secundae.
94 Samnii.
95 Ualeriae.
96 Sardiniae.
97 Corsicae.
Böck. p. 7* 98 Per Africam duo:
99 Mauritaniae Sitifensis.
100 Tripolitanae.
101 Per Hispanias quattuor:
102 Tarraconensis.
103 Carthaginensis.
104 Tingitaniae.
105 Insularum Balearum.
106 Per Gallias undecim:
107 Alpium maritimarum.
108 Alpium Poeninarum et Gra*i*arum.
109 Maximae Sequanorum.
110 Aquitanicae primae.
111 Aquitanicae secundae.
112 Nouempopulanae.
113 Narbonensis primae.
114 Narbonensis secundae.
115 Lugdunensis secundae.
116 Lugdunensis tertiae.
117 Lugdunensis Seno*n*icae.

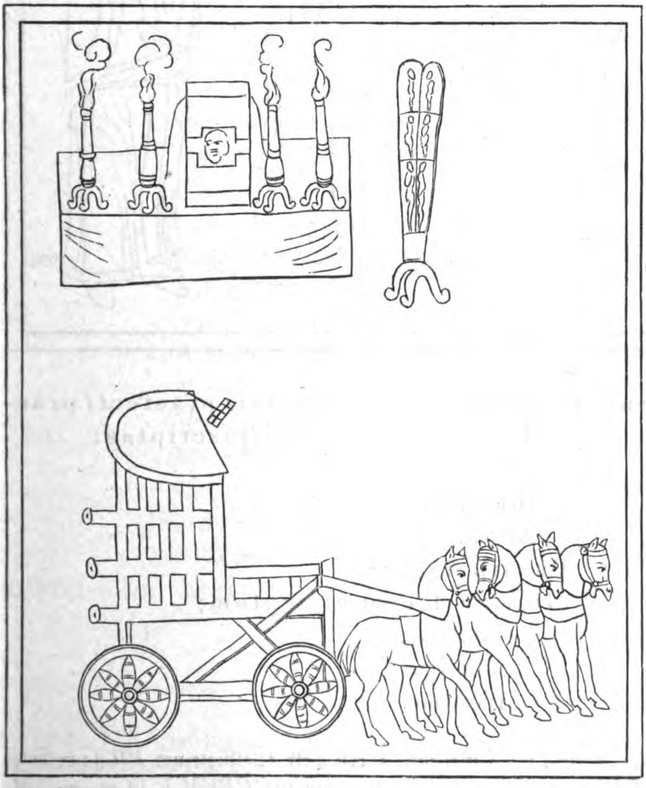
2) *scrib.* Dalmatiae.

89 ripenses *M* || 91 cotiarum *CPM* cociarum *V* || 102 tairaconensis *C* || 108 penninarum *C* poenninarum *PM* poennimarum *V* || gratiarum *CM* graciarum *P* gretiarum *V* || 117 senorice *C* senoricae *PM* ṣẹṛọṇịcẹ senoricae *V*.

118 Per Britannias tres:
119 Britanniae primae.
120 Britanniae secundae.
121 Flauiae Caesariensis.

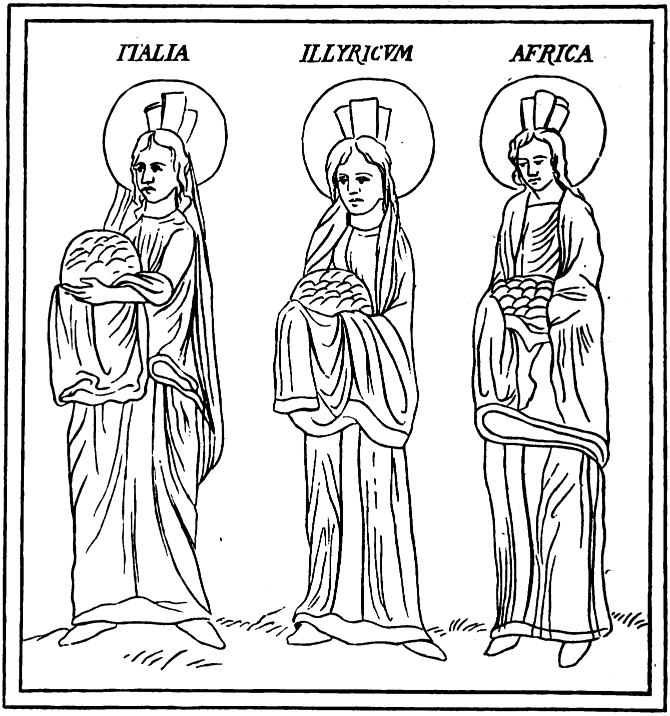
II.

Insignia uiri illustris praefecti praetorio per Italias. Böck. p. 8*

Böck. p. 9*

2—4

5 Sub dispositione uiri illustris praefecti praetorio Italiae dioceses infrascriptae:

6 Italia.

7 Illyricum.

8 Africa.

9 Prouinciae:

10 Italiae decem et septem:

11 Uenetiae.

12 Aemiliae.

Böck. p. 10* 13 Liguriae.

2, 3, 4 *om.* *V* ‖ 5 uirorum *CPM* ‖ ilł *C* illustrium *PM* ‖ prefectorum *CP* p̄fectoř *V* praefect: *M* ‖ praetoř *CPVM* ‖ 10 et *om.* *M* ‖ 11 lenetie *V* ‖ 12 aemelie *C* ameliae *P* emilee *V*.

14 Flaminiae et Piceni annon*a*rii.
15 Tusciae et Umbriae.
16 Piceni *su*burbicarii.
17 Campaniae.
18 Siciliae.
19 Apuliae et Calabriae.
20 Luca*n*iae et Brittiorum.
21 Alpium Cottiarum.
22 Raetiae primae.
23 Raetiae secundae.
24 Samnii.
25 Ualeriae.
26 Sardiniae.
27 Corsicae.
28 Illyrici sex:
29 Pannoniae secundae.
30 Sauiae.
31 Dalmatiarum [1].
32 Pannoniae primae.
33 Norici mediterranei.
34 Norici ripensis.
35 Africae septem [2]:
36 Byzacium.
37 Numidia.
38 Mauritania Sitifensis.
39 Mauritania Caesariensis.
40 Tripolis.
41 Praefectus a*n*nonae Africae. Böck. p. 11*
42 Praefectus fundorum patrimonialium.
43 Officium uiri illustris praefecti praetorio Italiae:

1) *scrib*. Dalmatiae. 2) *scrib*. quinque.

14 flaminee *CV sed corr. C* || annonorii *CPVM* || 15 umbriçe *P* || 16 saburbicarii *CPVM* || 19 apulei *V* || 20 lucarie *CV* lucariae *PM* || 24 sannii *V* || 33 medi terrani *M* || 41 arnone *CV* arnonae *PM* || 43 praetorio] praetoris *V*.

44 Princeps.
45 Cornicularius.
46 Adiutor.
47 Commentariensis.
48 Ab actis.
49 Numerarii.
50 Subadiuuae.
51 Cura epistolarum.
52 Regerendarius.
53 Exceptores.
54 Adiutores.
55 Singularii.

III.

Insignia praefecti praetorio Galliarum desiderantur.

Böck. p. 13* 1 Sub dispositione uiri illustris praefecti praetorio Galliarum dioceses infrascriptae:
2 Hispaniae.
3 Septem prouinciae.
4 Britanniae.
5 Prouinciae:
6 Hispaniarum VII:
7 B*a*etica.

48 abatis *CPV* || 51 aptaq *C sed correx.* || 52 regeredarius *C*.

III.

1 scriptae *om. M.* || 3 septem prouintiarum *V* || 6 hyspanie *V* hispa: *M* || VII *om. CPM* || 7 boetica *CPVM*.

8 Lusitania.
9 Callaecia.
10 Tarraconensis.
11 Carthaginensis.
12 Tingitania.
13 Bale*ar*es.
14 Septem prouinciarum *XVII:*
15 Uiennensis.
16 Lugdunensis prima.
17 Germania prima.
18 Germania secunda.
19 Belgica prima.
20 Belgica secunda.
21 Alpes maritimae.
22 Alpes Poeninae et Gra*i*ae.
23 Maxima Sequanorum.
24 Aquitania prima.
25 Aquitania secunda.
26 Nouem populi.
27 Narbonensis prima.
28 Narbonensis secunda. Böck. p. 14*
29 Lugdunensis secunda.
30 Lugdunensis tertia.
31 Lugdunensis Seno*n*ia.
32 Britanniarum V:
33 Maxima Caesariensis.
34 Ualentia.
35 Britannia prima.
36 Britannia secunda.
37 Flauia Caesariensis.
38 Officium uiri illustris praefecti praetorio Galliarum:

11 carthagniensis *M* || 13 baleris *CPVM sed correx. C* || 14 VII prouinciarum *CPM* || XII *CVM* duodecim *P* || 15 liennensis *V* || 16 lugdonensis *CVM* || 21 maritinie *V* || 22 pennine *CV* penninae *PM* || gratie *CV sed correx. C* gr̅e *P* gratiae *M* || 29—31 lugdonensis *M* || 29 lugdōneñ *C* || 30 lugdōnēsis *C* || 31 lugdneñ *C* || senoria *CPVM*.

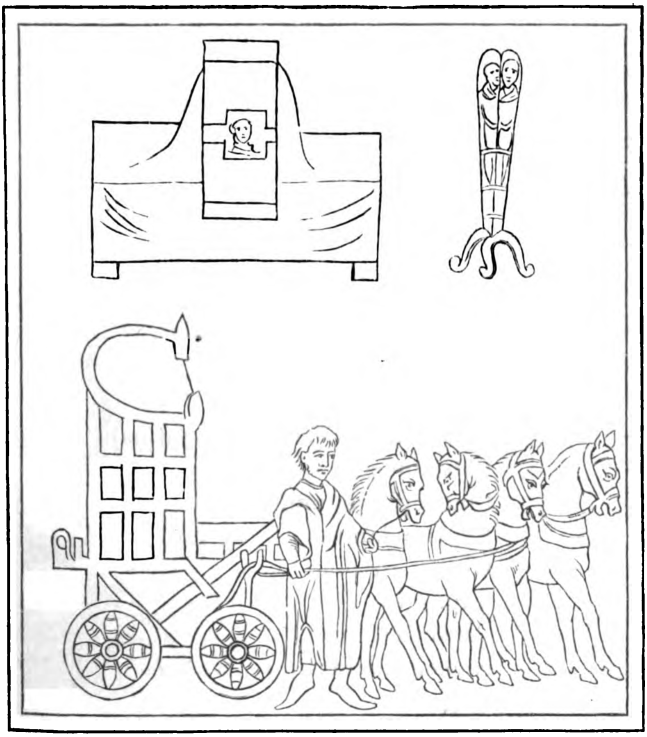
39 Princeps.
40 Cornicularius.
41 Adiutor.
42 Commentariensis.
43 Ab actis.
44 Numerarii.
45 Subadiuuae.
46 Cura epistolarum.
47 Regerendarius.
48 Exceptores.
49 Adiutores.
50 Singularii.

45 subadiune *C* || 46 epistolarum *om.* *M* || 47—50 *om.* *M.*

IV.

Insignia uiri illustris praefecti urbis Romae.

Böck. p. 15*

2 Sub dispositione uiri illustris praefecti urbis habentur amministrationes infrascriptae:

3 Praefectus annonae.

4 Praefectus uigilum.

5 Comes formarum.

2 administracōes *V* administrationes *M*.

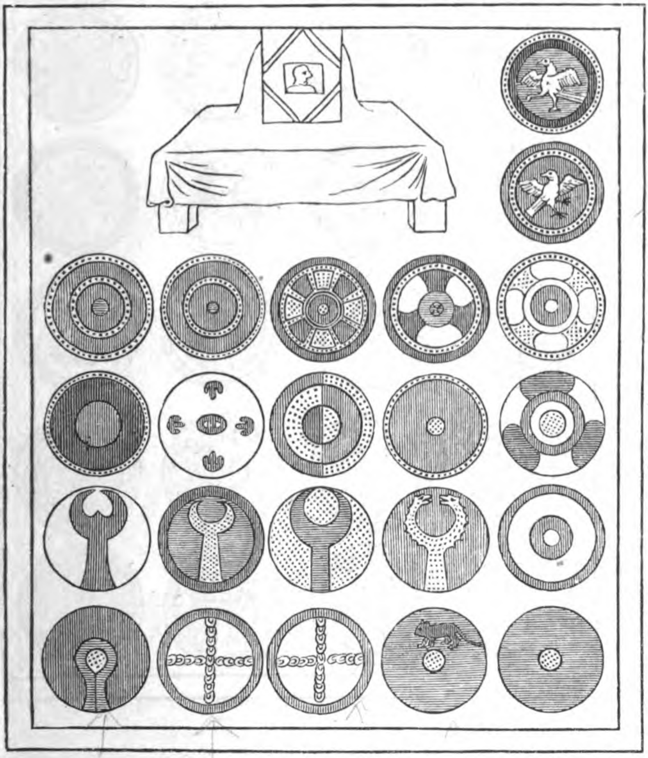
Böck. p. 16* 6 Comes riparum et a*lu*ei Tiberis et cloacarum.
7 Comes po*r*tus.
8 Magister census.
9 Rationalis uinorum.
10 Tribunus fori suarii.
11 Consularis aquarum.
12 Curator operum maximorum.
13 Curator operum public[an]orum.
14 Curator statuarum.
15 Curator hor*r*eorum Galbanorum.
16 Centenarius po*r*tus.
17 Tribunus rerum nitentium.
18 Officium uiri illustris praefecti urbis:
19 Princeps.
20 Cornicularius.
21 Adiutor.
22 Commentariensis.
23 Ab actis.
24 *Numerarii.*
25 Primiscrinius [siue numerarius].
26 Subadiuuae.
27 Cura epistolarum.
28 Regerendarius.
29 Exceptores.
30 Adiutores.
31 Censuales.
32 Nomenculatores.
33 Singularii.

6 abiettiberis *C* abieitiberis *PM* abiectiberis *V* || doacarum *CPM* || 7 pontus *CPVM* || 15 horneorum *CPM* borneorum *V* || 16 pontus *CPVM* || 17 nitentūu *V* || 18 rome *add.* *V* || 25 primus crinius *C* || 28 regeńdarius *V*.

V.

Insignia uiri illustris magistri peditum.

Böck. p. 17*

2 Iouiniani.
3 Herculiani.

4 Diuitenses. 5 Tongrecani. 6 Pannoniciani. 7 Moesiciaci. 8 Armigeri seniores.

9 Sabarienses. 10 Ociauani. 11 Thebei. 12 Cimbriani. 13 Armigeri iuniores.

14 Cornuti. 15 Brachiati. 16 Petulantes. 17 Celtae. 18 Heruli.

19 Batauī. 20 Mattiaci. 21 Ascarii seniores. 22 Ascarii iuniores. 23 Iouii.

Insignium tabulae cap. V et VI ex M^1 descriptae sunt ‖ 2 louimañi *V* ‖ señ *add. C* ‖ 3 señ *add. C* ‖ 5 tongraecani $M^{1\cdot 2}$ ‖ 7 moeficiaci *P* moesiatiaci *V* morsiciaci $M^{1\cdot 2}$ ‖ 10 ociuani *C* ‖ 13 uuōres *V* ‖ 14 cornicti *V* ‖ 17 celta M^2 ‖ senio: *add.* M^1 senior: *add.* M^2 ‖ 18 herculi *V* ‖ senio: *add.* M^1 senior: *add.* M^2 ‖ 20 matiaci *C* marciaci *V* ‖ 21 seniores *om. V* ‖ 22 iuniores *om. V* ‖ 23 louii *V* ‖ senior: *add.* $M^{1\cdot 2}$.

Böck. p. 18*

24—27

28—31

32—35

36—39

40—43

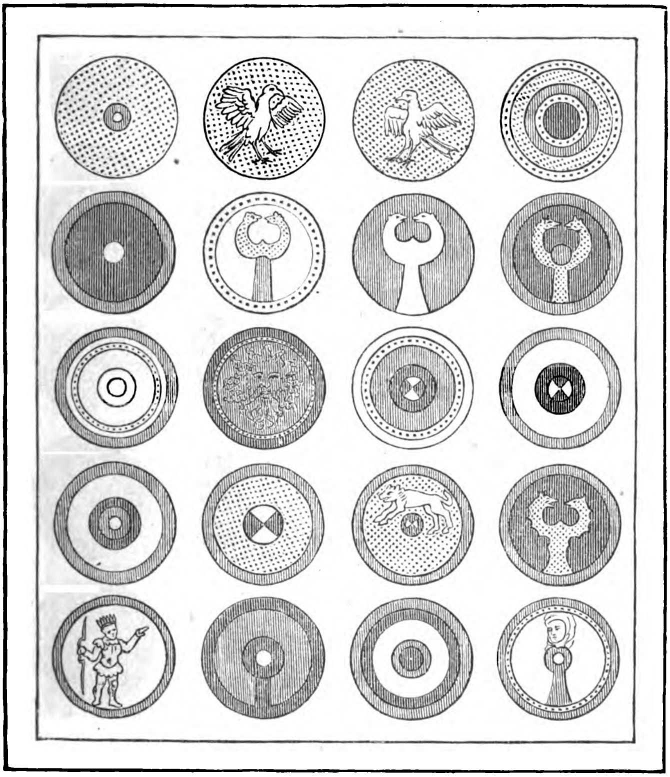

24 Cornuti. 25 Sagittarii Nerui. 26 Leones seniores. 27 Leones iuniores.
28 Tubantes. 29 Salii. 30 Grati. 31 Felices seniores.
32 Felices iuniores. 33 Gratianenses seniores. 34 Inuicti. 35 Augustei.
36 Iouii. 37 Uictores. 38 Bataui. 39 Bructeri.
40 Ampsiuarii. 41 Gratianenses iuniores. 42 Ualentinianenses. 43 Reti.

26 senio: leones M^2 || 30 graci *V* || 34 inuiati $M^{1\cdot 2}$ || 36 Iouii *V* iuniores *add.* $M^{1\cdot 2}$ || 41 iuniores *om.* $M^{1\cdot 2}$ || 42 ualentianenses *V* 43 rheti $M^{1\cdot 2}$.

Böck. p. 19*

−47
−51
−55
−59
−63

44 Sequani. 45 Sagittarii uenatores. 46 Latini. 47 Sabini.

48 Atecotti seniores. 49 Marcomanni seniores. 50 Marcomanni iuniores. 51 Atecotti iuniores.

52 Brisigaui seniores. 53 Brisigaui iuniores. 54 Mauri seniores. 55 Mauri iuniores.

56 Celtae iuniores. 57 Britanniciani. 58 Bataui iuniores. 59 Exculcatores.

60 Felices Ualentinianenses. 61 Mattiaci. 62 Salii Gallicani. 63 Sagittarii Nerui.

47 sauini *V* ‖ 49 marcomōni *V* ‖ 52 brysigani *P* brisgaui *M*¹ brisguaui *M*² ‖ 53 brysigani *P* brisiguaui *M*² ‖ 61 matiaci *CP* matciaci *V* marciaci *M*¹·² ‖ 63 neruii *M*².

Böck. p. 20*

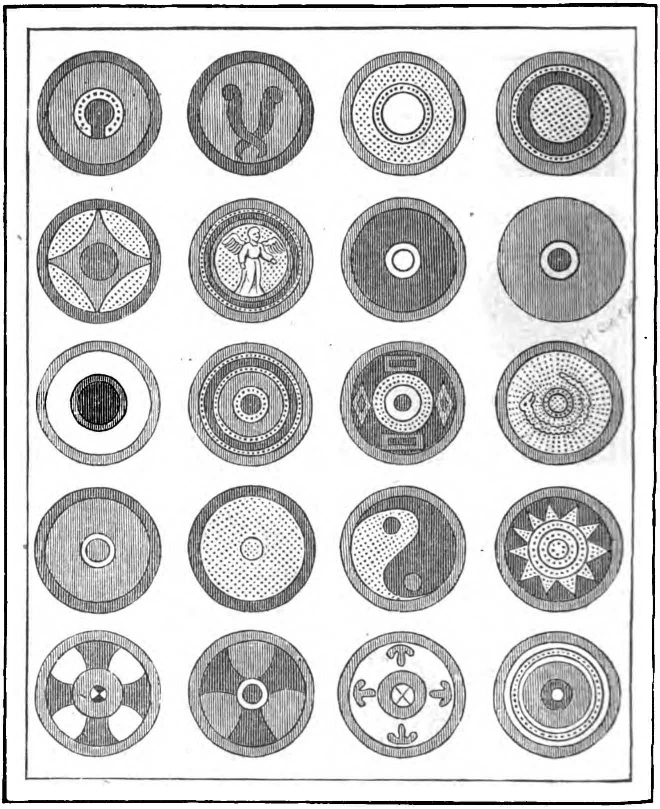
64—67

68—71

72—75

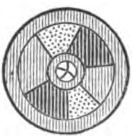
76—79

80—82.84

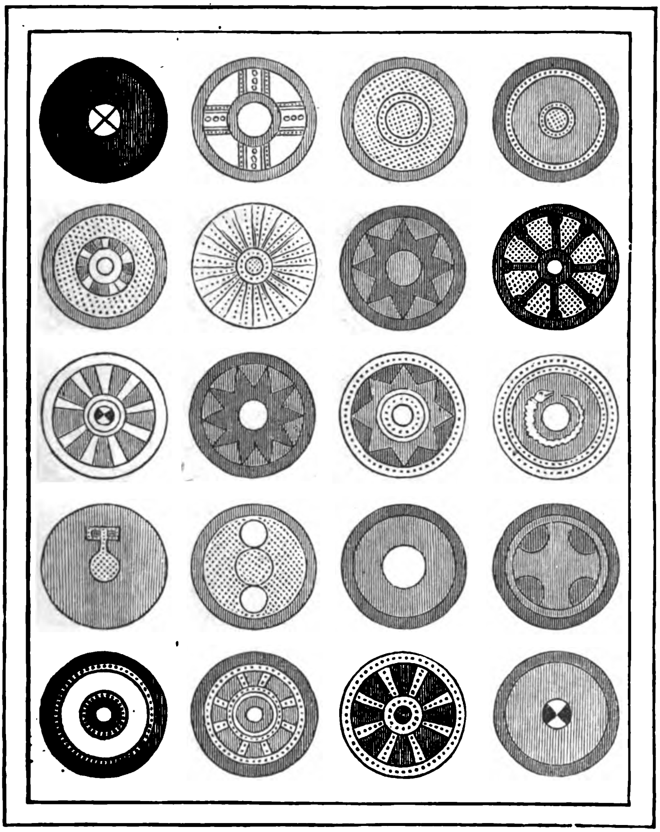
64 Iouii iuniores. 65 Seguntienses. 66 Galli uictores. 67 Honoriani iuniores.
68 Honoriani seniores. 69 Felices iuniores. 70 Atecotti iuniores. 71 Tungri.
72 Honoriani Gallicani. 73 Mauritoantes seniores. 74 Mauritoantes iuniores. 75 Menapi seniores.
76 Fortenses. 77 Propugnatores. 78 Armigeri. 79 Septimani.
80 Regii. 81 Pacatianenses. 82 Uesontes. 83 Mattiarii. 84 Mauricitrati.

64 louii *V* || 70 attcoetti *C* || se *pro* iuniores *V* || 71 tungari *P* || 72 hōriani *V* || 73 mauricoantes $VM^{1\cdot 2}$ || seniores *om.* $M^{1\cdot 2}$ || 74 mauricoantes i. *V* menapii senior: M^{1} menapi senior : M^{2} || 75 menapes *CP* menapii M^{1} ; seniores *om.* *P* || 77 propungnatores M^{2} || 79 seniores *add.* *C* || 81 pacacianenses $VM^{1\cdot 2}$ || 83 *huius modi clipeum inser.* M^{2}, *similes CP; nomen cum clipeo om.* M^{1} || *ita V* maciarii *C* matiarii *P* matrarii M^{2} || 84 mauricetuati *C* mauricitraci *V*.

Böck. p. 21*

—88
—92
—96
-100
—104

85 Undecimani.	86 Secundani Italiciani.	87 Germaniciani.	88 Tertiani.
89 Tertia Herculea.	90 Lanciarii.	91 Propugnatores.	92 Britannici.
93 Septimani.	94 Praesidiantes.	95 Ursarienses.	96 Cortoriacenses.
97 Geminiacenses.	98 Gallicani.	99 Tertia Iulia Alpina.	100 Prima Flauia Pacis.
101 Secunda Flauia Uirtutis.	102 Tertia Flauia Salutis.	103 Constantici.	104 Constantiniani.

85 undetiniani *V* ‖ 86 sedecimani *P* ‖ Italiciani *om.* *PM*$^{1 \cdot 2}$ ‖ 89 herculia *V* ‖ 90 lancearii *V* ‖ gall' *add.* *C* ‖ 93 septimāni *P* septiniani *V* ‖ 94 presichantes *VM*$^{1 \cdot 2}$ ‖ 95 uisarienses *P* usarienses *V* ‖ 97 geminiatenses *P* ‖ 99 Iulia *om.* *P* ‖ alpnia *M*^{2} ‖ 102 Flauia *om.* *V* ‖ 103 constantinia *V* ‖ 104 constantiniana *V*.

Böck. p. 22*

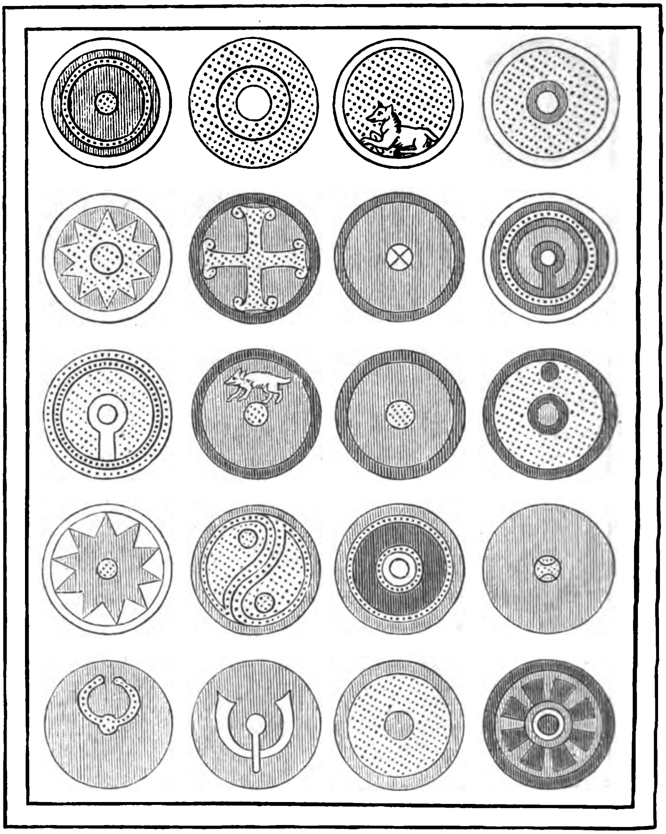
105—8

109—12

113—16

117—20

121—24

105 Augustani.	106 Fortenses.	107 Alpini.	108 Secunda Iulia Alpina.
109 Lauriacenses.	110 Comaginenses.	111 Taurunenses.	112 Antianenses.
113 Pontinenses.	114 Constantia.	115 Martenses.	116 Abrincateni.
117 Defensores seniores.	118 Mauriosismiaci.	119 Metis.	120 Superuentores.
121 Constantiaci.	122 Corniacenses.	123 Septimani.	124 Romanenses.

105—124 *om. V spatio uacuo relicto* || 106 fontenses *M*[1·2] || 112 ancianenses *P* || 118 mauriosismaci *C* mariosismiaci *P* mauriosisiniaci *M*[2] || 119 mettis *P*.

125 Sub dispositione uiri illustris magistri peditum praesentalis: Böck. p. 23*

126 Comites *limitum* infrascriptorum ...:
127 Italiae.
128 Africae.
129 Tingitaniae.
130 Tractus Argentoratensis.
131 Britanniarum.
132 Litoris Saxonici per Britannias.
133 Duces limitum infrascriptorum decem:
134 Mauritaniae Caesariensis.
135 Tripolitani.
136 Pannoniae secundae.
137 Ualeriae ripensis.
138 Pannoniae primae et Norici ripensis.
139 Raetiae primae et secundae.
140 Belgicae secundae.
141 Germaniae primae.
142 Britanniarum.
143 Mogontiacensis.

144	Legiones palatinae XII:	*Collatio cap. VII*[1]:	
145	Iouiani seniores.	3	*Italia.*
146	Herculiani seniores.	4	»
147	Diuitenses seniores.	5	»
148	Tongrecani[2] seniores.	6	»
149	Pannoniciani seniores.	7	»
150	Moesiaci seniores.	8	»

1) *Numeris inclinatis indicatur, nomen legionis uel auxilii in cap. VII immutatum legi.* 2) Tongrecani *5.* Tungrecani *VII 6; XXVIII 14.* Tuncgrecani *Amm. XXVI 6, 12; XXVII 1, 2.*

126 limitum] militum *CPVM* ‖ infrascripte *V* infrascriptaeq *M* ‖ 129 tingitanee *V sed correx.* ‖ 130 argentoratenses *V* ‖ 134 mauritanee *V* ‖ cesarienses *V sed correx.* ‖ 138 ripenses *C sed correx.* ‖ 143 mogontiacenses *C* ‖ 145—151 = 2—8 ‖ 145 louiani *V* ‖ 148 tongraecani *PM* ‖ 150 mesiciaci *C* moesiciaci *P* morsiaci *M.*

	151	Armigeri propugnatores seniores.	142	*Africa.*
Böck. p. 24*	152	La*n*ciarii Sabarienses[3]).	82	*Gallia.*
	153	Oc*t*auani.	28	*Italia.*
	154	Thebaei.	29	».
	155	Cimbriani.	145	*Africa.*
	156	Armigeri propugnatores iuniores.	143	»
	157	Auxilia palatina sexaginta quinque:		
	158	Cornuti seniores.	9	*Italia.*
	159	Brachiati seniores.	10	»
	160	Petulantes seniores.	11	»
	161	Celtae seniores.	12	»
	162	Heruli seniores.	13	»
	163	Bataui *seniores.*	14	»
	164	Ma*tt*iaci seniores.	15	»
	165	Mattiaci iuniores.	64	*Gallia.*
	166	Ascarii seniores.	119	*Hispania.*
	167	Ascarii iuniores.	120	»
	168	Iouii seniores.	16	*Italia.*
	169	Cornuti iuniores.	18	»
	170	Sagittarii Nerui*i*.	121	*Hispania.*
	171	Leones seniores.	65	*Gallia.*
	172	Leones iuniores.	19	*Italia.*
	173	Exculcatores seniores.	20	»
	174	Sagittarii Tungri.	41	*Illyricum.*
	175	Exculcatores iuniores.	122	*Hispania.*
	176	Tubantes.	123	»

3) Sauaria *inscr. lapid. omnes; u. C. I. L. III p.* 525.

151 propugnatoř *PM* propug[u]torū *V* ‖ 152—156 = 9—13 ‖ 152 larciarii *CPM* lartiarii *V* ‖ 153 ociauani *CPVM* ‖ 156 propugnatoř *CPM* propugnatorum *V* ‖ minores *C* ‖ 157 quinque *om. V* ‖ 158—162 = 14—18 ‖ 160 peculantes *V* ‖ 162 neruli *V* ‖ 163—168 = 19—23 ‖ 163. 164 bataui matriciaci seniores (sen̄ *V*) *CPVM* ‖ 164 *om. insign.* ‖ 166 iun. *V* ‖ 167 sen̄ *V* ‖ 168 louii *V* ‖ 169—172 = 24—27 ‖ 170 nerui *CPVM* ‖ 173—175 *om. insign.* ‖ 173. 174 *om. V* ‖ 175 excultatoř *(C)* ‖ ionior: *M* ‖ 176—179 = 28—31.

177	Salii.	*67*	*Gallia.*	
178	Grati.	21	*Italia.*	
179	Felices seniores.	124	*Hispania.*	
180	Felices iuniores.	23	*Italia.*	
181	Gratianenses seniores.	*68*	*Gallia.*	
182	Inui*c*ti seniores.	125	*Hispania.*	Böck. p. 25*
183	Augustei.	*des.*	—	
184	Iouii iuniores.	42	*Illyricum.*	
185	Uictores iuniores.	126	*Hispania.*	
		154 (?)	*Britannia.*	
186	Bataui iuniores.	72	*Gallia.*	
187	Bructeri.	69	»	
188	Ampsiuarii.	70	»	
189	Gratianenses iuniores.	37	*Italia.*	
190	Ualentinianenses iuniores [3a].	*71* (?)	*Gallia.*	
		61 (?)	*Illyricum.*	
191	Raeti.	44	»	
192	Sequa*n*i.	43	»	
193	Sagittarii uenatores.	45	»	
194	Latini.	46	»	
195	Sabini.	22	*Italia.*	
196	Brachiati *iuniores.*	66	*Gallia.*	
197	Honoriani Atecotti seniores.	*74*	»	
198	Honoriani Marcomanni seniores [4].	*38*	*Italia.*	
199	Honoriani Marcomanni iuniores [4].	*38*	»	
200	Honoriani Atecotti iuniores.	*24*	»	

3a) Ualentinianenses *VII 61; 71.* 4) Marcomanni *VII 38.*

180—183 = 32—35 ‖ 181 *ante 176 colloc. M* ‖ 182 inuiati *CPVM* ‖ 184—187 = 36—39 ‖ 184 louii *V* ‖ 188—191 = 40—43 ‖ 190 ualentinianes: IV *M* ‖ 191 re/// *C* ‖ 192—195 = 44—47 ‖ 192 equarii *P sed add.* s sequarii *VM* sequ/////// *C* ‖ 196 *om. insign.* ‖ 197—200 = 48—51 ‖ 197 honorarii *P* ‖ 198 Marcomanni *om. V* ‖ 199 maro: *M* ‖ 200 *om. V.*

201	Brisigaui seniores.	128	*Hispania.*
202	Brisigaui iuniores.	25	*Italia.*
203	Honoriani Mauri seniores.	*51*	*Illyricum.*
204	Honoriani Mauri iuniores.	*26*	*Italia.*
205	Celtae iuniores.	141	*Africa.*
206	Inuicti iuniores Britanniciani.	*127*	*Hispania.*
207	Exculcatores iuniores Britanniciani.	*des.*	—
208	Felices Ualentinianenses.	*47*	*Illyricum.*
209	Mattiaci iuniores Gallicani.	77	*Gallia.*
Böck. p.26* 210	Salii Gallicani [5].	*129*	*Hispania.*
211	Sagittarii Neruii Gallicani.	75	*Gallia.*
212	Iouii iuniores Gallicani.	76	»
213	Seguntienses.	49	*Illyricum.*
214	Galli uictores.	27	*Italia.*
215	Honoriani uictores iuniores [6].	*48*	*Illyricum.*
216	Honoriani ascarii seniores.	*79*	*Gallia.*
217	Felices iuniores Gallicani.	*des.*	—
218	*Atecotti iuniores Gallicani* [7].	78	*Gallia.*

5) Salii iuniores Gallicani *VII 129.* 6) Honoriani uictores *VII 48.* 7) *cf. 70; VII 78.*

201—204 = 52—55 ‖ 202 *om. P* ‖ 204 hono^{ni} mauri IV *C* ‖ 205. 206 = 56. 57 ‖ Bataui iuniores *inser. insign. 58* ‖ 207—211 = 59—63 ‖ 208 uaentinianen̄ *M* ‖ 209 matiaci *CV* matici *P* ‖ galliani *CPVM* ‖ 210 sallii *V* ‖ gallia// *C* galleani *P* galliani *V* ‖ 211 sag///////////ui///////n. *C* ‖ nerui *PVM* ‖ 212—215 = 64—67 ‖ 212 Iouii *euanuit in C* louii *V* ‖ gallicatii *V* ‖ 213 saguntienses *V litt.* a *ex correct. orta* ‖ 216—219 = 68—71 ‖ 216 arcarii *CPVM.*

219	Tungri.	50	*Illyricum.*	
220	Honoriani Gallicani [8].	*52*	»	
221	Mauri to*n*antes seniores.	136	*Tingitania.*	
222	Mauri to*n*antes iuniores.	137	»	
223	Legiones comitatenses XXXII:			
224	Me*n*ap*ii* seniores.	83	*Gallia.*	
225	Fortenses.	130	*Hispania.*	
226	Propugnatores seniores.	131	»	
227	Armigeri defensores seniores.	80	*Gallia.*	
228	Septimani seniores.	132	*Hispania.*	
229	Regii.	32	*Italia.*	
230	Pacatianenses.	55	*Illyricum.*	
231	Uesontes [9].	133	*Hispania.*	
232	Mattiarii iuniores.	30	*Italia.*	
233	Mauri cet*r*ati.	56	*Illyricum.*	
234	Undecimani.	134	*Hispania.*	
235	Secundani Italiciani.	144	*Africa.*	
236	Germaniciani iuniores [10].	*33*	*Italia.*	
237	[Tertiani siue] tertia Italica [11].	*53*	*Illyricum.*	
238	Tertia Herculea.	54	»	Böck. p. 27*
239	Lanciarii Gallicani Honoriani.	*81*	*Gallia.*	
240	Propugnatores iuniores.	57	*Illyricum.*	

8) Mattiarii Honoriani Gallicani *VII 52.* 9) *ita etiam 82*; *VII 133.* Bisontes *Böck.* 10) Germaniciani *VII 33.* 11) Tertiani *VII 53.*

220—224 = 72—75 ‖ 221. 222 mauritoantes *CPVM* o *utroque in V ex correct. orto* ‖ 224 merapes *CPVM* ‖ 225—228 = 76—79 ‖ 227 iuniores *C* ‖ 229—233 = 80—84 ‖ 230 pecatianenses *V* ‖ 231 ues////// *C* ‖ 232 iuniores *euan. in C* ‖ 233 mauricetn//// *C* mauricetnati *PV* mauricettnati *M* ‖ 234—237 = 85—88 ‖ 234 undetiniani *V* ‖ 235 italiciaꝝ *M* ‖ 237 italiaca *CV* ‖ 238—241 = 89—92.

241	[Legio] secund*a* Britannic*a* [siue secundani] [12].	*84 Gallia.* *156* (?) *Britannia.*
242	Septimani iuniores.	31 (?) *Italia.* 139 (?) *Ting.* 103 (?) *Gall.*
243	Praesichantes [13].	*86 Gallia.*
244	Ursarienses.	85 »
245	Cortoriacenses.	88 »
246	Geminiacenses.	87 »
247	Honoriani felices Gallicani.	89 »
248	Tertia Iulia Alpina [14].	*35 Italia.*
249	Prima Flauia Pacis [15].	*146 Africa.*
250	Secunda Flauia Uirtutis [16].	*147* »
251	Tertia Flauia Salutis [17].	*148* »
252	Flaui*a* uictri*x* Constantin*a* [18] [id est Constantici].	*150* »
253	Secund*a* Flaui*a* Constantinian*a* [19].	*149* » *138* (?) *Tingitania.*
254	Tertio Augustani.	151 *Africa.*
255	Fortenses.	152 »
256	Pseudocomitatenses XVIII:	
257	[Legio] prima Alpina [20].	*34 Italia.*

12) Secundani Britones *VII 84*. Secundani iuniores *VII 156*. 13) Praesidiantes *94*. Praesidienses *VII 86; recte*. 14) Tertia Iulia *VII 35*. 15) Primani *VII 146*. 16) Secundani *VII 147*. 17) Tertiani *VII 148*. 18) Constantici *103*. Constantiaci *VII 150*. Constantiana *Alciat*. 19) Constantiniani *VII 149*. 20) Prima Iulia *VII 34*.

241 secunde *CV* secundae *PM* ‖ britannice *C* brittannice *PV* brittanice *M* ‖ 242 — 245 = 93 — 96 ‖ 246 — 249 = 97 — 100 ‖ 247 gallicani *V* a *altero ex correct. orto* ‖ 249 p̊ fla//////cis *C* ‖ 250 — 253 = 101 — 104 ‖ 250 *euanuit in C* ‖ 252 flauie *CV* flauiae *PM* ‖ uictrices *CPVM* ‖ constantine *CPV* constantinae *M* ‖ 253 secunde flauie *CV* secundae flauiae *PM* ‖ constantiniane *CPV* constantinianae *M* ‖ 254 — 258 = 105 — 108 ‖ 255 fontenses *CPVM cf. 106; VII 152*.

258	[Legio] secunda Iulia Alpina[21].	*60*	*Illyricum.*
259	Lanc*ia*rii Lauriacenses.	58	»
260	Lanciarii *Co*maginenses[22].	59	*Illyricum.*
261	Taurunenses.	*des.*	—
262	Antianenses.	*des.*	—
263	Pontinenses[23].	39	*Italia.*
264	Prima Flauia Gallicana Constantia[24].	*90*	*Gallia.*
265	Martenses.	91	»
266	Abrincateni.	92	»
267	Defensores seniores.	93	»
268	Mauri Osismiaci.	94	»
269	Prima Flauia Metis[25].	*95*	»
270	Superuentores iuniores.	96	»
271	Constantiaci[26].	*138*	*Tingitania.*
		150	(?) *Africa.*
272	Corniacenses[27].	102	*Gallia.*
273	Septimani[28].	*103*	»
274	Romanenses.	106	»

Böck. p. 28*

275 Officium suprascripti magistri peditum praesentalis:

276 Princeps.

277 Numerarius.

278 Commentariensis.

279 Adiutor.

280 Regerendarius.

281 Exceptores et reliqui apparitores.

21) Secunda Iulia *VII 60.* 22) Comagenis *XXXIV 36; Itin.*; *Tab.*; *Eugipp. uit. S. Seuer. 1.* 23) Pontennenses *VII 39. fort. scr.* Pontaenenses. 24) Prima Flauia Gallicana *VII 90.* 25) Prima Flauia *VII 95; scrib.* Prima Flauia Martis; *cf. 249—51.* 26) Constantiniani *VII 138.* 27) Cornacenses *VII 102; recte.* 28) Septimani iuniores *VII 103.*

258 secunda] II *CM* ‖ 259—262 = 109—112 ‖ 259 lancerii *CPV* lancearii *M* ‖ 260 lancearii *VM* ‖ maginenses *CPVM* ‖ 261 taurinenses *P* ‖ 262 ancianenses *P* ‖ 263—266 = 113—116 ‖ 267—270 = 117—120 ‖ 271—274 = 121—124 ‖ 271 constantiati *V* ‖ 281 reliqua *P sed correx.*

VI.

Böck. p. 29*

Insignia uiri illustris magistri equitum.

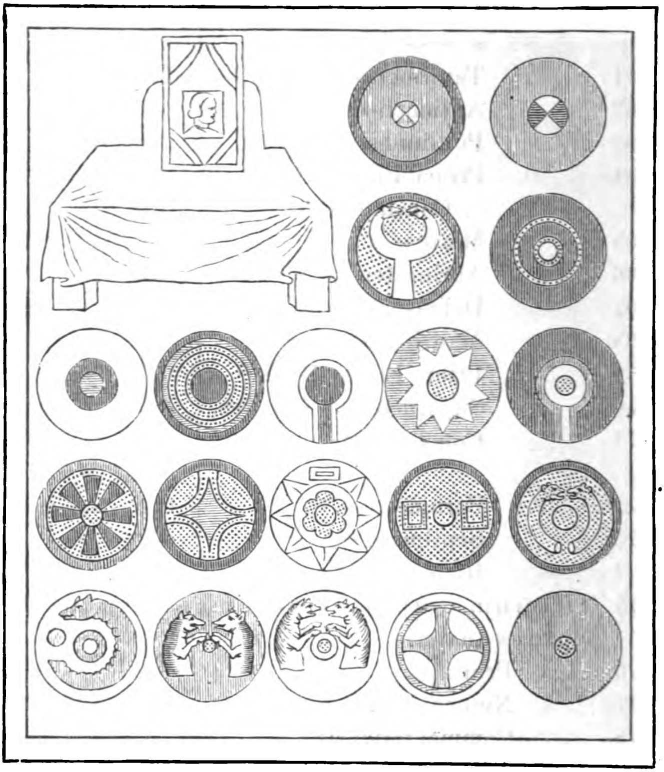
2. 3

4. 5

6—10

11—15

16—20

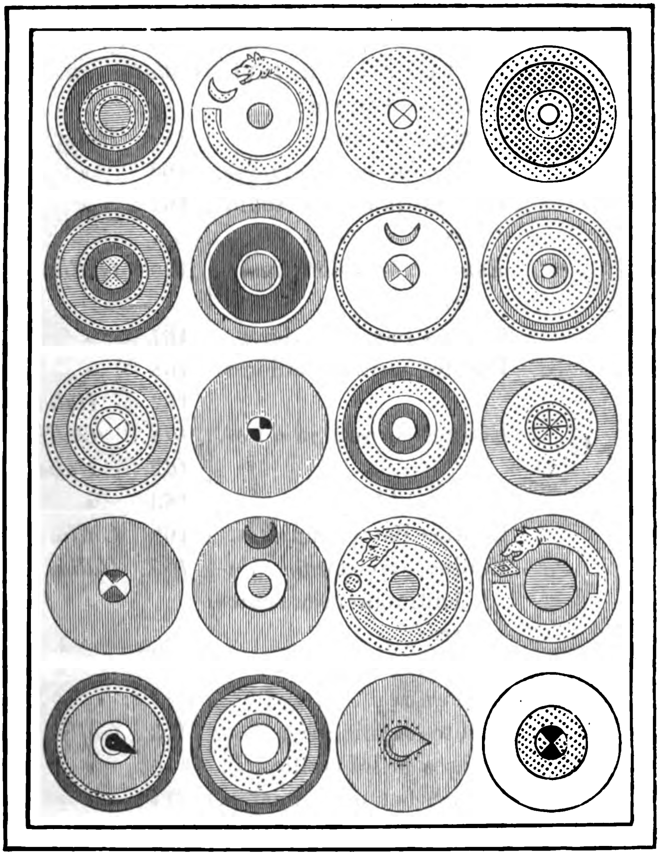

			2 Comites.	3 Promoti.
			4 Brachiati.	5 Bataui seniores.
6 Cornuti seniores.	7 Cornuti iuniores.	8 Alani.	9 Bataui iuniores.	10 Ualentinianenses.
11 Armigeri.	12 Prima Gallia.	13 Dalmatae.	14 Passerentiaci.	15 Mauri alites.
16 Taifali.	17 Honoriani.	18 Mauriferoces.	19 Constantiaci.	20 Scutarii.

2 seniores *add.* *C* senior̄ *add.* *V* ‖ 3 senior' *add.* *V* ‖ 14 passeratiāti M^2 ‖ 16 iun̄ *add.* *V* ‖ 17 seniores *add.* *V* ‖ 18 mauriteroces *P* ‖ 19 constantiati VM^2.

Böck. p. 30*

—24
—28
—32
—36
—40

21 Stablesiani.
22 Marcomanni.
23 Armigeri seniores.
24 Clibanarii.
25 Parthi seniores.
26 Primo sagittarii.
27 Secundo sagittarii.
28 Tertii sagittarii.
29 Quarto sagittarii.
30 Parthi iuniores.
31 Citrati seniores.
32 Comites iuniores.
33 Promoti iuniores.
34 Sagittarii iuniores.
35 Citrati iuniores.
36 Honoriani iuniores.
37 Armigeri iuniores.
38 Scutarii.
39 Stablesiani.
40 Cordueni.

23 seniores *om.* *M*$^{1\cdot 2}$ || 24 uabanarii *P* || 26 primo *V* o *ex correct.* *orto* || 30 iuniores] sen̄ *C* || 31 citraci *V* citāti *M*^{2} || 32 Comites iuniores] comittenses *P* || 35 citraci *V* || 36 fonoriani *C* || 38 iu. *add.* *V* || 40 *ante 38 colloc.* *V* || corouerci *P* cordeni *V*.

Böck. p. 31* 41 **Sub dispositione uiri illustris comitis et magistri equitum praesentalis:**

42	Uexillationes palatinae decem:	*Collatio cap. VII* [1].
43	Comites seniores.	159 *Italia.*
44	Equites promoti seniores.	160 »
45	Equites brachiati seniores.	161 »
46	*Equites brachiati iuniores.*	170 *Gallia.*
47	Equites Bataui seniores.	167 »
48	Equites cornuti seniores.	168 (?) » 162 (?) *Italia.*
49	Equites cornuti iuniores.	*168* (?) *Gallia.* *162* (?) *Italia.*
50	Comites Alani.	163 »
51	Equites Bataui iuniores.	169 *Gallia.*
52	Equites constantes Ualentinianenses seniores [2].	*165* *Italia.*
53	Uexillationes comitatenses . . . . . :	
54	Equites armigeri [3].	*173* *Gallia.*
55	Equites prim*i* Galli*cani*.	176 »
56	Equites octauo Dalmatae.	174 »
57	Equites Dalmatae Passerentiaci [4].	*175* »
58	Equites Mauri alites.	177 »
59	Equites Honoriani Taifali iuniores [5].	*172* » *205* (?) *Britannia.*

1) *Numeris inclinatis indicatur nomen uexillationis in cap. VII immutatum legi.* 2) iuniores *VII 165.* 3) Equites armigeri seniores *VII 173*; *sed cf. 66 = VII 184.* 4) Passerentiacenses *VII 175.* 5) Equites Honoriani iuniores *VII 172*; *sed cf. 79 = VII 196.* Equites Taifali *VII 205.*

43—52 = 2—10 ‖ 45 brachiaci *V* ‖ 46 *om. CPVM et insign.* ‖ 54—58 = 11—15 ‖ 55 prima gallia *CPVM* ‖ 56 octano *P* ‖ 57 Equites Dalmatae *om. C* ‖ passerentiati *V* ‖ 59—63 = 16—20 ‖ 59 tafali *V.*

60	Equites Honoriani seniores.	171	*Gallia.*	
		202	*Britannia.*	
61	Equites Mauri feroces.	164	*Italia.*	
62	Equites Constantiani feroces.	178	*Gallia.*	
63	Equites scutarii [6].	*207*	*Tingitania.*	
		181	*Africa.*	
64	Equites stablesiani Africani [7].	*182*	»	
65	Equites Marcomanni.	183	»	
66	Equites armigeri seniores.	184	»	
67	Equites sagittarii clibanarii [8].	*185*	»	
68	Equites sagittarii Parthi seniores.	*186*	»	Böck. p. 32*
69	Equites primo sagittarii.	188	»	
70	Equites secundo sagittarii.	189	»	
71	Equites tertio sagittarii.	190	»	
72	Equites quarto sagittarii.	191	»	
73	Equites sagittarii Parthi iuniores.	*192*	»	
74	Equites c*e*trati seniores.	187	»	
75	Comites iuniores.	*des.*	—	
76	Equites promoti iuniores.	194	*Africa.*	
77	*Equites* sagittarii iuniores [9].	*195*	»	
78	Equites c*e*trati iuniores.	193	»	
79	*Equites* Honoriani iuniores.	196	»	

6) Equites scutarii seniores *VII 181 = 207.* 7) Equites stablesiani seniores *VII 182.* 8) Equites clibanarii *VII 185.* 9) Equites scutarii iuniores *VII 195, recte; cf. 81 = VII 197.*

62 constantia *P* constantiati *V* ‖ 64—67 = 21—24 ‖ 65 macomāni *V* ‖ 66 arongeri *C* ‖ 68—71 = 25—28 ‖ 71 tertii *CV* tercii *P* ‖ 72—75 = 29—32 ‖ 76—79 = 33—36 ‖ 74. 78 citrati *CPM* curati *V*.

80	*Equites* armigeri iuniores.	198	*Africa.*
81	Equites secundi scutarii iuniores [10].	*197*	»
82	Equites stablesiani Italiciani.	180	»
83	Equites sagittarii Cordueni [11].	*209*	*Tingitania.*
84	Equites sagittarii seniores.	208	»
85	Cuneus equitum promotorum.	*des.*	–

86 Officium suprascriptae magisteriae potestatis:

87 Princeps.

88 Numerarius.

89 Primiscrinius.

90 Commentariensis.

91 Adiutor.

92 Regerendarius.

93 Exceptores et reliqui apparitores.

10) Equites scutarii iuniores scolae secundae *VII 197*. 11) Equites Cardueni *VII 209*. Carduenorum *Or. XXXVI 34*.

80—83 = 37—40 ‖ 81 seniores *M* ‖ 84. 85 *om. insign.* ‖ 85 promottorum *V* t *altero ex correct. orto* ‖ 92 regendarius *V*.

VII.

Qui numeri ex praedictis per infrascriptas prouincias habeantur: Böck. p. 33*

		Collatio cap. V[1]*:*
2	Intra Italiam:	
3	Iouiani seniores.	145 *leg. pal.*
4	Herculiani seniores.	146 » »
5	Diuitenses seniores.	147 » »
6	Tungrecani seniores.	148 » »
7	Panno*n*iciani seniores.	149 » »
8	Moesiaci seniores.	150 » »
9	Cornuti seniores.	158 *aux. pal.*
10	Brachiati seniores.	159 » »
11	Petulantes seniores.	160 » »
12	Celtae seniores.	161 » »
13	Heruli seniores.	162 » »
14	Bataui seniores.	*163* » »
15	Mat*t*iaci seniores.	164 » »
16	Iouii seniores.	168 » »
17	Uictores seniores.	*des.* — —
18	Cornuti iuniores.	169 *aux. pal.*
19	Leones iuniores.	172 » »
20	Exculcatores seniores.	173 » »
21	Grati.	178 » »
22	Sa*b*ini.	195 » »
23	Felices iuniores.	180 » »
24	Atecotti Honoriani iuniores[2].	*200* » »

1) *Numeris inclinatis indicatur nomen legionis uel auxilii in cap. V immutatum legi.* 2) *In cap. V vox* Honoriani *semper fere reliquis numerorum nominibus praeponitur.*

1 per *om. M* || 3 //ui////////// *C* || louiani *V* || 4 her/////////// *C* || 5 seniores *euan. in C* || 6 tungraecani *PM* || 7 pannoriciani *CPM* pannoritiani *V* || 11 peculantes *V* || 12 celthe *C* || 15 matiaci *CPVM* || 16 louii *V* || 22 sauini *CPVM* || 24 attecotti *V*.

25	Brisigaui iuniores.	202 *aux. pal.*
Böck. p. 34* 26	Mauri Honoriani iuniores.	*204* » »
27	Galli uictores.	214 » »
28	Octauani.	153 *leg. pal.*
29	Thebaei.	154 » »
30	Mattiarii iuniores.	232 *leg. com.*
31	Septimani iuniores.	242 (?) » »
32	Regii.	229 » »
33	Germaniciani [3].	*236* » »
34	Prima Iulia [4].	*257 leg. pseud.*
35	Tertia Iulia [5].	*248 leg. com.*
36	Placidi Ualentinianici felices.	*des.* — —
37	Gratianenses iuniores.	189 *aux. pal.*
38	Marcomanni [6].	*198 199* » »
39	Pontennenses [7].	263 *leg. pseud.*
40	Intra Illyricum cum uiro spectabili comite Illyrici:	
41	Sagittarii Tungri.	174 *aux. pal.*
42	Iouii iuniores.	184 » »
43	Sequani.	192 » »
44	Raet*i*.	191 » »
45	Sagittarii uenatores.	193 » »
46	Latini.	194 » »
47	Ualentinianenses felices.	*208* » »
48	Honoriani uictores [8].	*215* » »
49	Seguntienses.	213 » »

3) Germaniciani iuniores *V 236.* 4) Prima Alpina *V 257.* 5) Tertia Iulia Alpina *V 99 = 248.* 6) Honoriani Marcomanni seniores, Honoriani Marcomanni iuniores *V 198; 199.* 7) Pontinenses *V 113 = 263 fort. scrib.* Pontaenenses. 8) Honoriani uictores iuniores *V 215.*

26 iuniores] /////res *C* ‖ 27 *euan. in C* ‖ 28 ////uani *C* ‖ 29 ///bei *C* ‖ 36 ualentinianiaci *P* ‖ 42 louii *V* ‖ 44 retii *CPVM* ‖ 45 segittarii *P* ‖ 48 uictor̄ *CV* uicto: *M.*

50	Tungri.	219 *aux. pal.*
51	Mauri Honoriani seniores.	*203* » »
52	Mattiarii Honoriani Gallicani [9].	*220* » »
53	Tertiani [10].	*237* *leg. com.* Böck. p. 35*
54	Tertia Herculea.	238 » »
55	Pacatianenses.	230 » »
56	Mauri cetrati.	233 » »
57	Propugnatores iuniores.	240 » »
58	Lancearii Lauriacenses.	259 *leg. pseud.*
59	Lancearii Comaginenses.	260 » »
60	Secunda Iulia [11].	*258* » »
61	Ualentinianenses [12].	*190* (?) *aux. pal.*
62	Catarienses [13].	*des.* — —
63	Intra Gallias cum uiro illustri magistro equitum Galliarum:	
64	Mattiaci iuniores.	165 *aux. pal.*
65	Leones seniores.	171 » »
66	Brachiati iuniores.	*196* » »
67	Salii seniores [14].	*177* » »
68	Gratianenses [15].	*181* » »
69	Brocteri [16].	187 » »
70	Ampsiuarii.	188 » »
71	Ualentinianenses [12].	*190* (?) »
72	Bataui iuniores.	186 » »

9) Honoriani Gallicani *V 72 = 220. Mattiarios praeter hos inter auxilia non reperies; itaque aut ex cod. V* Mauri *recipiendum est, aut* Mattiaci, *quod edit. Gelen. praebet.* 10) Tertia Italica *V 237* = Tertiani *V 88.* 11) Secunda Iulia Alpina *V 108 = 258.* 12) *repetuntur 71.* Ualentinianenses iuniores *V 190.* 13) N(umerus) Cattharensium *Bramb. inscr. Rhen. 1293, 1377, 1491 e, 1497, 1550 d;* Caddarensium *Henz. 5271 = Bramb. 1317.* 14) Salii *V 29 = 177.* 15) Gratianenses seniores *V 33 = 181.* 16) Bructeri *V 39 = 187.*

52 Mattiarii] mauri *V* ‖ 56 citrati *CPVM* ‖ 57 propūgnatores *V* ‖ 58 lactarii *V* ‖ laurianenses *C* ‖ 69 brotteri *V* ‖ 72 Bataui *repetunt PM.*

73	Britones.	*des.* — —
74	Atecotti Honoriani seniores.	*197 aux. pal.*
75	Sagittarii Neru*i*i Gallicani.	211 » »
76	Iouii iuniores Gallicani.	212 » »
77	Mattiaci iuniores Gallicani.	209 » »
78	Atecotti iuniores Gallicani.	*218* » »
79	Ascarii Honoriani seniores.	*216* » »
Böck. p. 36* 80	Armigeri defensores seniores.	227 *leg. com.*
81	Lancearii Honoriani Gallicani.	*239* » »
82	Lancearii Sabarienses.	152 *leg. pal.*
83	Menapi*i* seniores.	224 *leg. com.*
84	Secundani Britones [17].	*241* » »
85	Ursarienses.	244 » »
86	Praesidienses.	*243* » »
87	Geminiacenses.	246 » »
88	Cortoriacenses.	245 » »
89	Honoriani felices Gallicani.	247 » »
90	Prima Flauia Gallicana [18].	*264 leg. pseud.*
91	Mar*t*enses.	265 » »
92	Abrin*c*ateni.	266 » »

17) *scrib.* Secundani Britanniciani; *cf. V* 92: Britannici = *V 241*: secunda Britannica. 18) Prima Flauia Gallicana Constantia *V 264* = Constantia *V 114*.

73 b//tones *C* ‖ 74 ////ti *C* arecotti *V* ‖ 75 nerui *CPVM* ‖ 76 louii *V* ‖ 77 martiaci *(P)* ‖ 78 *om. V* ‖ 82 *om. C* ‖ honoriani *pro* lancearii *P* ‖ 83 menapi *CPVM* ‖ 86 presidientes *V* ‖ 87 germiniacenses *V* ‖ 90 gallic̄ *CP* gallit' *V* galli: *M* ‖ 91 marienses *CPVM* ‖ 92 abrineateni *CPVM*.

93	Defensores seniores.	267 *leg. pseud.*
94	Mauri Osismiaci.	268 » »
95	Prima Flauia [19].	*269* » »
96	Superuentores iuniores.	270 » »
97	Balistarii.	*des.* — —
98	Defensores iuniores.	*des.* — —
99	Garronenses [20].	*des.* — —
100	Andere[ni]tiani [21].	*des.* — —
101	Acincenses.	*des.* — —
102	Cornacenses.	272 *leg. pseud.*
103	Septimani iuniores [22].	*273* » » 242 (?) *leg. com.*
104	Cursarienses [23] iuniores.	*des.* — —
105	Musmagenses.	*des.* — —
106	Romanenses.	274 *leg. pseud.*
107	Insidiatores.	*des.* — —
108	Truncensimani [24].	*des.* — —
109	Abulci.	*des.* — — Böck. p. 37*
110	Exploratores.	*des.* — —

111 Officium uiri illustris magistri equitum per Gallias:

112 Princeps ex officiis magistrorum militum praesentalium, uno anno a parte peditum, alio a parte equitum.

113 Commentariensis.

114 Numerarii ex u*tris*q*ue* officiis singul*is* a*nn*is.

115 Adiutor.

116 Regerendarius.

117 Exceptores et reliqui apparitores.

19) Prima Flauia Martis *V 269.* 20) Praefectus militum Carronentium *XXXVII 15.* 21) Anderetianorum *uel* Anderecianorum *XLI 17; XLII 22.* Andereton *Rau.* Anderitum *Tab.* Ἀνδέρηδον *Ptol.* 22) Septimani *V 273.* 23) Ursarienses *Pancirol.* 24) Tricesimani *Alciat.*

97 balistari *CPM* ‖ 99 garionenses *V* ‖ 100 andereniciani *PM* ‖ 111 offitia *M* ‖ magistri uiri illustris *P* ‖ 113 commentarienses *PV sed correx. V* ‖ 114 utrisque] uiris et *CPVM* ‖ offitii *M* ‖ singulis annis] singularis *CPVM* ‖ 116 regendarius *V* ‖ 117 et *om. M.*

118	Intra Hispanias cum *ui*-*ro* spectabili comite:		
119	Ascarii seniores.	166	*aux. pal.*
120	Ascarii iuniores.	167	» »
121	Sagittarii Nerui*i*.	170	» »
122	Exculcatores iuniores.	175	» »
123	Tubantes.	176	» »
124	Felices seniores.	179	» »
125	Inuicti seniores.	182	» »
126	Uictores iuniores.	185	» »
127	Inuicti iuniores Britones[25].	*206*	» »
128	Brisigaui seniores.	201	» »
129	Salii iuniores Gallicani[26].	*210*	» »
130	For*t*enses.	225	*leg. com.*
131	Propugnatores seniores.	226	» »
132	Septiman*i* seniores.	228	» »
133	Uesontes[27].	231	» »
Böck. p. 38* 134	Undecimani.	234	» »
135	Intra T*i*ngita*n*iam cum uiro spectabili comite:		
136	Mauri to*n*antes seniores.	221	*aux. pal.*
137	Mauri to*n*antes iuniores.	222	» »
138	Constantiniani[28].	*271*	*leg. pseud.*
		253 (?)	*leg. com.*
139	Septimani iuniores.	242 (?)	» »
140	Intra Africam cum uiro spectabili comite Africae:		

25) Inuicti iuniores Britanniciani *V 206* = Britanniciani *V 57*; *recte.* 26) Salii Gallicani *V 210.* 27) Bisontes *Böck.* 28) Constantiaci *V 271.*

121 nerui *CPVM* ‖ 124 iu sen *V* ‖ 130 forienses *CPM* forenses *V* ‖ 132 *om. P* ‖ septimane *CV* septimanae *M* ‖ 134 undetiniani *V* ‖ 135 tungitariam *CPVM* ‖ 136. 137 mauritoantes *CP* mauritomantes *VM.*

141	Celtae iuniores.	205 *aux. pal.*
142	Armigeri propugnatores seniores.	151 *leg. pal.*
143	Armigeri propugnatores iuniores.	156 » »
144	Secundani Italiciani.	235 *leg. com.*
145	Cimbriani.	155 *leg. pal.*
146	Primani [29].	*249 leg. com.*
147	Secundani [30].	*250* » »
148	Tertiani [31].	*251* » »
149	Constantiniani [32].	*253* » »
150	Constantiaci [33].	*252* » »
151	Tertio Augustani.	254 » »
152	Fortenses.	255 » »
153	*Intra Britannias* cum uiro spectabili comite Britanniarum:	
154	Uictores iunior*es* Britanniciani.	*185* (?) *aux. pal.*
155	Primani iuniores.	*des.* — —
156	Secundani iuniores.	*241* (?) *leg. com.*
157	Item Uexillationes:	*Collatio cap. VI.*
158	Intra Italiam:	
159	Comites seniores.	43 *pal.*
160	Equites promoti seniores.	44 »
161	Equites brachiati seniores.	45 » Böck. p. 39*
162	Equites cornuti seniores [34].	48 (?) *49* (?) »

29) Prima Flauia Pacis *V 100 = 249*. 30) Secunda Flauia Uirtutis *V 101 = 250*. 31) Tertia Flauia Salutis *V 102 = 251*. 32) Secunda Flauia Constantiniana *V 253*. 33) Flauia uictrix Constantina *V 252* = Constantici *V 103*. 34) *aut hic aut 168 scribendum est* iuniores.

142 *om. V* ‖ 143 propugtores *V* ‖ 150 constantiati *V* ‖ 154 iuniorum *CPVM*.

163	Comites Alani.	50 *pal.*
164	Equites Mauri feroces.	61 *com.*
165	Equites constantes Ualentinianenses iuniores [35].	*52* *pal.*
166	Intra Gallias cum uiro illustri comite et magistro equitum Galliarum:	
167	Equites Bataui seniores.	47 *pal.*
168	Equites cornuti seniores [34].	48 (?) *49* (?) »
169	Equites Bataui iuniores.	51 »
170	Equites brachiati iuniores.	*46* »
171	Equites Honoriani seniores.	60 *com.*
172	Equites Honoriani iuniores [36].	*59* »
173	Equites armigeri seniores [37].	*54* »
174	Equites octauo Dalmatae.	56 »
175	Equites Dalmatae Passerentiacenses.	*57* »
176	Equites primi Gallicani.	*55* »
177	Equites Mauri alites.	58 »

35) seniores *VI 52*. 36) Equites Honoriani Taifali iuniores *VI 59* = Taifali *VI 16*. 37) Equites armigeri *VI 54*.

167 "seniores "bataui *P* ‖ 171 *om.* *V* ‖ 175 Equites Dalmatae *om.* *M* ‖ passeratianenses *V* ‖ 176 p'me galli' *V* ‖ 177 allit'es (*i. e.* allitres) *V*.

178	Equites Constantiaci feroces.	62	*com.*
179	Intra Africam cum uiro spectabili comite Africae:		
180	Equites stablesiani Italiciani.	82	*com.*
181	Equites scutarii seniores 38).	*63*	»
182	Equites stablesiani seniores 39).	*64*	»
183	Equites Marcomanni.	65	»
184	Equites armigeri seniores.	66	»
185	Equites clibanarii 40).	*67*	»
186	Equites Pa*r*th*i* sagittarii seniores.	*68*	»
187	Equites cet*r*ati seniores.	74	» Böck. p. 40*
188	Equites prim*o* sagittarii.	69	»
189	Equites secundo sagittarii.	70	»
190	Equites tertio sagittarii.	71	»
191	Equites quarto sagittarii.	72	»
192	Equites Parthi sagittarii iuniores.	*73*	»
193	Equites c*e*t*r*ati iuniores.	78	»

38) Equites scutarii *VI 63.* 39) Equites stablesiani Africani *VI 64.* 40) Equites sagittarii clibanarii *VI 67.*

178 constantiati *V* ‖ 179 infra *M* ‖ 186 panthosagittarii *CPVM* ‖ 187 cetnati *CVM* cernati *P* ‖ 188 ″sagittarii ″primi *P* primi (*C*) *VM* ‖ 191 quarti *CP* ‖ 193 crinati *CPVM*.

194	Equites promoti iuniores.	76 *com.*
195	Equites scutarii iuniores [comitatenses].	*77* »
196	Equites Honoriani iuniores.	79 »
197	Equites scutarii iuniores scolae secundae[41].	*81* »
198	Equites armigeri iuniores.	80 »
199	In*t*ra Britannias cum uiro spectabili comite Britanniarum:	
200	Equites catafractarii iuniores.	*des.* —
201	Equites scutarii Aureliaci.	*des.* —
202	Equites Honoriani seniores.	60 *com.*
203	Equites stablesiani[42].	*64* (?) *82* (?) »
204	Equites Syri.	*des.* —
205	Equites Taifali[43].	*59* (?) *com.*
206	In*t*ra Tingitaniam cum uiro spectabili comite Tingitaniae:	
207	Equites scutarii seniores[44] [comitatenses].	*63* *com.*

41) Equites secundi scutarii iuniores *VI 81.* 42) *cf. 180; 182.* 43) *cf. 172.* 44) *cf. 181.*

195 scutati *M* ‖ comitetenses *P sed correx.* ‖ 199 infra *CPVM* ‖ 202 honoriaci *CP* ‖ 206 infra *CPVM* ‖ tigritaniam *C* tungritaniam *VM* ‖ tigritarie *C* tingitariae *P* tingitarie *V.*

208	Equites sagittarii seniores [comitatenses].	84 *com.*
209	Equites Cardueni [45] [comitatenses].	*83* »

VIII.

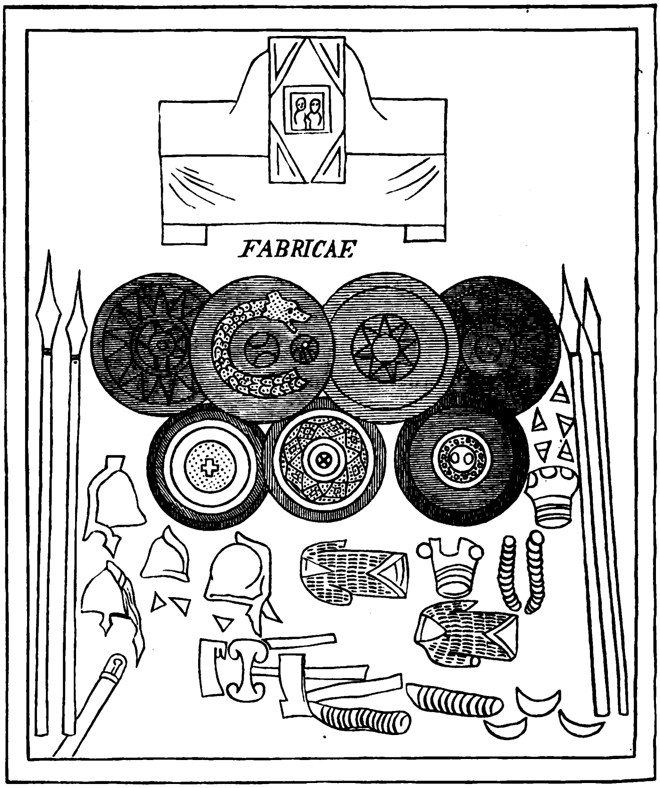
Excidit folium unum, quod pagina altera continebat insignia praepositi sacri cubiculi, altera, quae sub dispositione eius erant.

45) Equites sagittarii Cordueni *VI 83*.

IX.

Böck. p. 42*

Insignia uiri illustris magistri officiorum.

2

3 Sub dispositione uiri illustris magistri officiorum:

4 Scola scutariorum prima.

5 Scola scutariorum secunda.

6 Scola armaturarum seniorum.

7 Scola gentilium seniorum.

2 *om.* *V* || 3 in gallis *add.* *C* || 7 *om.* *C.*

8 Scola scutariorum tertia. Böck. p. 43*
9 Scola agentum in rebus et deputati eiusdem scolae.
10 Scrinium memoriae.
11 Scrinium dispositionum.
12 Scrinium epistolarum.
13 Scrinium libellorum.
14 Ammissionales.
15 Cancellarii.
16 Fabricae infrascriptae:
17 In Illyrico:
18 Sirmensis scutorum, scordiscorum et armorum.
19 Acincensis scutaria.
20 Cornutensis[1]) scutaria.
21 Lauriacensis scutaria.
22 Salonitana armorum.
23 Italiae:
24 Concordiensis sagittaria.
25 Ueronensis scutaria et armorum.
26 Mantuana loricaria.
27 Cremonensis scutaria.
28 Ticenensis arcuaria.
29 Lucensis spatharia.
30 In Galliis:
31 Argentomagensis armorum omnium.
32 Matisconensis sagittaria.
33 Augustodunensis loricaria, balistaria et clibanaria.

1) Carnuntensis *Böck.*

18 sermensis *C* || scottorum *CM* scotorum *P* scociorum *V* || 19 acincenses *PV sed correx. P* || scutarie *CPV* scutariae *M* || 20 cormitensis *V* || 21 *om. C* || 24 concordienses *M* || sagittarii *CPVM* || 25 beronensis *CPM* boronensis *V* || scutarii *C* scutar̄ *PVM* || 30 gallis *CPVM* || 31 argentomagensis *C* armentomagensis *V* || 32 sagitt̄ *C* sagittar̄ *P* sagittarū *V* sagittarii *M* || 33 augustodonensis *CPVM* || lericaria *V* || cliban. *CPV* clibani *M*.

Böck. p. 44* 34 Augustod*un*ensis scutaria.

35 Suessionensis . . . .

36 Remensis spatharia.

37 Triberorum scutaria.

38 Triberorum balistaria.

39 Ambianensis spatharia et scutaria.

40 Officium autem *supra*scripti uiri illustris magistri officiorum de scola agentum in rebus habetur hoc modo:

41 Adiutor.

42 Subadiuuae adiutoris.

43 Subadiuuae fabricarum diuersarum.

44 Curiosus cursus publici in praesenti.

45 Curiosi omnium prouinciarum.

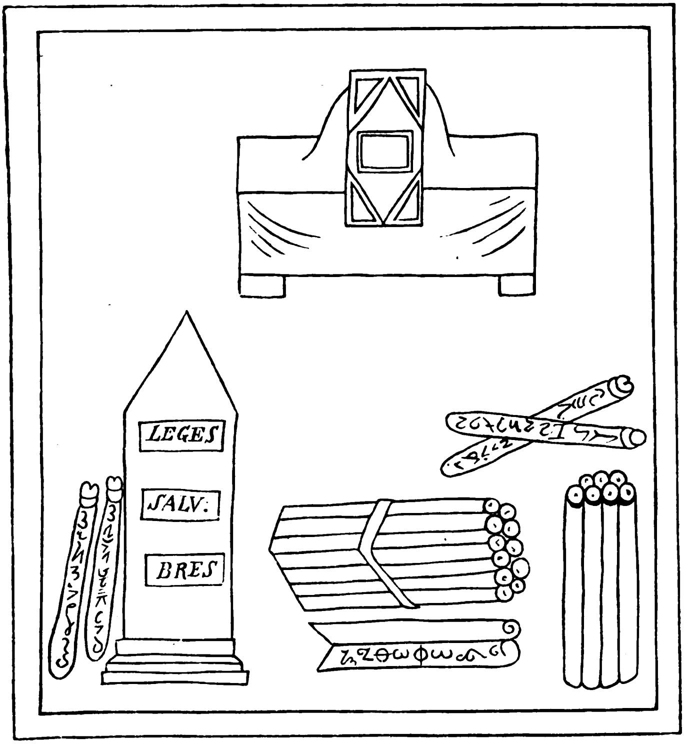
46 Interpretes omnium gentium.

34 augustodonensis *CPVM* || 40 *om. M spatio trium uersuum uacuo relicto* || infrascripti *CPV* || 42 adiutores *PVM*.

X.

Insignia uiri illustris quaestoris.

Böck. p. 45*

2

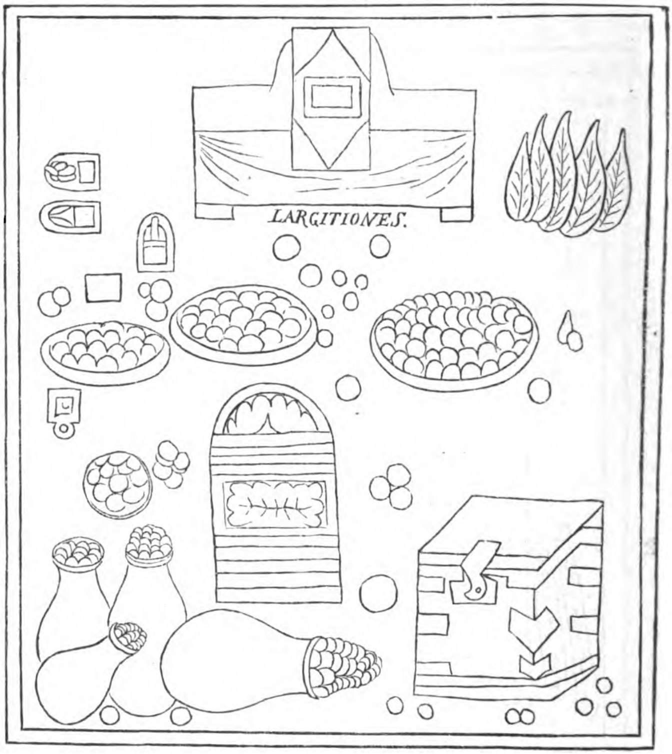
3 **Sub dispositione uiri illustris quaestoris:**
4 Leges dictandae.
5 Preces.
6 **Habet subaudientes adiutores memoriales de scriniis diuersis.**

2 *om.* *V* ‖ salutbres *M*[1].

XI.

Böck. p. 46* **Insignia uiri illustris comitis sacrarum largitionum.**

2

3 Sub dispositione uiri illustris comitis sacrarum largitionum:
4 Comes largitionum per Illyricum.
5 Comes uestiarii.
6 Comes auri.
Böck. p. 47* 7 Comes largitionum Italicianarum.
8 Comes titulorum largitionalium per Africam.
9 Rationales:

2 *om.* *V* laritiones *C.*

10 Rationalis summarum Pannoniae secundae, Dalmatiae et Sauiae.

11 Rationalis summa*rum* Pannoniae primae, Ualeriae, Norici mediterranei et ripensis.

12 Rationalis summarum Italiae.

13 Rationalis summarum urbis Romae.

14 Rationalis summarum Trium prouinciarum, id est Siciliae, Sardiniae et Corsicae.

15 Rationalis summarum Africae.

16 Rationalis summarum Numidiae.

17 Rationalis summarum Hispaniae.

18 Rationalis summarum Quinque prouinciarum.

19 Rationalis summarum Galliarum.

20 Rationalis summarum Britanniarum.

21 *Praepositi thesaurorum:*

22 *Per Illyricum:*

23 Praepositus thesaurorum Salonita*no*rum, Dalmatiae.

24 Praepositus thesaurorum Siscianorum, Sauiae.

25 Praepositus thesaurorum Sabariensium[1]), Pannoniae primae.

26 *Per Italiam:*

27 Praepositus thesaurorum [per Italiam] Aqui*leiensium*, *Uene*tiae.

28 Praepositus thesaurorum Mediolanensium, Liguriae.

29 Praepositus thesaurorum urbis Romae. Böck. p. 48*

30 Praepositus thesaurorum Augustae Uindelicensis, Raetiae secundae.

1) Sauaria *inscr. lapid. omnes; u. C. I. L. III p.* 525.

10 rationales *VM sed correx. V* || pannonie ṛạ *V* || 11 rationales *M* || summe *CV* summae *PM* || 14 et *om. M* || 15 *seqq. pro* rationalis *plerumque compendio* rat̄ *utuntur CP* || 19 rat̄ sum̄ *PM* || 23 *seqq.* pp̄tus *V* || 23 salonitarum *CPVM* || dalmate *C* || 27 *seqq. pro* praepositus *plerumque* prep̄ *CP* pp̄tus *V* praep̄ *M* || 27 Aquileiensium Uenetiae] aqacie *C* aquiaciae *PM* aquiatie *V* || 28 mediolanentium *V* mediolensium *M* || 30 uindilicensis *CP* uindilicenses *V* || rettie *CPV* rhetiae *M*.

31 *Per Gallias:*

32 Praepositus thesaurorum [per Gallias] Lugdunensi*um*.

33 Praepositus thesaurorum Arelatensium.

34 Praepositus thesaurorum *R*emorum.

35 Praepositus thesaurorum Triberorum.

36 *In Britanniis:*

37 Praepositus thesaurorum Augustensium [in Britannis].

38 Procuratores moneta*rum*:

39 Procurator monetae Siscianae.

40 Procurator monetae Aquil*ei*ensis.

41 Procurator monetae urbis Romae.

42 Procurator monetae Lugdunensis.

43 Procurator monetae Arelatensis.

44 Procurator monetae Triberorum.

45 Procuratores *g*ynaeciorum:

46 Procurator *g*ynaecii Bassianensis, Pannoniae secundae — translati Salonis.

47 Procurator *g*ynaecii Sirmen*sis*, Pannoniae secundae.

48 Procurator *g*ynaecii Iouensis, Dalmatiae — Aspalato [2]).

49 Procurator *g*ynaecii Aquil*ei*ensis, *U*enetiae inferioris.

50 Procurator *g*ynaecii Mediolanensis, Liguriae.

51 Procurator *g*ynaecii urbis Romae.

2) Spalato *Tab.* Spalathion, Spalatum, Spalathon *Rau.* 'Ασπάλαθον *Constant. Porph. de adm. imp.* 29.

32 lugdonensis *CVM* lugdunensis *P* || 33 arelatentium *CV* || 34 nemorum *CPVM correx. Fabric.* || 37 augustentium *CV* || 38 monetae *CPVM* || 39 procuratores *C* || *in uu. seqq. CV ubique fere exceptis rubricis compendio* procūr *utuntur*, procurat̄ *uel* procuratores *P*, *uariis compendiis utitur M* || 40 aquilitensis *CPVM* || 41 procuratores *M* || monetae *om. M sed suppleu.* || 42 lugdonensis *CVM* || 43 arelatēn *CM* || 45 cyneciorum *C* cynetiorum *PV* cineciorum *M* || 46 *seqq.* cynēc *semper fere CPVM* || 46 procuratores cynetiorum *V* || 47 sirmen *CPM* syrmen *V* || 49 aquilegēn *C* aquilegensis *PVM* || benecie *C* benetiae *PM* benetie *V*.

52 Procurator *g*ynaecii Canusini et *U*e*n*usin*i*, Apuliae. Böck. p. 49*
53 Procurator *g*ynaecii Carthaginensis, Africae.
54 Procurator *g*ynaecii Arelatensis, prouinciae *U*iennensis.
55 Procurator *g*ynaecii Lugdunensis.
56 Procurator *g*ynaecii Remensis, Belgicae secundae.
57 Procurator *g*ynaecii Tornacensis, Belgicae secundae.
58 Procurator *g*ynaecii Trib*e*rorum, Belgicae primae.
59 Procurator *g*ynaecii Augustoduno translat*i* M*et*tis.
60 Procurator *g*ynaecii (in Britannis) *U*entensis.
61 *Procuratores linyfiorum:*
62 Procurator linyfii *U*iennensis, Galliarum.
63 Procurator linyfii Ra*u*ennati*s*, Italiae.
64 Procuratores bafiorum:
65 Procurator bafii Ta*r*entini, Calabriae.
66 Procurator bafii Salonitani, Dalmatiae.
67 Procurator bafii Cissensis, *U*eneti*ae* et Histriae.
68 Procurator bafii Syracusani, Siciliae.
69 Procurator baf*i*orum omnium per Africam.
70 Procurator bafii Girbitani, prouinciae Tripolitan*ae*.
71 Procurator bafii insularum Balearum, in Hispania. Böck. p. 50*

52 berus in apulie *CV* berus in apuliae *P* berus in apulia *M correx. Böck* || 53 chartaginensis *V* || 54 biennensis *CPVM* || 55 procurator] prouinciae *P* || lugdon̄ *C* lugdonenses *V* lugdonensis *M* || 56 remenses *CPM* || 58 belgicorum tribrorum *V* tribrorum *CM* trirobrorum *P* || 59 translatamentis *CPM* translatamēsistis *V* || 60 britānias *V* || bentensis *CPVM* || 62 biennensis *CPVM* || 63 rabennatium *CPVM* || Italiae *om. P* || 65 bafu *VM* || tanentini *CPVM* || 67 benetii *CVM* beneni *P* || 68 bafii *om. M* || 69 bafiiorum *C* bafuorum *P* basnorum *V* bafnorum *M* || 70 grebitani *V* girbitanae *M* || Tripolitanae *om. M* tripolitani *CPV*.

72 Procurator bafii Telonensis, Galliarum.

73 Procurator bafii Narbonensis.

74 Praepositi branbaricariorum[3]) siue argentariorum:

75 Praepositus branbaricariorum siue argentariorum Arelatensium.

76 Praepositus branbaricariorum siue argentariorum Remensium.

77 Praepositus branbaricariorum siue argentariorum Triberorum.

78 *Praepositi bastagarum:*

79 *Orientalium:*

80 Praepositus bastag*ae* primae Orientalis [Orientalium] et quartae[4]).

81 Praepositus bastagae secundae Orientalis et tertiae[4]).

82 Praepositus bastagae *secundae*[4]) et tertiae Orientalis.

83 Praepositus bastagae *primae*[4]) *et* quartae Orientalis.

84 *Gallicanarum:*

85 Praepositus bastagae primae *Gallicanae* [Gallicanorum] et quartae[4]).

86 Comes commerciorum per Illyricum.

87 Officium autem suprascripti uiri illustris comitis sacrarum largitionum habet:

88 Primicerium totius officii.

89 Primicerium scrini*i* canonum.

90 Primicerium scrini*i* tabulariorum.

3) *scrib.* barbaricariorum. 4) *scilic.* Italicianae.

74 siue *om. M* ‖ 75 *seqq.* prep̄ *CP* p̄p̄tus *V uariis compendiis utitur M* ‖ 75 brabār *C* branbār *PVM* ‖ 75 *seqq.* argentār *siue* argent̄ *CP VM* ‖ 76. 77 branbār *CPVM* ‖ 77 tribyrorum *C* tribirorum *P* tribirerum *V* ‖ 80 bastagar *CVM* bastagār *P* ‖ Orientalis] orien̄ *CP* orten̄ *V* orient: *M* ‖ 86 *om. M* ‖ 87 uiri illustris suscripti *C* uiri illustris suprascripti *PV* illust: suprascript̄ *M om.* uiri ‖ 88 tetius *V sed correx.* ‖ 89 *seqq.* prim̄ *plerumque CP* primicer̄ *V uariis compendiis utitur M* ‖ 89 — 92 scriniorum *CPVM correx. Böck.*

91 Primicerium scrinii numerorum.
92 Primicerium scrinii aur*eae* massae.
93 Primicerium scrinii auri ad responsum. Böck. p. 51*
94 Primicerium scrinii uestiarii sacri.
95 Primicerium scrinii ab argento.
96 Primicerium scrinii a miliarensibus.
97 Primicerium scrinii a pecuniis, et ceteros scriniarios.
98 Secundicerium officii, qui primicerius est exceptorum.
99 Tertiocerium officii, qui tractat bastagas [5].

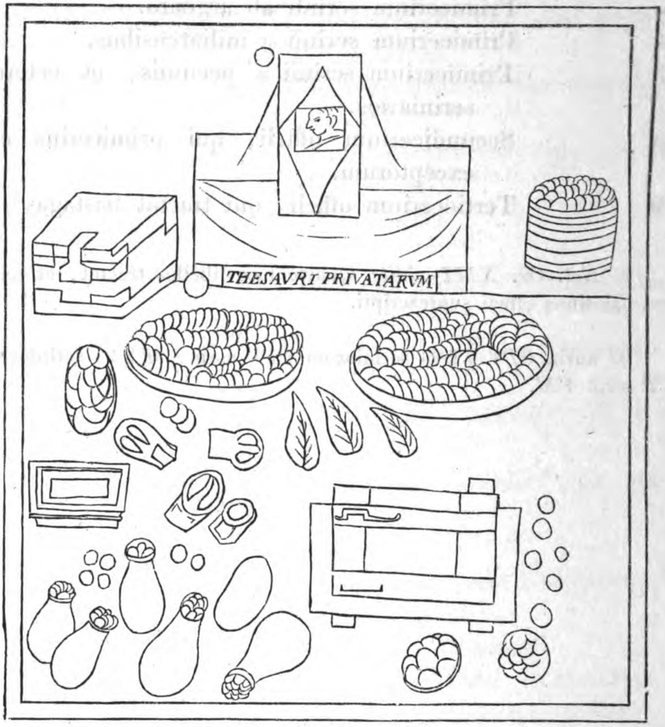
5) *Not. Or. XIII addit:* Quarto loco libellos tractat, et ceteros palatinos officii suprascripti.

92 auria *CPVM* ‖ 93 scriniorum *CPV* scrin: *M* ‖ 94 scriniorum *CP* scriñ *VM*.

XII.

Böck. p. 52*

Insignia uiri illustris comitis priuatarum.

2

3 Sub dispositione uiri illustris comitis rerum priuatarum:

4 Comes largitionum priuatarum.

5 Comes Gildoniaci patrimonii.

6 Rationalis rerum priuatarum[1]) per Illyricum.

7 [Rationalis rerum priuatarum per Italiam].

8 Rationalis rei priuatae per Italiam.

1) *scrib. aut h. l.* rei priuatae *aut 8—28* rerum priuatarum.

2 *om. V* ‖ 5 gildoniati *V* ‖ 6. 8. 9 rationales *M*.

9 Rationalis rei priuatae per urbem Romam et suburbicarias regiones cum parte Faustinae. Böck. p. 53*

10 Rationalis rei priuatae per Siciliam.

11 Rationalis rei priuatae per Africam.

12 Rationalis rei priuatae per Hispanias.

13 Rationalis rei priuatae per Gallias.

14 Rationalis rei priuatae per Quinque prouincias.

15 Rationalis rei priuatae per Britannias.

16 Rationalis rei priuatae fundorum domus diuinae per Africam.

17 *Procurator* rei priuatae per Siciliam.

18 Procurator rei priuatae per Apuliam et Calabriam siue saltus Carminianensis.

19 Praepositus rei priuatae per Sequanicum et Germaniam primam.

20 Procurator rei priuatae per Dalmatiam.

21 Procurator rei priuatae per S*a*uiam.

22 Procurator rei priuatae per Italiam.

23 Procurator rei priuatae per urbem Romam.

24 Procurator rei priuatae per urbicarias regiones rerum Iuliani.

25 Procurator rei priuatae per Mauritaniam Sitifensem.

26 Procurator rei priuatae gynaeciorum Triberorum.

27 Procurator *gyn*aecei Uiuarensis rei priuatae Metti translata anhelat[2]).

2) translati Arelatum *Böck.; ergo gynaeceum Uiuario Mediomatricos, Mediomatricis Arelatum ultro citroque per totam Galliam migrauit? Ceterum 26—29 omnia ualde corrupta sunt, neque ego medelam satis certam inueni.*

9 rei publice *P* || 9 *seqq.* ron̄ *V* rat̄ *plerumque C interdum P, uariis compendiis utitur M* || priū *uel* priuat̄ *plerumque CPM* || 17 procurator] rat̄ *CPV* ratio: *M correx. Pancirol.* || 18 *seqq.* procur̄ *uel* procurat̄ *plerumque CPVM* || 18 saltus] salutis *V* || carminenses *P* carminianenses *M* || 20 ṛẹ rei *V* || 21 suauiam *CPVM* || 23 romanam *V* || 26 Triberorum *om. V* || 27 cyrecei *CV* cyṛecei *P* cirecei *M* || iuarensis *PM* uiuarenses *V.*

Böck. p. 54* 28 Praepositus bastagae rei priuatae **Orientalis inferioris.**

29 Praepositus bastagae priuatarum Gal**liarum.**

30 **Officium autem suprascripti uiri illustris comitis rerum priuatarum habet:**

31 Primicerium totius officii.

32 Primiscrinium beneficiorum.

33 Primiscrinium *ca*nonum.

34 Primiscrinium securitatum.

35 Primiscrinium largitionum priuatarum,

36 scriniarios etiam reliquos suprascrip**torum** scriniorum.

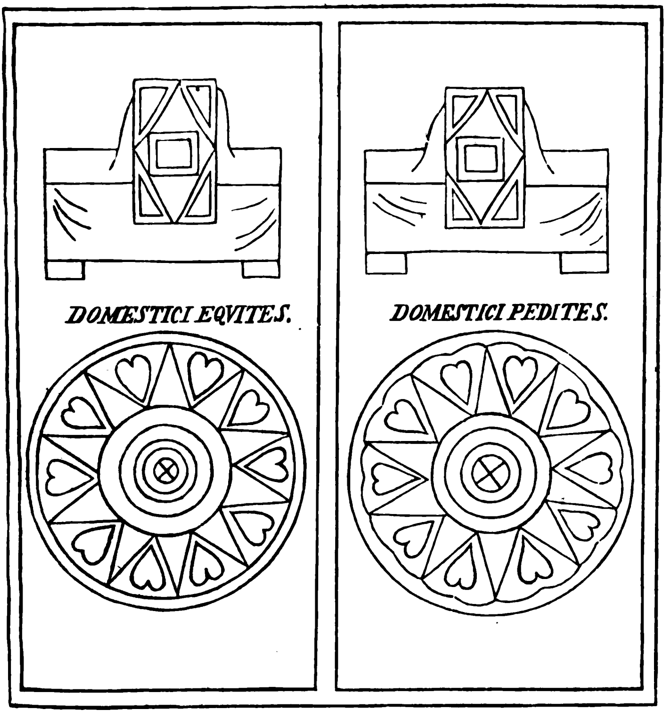
37 Secundicerium totius officii, qui tractat **char**tas officii,

38 ceteros etiam palatinos.

31 officii] of/////// *(rasura)* *P* || 33 nouum *C* nonum *PVM* || 37 charias *CVM*.

XIII.

Comes domesticorum equitum. Comes domesticorum peditum. Böck. p. 55*

4

5 Sub dispositione uirorum illustrium comitum domesticorum equitum siue peditum:

6 Domestici equites.

7 Domestici pedites.

Deputati eorum.

3 *om* *M*² *(P?)* ‖ equitum *M*¹ ‖ 4 *om* *M*² *(P?)* ‖ peditum *M*¹.

XIV.

Excidit folium unum, cuius pagina altera uacua relicta finem illustrium dignitatum indicabat, altera continebat insignia primicerii sacri cubiculi.

Böck. p. 56* Sub dispositione uiri spectabilis primicerii sacri cubiculi:

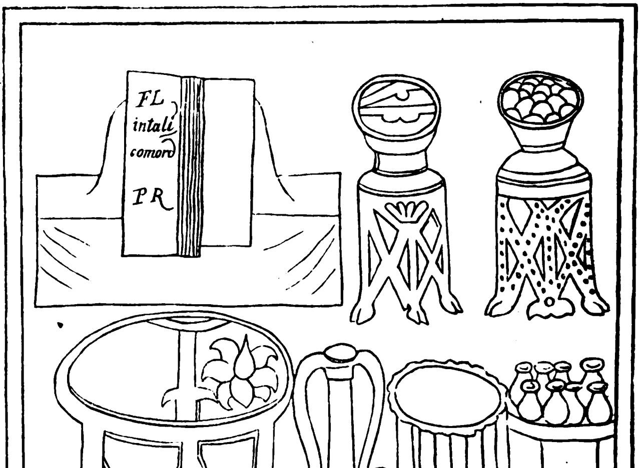
Reliqua desiderantur.

XV.

Böck. p. 57*

Castrensis sacri palatii.

2

1 castrenses *V* ‖ palatini *P* ‖ 2 *om.* *CVM*[1] FL | IN | TALL· | COM | ORD | PR *P*.

3 **Sub dispositione uiri spectabilis castrensis:**

4 Paedagogia.

5 Ministeriales domini.

6 Curae palatiorum.

7 **Officium autem uiri spectabilis castrensis habet:** Böck. p. 58*

8 Tabulari*um* domini.

9 Tabularium domin*ae* Augustae.

10 Adiutorem.

11 Chartularium et scrinium ipsius,

12 et ceteros palatinos officiorum[1]).

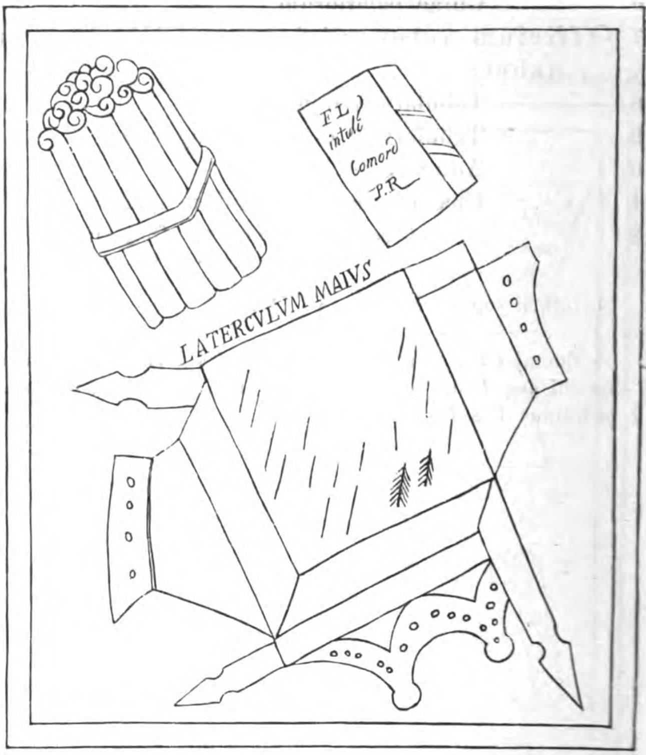
1) officii suprascripti *Or. XVII 11.*

5 domni *CV* || 8 tabulariorum *CPVM* || domni *C* || 9 domni auḡ *C* domini auḡ *V* dn̄ī auḡ *PM* || 11 cartularium *CPM* carcularium *V* || 12 palatinus *V sed correx.*

XVI.

Böck. p. 59*

Primicerius notariorum.

2
3

4 Sub cura uiri spectabilis primicerii notariorum:

5 Notitia omnium dignitatum et *am*ministrationum tam ciuilium quam militarium.

6 Officium autem non habet sed adiutores[1].

1) adiutorem de scola notariorum *Or. XVIII 6*.

2. 3 *om. V* || 2 *ita M² (C)* ·FL· | INTALL̆ | COMORD̄ | ·PR·-P FL | INTAL̄ | COMORD̄ | P̄R *M¹* || 4 spectabilis uiri *V* || uiri *om. PM* || 5 ministrationum *CPVM* || 6 *atramento scriptum in codd. omnibus.*

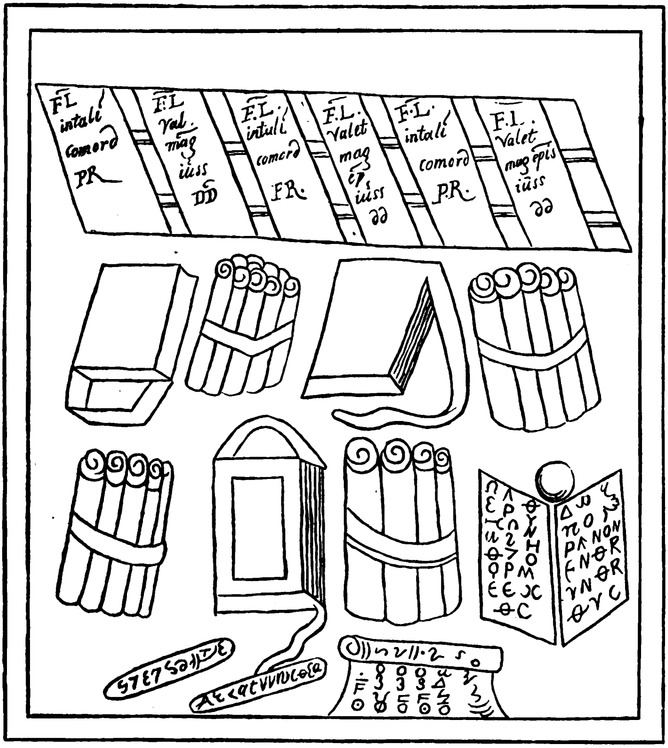
XVII.

Magist*ri* scriniorum.

Böck. p. 60*

-4 Memoriae. Epistolarum. Libellorum.

-10

11 **Magister memoriae annotationes omnes dictat, et emittit; respondet tamen et precibus.**

1 magister *CPVM* || 2—4 *om.* *CPVM*[1] || 5—10 *om.* *V* || 5. 7. 9. FL | INTALL | COMORD | PR *CP* || 5 FL | INTAL | COMOR | PR *M*[1] || 7 FL | INT | COMŌ | PR *M*[1] || 9 FL | INL *(sic)* | COMŌ | PR *M*[1] || 6 *ita* *M*[1·2] || 6. 8. 10 FL | VALE | MAG EPIS | IVSS đđ *C* || 6 FL· | VALE | mag ep | iuſſ. đđ *P* || 8. 10 FL | VALE | MAG | EP | IVSSI· đ *P* || 8 FL | VAL | MAG | IVSS | DD *M*[1] || 10 FL | VAL | MAG: E | IVSS | ·DD *M*[1] || 11 et emittit. *om.* *M* || respondit *V*.

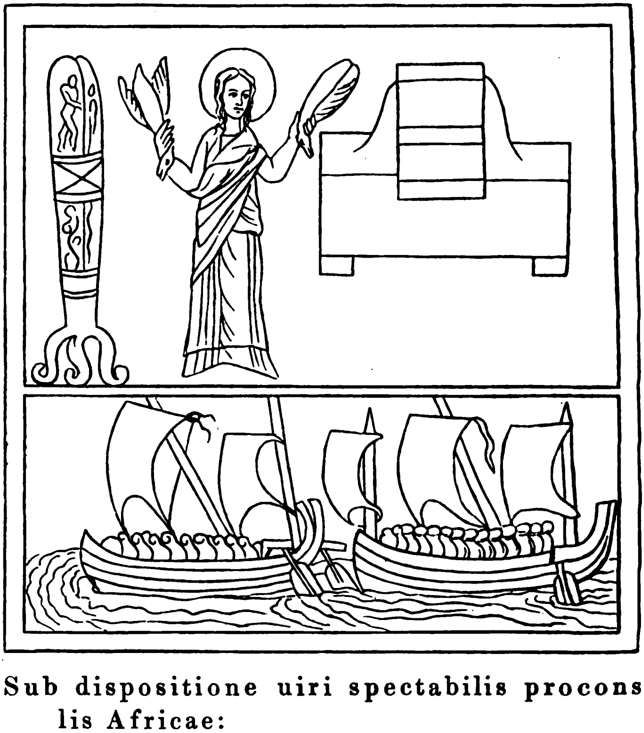
12 Magister epistolarum legationes ciuitatum et consul*t*ationes et preces tractat.

13 Magister libellorum cognitiones et preces tractat.

XVIII.

Böck. p. 61*

Proconsul Africae.

2 Sub dispositione uiri spectabilis proconsulis Africae:

3 Prouincia *pro*consularis et legati eius duo.

4 Officium autem habet ita:

12 consulationes *CPVM* ‖ 13 cognationes *M*.

XVIII.

3 proconsularis[et consularis *CPVM* ‖ et *om*. *VM* ‖ 4 aut *M*.

5 Principem de scola agentum in rebus ducenarium.
6 Cornicularium. Böck. p. 62*
7 Numerarios duos.
8 Primiscrinium.
9 Commentariensem.
10 Adiutorem.
11 Ab actis.
12 Subadiuuas.
13 Exceptores.
14 Singulares et reliquum officium.

XIX.

Insignia uicarii urbis Romae desiderantur.

1 Sub dispositione uiri spectabilis uicarii urbis Romae prouinciae infrascriptae: Böck. p. 63*
2 Consulares:
3 Campaniae.
4 Tusciae et Umbriae.
5 Piceni suburbicarii. Böck. p. 64*
6 Siciliae.
7 Correctores:
8 Apuliae et Calabriae.
9 Bruttiorum et Lucaniae.
10 Praesides:
11 Samnii.
12 Sardiniae.

5 duodenarium *CPVM* || 7 duo *CP* II *V* || 12 subadiuias *M*.

XIX.

6 sicilia *CPVM* || 8 apulte *CV* || 9 brutiorum *M* || 12 bardinie *V* sardinii *M sed correx.*

13 Corsicae.
14 Ualeriae.
15 Officium autem supradictus uir spectabilis uicarius habet ita:
16 Principem de scola agentum in rebus ducenarium.
17 Cornicularium.
18 Numerarios duos.
19 Commentariensem.
20 Adiutorem.
21 Ab actis.
22 Cura epistolarum.
23 Subadiuuas.
24 Exceptores.
25 Singulares et reliquos officiales.

15 habet ita] sic habet *M* || 18 duo *CPV* || 25 reliquos *PM* ceteros *CV*.

XX.

Uicarius Africae.

Böck. p. 67*

Pictura eis, quas p. 52 et 56 proposuimus, similis est, sed stela tripes dextrum tabulae latus occupat neque feminae aliquid manibus tenent et capita earum solis nimbis ornata sunt.

2 FL· INTALL· COMORD· PR·

3—5 Byzaci. | Numidia. | Tripolitana.

6. 7 Mauritania Sitifensis. | Mauritania Caesariensis.

8 Sub dispositione uiri spectabilis uicarii
Africae:
9 Consulares:
10 Byzacii.

2 *om.* *V* FL | INTALI | COMORD | PR *M*1·2 || 3 bycaci *CM*2 byzacium (*P*) || 5 tripolitan *V* || 6 maritania *V* || 10 bizaci *CV* bygazi *P* byzaci *M*.

11 Numidiae.
12 Praesides:
13 Tripolitan*ae*.
Böck. p. 68* 14 Mauritaniae Sitifensis.
15 Mauritaniae Caesariensis.
16 Officium autem habet idem uir spectabilis uicarius hoc modo:
17 Principem de scola agentum in rebus ducenarium.
18 Cornicularium.
19 Numerarios duo*s*.
20 Commentariensem.
21 Ab actis.
22 Cura epistolarum.
23 Adiutorem.
24 Subadiuuas.
25 Exceptores.
26 Singulares et reliquos officiales.

12 *atramento scriptum in M* || 13 tripolitan *CV* tripolitani *PM* || 14 *om. V* || 15 cesarien̄ (*C*) caesariē: *M* caesarienš *P* || 16 uicarius *om. M* || 19 duo *CPVM*.

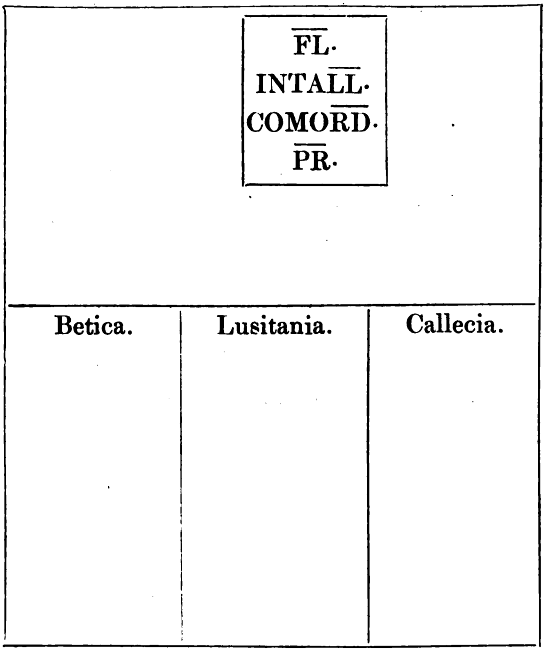
XXI.

Uicarius Hispaniae.

Böck. p. 69*

Pictura eis, quas p. 52 et 56 proposuimus, simillima est, nisi quod feminarum omnium capita nimbis et coronis muralibus ornata sunt eo fere modo, quo p. 52, 3; 5; 9; p. 56, 3.

2

3—5

6 Sub dispositione uiri spectabilis uicarii Hispaniarum:

7 Consulares:

8 Baeticae.

9 Lusitaniae.

10 Callaeciae.

2 *om.* *V* FL | INTALI | COMORD | PR $M^{1\cdot 2}$ || 3 betice *V* || 4 iusitania *C* lusitanie *V* || 5 galletie *V* || 10 galleciae *P* galletie *V*.

Böck. p 70* 11 Praesides:

12 Tarraconensis.

13 Carthaginensis.

14 Tingitaniae.

15 Insularum Balearum.

16 Officium autem habet idem uir spectabilis *uicarius* hoc modo:

17 Principem de scola agentum in rebus ex ducenariis.

18 Cornicularium.

19 Numerarios duos.

20 Commentariensem.

21 Ab actis.

22 *Cura epistolarum.*

23 Adiutorem.

24 Subadiuuas.

25 Exceptores.

26 Singulares et reliquum officium.

12 terraconensis *C* tarraconenses *V sed correx.* || 13 chartaginensis *V* || 17 ex *om.* *V* || 19 duo *CPV.*

XXII.

Uicari*us* Septem prouinciarum. Böck. p. 71*

Pictura eis, quas p. 52 et 56 proposuimus, simillima est, nisi quod feminarum capita solis coronis muralibus ornata sunt.

2		FL· INTALL· COMORD· PR·			
3. 4				Biennensis.	Lugdonensis.
5 — 9	Germaniae primae.	Germania secunda.	Belgica prima.	Belgica secunda.	Alpium maritimarum.
10 — 14	Alpium Poeninarum.	Maximae Sequanorum.	Aquitanica prima.	Aquitanica secunda.	Nouem populare.
15 — 19	Narbonensis prima.	Narbonensis secunda.	Lugdonensis prima.	Lugdonensis secunda.	Lugdonensis Senonia.

1 uicarii *CPM* uiccarii *V* ‖ 2 *om. V* FL | INTALI | COMOR | PR *M*[1] FL | intalī | comord | P·R *M*[2] ‖ 3 uiennensis *C* ‖ 4 lugdonensis *C litt.* o *ex correct. orta* ‖ 5 germania prima *M*[1·2] ‖ 6 germanie scđe *V* ‖ 7. 8 bellica *M*[2] ‖ 10 alpium apenninarum *M*[1] alpium apeninarum *M*[2] ‖ 11 soqnorum *V* ‖ 16 narbonenses *P* ‖ 17 lugdonensis *C litt.* o *ex correct. orta* ‖ 19 lugdon̄ senonie *C* lugdonensis senona *P* lugdonensis quarta *M*[1] lugdo: 4ta *M*[2].

Böck. p. 72* 20 Sub dispositione uiri spectabilis uicarii Septem prouinciarum:

21 Consulares:

22 *U*iennensis.

23 Lugdunensis.

24 Germaniae primae.

25 Germaniae secundae.

26 *Belgicae primae.*

27 Belgicae secundae.

28 Praesides:

29 Alpium maritimarum.

30 Alpium Poeninarum et Gra*i*arum.

31 Maximae Sequanorum.

32 Aquitanicae primae.

33 Aquitanicae secundae.

34 Nouempopula*n*ae.

35 Narbonensis primae.

36 Narbonensis secundae.

37 Lugdunensis secundae.

38 Lugdunensis tertiae.

39 Lugdunensis Senoniae.

40 Officium autem habet idem uir spectabilis uicarius hoc modo:

41 Principem de scola agentum in rebus ex ducenariis.

42 Cornicularium.

43 Numerarios duos.

44 Commentariensem.

Böck. p. 73* 45 Ab actis.

46 Cura epistolarum.

47 Adiutorem.

48 Subadiuuas.

22 biennensis *CPVM* || 23 lugdonensis *CVM* || 30 poeminarum *V* || gratiarum *CPVM* || 34 nouem populare *CV* nouem popularae *PM* || 37 lugdonensis *CV* || 38. 39 lugdonensis *CVM* || 40 habet *post* modo *colloc.* *V* || 41 ex *om.* *V* || 43 duo *CPV*.

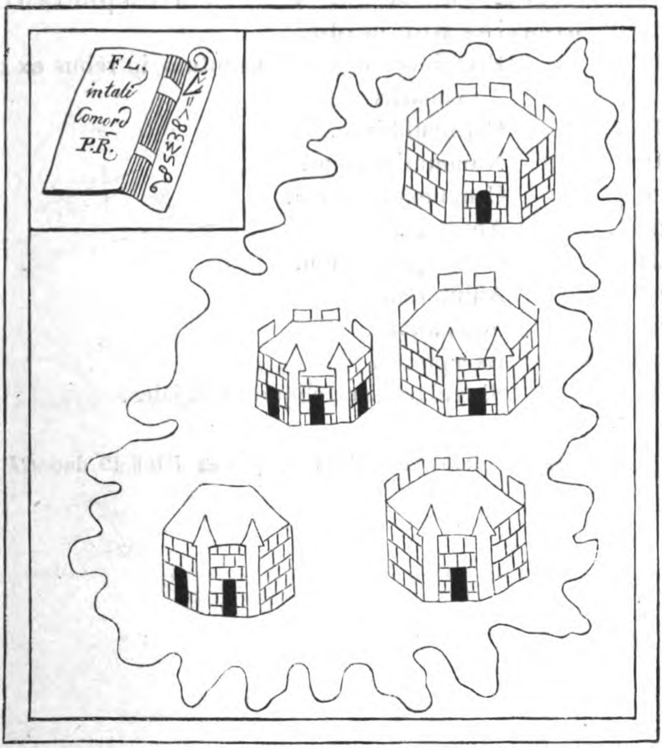
49 **Exceptores.**
50 **Singulares et reliquos officiales.**

XXIII.

Uicari*us* Britanniarum.

Böck. p. 74*

2. 3
4. 5
6. 7

3 Maxima Caesariensis.
4 Ualentia. 5 Britannia prima.
6 Britannia secunda. 7 Flauia Caesariensis.

1 uicarii *CP*(*M*^1·2^) uiccarii *V* ‖ 2 *om. V* $\overline{\text{FL}}$. | INTA$\overline{\text{LL}}$. | CO-MO$\overline{\text{RD}}$. | $\overline{\text{PR}}$. *CPM*¹.

8 Sub dispositione uiri spectabilis uicarii Britanniarum:

9 Consulares:

10 Maximae Caesariensis.

11 Ualentiae.

Böck. p. 75* 12 Praesides:

13 Britanniae primae.

14 Britanniae secundae.

15 Flauiae Caesariensis.

16 Officium autem habet idem uir spectabilis uicarius hoc modo:

17 Principem de scola agentum in rebus ex ducenariis.

18 Cornicularium.

19 Numerarios duos.

20 Commentariensem.

21 Ab actis.

22 Cura epistolarum.

23 Adiutorem.

24 Subadiuuas.

25 Exceptores.

26 Singulares et reliquos officiales.

16 uicarius britanniarum *P* || 17 et *pro* ex *PM* || 19 duo *CPV*.

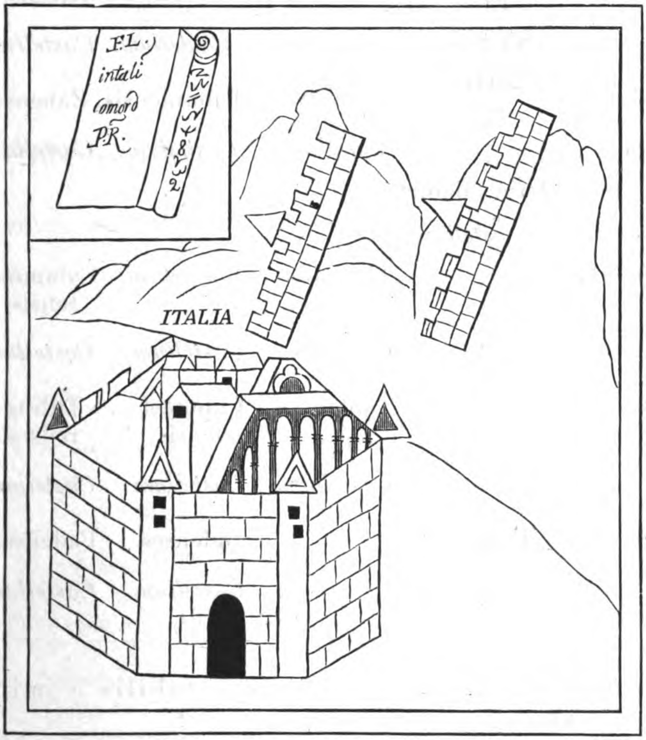
XXIV.

Comes Italiae.

Böck. p. 84*

2

3

4 Sub dispositione uiri spectabilis comitis Italiae:

5 Tractus Italiae circa Alpes.

Folia coniuncta duo, quae cap. XXIV et XXVII continebant, in archetypo suo loco exciderunt et post cap. XXIX inserta sunt; quem locum in omnibus codd. nostris obtinent ‖ 2. 3 *om. V* ‖ 2 FL̄· | INTALL̄· | COMORD̄· | P̄R̄· *CP.*

XXV.

Böck. p. 76*

Comes Africae.

FL. INTALL. COMORD. PR.	Thamalensis. *Castellum.*	Montensis. *Castellum.*	Bazensis. *Castellum.*
	Gemellensis. *Castellum.*	Tubuniensis. *Castellum.*	Zabensis. *Castellum.*
Tubusubditani. *Castellum.*			
	Thamallomensis. *Castellum.*	Balaretani. *Castellum.*	Columnatensis. *Castellum.*
	Tablatensis. *Castellum.*	Caputcellensis. *Castellum.*	Tillibarenses. *Castellum.*
Tangenses. *Castellum.*		Bidenses. *Castellum.*	Badenses. *Castellum.*

Sub dispositione uiri spectabilis comitis Africae:

*Lim*itanei:

Praepositus limitis Thamallensis[1]).

1) Turris Tamalleni *Itin.* Thamamuleni *Rau.* Tamalleni *Not. episc. Procons. 1.* Tamateni *Hard. Cons. III p. 739.* Tamamallensis *id. I p. 1083.* Tamallensis *id. I p. 1109.*

2 *om. V* FL | INTALL | COMOR̃ | PR̃ M^1 F.L̆ | intalĩ | Comord | P·R̃ M^2 ‖ 3 thamalsensis *P* ‖ 5 bauensis M^2 ‖ 7 tubunensis *P* tubuinensis M^2 ‖ tubunsubditani *C* tubusubtitani M^2 ‖ 10 thamalomensis *C* ‖ 12 colũnacensis *V* ‖ 15 tilibarenses *C* tillibanenses M^1 tillibalensis M^2 ‖ 16 taugenses M^1 ‖ 20 uinitanei *CPM* umctanei *V*.

22 Praepositus limitis Montensis in castris Leptitanis[2]. Böck. p. 77*

23 Praepositus limitis Bazensis[3].

24 Praepositus limitis Gemellensis.

25 Praepositus limitis Tubuniensis.

26 Praepositus limitis Zabensis.

27 Praepositus limitis Tubusubditani[4].

---

28 Praepositus limitis Thamallomensis[5].

29 Praepositus limitis Balaretani[6].

30 Praepositus limitis Columnatensis[7].

31 Praepositus limitis Tablatensis[8].

32 Praepositus limitis Caputcellensis[9].

33 Praepositus limitis Secundaeforum[10] in castris Tillibanensibus[11].

34 Praepositus limitis Taugensis[12].

35 Praepositus limitis Bidensis[13].

36 Praepositus limitis Badensis.

37 Officium autem habet idem uir spectabilis comes hoc modo:

38 Principem ex officiis magist*ro*rum militum

2) *scrib.* Neptitanis *(cf. Morcelli, Africa christ. I p. 242; Guérin, Voyage arch. p. 267); neque enim limites in media prouincia quaerendi sunt, sed in confiniis regionis desertae.* 3) Badias *Tab.* Badiensis *Hard. I p. 1098. cf. Morc. I p. 91.* 4) Thugusubditanus *Not. episc. Maur. Sitif. 8.* Tubusubtu *Hard. I p. 1099.* Tubusubtos *Rau.* Τουβούσουπτος *Ptol.* Tubusuptu *Plin. V 21.* Tubusoptum *Amm. XXIX 5, 11.* Tubusuptus, Tubusuttus, Tubusuctus *Codd. Itin.* Tupusuctu *Wilmanns, Ex. inscr. lat. 2852.* 5) Tamallumensis *Uict. Uit. V 12; Not. ep. Byz. 55; Hard. I p. 1081; 1109; II p. 1085.* 6) Castelliiabaritanus *(sic) Not. ep. Maur. Caes. 65.* 7) *cf. XXX 3 = 12.* 8) Tabalati *uel* Thabalati *Codd. Itin.* 9) *cf. XXX 9 = 18.* Caput Cilani *uel* Cillani *Codd. Itin.* Caputcillensis *Not. ep. Maur. Caes. 38.* 10) Secundanorum *Gelen.* (?) 11) Tillibarenses *15.* Tillibarensis *XXXI 6 = 21.* Tillabari *Itin.* 12) Tangenses *16.* 13) *cf. XXX 4 = 13.*

22 *seqq.* prep̄ *uel* p̄p̄ *plerumque C* p̄p̄tus *plerumque V* ‖ 28 thamalloniensis *V* ‖ 30 colūnacensis *V* ‖ 32 caput *om. M* ‖ 38 magistrum *CPM* magistri *V.*

praesentalium, uno anno a parte peditum, alio a parte equitum.

39 Cornicularium [14].

40 Adiutorem [14].

41 Commentariensem ex offici*is* magist*ro*rum militum praesentalium alternis annis.

42 Numerarios duos ex utrisque officiis magistro*rum* militum praesentalium singulos.

43 Subadiuuam.

Böck. p. 78* 44 Regerendarium.

45 Exceptores.

46 Singulares et reliquos officiales.

14) *Cornicularius et adiutor in officiis comitum et ducum post commentariensem et numerarios collocari solent.*

41 off'o *C* officio *P* offitio *VM* || magistrum *CPVM* || praesentalium *om. V* || 42 duo *CPV* || magistros *CPVM* || 43 subadiuuam̄ *V* || 44 regendarium *V*.

XXVI.

Comes Tingitaniae.

2—4	FL· INTALL· COMORD· PR·	Tamucus. *Castellum.*	Dugas. *Castellum.*
5—7	Aulucus. *Castellum.*	Bariensis. *Castellum.*	Sala. *Castellum.*
8—10	Pacatiana. *Castellum.*	Tabernas. *Castellum.*	Frigias. *Castellum.*

11 Sub dispositione uiri spectabilis comitis Tingitaniae: Böck. p. 79*

12 Limitanei:

13 Praefectus alae Herculeae, Tamuco[1].

14 Tribunus cohortis secundae Hispanorum, Duga[2].

15 Tribunus cohortis primae Herculeae, Aulucos[3].

1) Tamuda *uel* Tamusida? 2) Δούου ποταμοῦ ἐκβολαί *Ptol.* (?) 3) Ad Lucos *Alciat.*

2 *om.* *V* FL | INTALI | COMORD | PR *M*¹·² || 3 tamuccis *V* || 6 barrensis *CV* || 9 taberna *M*¹·² || 10 friglas *M*¹·² || 13 tamuto *C.*

16 Tribunus cohortis primae [et] *I*tyraeorum, Castrabariensi[4].

17 *Tribunus cohortis . . . . , Sala.*

18 Tribunus cohortis Pacatianensis, Pacatiana.

19 Tribunus cohortis tertiae *A*st*u*rum, Tabernas.

20 Tribunus cohortis Friglensis, Friglas[5].

21 Officium autem habet idem uir spectabilis comes hoc modo:

22 Principem ex offici*is* magist*ro*rum militum praesentalium, uno anno a parte peditum, alio anno a parte equitum.

23 Commentariensem ut supra.

24 Numerarios duos, singulos ex offici*is* supradict*is*.

25 Cornicularium.

26 Adiutorem.

27 Subadiuuam.

28 Regerendarium.

29 Exceptores.

30 Singulares et reliquos officiales.

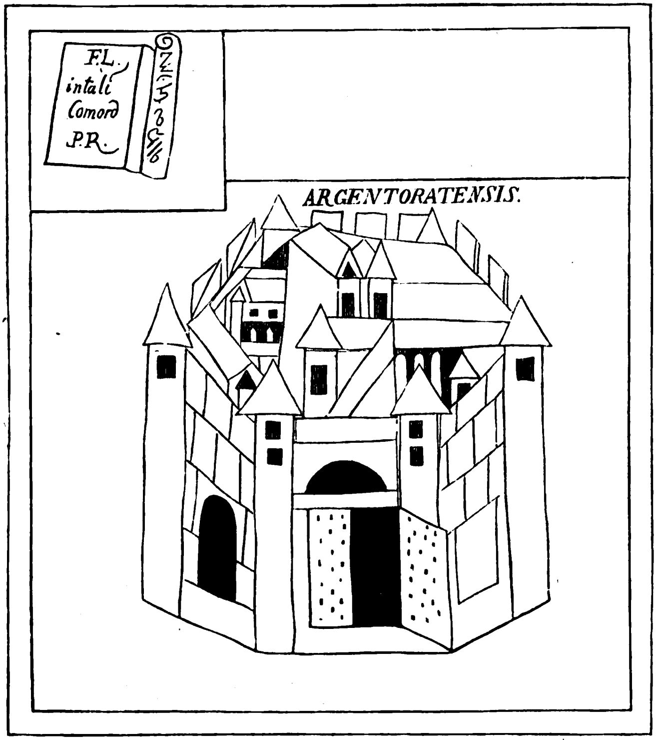
4) Bariensis *uel* Barrensis *6*. Castro Banasensi *Böck.* 5) Frigidensis, Frigidas *Simmler*.

16 et tityreorum *CM* et titireorum *P* et tytireorum *V* || 18 pacaciana *C* || 19 hastorum *CPVM* || 22 officio *CP* offitio *VM* || magistr̄ *C* magistrum *PVM* || equitum] peditum *P* || 24 duo *CPV* || officio *CP* offitio *VM* || supradicto *CPVM* || 27 subadiuuas *V* || 28 regendarium *V*.

XXVII.

Comes Argentoratensis.

Böck. p. 85*

4 Sub dispositione uiri spectabilis comitis Argentoratensis:

5 Tractus Argentoratensis.

De loco, quem hoc cap. in codd. obtinet, u. ad cap. XXIV || 2 *om. V* FL· | INTALL· | COMORD· | PR· *CP* || 3 argentorensis *C.*

XXVIII.

Böck. p. 80*

Comes litoris Saxonici per Britanniam.

Pictura ei simillima est, quam p. 171 proposuimus.

2	F̄L·		
	INTAL̄L̄·		
3. 4	COMOR̄D̄·	Othona.	Dubris.
	P̄R̄·		
		Castellum.	*Castellum.*
5—7	Lemannis.	Branoduno.	Garianno.
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*
8—10	Regulbi.	Rutupis.	Anderidos.
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*
11			Portum Adurni.
			Castellum.

12 Sub dispositione uiri spectabilis comitis litoris Saxo*nici* per Britanniam:

13 Praepositus numeri Fortensium, Othonae[1]).

14 Praepositus militum Tungrecanorum, Dubris.

1) Mutuantonis *vel* Mantuantonis *codd. Rau.*; *pro* Mutu *scrib.* Mutatio.

1 saxon *CPV* saxo̅r *M*1·2 ‖ prittanniam *M*2 ‖ 2 *om. V* FL | INTALĪ | COMORD̄ | PR̄ *M*1·2 ‖ 3 othana *V* ‖ 6 branaduno *V* ‖ 9 rittupis *P* ‖ 10 anderitos *M*2 ‖ 12 saxoī *C* saxo̅r *PM* saxorum *V* ‖ 13 fortentium *PVM* ‖ 14 *seqq.* p̄p̄tus *V* prep̄ *plerumque C* ‖ 14 tungraecanorum *PM*.

15 Praepositus numeri Turnacensium, Lemannis 2). Böck. p. 81*

16 Praepositus equitum Dalmatarum Branodunensium, Branoduno.

17 Praepositus equitum stablesianorum Gariannonensium; Gariannonor 3).

18 Tribunus cohortis primae *Ba*etasiorum, Regulbio.

19 Praefectus legionis secundae Augustae, *Rutupis*.

20 Praepositus numeri Abulcorum, *Anderidos* 4).

21 Praepositus numeri exploratorum, Portum Adurni 5).

22 Officium autem habet idem uir spectabilis comes hoc modo:

23 Principem ex officio magistri *militum* praesentali*s* a parte peditum.

24 Numerarios duos ut supra 6) ex officio supradicto.

25 Commentariensem ex officio supra*dicto*.

26 Cornicularium.

27 Adiutorem.

28 Subadiuuam.

29 Regerendarium.

30 Exceptores.

31 Singulares et reliquos officiales.

2) Lemanis *Rau.*; *Itin.* Lemauio *Tab.* Lemana fluuius *Rau.* 3) Γαριέννου ποταμοῦ ἐκβολαί *Ptol.* 4) Anderelio *Rau.* 5) Ardua, Adron fluuius *Rau.* 6) ut supra] utrumque *uel* utrosque?

16 Branodunensium] branodun. *CPVM* ‖ branaduno *V* ‖ 17 stablesiañ *CPVM* ‖ gariannonens̄ *CPM* garrianonensis *V* ‖ garianonor. *C* garrianonor. *V* ‖ 18 uetasiorum *CPM* uethasiorum *V* ‖ 19 aug̅ *CPVM* ‖ 20 p̅p̅ *CPM* p̅p̅tus *V* ‖ 21 prep̄ *CP* p̅p̅tus *V* praepos: *M* ‖ 23 presentalium *CV* praesentalium *PM* ‖ 24 duo *CPV* ‖ ut supra *om.* *P* ‖ ex officio supradicto *om.* *M* ‖ dicto *om.* *CP* ‖ 25 supra *CP* ut supra (*V*)*M* ‖ 26 *om.* *VM* ‖ 28 subadiuuañ *V* ‖ 29 regendarium *V*.

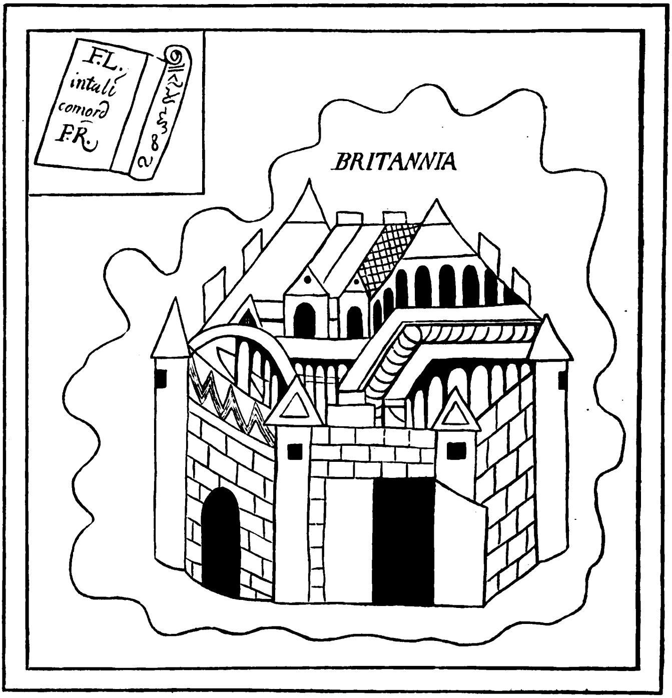
XXIX.

Böck. p. 82*

Comes Britanniae.

2

3

4 Sub dispositione uiri spectabilis comitis Britanniarum:

5 Prouincia Britannia[1]).

6 Officium autem habet idem uir spectabilis comes hoc modo:

1) Prouinciae Britanniae *Alciat.*

2. 3 *om. V* || 2 FL· | INTALL· | COMORD· | PR· *CP* FL | INTAL | COMOR | PR *M*¹ || 5 prouinciae *M* || Britannia *om. M* britā *P.*

7 Principem ex offici*is* magistr*orum* militum praesentalium alternis annis.

8 Commentariensem ut supra. Böck. p. 83*

9 Numerarios duo*s*, singulos ex utrisque officiis supra*scriptis*.

10 Adjutorem.

11 Subadiuuam.

12 *Regerendarium*.

13 Exceptores.

14 Singulares et reliquos officiales.

7 officio *CP* offitio *VM* || magistri *CPVM* || alternis uicibus *M* || 8 commentarensem *P* || 9 duo *CPV* || utr̄ offic̄ *CPVM* || supra *CPM* *om.* *V* || 14 *om.* *M* || ceteros *C* || officiales *om.* *V*.

XXX.

Böck. p. 86*

Du*x* et praes*es* prouinciae Mauritaniae.

2—4	FL· INTALL· COMORD· PR·	Columnatensis. *Castellum.*	Uidensis. *Castellum.*
5—7	Inferioris. *Castellum.*	Fortensis. *Castellum.*	Muticitani. *Castellum.*
8—10	Audenses. *Castellum.*	Caputcellensis. *Castellum.*	Augustensis. *Castellum.*

11 Sub dispositione uiri spectabilis ducis et praesidis prouinciae Mauritaniae [et] Caesariensis:

12 Praepositus limitis Columnatensis 1).

13 Praepositus limitis Uidensis 2).

14 Praepositus limitis inferioris.

Böck. p. 87* 15 Praepositus limitis Fortensis 3).

1) *cf. XXV 12 = 30.* 2) Bidensis *XXV 17 = 35, recte.* 3) Frontensis *propos. Böck.*

1 ducis *CPVM* ‖ praesidis *CPM* presidis *V* ‖ 2 *om. V* FL | INTAL | COMOR | PR *M*¹ F·L | intalī | Comord *M*² *reliqua desunt.* ‖ 3 colunarensis *V* ‖ 5 hiferioris *P* ‖ 7 matticitani *P* micticitani *V* ‖ 8 audienses *M*¹ audiensis *M*² ‖ 12 colūnacensis *V* ‖ 13 *om. C.*

16 Praepositus limitis Muticitani[4].

17 Praepositus limitis Audiensis[5].

18 Praepositus limitis Caputcellensis[6].

19 Praepositus limitis Augustensis.

20 Officium autem habet idem uir spectabilis dux et praeses hoc modo:

21 Principem ex offici*is* magistr*orum* militum praesentalium alternis annis.

22 Numerarios duos, singulos ex officiis supra*scriptis*.

23 Commentariensem ex officiis supra*scriptis* alternis annis.

24 Cornicularium.

25 Adiutorem.

26 Subadiuuam.

27 Regerendarium.

28 Exceptores.

29 Singulares et reliquos officiales.

4) Mutecitanus *Not. episc. Maur. Caes. 76.* 5) Auzia *passim.* 6) *cf. XXV 14=32.*

16 mauricitani *P* micticitani *V* || 17 aͧdiensis *M* || 18 caputcallensis *P* || 19 agustensis *C* || 20 hoc modo *om. M* || 21 officio *CP* offitio *VM* || magistri *CPVM* || 22 duo *CPV* || 22. 23 suprascriptis] supra singulis *CPVM* || 26 subadiuuan̄ *V* || 27 regendarium *V*.

XXXI.

Böck. p. 88*

Dux prouinciae Tripolitanae.

2—4	FL· INTALL· COMORD· PR·	Talalatensis.	Thentettani.	
		Castellum.	*Castellum.*	
5—8	Bizerentane.	Tillibarenses.	Madensis.	Maccomadensis.
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*
9—12	Tintiberitani.	Bubensis.	Mamucensis.	Balensis.
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*
13—16	Uarensis.	Leptitanis.	Madensis.	Sarcitani.
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*

17 Sub dispositione uiri spectabilis ducis prouinciae Tripolitanae:

18 Praepositus limitis Talalatensis.

Böck. p. 89* 19 Praepositus limitis Tenthettani [1]).

1) Thenteos *Itin.*

2 *om.* *V* FL | INTAL | COMOR̄ | PR̄ *M*¹ FL | intalī | Comord | P·R̄ M² ‖ 3 talatensis *V* ‖ 4 tenthettani *CM* ‖ 5 bizerentani *P* byzerentane *M*¹·² ‖ 6 tillibarensis *V* ‖ 7 maclensis *C* madenses *M*² ‖ 9 tentiberitani *M*¹·² ‖ 11 manucensis *V* ‖ 12 basensis *P* ‖ 16 sacritani *M*² ‖ 18 limitis] militis *M* ‖ 19 *seqq.* pp̄tus *V* ‖ 19 tentheitani *C* thentectani *V*.

20 Praepositus limitis Bizerentane[2].
21 Praepositus limitis Tillibarensis[3].
22 Praepositus limitis Madensis.
23 Praepositus limitis Maccomadensis[4].
24 Praepositus limitis Tintiberitani.
25 Praepositus limitis Bubensis.
26 Praepositus limitis Mamucensis.
27 Praepositus limitis Balensis.
28 Praepositus limitis Uarensis.
29 Milites Fortenses in castris Leptitanis.
30 Milites Munifices in castris Madensibus.
31 Praepositus limitis Sarcitani[5].
32 Officium autem habet idem uir spectabilis dux hoc modo:
33 Principem ex officiis magistrorum militum praesentalium [praes̄] alternis annis.
34 Numerarios utrosque[6].
35 Commentariensem utrumque[6].
36 Cornicularium.
37 Adiutorem.
38 Subadiuuam.
39 Regerendarium.
40 Exceptores.
41 Singulares et reliquos officiales.

2) Bezereos *Itin.* 3) *cf. XXV 15 = 33.* 4) Macomadibus Sirtis *Itin.* Macomad. selorum *Tab.* Sacomades, Macumades maiores *Rau.* Μακόμακα *Ptol.* 5) Sabratani *Böck.; potius de* Sancito *aliquo* (*cf. Renier 173*) *cogitauerim.* 6) ut supra?

20 byzerentane *VM* || 29 hortenses *V* || *post 29 rubris litteris inser. C:* officium — hoc modo, *quod postea erasum est.* || 32 dux *om. M* || 35 utrunque *M* || 38 subadiuuan̄ *V* || 39 regendarium *V.*

XXXII.

Böck. p. 90*

Dux Pannoniae.

2—5	FL· INTALL· COMORD· PR·	Cornacu. *Castellum.*	Teutiborgio. *Castellum.*	Burgenas. *Castellum.*	
6—10	Cuccis. *Castellum.*	Aciminci. *Castellum.*	Secundarum. *Castellum.*	Nouas. *Castellum.*	Albano. *Castellum.*
11—15	Teutibarcio. *Castellum.*	Cornaco. *Castellum.*	Cuccis. *Castellum.*	Bonoria. *Castellum.*	Cusi. *Castellum.*
16—20	Acirmirci. *Castellum.*	Ricti. *Castellum.*	Burgentas. *Castellum.*	Tauruno. *Castellum.*	Ad Hercules. *Castellum.*

Böck. p 91*

21 Sub dispositione uiri spectabilis ducis prouinciae Pannoniae secundae *ri*pariensis *et* [siue] Sauiae:

22 Cuneus equitum scutariorum, Cornacii[1].

1) *scrib.* Cornaci.

2 *om.* *V* FL | INTAL | COMOR | PR *M*[1] FL | intalĩ | Comord | P·R *M*[2] ‖ 3 cornatii *V* ‖ 4 betiborgia *P* teubiborgio *M*[2] ‖ 7 acimici *C* acimnici *PM*[1·2] acimmci *V* ‖ 8 secundane *P* ‖ 9 nonas *M*[2] ‖ 11 theutibarcio *C* teucibatio *P* teutibartio *V* tenbitartio *M*[2] ‖ 16 acimirici *V* ‖ 19 taurimo *P* ‖ 20 adhercubes *P* ad herculem *M*[1·2] ‖ 21 pariensis *CPVM* ‖ 22 cornacu *M*.

23 Cuneus equitum Dalmatarum, Teutiborgio[2].
24 Cuneus equitum Constantianorum, Burgenas.
25 Cuneus equitum promotorum, Cuccis.
26 Cuneus equitum constantium, Aciminci.
27 Cuneus equitum Italicianorum, Secundarum.
28 Equites Dalmatae, Nouas.
29 Equites Dalmatae, Albano.
30 Equites promoti, Teutibarcio[2].
31 Equites Dalmatae, Cornaco.
32 Equites sagittarii, Cuccis.
33 Equites Dalmatae, Bonoriae[3].
34 Equites Dalmatae, Cusi.
35 Equites sagittarii, Acimirci[4].
36 Equites Dalmatae, Ricti[5].
37 Equites Dalmatae, Burgentas[6].
38 Equites promoti, Tauruno.
39 Auxilia Herculensia, ad Herculem.
40 Auxilia Nouensia, Arsaciana[7] siue Nouas.
41 Auxilia Augusten*s*ia, contra Bononiam in barbarico in castello Ona*g*rino.
42 Auxilia Praesidentia[8], in castris Herculis.
43 Auxilia ascarii, Tauruno siue Marsonia.
44 Praefectus legionis quintae Iouiae cohortis quintae partis superioris, Bononiae. Böck. p. 92*
45 Praefectus *legionis* sextae Herculeae cohortis quintae partis superioris, Aureo monte.

2) Τευτοβούργιον *Ptol.* Tittoburgo *Tab.* Clantiburgum *Rau.* Teutiburgio *Itin.* 3) *scrib.* Bononiae. 4) *scrib.* Aciminci. 5) Ῥίττιον *Ptol.* Ritti *Itin.* Bittio *Tab.* 6) *scrib.* Burgenas. 7) Antiana? 8) *scrib.* Praesidiensia.

23 *seqq.* cuñ eq̄ *vel* equit̄ *plerumque codd.* || 23 tentiborgio *C* || 28 dalmatie *V* || noues *V* || 29 *seqq.* eq̄ *vel* equit̄ *plerumque codd.* || 30 tentibarció *C* teutibartio *PV* || 38 taurimo *V* || 39 Herculensia] hercul *CPM* herculis *V* || 40 arsatiana *V* || 41 augustentia *CPM* augustantia *V* || babarico *C* || onachrino *CPVM* || 43 taurimo *V* || 44 quinta *V* || quine *C* quinae *PM* || 45 *seqq.* Praefectus *et* legionis *plerumque in CM compendiis scripta sunt* || 45 sexie *CV* sexiae *P*.

46 Praefectus legionis quint*ae* Iouiae, Burgenas.
47 Praefectus legionis sextae Herculeae, Teutiborgio[9].
48 Praefectus legionis quintae Iouiae *et* sextae Herculeae, in castello Onagrino.
49 Praefectus militum Calcariensium, Sirmi.
50 Praefectus classis primae Flauiae Augustae, Sirmi.
51 Praefectus classis secundae Flauiae, Graio.
52 Praefectus classis *H*istricae, Mursae.
53 Tribunus cohortis tertiae Alpinorum Dardanorum, ...
54 Ala Sirmensis, Sirmi.

---

55 Praefectus classis primae Pannoni*c*ae, Seruitii.
56 *Praefectus* classis Aegetensium[10] siue secundae Pannoni*c*ae, ... nun*c* Sisciae.
57 Tribunus cohortis tertiae Alpinorum, Sisciae.
58 Tribunus cohortis primae Iouiae, Leonatae.
59 Tribunus cohortis primae Thracum ciuium Romanorum, Caput Basensis[11].
Böck. p. 93* 60 Officium autem habet idem uir spectabilis *dux* hoc modo:
61 Principem de eodem officio.

9) Τευτοβούργιον *Ptol.* Tittoburgo *Tab.* Clantiburgum *Rau.* Teutiburgio *Itin.* 10) *u. Or. XLII adn. 4.* 11) *scrib.* Caput Basantis.

46 quintacio uie *C* quintatio uiae *P* quintatio uie *V* quintacio uiae *M* || 47 sexie *CV* sexiae *P* || tētiborgio *C* || 48 legis *V* || 50 Augustae Sirmi *om. M* || 51 Praefectus — Flauiae *om. M* || 52 istrice *CPV* istricae *M* || 55. 56 pannonie *CV* pannoniae *PM* || 56 egetentium *V* || sine *C* || 57 *seqq.* trib̄ cohort̄ *P uariis compendiis utitur M* || 56 nune *CPVM* || sitie *V* || 59 Caput Basensis *om. M.*

62 Numerarium.
63 Adiutorem.
64 Commentariensem [12].
65 Subadiuuam.
66 Regerendarium.
67 Exceptores.
68 Singulares et reliquos officiales.

12) *Commentariensis adiutorem praecedere solet.*

XXXIII.

Böck. p. 94*

Dux prouinciae Valeriae.

2—5	FL· INTALL· COMORD· PR.	Solue.	Intercisa.	Nuncinercisa.	
		Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	
6. 7			Conradculia.	Altino.	
			Castellum.	*Castellum.*	
8—12	Odiabo.	Crumero.	Solua.	Ad Herculem.	Cirpi.
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*
13—17	Constantia.	Campona.	Matrice.	Uetusalina.	Intercisa.
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*
18—22	Adnamantia.	Lussonio.	Ripa alta.	Ad Statuas.	Florentia
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*

Böck. p. 94*

23 Sub dispositione uiri spectabilis ducis prouinciae Ualeriae ripensis:

24 Cuneus equitum scutariorum, Solue[1]).

25 Cuneus equitum Dalmatarum, Intercisa.

1) Σαλούα *Ptol.* Solua *10 = 31 et codd. Itin. optimi Scorialensis et Uindobonensis*, Salua *Parisiensis et asseclae Spirensis.*

2 *om.* *F* FL | INTALI | COMOR | P̃R̃ *M*[1] F·L̄ | intalī | Comord P·R̃ *M*[2] ‖ 6 conradcuha *CM*[1·2] conraocuba *P* ‖ 8 ochabo *P* ‖ 20 ripalta *C* ‖ 24 *seqq.* cuñ eq̃ *uel* equit̄ *plerumque codd.*

26 Cuneus equitum Constantianorum, Lusionio[2], nunc Inercisa[3].
27 Cuneus equitum stablesianorum, Ripa Alta, nunc Conradcuha[4].
28 Cuneus equitum Fortensium, Altino.
29 Equites Dalmatae, Odiabo[5].
30 Equites promoti, Crumero.
31 Equites Mauri, Solua[1].
32 Equites Dalmatae, Ad Herculem.
33 Equites Dalmatae, Cirpi[6].
34 Equites Dalmatae, Constantiae.
35 Equites Dalmatae, Campona.
36 Equites promoti, Matrice.
37 Equites Dalmatae, Uetusalinae.
38 Equites sagittarii, Intercisa.
39 Equites Dalmatae, Adnamantia[7].
40 Equites Dalmatae, Lussonio.
41 Equites Dalmatae, Ripa Alta.
42 Equites Dalmatae, Ad Statuas.
43 Equites Dalmatae, Florentiae.
44 Equites sagittarii, Altino, nunc in b*u*rgo contra Florentiam.
45 Equites Flauianenses, Ad Militare[8].
46 Auxilia Herculensia, Ad Herculem.
47 Auxilia Ursarensia[9], Pone Nauata[10], nunc Ad Statuas. Böck. p. 96*

2) Lussonio *19 = 40; 57;* Λουσσόνιον *Ptol.* Lussunio *Itin.* Lusiene *Tab.* Alusione *Rau.* 3) *scrib.* Intercisa. 4) contra Herculia *scil. castra? cf. 32; 46.* 5) Azao *Itin.* 6) Cirpi *56; Itin.* Cirpe *49.* Κάρπις *Ptol.* 7) Annamatia *uel* Anamatia *codd. Itin.* Annamatta *Tab.* Annama *Rau.* 8) Ad Miliare *Alciat.* 9) Ursarienses *V 95 = 244 = VII 85; XXXV 20; XXXVII 21.* 10) *De ponte aliquo sermonem esse suspicatus est Böck.*

27 numc *V* ‖ 29 *seqq.* eq̄ *uel* equit̄ *plerumque codd.* ‖ 33 *seqq.* dalm̄ *non nunquam codd.* ‖ 35 campana *correx. ex* campona *V* ‖ 40 lusonio *C* ‖ 44 borgo *CPVM* ‖ 46 *seqq.* aux̄ *plerumque codd.* ‖ 46 herculentia *CPM* ‖ 47 ursarentia *CPVM* ‖ poneuata *P*.

48 Auxilia uigilum, contra Acinco [tras][11] in barbarico.
49 Auxilia Fortensia, Cirpe[6].
50 Auxilia insidiatorum, Cardabiaca[12].
51 Praefectus legionis primae adiutricis cohortis quintae partis superioris, Bregetione[13].
52 Praefectus legionis secundae adiutricis cohortis *quintae* partis superioris, Aliscae.
53 Praefectus legionis secundae adiutricis partis inferioris, Florentiae.
54 Praefectus legionis secundae adiutricis [tertiae] partis superioris, Acinco.
55 Praefectus legionis secundae adiutricis, in castello contra Tautantum.
56 Praefectus legionis secundae adiutricis, Cirpi.
57 Praefectus legionis secundae adiutricis, Lussonio.
58 Praefectus classis Histricae, Florentiae.
59 Tribunus cohortis, Vincentiae.
60 Tribunus cohortis, Quadriborgio.
Böck. p. 97* 61 Tribunus cohortis, Iouia.
62 Tribunus cohortis, ad *bu*rgum Centenarium.
63 Tribunus cohortis, Alescae[14].
64 Tribunus cohortis, Marinanae[15].

11) *del. Böck.* 12) Gardellaca *Tab.* Cardelaca *Rau.* 13) *In lapidum inscr.* Brigetio *scribi solet.* 14) Aliscae 52. Alisca *Itin.* 15) Marinianis *Itin.; Tab.* Marinianus *Rau.* Maurianis *Itin. Hier.* Μαγνιάνα *Ptol.*

49 fortentia *V* || 51 *seqq.* praefectus *et* legionis *plerumque in CM compendiis scripta sunt* || 51 patis *P* || bregecione *C* || 52 cohortis *om. P* || Aliscae *ante* cohortis *colloc. VM* || 54 legis *V* || 55 tantantum *P* || 56 legionis] leḡ *C* mil *PVM* || cirpe *V* scirpi *M* || 59 *seqq.* tribunus cohortis *in codd. plerumque compendiis scriptum est* || 59 uincenciae *P* || 62 borgum *CPVM* || 64 maurinane *C* aninanae *M.*

65 Praefectus legionis, Transiacinco[16]).

66 Officium autem habet idem uir spectabilis dux hoc modo:

67 Principem de eodem corpore.

68 Numerarium.

69 Commentariensem.

70 Adiutorem.

71 Subadiuuam.

72 Regerendarium.

73 Exceptores.

74 Singulares et reliquos officiales.

16) *scrib.* Trans Acinco.

65 transiacino *C* || 66 aut *M* || 67 corp̄ *CM*.

XXXIV.

Böck. p. 98*

Dux Pannoniae primae.

2 — 4	FL· INTALL· COMORD· PR·	Flexo.	Arrabona.	
		Castellum.	*Castellum.*	
5 — 8	Arrabona.	Quadriburgio.	Alanoua.	Aequinoctiae.
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*
9 — 12	Ad Hercules.	Gerolate.	Flexo.	Quadrato.
	Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*

13 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Pannoniae primae et Norici ripensis:

14 Cuneus equitum Dalmatarum, Flexo.

15 Cuneus equitum stablesianorum, Arrabonae.

Böck. p. 99* 16 Equites promoti, Arrabonae [1]).

17 Equites sagittarii, Quadriburgio.

18 Equites Dalmatae, Ala Noua.

1) *Ab ordine geographico recedit; fortasse e dittographia ortum.*

2 *om. V* FL· | INTAL̄ | COMŌR | P̃R̃ *M*[1] FL | intal̃ | Comord | P·R̃ *M*[2] || 6 quadribingio *P* || 7 nanoua *V* || 13 ripensis *om. M* || 16 *seqq.* eq̃ *uel* equit̃ *plerumque codd.* || 17 *seqq. pro* sagittarii *et* Dalmatae *in codd. non nunquam* sagitt̃ *et* dalm̃ *scriptum est.*

19 Equites Dalmatae, Aequinoctiae[2].
20 Equites Dalmatae, Ad Herculem.
21 Equites sagittarii, Gerolate[3].
22 Equites promoti, Flexo.
23 Equites Mauri, Quadrato.
24 Tribunus gentis Marcomannorum.
25 Praefectus legionis decimae *geminae*, Uindomarae[4].
26 Praefectus legionis quartaedecimae geminae militum liburnariorum cohortis *quintae* partis superioris, Carnunto.
27 Praefectus legionis decimae et quartaedecimae gemina*rum* militum liburna*rio*rum, Arrabonae.
28 Praefectus classis Histricae, Arrunto[5] siue Uindomanae[4] [a Carnunto translata].
29 Tribunus cohortis, Arrianis[6].
30 Tribunus cohortis Caratensis[7].

---

31 Equites promoti, Ad Mauros.
32 Equites sagittarii, Lentiae.
33 Equites sagittarii, Lacufelicis[8].
34 Equites Dalmatae, Arlape[9].

2) Aequinoctio *Itin.; Tab.* 3) Gerulata *Itin.* Gerulatis *Tab.* 4) Uindobona *Itin. p. 248; 268; Tab.* Uindobono *Itin. p. 261.* Uindob. *C. I. L. III 4710.* Uendobona *Uict. Caes. 16.* Bendobona *Epit. Uict. 16.* Οὐιλιόβονα *Ptol.* Uindomona *Itin. p. 233.* Uindomina *Iord. Get. 50.* 5) *scrib.* Carnunto. 6) Appiani *C. I. L. III 4672; cf. 4659, 6 f.* 7) Scarabantensis? *cf. 42; 43; Or. XLII 41; 42.* 8) Loco felicis *Itin.* 9) Ἀρεδάτη, Ἀρελάτη *Ptol.* Arelate *Tab.* Arlape *Itin. bis.*

19 equinoccie *V* || 24 gent̄ *C* || marcomāꝝ *C* marcomanorum *V* || 26 *seqq.* praefectus *et* legionis *in codd. non nunquam compendiis scripta sunt.* || 26 liþurmanorum *V* || 27 legis *V* || geminate *CPV* geminatae *M* || mit liburnarum *CPVM* || arabone *C* || 28 carnumto *V* || translatae *M* || 31 *seqq.* eq̄ *uel* equit̄, sagitt̄ *et* dalm̄ *plerumque codd.* || 32 lanciae *P.*

35 Equites Dalmatae, Augustianis[10].
36 Equites promoti, Comagenis.
37 Praefectus *legionis* secundae Italicae militum liburnariorum, Iouiaco.
Böck. p.100* 38 Praefectus legionis *secundae* Italicae partis inferioris, Lentiae.
39 Praefectus legionis secundae *Italicae*, Lauriaco.
40 Praefectus legionis primae Noricorum militum liburnariorum cohortis quintae partis superioris, Adiuuense.
41 Praefectus legionis liburnariorum primorum Noricorum[11], Fafianae[12].
42 Praefectus classis Arlapensis[9] et Maginensis[13].
43 Praefectus classis Lauriacensis.
44 Tribunus cohortis, Boiodoro[14].
45 Tribunus cohortis, Austuris[15].
46 Tribunus cohortis, Cannabiaca.
47 Officium autem habet idem uir spectabilis dux hoc modo:
48 Principem de eodem corpore.
49 Numerarium.
50 Commentariensem.
51 Adiutorem.
52 Subadiuuam.
53 Regerendarium.

10) *scrib.* Augustanis; *locus antea Trigisamum dictus ab ala prima Augusta Thracum nouum nomen accepit; cf. C. I. L. III p. 684.* 11) *scrib.* Praefectus legionis primae Noricorum (*uel* Noricae) militum liburnariorum *e. q. s.* 12) Fauianis *Eugipp. uit. St. Seuer. passim.* 13) Comagenensis *Böck.* 14) Boiiodurus *C. I. L. III 5755.* Βοιόδουρον *Ptol.* Bolodurum *Tab.* Boiodoro *uel* Bolodoro *Itin.* Boiotro *Eugipp. l. l. 22; 36.* 15) Asturis *Eugipp. l. l. 1.*

37 *seqq. pro* praefectus *et* legionis *codd. plerumque compendiis utuntur* ‖ 37 liburniariorum *V* ‖ 40 libur̄ *CVM* ‖ 41 fasiane *C* ‖ 47 dux *om. M* ‖ 53 regendarium *V.*

54 Exceptores.
55 Singulares et reliquos officiales.

XXXV.

Dux Raetiae.

Böck. p. 101*

2—4

FL· INTALL· COMORD· PR·	Augustanis.	Phebianis.
	Castellum.	*Castellum.*

5—8

Submuntorio.	Uallato.	Ripa prima.	Cambidano.
Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*

9—12

Guntia.	Foetibus.	Teriolis.	Quintanis.
Castellum.	*Castellum.*	*Castellum.*	*Castellum.*

13 Sub dispositione uiri spectabilis ducis prouinciae Raetiae primae et secundae:

1 Raetiae] tertie *V* ‖ 2 *om.* *V* FL | INTAL | COMOR̃ | PR̃ M^1 FL̃ | intalĩ | Comord | P·R̃ M^2 ‖ 4 phoebianis $M^{1\cdot 2}$ ‖ 5 submumtorio *V* ‖ 6 uallaco *V* ‖ 7 rippa 1ª M^2 ‖ 9 guritia *C* ‖ 13 Raetiae] tertie *V*.

14 Equites stablesiani seniores, Augustanis[1].
15 Equites stablesiani iuniores, Ponte Aoni[2], nunc Febians[3].
Böck. p. 102* 16 Equites stablesiani iuniores, Submuntorio[4].
17 Praefectus legionis tertiae Italicae partis superioris[5], Castra Regina, nunc Uallato.
18 Praefectus legionis tertiae Italicae partis superioris deputata*e* ripae primae, Submuntorio[4].
19 Praefectus legionis tertiae Italicae pro parte media praetenden*tis* a Uimania[6] Cassiliacum usque, Cambidano[7]:
20 Praefectus militum Ursariensium, Guntiae.
21 Praefectus legionis tertiae Italicae transuectioni specierum deputatae, Foetibus.
22 Praefectus legionis tertiae Italicae transuection*i* specierum deputatae, Teriolis.
23 Praefectus alae primae Flauiae Raetorum, Quintanis.
24 Tribunus cohortis noua*e* Batauorum, Batauis.
25 Tribunus cohortis tertiae Brittorum[8], Abusina[9].

1) Augustis *Itin.* 2) Ponte Aeni *Itin. quinquies.* Adenum *Tab.* 3) Phebianis *4.* 4) Summuntorio *uel* Summunturio *Itin.* 5) inferioris? 6) Uemania *Itin. ter; Tab.* 7) Καμβόδουνον *Ptol.* Καμβόδουνον *Strab.* Camboduno *Tab.; Itin. p. 250; 258;* Campoduno *Itin. p. 237.* Camb. *C. I. L. III 5987.* 8) Coh. III Britannorum *C. I. L. III p. 867; cf. VII 84; 127.* 9) *ita Itin.* Arusena *Tab.*

16 submumtorio *V* || 17 *seqq.* praefectus *et* legionis *plerumque in codd. compendiis scripta sunt* || 17. 18 legis *V* || 17—19 italie *V* 18 deputata *CPVM* || submumtorio *V* || 19 legionis *om. M* || praetendent *CPVM* || cassilia cusque *V* cassalia cumusque *M* || 20 mit *CM* militis *V* || 21 legis *V* || italie *V* italiae *M* || deputata *V* || fetibus *C* foecibus *V* || 22 transuectionis *CPVM* || 24 noua *CPVM* || 25 brutorum *M.*

26 Praefectus alae secundae Ualeriae singularis, Uallato.

27 Tribunus cohortis sextae Ualeriae Raetorum, Uenaxamodorum.

28 Tribunus cohortis primae Herculeae Raetorum, Parroduno [10],

29 Tribunus cohortis quintae Ualeriae Frygum, Pinianis [11].

30 Tribunus cohortis tertiae Herculeae Pannoniorum, Caelio [12]. Böck. p. 103*

31 Tribunus gentis per Raetias deputatae, Teriolis.

32 Praefectus numeri bar[bari]cariorum [13], Confluentibus siue Brecantia [14].

33 Praefectus alae secundae Ualeriae Sequanorum, Uimania [6].

34 Tribunus cohortis Herculeae Pannoniorum, Arbore [15].

35 Officium autem habet idem uir spectabilis dux hoc modo:

36 Principem ex officiis magistrorum militum praesentalium alternis annis.

37 Numerarios duos, ex utrisque officiis praesentalibus singulos.

38 Commentariensem ex utrisque officiis alternis annis.

39 Adiutorem.

40 Subadiuuam.

10) Καῤῥόδουνον *Ptol.* 11) Φαινιάνα *Ptol.* 12) Celio monte *Itin.* 13) *correx. Böck.* 14) Βριγάντιον *Strabo; Ptol. bis;* Brigantio *Tab.* Brigantia *Itin. sexies; Amm. XV 4, 1.* Murigantia *l. l. 3.* Brigantinus lacus *Plin. h. n. IX 63.* 15) Arbor felix *Tab.; Itin.; Amm. XXXI 10, 20.*

26 singularis Uallato *om. M* || 27 Tribunus — Ualeriae *om. M* || 28 paraduno *M* || 29 frigum *CPVM* || puuanis *C* || 30 herculae *M* || 32 barbariaricorum *V* || 34 hercule *V* herculae *PM* || arborae *PM.*

41 Regerendarium.
42 Exceptores.
43 Singulares et reliquos officiales.

XXXVI.

Böck. p. 104*

Dux prouinciae Sequanici.

2 FL· INTALL· COMORD· PR·

3 Olinone.

Castellum eis simile, quae in insignibus p. 99, 173, 179, 182 propositis depicta sunt.

4 Sub dispositione uiri spectabilis ducis prouinciae Sequanici:

41 regendarium *V*.

XXXVI.

1 sequanaci *C* sequanicae M^2 || 2. 3 *om.* *V* || 2 FL | INTAL | COMOR | PR M^1 FL | intalim | Comord | P·R M^2.

5 Milites Latauienses, Olitione[1]).

6 Officium autem habet idem uir spectabilis dux hoc modo: Böck. p. 105*

7 Principem ex offici*o* magistr*i* militum praesentali*s* a parte peditum.

8 Numerarium ut *supra*.

9 Commentariensem ut supra.

10 Adiutorem.

11 Subadiuuam.

12 Regerendarium.

13 Exceptores.

14 Singulares et reliquos officiales.

1) Milites Bataui, Uesontione *Uales*.

5 olicione *P* olinone *VM* || 7 officiis *CP* offitiis *VM* || militum magistrorum *P* || magistrorum *CPVM* || praesentalium *CPM om. V* || 8 ut supra] utr̄ *CP* utꝝ *V* uiꝝ *M* || 12 regendarium *V*.

XXXVII.

Böck. p. 106*

Dux tractus Armoricani.

2—4	FL· INTALL· COMORD· PR·	Litus Saxoniciani. *Castellum.*	Blabia. *Castellum.*	
5—8	Benetis. *Castellum.*	Corumosismis. *Castellum.*	Mannatias. *Castellum.*	Aleto. *Castellum.*
9—12	Constantia. *Castellum.*	Rotomago. *Castellum.*	Abrincatis. *Castellum.*	Grannono. *Castellum.*

13 Sub dispositione uiri spectabilis ducis tractus Armoricani et Neruicani:

14 Tribunus cohortis primae nouae Armoric*an*ae, Grannona[1]) in litore Saxonico.

Böck. p. 107* 15 Praefectus militum Carronen*s*ium[2]), Blabia[3]).

1) Grannono *12 = 23*. Grauinum *Tab.* 2) Garronenses *VII 99.* 3) Blauia *Rau.*; *Tab.*; *Auson. ep. X 16*; *Gregor. Turon. Glor. conf. 46*. Blauto *Itin.*

1 armonicani *C* armoritani *V* ‖ 2 *om. V* FL | INTAL | COMOR | PR M^1 FL | intall | Comord | P·R̃ M^2 ‖ 3 saxonicum $M^{1\cdot 2}$ ‖ 7 manntias *P* ‖ 8 alleto *V* ‖ 10 rothomago *P* ‖ 13 tractus *om. V* ‖ armonicani *CV* ‖ et *om. C* ‖ 14 armorice *CPV* armoricae *M* ‖ saxonio *CPVM* ‖ 15 *seqq.* praefectus *et* militum *non nunquam compendiis scripta sunt* ‖ 15 carronentium *CPVM*.

16 Praefectus militum Maurorum Benetorum, Benetis [4]).

17 Praefectus militum Maurorum Osismiacorum, Osismis.

18 Praefectus militum superuentorum, Mannatias [5]).

19 Praefectus militum Martensium, Aleto.

20 Praefectus militum prima*e* Flauia*e*, Constantia.

21 Praefectus militum Ursarien*s*ium, Rotomago [6]).

22 Praefectus militum Dalmatarum, Abrincatis.

23 Praefectus militum Grannonen*s*ium, Grannono.

24 Extenditur tamen tractus Armoricani et Neruicani limitis per prouincias quinque:

25 per Aquitanicam primam

26 et secundam,

27 *Lugdunensem* Senoniam,

28 secundam [Lugdonensem]

29 et tertiam.

30 Officium autem habet idem uir spectabilis dux hoc modo:

31 Principem ex officiis magistrorum militum praesentalium alternis annis.

4) *scrib.* Uenetorum, Uenetis. 5) Ciuitas Namnetum *Not. Gall. III 6.* Namnetes *Caes. b. g. III 9; Plin. h. n. IIII 107.* Portunamnetu *Tab.* Ναμνῆται *Ptol.* Ναμνιτῶν *Strab. p. 190.* Namnis *Bramb. 891 = Or. 188.* 6) Ratomago *et* Rotomago *Itin.* Ratumagus *Tab.* Ratumacos *Eckhel, Doctr. num. I p. 73.* 'Ρατόμαγος *Ptol.* Rotomagus *Amm. XV 11, 12.* Ciuitas Rotomagensium *Not. Gall. II* 2.

17 osismia corumosismis *CPVM* || 19 martentium *CPM* marcentium *V* || 20 prima flauia *CPVM* || 21 ursarientium *CPVM* || rhotomago *P* || 23 grannonentium *CPVM* || 27—29 Senoniam secundam | Lugdonensem | et tertiam *CPM*.

32 Numerarium a parte peditum uno anno[7].
33 Commentariensem de officiis *suprascriptis* alternis annis.
34 Adiutorem.
35 Subadiuuam.
36 Regerendarium.
Böck. p.108* 37 Exceptores.
38 Singulares et reliquos officiales.

7) altero a parte equitum *add. Böck.; potius scrib.* omni anno *cf. XL 60; XLI 28.*

36 regendarium *V.*

XXXVIII.

Dux Belgicae secundae.

2. 3 FL· INTALL· COMORD· PR· — Litus Saxonicum.

Castellum.

4. 5 Quartensis. — Portuae Patiaci.

Castellum. — *Castellum.*

6 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Belgicae secundae:

7 Equites Dalmatae, Marcis [1]) in litore Saxonico.

8 Praefectus classis Sambricae, in loco Quartensi siue Hornensi. Böck. p.109*

1) *De* Fano Martis *aliquo cogitauerim.*

2 *om.* *V* FL | INTA | COMOR̄ | PR̄ *M*[1] FL̃ | intal̄ | Comord | P·Ř *M*[2] || 5 portue patiati *V* portue patiaci *M*[2] || 8 Praefectus] *om.* *M* equites *PV* || class̄ *C* classes *M* || lambrice *C* iambricae *M* || lococo *VM* || hornens. *CPV.*

9 Tribunus militum Neruiorum, Portu Epatiaci.

10 Officium autem habet idem uir spectabilis dux hoc modo:

11 Principem ex eodem corpore.

12 Numerarium.

13 Commentariensem.

14 Adiutorem.

15 Subadiuuam.

16 Regerendarium.

17 Exceptores.

18 Singulares et reliquos officiales.

XXXIX.

Excidit folium unum, quod pagina altera continebat insignia ducis Germaniae primae, altera, quae sub dispositione eius erant.

9 Tribunus *om* *V* || portue patiaci *CPM* portue patiati *V* || 10 dux *om.* *CPM* || 16 regendarium *V*.

XL.

Dux Britanni*a*rum. Böck. p. 112*

Insignia eis simillima sunt, quae p. 171 proposuimus.

2—4	FL. INTALL. COMORD. PR.	Sextae. *Castellum.*	Praesidium. *Castellum.*	
5—8	Dano *Castellum.*	Morbio. *Castellum.*	Arbeia. *Castellum.*	Dictim. *Castellum.*
9—12	Concangios. *Castellum.*	Lauatres. *Castellum.*	Uerteris. *Castellum.*	Braboniaco. *Castellum.*
13—16	Magloue. *Castellum.*	Magis. *Castellum.*	Longouicio. *Castellum.*	Deruentione. *Castellum.*

17 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Britanni*a*rum:

18 Praefectus legionis sextae 1).

19 Praefectus equitum Dalmatarum, Praesidio. Böck. p. 113*

1) *adde:* uictricis, Eburaci; *u. C. I. L. VII p. 61.*

1 brittaniorum *CV* britanniorum *P* brittanniorum *M*1·2 || 2 *om. V* FL | INTA | COMOR̄ | PR̄ *M*1 F·L̃ | intalī | Comord | P·R̃ *M*2 || 9 concagios *V* || 15 longouitio *V* || 16 deruencione *P* || 17 britanniorum *CP* brittanniorum *VM* || 18 *seqq.* praefectus *plerumque compendiis scriptum est* || 18 leḡ *C.*

20 Praefectus equitum Crispianorum, Dano.

21 Praefectus equitum catafractariorum, Morbio [2].

22 Praefectus numeri barcariorum [3] Tigrisiensium, Arbeia.

23 Praefectus numeri Neruiorum Dictens*i*um, Dicti [4].

24 Praefectus numeri uigil*um*, Concangios [5].

25 Praefectus numeri exploratorum, Lauatres [6].

26 Praefectus numeri directorum, Uerteris [7].

27 Praefectus numeri defensorum, Braboniaco [8].

28 Praefectus numeri Solens*i*um, Maglone [9].

29 Praefectus numeri Pacens*i*um, Magis [10].

30 Praefectus numeri Longouica*n*orum, Longouicio.

31 Praefectus numeri superuenientium Petueriens*ium* [11], Deruentione.

32 Item per lineam ualli:

33 Tribunus cohortis quartae L*in*go*n*um, Segeduno [12].

2) Οὐιννοούιον *Ptol.* Uinouia *Itin.*; *Rau.* Uinouie *C. I. L. VII 427; cf. Herm. IX p. 231.* 3) P(rae)p(ositus) et milit(es) n(umeri barc(ariorum) *C. I. L. VII 285 (Lancaster).* 4) Dixio *Rau.* 5) Ceganges *uel* Coganges *Rau.* Ceangi *C. I. L. VII 1204.* Ceang. *l. l. 1206.* 6) Lauatris, Leuatris *Itin.* Lauaris *Rau.* 7) Uerteris *Itin. bis.* Ualteris *Rau.* 8) Brouonacis, Brocauo *Itin.* Rauonia *Rau.* 9) Magloue *13.* 10) Maio, Maia *Rau.* Mais *C. I. L. VII 1291.* 11) Πετουαρία *Ptol.* Decuaria *Rau.* 12) Serduno *Rau.*

20 crippianorum *V* || 21 cataphractorum *M* || 22 tigrisientium *CPVM* || 23 dictentium *CPVM* || 24 uigilium *CPVM* || 27 barboniaco *C* || 28 solentium *CPVM* || magloue *M* || 29 pacentium *CPVM* || 30 *om. PM spatio uacuo relicto*, prefectus numeri longo uica p̄fectus numeri longouitio *(sic) V* || longo uicariorum *C* || 31 *om. M spat. uac. rel.*, Praefectus numeri superuenientium *om. P spat. uac. rel.; et in C totum comma omissum erat, litterisque minoribus sed atramento eodem, quo reliqua scripta sunt, suppletum est* || superuenientium] *V* bonentium *C* || petueriense *CPV* || 32 *om. V* || 33 *seqq.* tribunus, praefectus, cohortis *plerumque compendiis scripta sunt* || 33 lergorum *CPVM* || seduno *M.*

34 Tribunus cohortis primae Cornouiorum, Ponte Aeli.

35 Praefectus alae primae Ast*u*rum, Conderco [13].

36 Tribunus cohortis primae Frixagorum [14], Uindobala [15]. Böck. p. 114*

37 Praefectus alae Sa*b*inianae, Hunno [16].

38 Praefectus alae secundae *A*st*u*rum, Cilurno [17].

39 Tribunus cohortis primae Batauorum, Procolitia [18].

40 Tribunus cohortis primae Tungrorum, Borcouicio [19].

41 Tribunus cohortis quartae Gallorum, Uindolana [20].

42 Tribunus cohortis primae [21] Ast*u*rum, Aesica [22].

43 Tribunus cohortis secundae Dalmatarum, Magnis.

44 Tribunus cohortis primae Aeliae Dacorum, Amboglanna [23].

45 Praefectus alae Petrianae, Petrianis.

46 . . . ., *Luguuallii* [24].

13) Condecor *Rau.* 14) Frisiauonum *Böck.* 15) Uindouala *Rau.* 16) Onno *Rau.* 17) Celumno *Rau.* 18) Brocoliti *Rau.* 19) Uelurtion *Rau.* 20) Uindolande *Rau.* 21) *fort. scrib.* secundae; *u. C. I. L. VII p. 132; sed cf. Renier, Inscr. de l'Algérie 670:* praef. coh. p. Astu. prou. Britt. inf. *3579:* praef. coh. I Astyrum pr. Britta*nniae*. 22) Esica *Rau.* 23) Amboglans *C. I. L. VII 1291.* Gabaglanda *Rau.* 24) *Cum ultra Petrianos (Castlesteads) occidentem uersus reliquiae quattuor ualli castellorum adhuc supersint, neque plus quam tres h. l. nominentur — nam Aballaua (Papcastle prope Cockermouth u. C. I. L. VII 415), Concauata (Moresby u. l. l. p. 83), Uxelodunum (Ellenborough u. l. l. p. 84) a uallo remota sunt neque Alio (Keswick aut Water-Crook) et quae eam sequuntur huc pertinent — praesidium unum librarii culpa excidisse manifestum est; cuius nomen alibi traditum (u. C. I. L. VII p. 161) contextui inserui.*

35 astorum *CPM* astrorum *V* || 36 frixagorium *V* || 37 sauiniane *CVM* sauinianae *P* || 38 hastorum *CPVM* || 40 tungorum *V* || boreouitio *V* borcouitio *PM* || 42 ast͛um *C* astorum *PM* astrorum *V*.

47 Praefectus numeri Maurorum Aurelianorum, Aballaba [25].

48 Tribunus cohortis secundae L*in*go*n*um, Congauata.

49 Tribunus cohortis primae Hispanorum, Axeloduno [26].

50 Tribunus cohortis secundae Thracum, Gabrosenti [27].

51 Tribunus cohortis primae Aeliae classicae, Tunnocelo [28].

52 Tribunus cohortis primae Morinorum, Glannibanta [29].

Böck. p. 115* 53 Tribunus cohortis tertiae Neru*i*orum, Alione [30].

54 Cuneus *S*armatarum, Bremetenraco [31].

55 Praefectus alae primae Hercul*e*ae, Olenaco [32].

56 Tribunus cohortis sextae Neruiorum, Uirosido.

57 Officium autem habet idem uir spectabilis dux hoc modo:

58 Principem ex officiis magistrorum militum praesentalium alternis annis.

59 Commentariensem ut *supra*.

60 Numerarios ex utrisque officiis omni anno.

61 Adiutorem.

62 Subadiuuam.

63 Regerendarium.

25) *47, 48, 49 post 52 collocanda sunt.* Aualana *Rau.* Galaua *Itin.* Aballaua *C. I. L. VII 1291.* Aballauensium *l. l 415.* 26) Uxelludamo *Rau.* Uxelodumc *(sic) C. I. L. VII 1291.* 27) Gabrocentio *Rau.* 28) Iuliocenon *Rau.* 29) Clanouenta *uel* Clamouenta *Itin.* Cantauenti *uel* Cantiuenti *Rau.* 30) Alone *Itin.* 31) N(umerus) eq(uitum) Sar*mat(arum)* Bremetenn(acensium) *G*ordian(orum) *C. I. L. VII 218 (Ribchester).* Bremetonaci *Itin.* Bresnetenaci ueteranorum *Rau.* 32) 'Ολίκανα *Ptol.* Oleiclauis, Olerica *Rau.*

48 lergorum *CPVM* || 49 axdoduno *V* || 50 gubrosenti *V* || 52 marinorum *V* || 53 neruorum *CPVM* || 54 armatarum *CPVM* || bremetemraco *V* bremēteraco *M* || 55 hercule *CV* herculae *P(M)* || elenaco *V* || 57 dux *om. P* || 59 ut supra] utr̄ *CPV* uirū *M* || 63 regendarium *V*.

64 Exceptores.
65 Singulares et reliquos officiales.

XLI.

Dux Mogontiacensis.

Böck. p. 116*

2 — 4	F̅L̅· INTAL̅L̅· COMOR̅D̅· P̅R̅·	Salectio. *Castellum.*	Taberna. *Castellum.*
5 — 7	Uico Iulio. *Castellum.*	Nemetis. *Castellum.*	Alta Ripa. *Castellum.*
8 — 10	Uangionis. *Castellum.*	Mogontiaco. *Castellum.*	Bingio. *Castellum.*
11 — 13	Bodobrica. *Castellum.*	Confluentibus. *Castellum.*	Antonaco. *Castellum.*

14 Sub dispositione uiri spectabilis ducis Mogontiacensis:

15 Praefectus militum Pacensium, Saletione.

1 mogontiatensis *P* moguntiacensis M^2 || 2 *om.* *V* FL | INTAL̄ | COMOR | PR̃ M^1 FL | intalim | Comord | P·R̄ M^2 || 7 altarippa *V* || 8 wangionis *V* || 9 mogonciaco *CP* moguntiaco *V* || 12 conflentibus *C* || 13 antoniaco *P* || 14 mogonciacensis *C* mogontiacenses *P* || 15 pacentium *CPM* patentium *V*.

Böck. p. 117* 16 Praefectus militum Menapiorum, Tabernis.

17 Praefectus militum Anderetianorum, Uico Iulio.

18 Praefectus militum uindicum, Nemetis.

19 Praefectus militum Martensium, Alta Ripa.

20 Praefectus militum secundae Flauiae, Uangiones.

21 Praefectus militum armigerorum, Mogontiaco.

22 Praefectus militum Bingensium, Bingio [1].

23 Praefectus militum balistariorum, Bodobrica [2].

24 Praefectus militum defensorum, Confluentibus.

25 Praefectus militum Acincensium, Antonaco [3].

26 Officium autem habet idem uir spectabilis dux hoc modo:

27 Principem ex officiis magistrorum militum praesentalium alternis annis.

28 Numerarium a parte peditum semper.

29 Commentariensem a parte peditum semper.

30 Adiutorem.

31 Subadiuuam.

32 Regerendarium.

33 Exceptores.

34 Singulares et reliquos officiales.

1) Uingio *Itin. bis* Uingo *Amm. XVIII 2, 4.* Uico *Auson. Mos. 2.* Bingium *Tac. h. IV 70; Tab.* Bingum *Rau.* //ingium *Henz. 5236.* 2) Baudobrica *Itin. bis.* //udobrica *Henz. 5236.* Bontobrice *Tab.* Bodorecas *Rau.* 3) Antunnaco *Itin. bis; Tab.* ///nnacum *Henz. 5236.* Antennacum *Amm. XVIII 2, 4.*

16 *seqq.* praefectus *et* militum *plerumque compendiis scripta sunt* 17 anderecianorum *CP* andericianorum *V* || uicouilio *M* || 19 martentium *CPM* marcentium *V* || 21 ar^{mi}gerorum *P* || mogonitaco *CV* || 22 bringentium *CPVM* || 25 acincentium *CPVM* || 29 *om. M* || 32 regendarium *V* || 34 ceteros *V.*

XLII.

Item praepositurae magistri militum praesentalis Böck. p. 118*
a parte peditum.

2 In Italia:

3 In prouincia *U*e*n*etia inferiore:

4 Praefectus classis Uenetum, Aquile*i*ae.

5 In prouincia Flaminia:

6 Praefectus militum iuniorum Italicorum, Ra*u*ennae.

7 Praefectus classis Ra*u*enn*a*tium cum curis eiusde*m* ciuitat*is*, Ra*u*ennae.

8 In prouincia Liguria:

9 Praefectus classis Comensis cum curis eiusdem ciuitatis, Como.

10 In prouincia Campania:

11 Praefectus classis Misenatium, Miseno.

12 *In Gallia:*

13 In prouincia [Gallia] *R*iparensi:

14 Praefectus classis fluminis Rhodani, *U*iennae siue Arelati.

15 Praefectus classis barcariorum, Ebruduni[1]) Sapaudiae.

16 Praefectus militum musculariorum, Massiliae Graecorum.

1) Uicani Eburodunenses *Or. 344; 345*. Eburoduno *Tab.* Castrum Ebrodunense *Not. Gall. IX* 7.

1 prepositura *V* || praesentalium *CPVM* || 3 in *om. PVM* || beretia *CPV* biretia *M* || inferior *V* || 4. 5 *om M spatio uersus unius uacuo relicto* || 4 benecum *P* || aquilete *CV* aquiletae *P* || 6 *seqq.* praefectus, tribunus, militum, Sarmatarum, gentilium, *similia plerumque compendiis scripta sunt* || 6 rabenne *CV* rabennae *PM* || 7 rabennantium *CV* rabenantium *P* rabennancium *M* || eius de ciuitate rabennae (rabenne *CV*) *CPVM correx. Böck.* || 8 liguriae *M* || 10 campaniae *M* || 11 misenantium *V* || 13 galliani parensi *CPVM* || 14 rodani *CV* || bienne *CPV* biennae *M*.

17 Tribunus cohortis primae Flauiae Sapaudi*c*ae, Calaronae.

Böck. p.119* 18 In prouincia *Nouem*populana:

19 Tribunus cohortis Noue*m*populanae, Lapurdo.

20 In prouincia Lugd*u*nensi prima:

21 Praefectus classis Araricae, Caballoduno[2].

22 In prouincia Lugd*u*nensi Senonia:

23 Praefectus classis Anderetianorum, Parisius.

24 *Hispaniae:*

25 In prouincia [Hispaniae] Callaecia:

26 Praefectus legionis septimae geminae, Legione.

27 Tribunus cohortis secundae Flauiae Pacatianae, Paetaonio[3].

28 Tribunus cohortis secundae Gallicae, ad cohortem Gallicam.

29 Tribunus cohortis Lu*c*ensis, Luco.

30 Tribunus cohortis Celtibe*r*ae, Brigantiae, nunc Iuliobriga.

31 In prouincia Tarraconensi:

32 Tribunus cohortis primae Gallicae, Ueleia[4].

---

33 Praefectus laetorum Teutonicianorum, Carnunta[5] Senoniae Lugd*u*nensi*s*.

34 Praefectus laetorum Batauorum et gentilium

2) *Uide, ne ex duobus uocabulis* Cabillono — Lugduno *conflatum sit.* 3) Πεταυόνιον *Ptol.* Petauonium *Itin.* 4) Οὐέλεια *Ptol.* Uelienses *Plin. III 26.* Beleia *Itin.* Belegia *Rau.* 5) Gens Carnuntum *Henz. 5279.*

17 sapaudie *CV* sapaudiae *PM* || 18 populana *CPVM om* nouem || 19 noue populane *CV* noue populanae *P* nouae populanae *M* || 20 lugdonensi *CPVM* || 21 aracicae *P* || caballaduno *C* caballadimo *V* || 22 lugdonē̄ *C* lugdonensi *PVM* || senoniae *P* || 23 andereciano-rum *CM* anderitianorum *V* || parisiis *M* || 26 legis *V* || geminine *V* legionae *PM* || 27 pacationae *M* || petonio *C* || 29 lugensis *CPVM* 30 celtibene *CPVM* || nuncui liobriga *M* || 32 uelcia *V* || 33 carminta *V* || lugdonensi *CPVM*.

Sueuorum[5], Baiocas[6] et Constantiae Lugd*u*nensi*s* secundae.

35 Praefectus laetorum gentilium Sueuorum[5], Böck. p.120*
. . . . . . et Ceromannos[7] Lugdunensis tertiae.

36 Praefectus laetorum Francorum, Redonas Lugdunensis tertiae.

37 Praefectus laetorum Lingonen*s*ium per diuersa dispersorum Belgicae primae.

38 Praefectus laetorum Actorum[8], Epuso[9] Belgicae primae.

39 Praefectus laetorum Neruiorum, Fanomantis[10] Belgicae secundae.

40 Praefectus laetorum Batauorum Nemetacen*s*ium, Atrabatis Belgicae secundae.

41 Praefectus laetorum Batauorum Contraginnen*s*ium, Nouiomago Belgicae secundae.

42 Praefectus laetorum gentilium[11], Remo[12] et Siluanectas Belgicae secundae.

43 Praefectus laetorum Lagen*s*ium, prop*e* Tungros Germaniae secundae.

44 Praefectus laetorum gentilium Sueuorum[5], Arumbernos[13] Aquitanicae primae.

. . . .

. . . .

45 Item in prouincia Italia:

5) *scrib.* Sueborum 6) *scrib.* Baiocasses. 7) *scrib.* Cenomannos *uel* Cenomanos. 8) Aeduorum *Böck.* (?) 9) Epoisso *Itin.* Eposium *uel* Epusum *Gregor. Turon. h. Fr. VIII 15.* 10) *scrib.* Fano Martis. 11) *fort. addend.* Sueborum; *cf. 44; 34; 35.* 12) *scrib.* Remos. 13) Aruernos *Gelen.*

34 lugdonensi *CPVM* || 35 lugdonensis *M* || 37 lingonentium *CPVM* || 40 nemetacentium *CPVM* || 41 contraginnentium *CPVM* || 42 syluanectas *M* || 43 lagentium *CPVM* || propartungros *CPV* pro partungris *M* || 44 acumbernos *V* || aquitanie *CV* || secunde *V* || 45 in *om. M.*

46 Praefectu*s* Sarmatarum gentilium Apuliae et Calabriae.

47 Praefectus Sarmatarum gentilium per Bri*t*tios et Lucaniam.

Böck. p.121ʳ 48 Item in prouincia Italia mediterranea:

49 [Praefectus Sarmatarum gentilium Apuliae et Calabriae.]

50 [Praefectus Sarmatarum gentilium per Brutios et Lucaniam.]

51 Praefectus Sarmatarum gentilium, Foro Fuluiensi.

52 Praefectus Sarmatarum gentilium, Opitter-gii[14].

53 Praefectus Sarmatarum gentilium, Patauio.

54 Praefectus Sarmatarum gentilium, ...[15].

55 Praefectus Sarmatarum gentilium, Cremonae.

56 Praefectus Sarmatarum gentilium, Taurinis.

57 Praefectus Sarmatarum gentilium, Aquis siue Tertona[16].

58 Praefectus Sarmatarum gentilium, Nouariae.

59 Praefectus Sarmatarum gentilium, Uercellis.

60 Praefectus Sarmatarum gentilium, Regionis Samnitis[17].

61 Praefectus Sarmatarum gentilium, Bononiae in Aemilia.

62 Praefectus Sarmatarum gentilium, Quadratis et Eporizio[18].

14) *scrib.* Opitergii. 15) Ueronae *add. Gelen.*, *utrum codicis Spirensis loco euanido melius lecto, an ex coniectura satis obuia, non diiudico.* 16) Dertona *passim.* 17) *scrib.* Regio [in Samnitis]; *cf. Herm. IX p. 237.* 18) Eporedia *passim.*

47 brutios *CPM* brictios *V* || 49 apulee *C* || 50 brucios *V* || 52 Opittergii] *CP om. M* op. *reliquis omissis V* || 53 gentilium Patauio *om. M* || patauoo *C signo postremo ex correct. orto*, patouio *V* || 54 gentilium *om. M* || 57 tertorna tertona *C* tercona *V* || 62 epurizio *V*.

63 Praefectus Sarmatarum gentilium, (in Liguria) Pollentia.

64 *In Gallia:* Böck. p. 122*

65 Praefectus Sarmatarum et Taifalorum gentilium, Pictauis [in Gallia].

66 Praefectus Sarmatarum gentilium, a Chora Parisios usque.

67 Praefectus Sarmatarum gentilium, inter Renos et Tambianos[19] prouinciae Belgicae secundae.

68 Praefectus Sarmatarum gentilium, per tractum Rodune*n*sem[20] et Alaunorum[21].

69 Praefectus Sarmatarum gentilium, Lingonas.

70 Praefectus Sarmatarum gentilium, Au......

Excidit in archetypo folium unum.

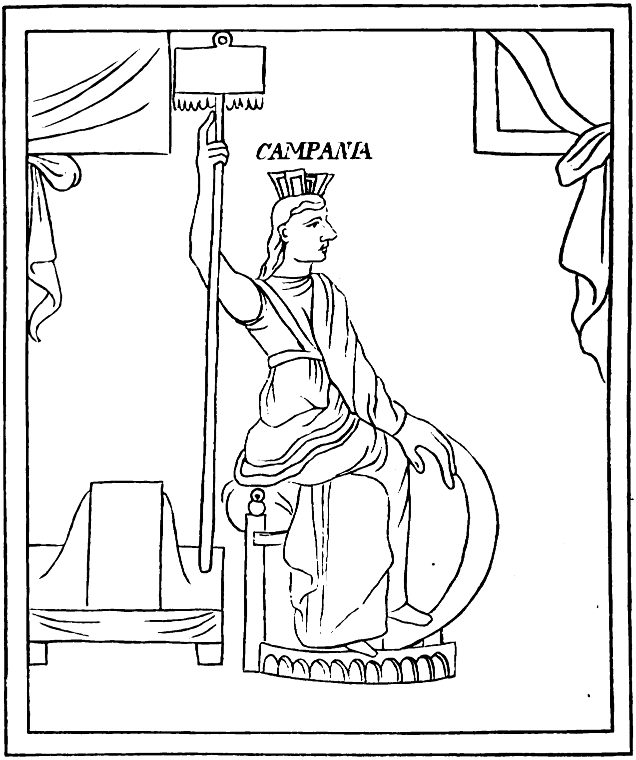
19) Remos et Ambianos *Gelen.* 20) Ῥοδούμνα *Ptol.* Roidomna *Tab.* 21) Uelauorum *Böck.*

65 sarmatarum gentilium *P* || 66 pictauis in gallia *post* gentilium *inser.* *P* || parisio *CPV* || 67 cambianos *PV* rambianos *M* || 68 Rodunensem et Alaunorum *om.* *M* || tractum rodune semetalaunorum *P* tractum *(spatium vacuum)* dune semeta launorum *C* tractum *(spatium uacuum)* semeta launorum *V* || 69. 70 *om.* *M* || 69 samatarum *P.*

XLIII.

Böck. p 125

Consularis Campaniae.

2

3 Sub dispositione uiri clarissimi consularis Campaniae:

4 Prouincia Campaniae.

5 Officium autem habet ita:

6 Principem de officio praefecti praetorio Italiae.

2 *om. V.*

7 Cornicularium. Böck. p. 124*
8 Tabularios duos [pro Numerarios].
9 Adiutorem.
10 Commentariensem [1]).
11 Ab actis.
12 Subadiuuam.
13 Exceptores et reliquos cohorta*l*inos, quibus non licet ad aliam transire militiam sine annotatione clementiae principalis.
14 Ceteri omnes consulares ad similitudinem consularis Campaniae officium habe*n*t.

1) In officiis iudicum, qui prouinciis singulis praeerant, commentariensis adiutorem praecedere solet; cf. Or. XXIX; XXXVII 43; XLIII; XLIV; Oc. XLIV; XLV.

8 tabellarios *V* || 13 cohortallinos *CPVM* || 14 habet *C(P)VM*.

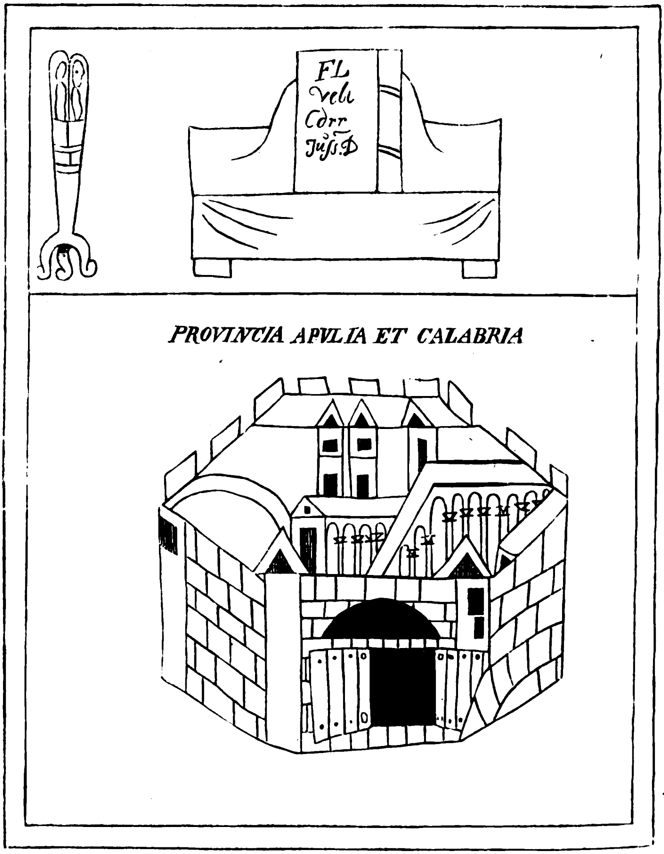
XLIV.

Böck. p 125*

Corrector Apuliae et Calabriae.

2

3

4 Sub iurisdictione uiri clarissimi correctoris Apuliae et Calabriae:

2 *om.* *V* LFL̄ | VELE | CORR· | IVSSV đđ *C* IFL̄· | VELE | CORR | IVSSU đ *P* FL | VELĒ CORR̄ | IVSS̄ · D̄ M^1 || 3 prouincia (prouintia M^2) apuliae et calabriae $M^{1.2}$.

5 Prouincia Apuliae et Calabriae.

6 Officium autem habet ita:

7 Principem ex eodem officio.

8 Cornicularium. Böck. p. 126*

9 Tabularios duos.

10 Commentariensem.

11 Adiutorem.

12 Ab actis.

13 Subadiuuam.

14 Exceptores et ceteros cohorta*l*inos, quibus non licet ad aliam transire militiam sine annotatione clementiae principalis.

15 Ceteri correctores ad similitudinem correctoris Apuliae et Calabriae officium habent.

7 eodem *om.* *V* || 14 cohortallinos *CPVM* || 15 officium habent *om.* *M* || habet *V*.

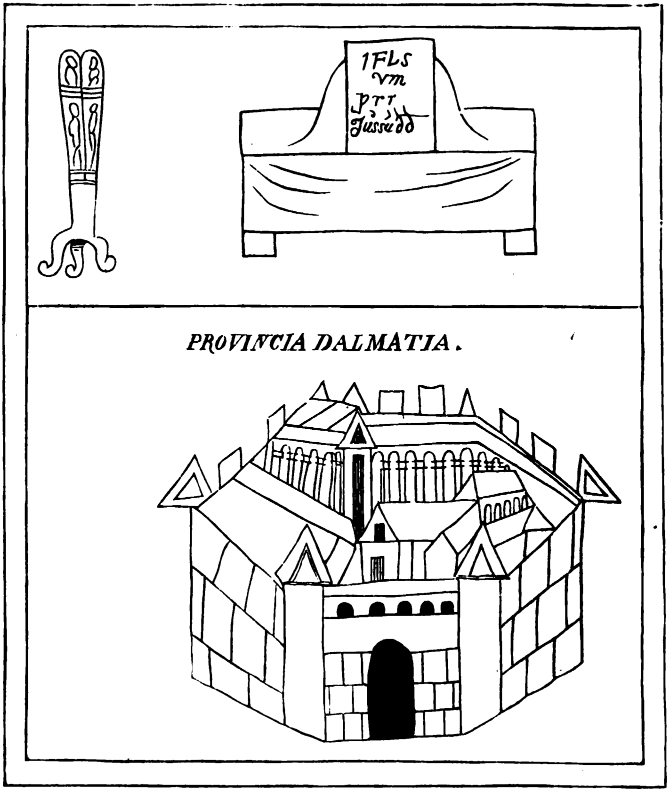
XLV.

Böck. p. 127*

Praeses Dalmatiae.

2

3

4 Sub iurisdictione uiri perfectissimi praesidis Dalmatiae:

5 Prouincia Dalmatiae.

6 Officium autem habet hoc modo:

2 *om.* *V* IFLG· | VM· | PRR· | IVSSV· đđ *CP* FL | PR̃ | IVSS D̄ *(sic)* M^1 || 3 prouintia dalmatiae M^2 || 5 dalmatia *C.*

7 Principem ex eodem officio.
8 Cornicularium. Böck. p. 128*
9 Tabularios duos.
10 Commentariensem.
11 Adiutorem.
12 Ab actis.
13 Subadiuuam.
14 Exceptores et reliquos cohorta*l*inos, quibus non licet ad aliam transire militiam sine annotatione clementiae principalis.

15 Ceteri praesides ad similitudinem praesidis Dalmatiae officium habent.

9 tabullarios *V* || 13 subadiuuañ *V* || 14 cohortallinos *CPVM* || clementie superioris principalis *V* || 15 habet *VM*.

Addit V: Anno dñi 1484. *Addit C:* Exemplata ẽ hec cosmographia que Scoti dicitur cum picturis ex uetustissimo codice quem habui ex Spirensi bibliotheca. Anno dñi ·M·CCCC·XXXVI· mense Ianuario. Dum ego Petrus donatus, dei pacientia episcopus paduanus, uice Sanctissimi dñi Eugenii pape ·IIII· Generali Basiliensi Concilio presiderem.

NOTITIA
URBIS CONSTANTINOPOLITANAE.

V Uindobonensis 162 s. IX.
S^1 Uindobonensis 3103 s. XV.
S^2 Monacensis 10,291 s. XVI.
S Spirensis uetus siue consensus codicum S^1 et S^2.

URBS CONSTANTINOPOLITANA NOUA ROMA.

Praefatio.

Saepe litteris dediti, quos pro ingenii facultate latentium rerum cura sollicitat, nunc peregrina gentium nunc secreta terrarum curiosius animo peragrante me*ti*untur, ne quid ad familiaris scientiae detrimentum relinquatur ignotum, inertiae esse ducentes, si lateat homines, quod in orbe consistit humano. Illis igitur terrena passibus, freta stadiis, caelestia coniectura captantibus, brutum et desidem iudicaui, cum totius absit mundi cura, urbis etiam Constantinopolitanae, in qua uiuendi palaestra est, latere notitiam; quam supra conditoris laudem THEODOSII inuicti principis — in nouam faciem uetustate detersa — ita uirtus et cura decorauit, ut eius perfectioni, quamuis sit quispiam diligens, nihil possit adiungere. Uniuersis igitur eius partibus diligenter inspectis, corporum quoque *ei*dem inseruientium recensito numero, fidem rerum omnium notitia circumscribente signaui, ut admirantis intentio singulis edocta monumentis, amplitudine quoque tantae felicitatis attonita fateatur, huic urbi nec laudem sufficere nec amorem.

I 1 *Inscriptionem effigiei urbis mari circumdatae praepositam solus seruauit Oxon. Canon. lat. misc. 378, uetustissimum codicis Spirensis apographum; om. V et spatio uacuo relicto* S^1 S^2 || 3 *praefationem cum initio descriptionis primae regionis om. S* || 4 sepe *V* || 5 curam *V* || 6 /unc *V* || meq/untur *V de litt.* q *dubitari potest; corr. Mommsen* || 8 intertiae *V* || 11 deses *ego;* brutum me et desidem *Mommsen* || 12 palestra *V* || 13 *expectaueris* pati latere *Mommsen* || 18 quoquedem *V* || recenseto *V*.

II Regio prima.

Prima regio longa situ plana in angustum *producitur* a palatii inferiore parte contra theatrum maius euntibus, dextro latere decliuis in mare descendit, regiis nobiliumque domiciliis clara.

Continet in se:

Idem palatium magnum.
Lusorium.
Palatium Placidianum.
Domum Placidiae Augustae.
Domum nobilissimae Marinae.
Thermas Arcadianas.
Uicos siue angiportus uiginti nouem.
Domos centum decem et octo.
Porticus perpetuas duas.
Balneas priuatas quindecim.
Pistrina publica quattuor.
Pistrina priuata quindecim.
Gradus IIII.
Curatorem unum, qui totius regionis sollicitudinem gerat.
Uernaculum unum, uelut seruum in omnibus et internuntium regionis.
Collegiatos uiginti quinque, qui e diuersis corporibus ordinati incendiorum solent casibus subuenire.
Uicomagistros quinque, quibus per noctem tuendae urbis cura mandata est.

II 2 longa] *scrib. aut* laeua *aut* in longum (*i. e.* in aduersum; *cf. XIII 3*) || sitū *V* || producitur *om. V* || 5 domicilis *V* || 11 Regio prima: omum placidie aug̅ *incip.* S^1 Regio I continet: Domum placidiae aug̅ *incip.* S^2 || placidãe aug *V* || 14 angiportos *V* || 21 quin *V* || 24 internūcciū S^1.

III Regio secunda.

Secunda regio ab initio theatri minoris post aequalitatem sui latenter molli subleuata cliuo, mox ad mare praecipitiis abrupta descendit.

Continet in se:

Ecclesiam magnam.
Ecclesiam antiquam.
Senatum.
Tribunal purpureis gradibus exstructum.
Thermas Zeuxippi.
Theatrum.
Amphitheatrum.
Uicos siue angiportus triginta quattuor.
Domos nonaginta et octo.
Porticus magnas quattuor.
Balneas priuatas tredecim.
Pistrina priuata quattuor.
Gradus IIII.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos triginta quinque.
Uicomagistros quinque.

IV Regio tertia.

Tertia regio plana quidem in superiore parte, utpote in ea circi spatio largius explicato, sed ab eius extrema parte nimis prono cliuo mare usque descendit.

Continet in se:

III 2 theatrꝝ ininoris *V* ‖ 3 molle *V* ‖ diuo *S*[1] ‖ 4 mane *V* ‖ ꝑcipitis *V* ꝑcipitus *S* ‖ abrūpta *V* ‖ 12 ampitheatrꝝ *V* ‖ 13 angiportos *V*.

IV 2 tertio *V* ‖ 3 utpute *S*[1] ‖ 4 ninus procliuo *S*[1] ‖ 6 in se *om.* *S*[1].

Eundem circum maximum.
Domum Pulcheriae Augustae.
Portum nouum.
Porticum semirotundam, quae ex similitudine fabricae sigma Graeco uocabulo nuncupatur.
Tribunal fori Constantini.
Uicos septem.
Domos nonaginta quattuor.
Porticus magnas quinque.
Balneas priuatas undecim.
Pistrina priuata nouem.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos uiginti et unum.
Uicomagistros quinque.

V Regio IIII.

Regio quarta a miliario aureo, collibus dextra laeuaque surgentibus, ad planitiem usque ualle ducente perducitur.

Continet in se:

Idem miliarium aureum.
Augusteum.
Basilicam.
Nympheum.
Porticum Fanionis.
Liburnam marmoream, naualis uictoriae monumentum.

7 eumdem *V* || 10 seminotundā *V* || 11 fabricae *om. V* || simma S^2 suuiua S^1 summa *V correx. Gyllius* || greco *V* || 16 magnus *V* || 17 undem *V correx. man. recens* || 18 pristina *V* || *secundum collectionem ciuitatis inserendum est:* Gradus undecim.

V 2 qaureo *V* || 3 leuaque *V* || planiciem *V* || 4 uale *V* || 5 Continet in se *neque h. l. neque postea rubrica distinxit S.*

Ecclesiam siue martyrium sancti Menae.
Stadium.
Scalam Timasi.
Uicos XXXV.
Domos trecentas septuaginta quinque.
Porticus magnas quattuor.
Balneas priuatas septem.
Pistrina priuata quinque.
Gradus septem.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos XL.
Uicomagistros quinque.

VI Regio V.

Regionis quintae non modica pars in obliquioribus posita locis planiti*e* excipiente producitur; in qua necessaria ciuitatis aedificia continentur.

Continet in se:

Thermas Honorianas.
Cisternam Theodosianam.
Pry*t*aneum.
Thermas Eudocianas.
Strategium, in quo est forum Theodosiacum et obeliscus Thebaeus quadrus.
Horrea olearia.
Nympheum.
Horrea *T*roadens*i*a.
Horrea Ualentiaca.

13 mēne *S* || 18 porticos *V* || 20 pristrina *V* || 25 uicomagistri *V*.
VI 2 uinte regionis *S*[1] *spatio uacuo relicto* || 3 locis posita *S*[2] || planitia *VS* || 9 pryttaneum *VS* || 12 oboliscustha ebeus *V* || 13 holearia *S* || 14 nymfaeum *V* || 15 *om. V; cf. ad 17* || croadentia *S* || 16 ualentiana *S*.

Horrea Constantiaca.
Portum prosforianum.
Scalam Chalcedonensem.
Uicos uiginti tres.
Domos centum octoginta quattuor.
Porticus magnas VII.
Balneas priuatas undecim.
Pistrina publica septem.
Pistrina priuata duo.
Gradus nouem.
Macellos duos.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos quadraginta.
Uicomagistros quinque.

VII

Regio VI.

Regio sexta, breui peracta planitie, reliqua in deuexo consistit; a foro namque Constantini scalam usque siue traiectum Sycenum porrigitur spatiis suis.

Continet in se:

Columnam purpuream Constantini.
Senatum eiusdem loci.
Neorium.
Portum.
Scalam Sycenam.
Uicos uiginti duos.
Domos quadringentas octoginta quattuor.

17 constantinoadentiaca *V* || 18 portum habet prosphorianum (prossorianum S^1) *S* || 19 calchedonensem *V* || 22, VII] IIII S^1 quatuor S^2 || 24 pristrina *V* || 25 pristina *V* || 29 uerniculum *V*.

VII 2 exta regio S^1 *spatio uacuo relicto* || 2 inde uexo *V* inde uero S^1 || 3 nanque *S* || 4 sycaenum *V* || 7 collumnam *V* || 9 ueoriū S^1 || 10 pontum *V* || 11 sycaenā VS^2.

Porticum magnam unam.
Balneas priuatas nouem.
Pistrinum publicum unum.
Pistrina priuata decem et septem.
Gradus decem et septem.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos quadraginta nouem.
Uicomagistros quinque.

VIII Regio septima.

Regio septima in conparatione superioris planior, quamuis et ipsa circa lateris sui extremitatem habeatur in mare decliuior. Haec a parte dextera columnae Constantini usque ad *f*orum Theodosii continuis extensa porticibus et de latere aliis quoque pari ratione porrectis, usque ad mare uelut se ipsam inclinat et ita deducitur.

Habet autem in se:

Ecclesias tres, hoc est: Irenen, Anastasiam et sancti Pauli.
Columnam Theodosii, intrinsecus usque ad summitatem gradibus peruiam.
Equites magnos duos.
Partem eiusdem fori.
Thermas *C*arosianas.
Uicos octoginta quinque.
Domos septingentas undecim.
Porticus magnas sex.

14 magnū *V* || 22 uicosmagistros *V*.
VIII 2 conparationē *V* comparationē S^2 || 4 $\overset{\text{de}}{\text{p}}$rocliuior *V*, *corr. ead. man.* || 5 dextre S^1 dextra S^2 || 6 eorum VS^2 corum S^1 || pårticibus *V* || 8 uelut $\overset{\text{se}}{\text{i}}$psam *V* || 9 inclinat *om. V* || 10 *atramento non rubrica scriptum in VS* || 11 anastasiani S^1 || 16 *fort. addend.* Theodosiani; *cf. 6* || 17 scarosianas *VS cf. Sozom. h. eccles. VI 9* || 19 domus *S*.

Balneas priuatas XI.
Pistrina priuata XII.
Gradus XVI.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos octoginta.
Uicomagistros quinque.

IX

Regio VIII.

Octaua regio ex parte tauri, nulla maris uicinitate contermina; angustior magis quam lata spatia sua in longitudinem producta conpensat.

Continet in se:

Partem fori Constantini.
Porticum sinistram taurum usque.
Basilicam Theodosianam.
Capitolium.
Uicos uiginti unum.
Domos centum octo.
Porticus maiores quinque.
Balneas priuatas decem.
Pistrina priuata quinque.
Gradus V.
Macellos duos.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos XVII.
Uicomagistros quinque.

X

Regio nona.

Regio nona prona omnis et in notum deflexa extensi maris litoribus terminatur.

IX 8 usque ad *S* ‖ 9 theodosariam *V* ‖ 14 balineas *V* ‖ 19 *om.* S^1 ‖ 21 uicosmagistros *V*.

X 2 ona regio S^1 *sp. uac. rel.* ‖ nothū S^1 nodum S^2 ‖ 3 extensis *Mommsen* ‖ mauis *V* ‖ terminantur *V*.

Continet in se:

Ecclesias duas, Caenopolim et Homonoeam.
Horrea Alexandrina.
Domum nobilissimae Arcadiae.
Thermas Anastasianas.
Horreum Theodosianum.
Uicos XVI.
Domos centum sedecim.
Porticus maiores duas.
Balneas priuatas XV.
Pistrina priuata XV.
Pistrina publica IIII.
Gradus IIII.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos triginta octo.
Uicomagistros quinque.

Regio decima.

Regio decima in aliud ciuitatis latus *uersa*, a nona regione platea magna uelut fluuio interueniente diuiditur. Est uero tractu planior nec usquam praeter maritima loca inaequalis, longitudini eius latitudine non cedente.

Continet in se:

Ecclesiam siue martyrium sancti Acacii.
Thermas Constantinianas.
Domum Augustae Placidiae.
Domum Augustae Eudociae.

5 omonoeam VS^2 omonorā S^1 || 12 porticos V || duos V || 14 pistrina priuata XV *om.* S^1 || 15 pistrina publica IIII *om.* V || 19 uicosmagistros V.

XI 2 etima regio S^1 *sp. uac. rel.* || uersa *om.* VS || 3 uelud VS^1 || 4 dunditur S^1 || 6 latitudinē S^2 || 9 acaci V accacii S^2 accatii S^1.

Domum nobilissimae Arcadiae.
Nympheum maius.
Uicos uiginti.
Domos sexcentas triginta sex.
Porticus maiores sex.
Balneas priuatas . . . . .
Pistrina publica duo.
Pistrina priuata sedecim.
Gradus XII.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos nonaginta.
Uicomagistros quinque.

XII Regio undecima.

Regio undecima spatio diffusa liberiore, nulla parte mari sociatur; est uero eius extensio tam plana, quam etiam collibus inaequalis.

Continet in se:

Martyrium Apostolorum.
Palatium Flaccillianum.
Domum Augustae Pulcheriae.
Bouem aereum.
Cisternam Arcadiacam.
Cisternam Modestiacam.
Uicos VIII.
Domos quingentas tres.
Porticus maiores quattuor.
Balneas priuatas quattuordecim.

14 nymfaeum *V* || 18 *secundum collectionem ciuitatis erant uiginti duae* || 20 pristrina *V* || 25 uicosmagistros *V*.

XII 2 ndetima regio S^1 *sp. uac. rel.* || spatio *om.* S^1 || liberior *VS* || 3 sociata *S* || uerum *S* || 7 martyrū *V* || 8 palacium *V* || facillianū *V* flaccilianū *S* || 16 balneas priuatas quattuor *om. V, sed add. man. altera coaeua.*

Pistrinum publicum unum.
Pistrina priuata tria.
Gradus septem.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos triginta septem.
Uicomagistros quinque.

III Regio duodecima.

Regio duodecima portam a ciuitate petentibus in longum plana omnis consistit, sed latere sinistro mollioribus cliuis deducta maris confinio terminatur; quam moenium sublimior decorat ornatus.

Continet in se:

Portam auream.
Porticus Troadenses.
Forum Theodosiacum.
Columnam itidem intra se gradibus peruiam.
Monetam.
Portum Theodosiacum.
Uicos undecim.
Domos trecentas sexaginta tres.
Porticus maiores tres.
Balneas priuatas quinque.
Pistrina priuata quinque.
Gradus VIIII.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos decem et septem.
Uicomagistros quinque.

21 unum *om.* *V*.

XIII 1 *om.* S^1 || 2 uodetima regio S^1 *sp. uac. rel.* || 5 conuiuio *V* || 9 troadensesi *V* || 15 trecentes *V* sexcentas S^2 || 18 pristina *V* || 19 VIII *V*.

XIV Regio tertiadecima.

Tertiadecima regio Sycena est, quae sinu maris angusto diuisa societatem urbis nauigiis frequentibus promeretur; tota lateri montis adfixa praeter unius plateae tractum, quam subiacentium eidem monti litorum tantum praestat aequalitas.

Continet in se:

Ecclesiam.
Thermas Honorianas.
Forum Honorianum.
Theatrum.
Naualia.
Domos quadringentas triginta unam.
Porticum maiorem unam.
Balneas priuatas quinque.
Pistrinum publicum unum.
Pistrina priuata quattuor.
Gradus VIII.
Curatorem unum.
Uernaculum unum.
Collegiatos XXXIIII.
Uicomagistros quinque.

XV Regio XIIII.

Regio sane licet in urbis quartadecima numeretur parte, tamen quia spatio interiecto diuis*a* est, muro proprio uallat*a* alterius

XIV 1 *om.* S^1 || 2 sycaena *V* || 5 preter *V* || 7 praestate qualitas *V correx. man.* 2 || 13 *uicorum numerus deest, neque in collectione ciuitatis computatur* || 14 domus *V* || unū *V* || 17 pristinum *V* || 18 pristina *V* || 21 *om.* S^2 || 23 uicomagistro *V*.

XV 2 licet *om.* S^2 || 3 spatia *V* || interieto *V corr. man.* 2 || 4 diuisum *VS* || uallatum VS^2 uallato S^1 || alternis S^1.

quodammodo speciem ciuitatis ostendit. Est uero progressis a porta modicum situ planum, dextro autem latere in cliuum surgente usque ad medium fere plateae spatium nimis pronum; unde mare usque mediocris haec, quae ciuitatis continet partem, explicatur aequalitas.

Continet in se:

Ecclesiam.
Palatium.
Nympheum.
Thermas.
Theatrum.
Lusorium.
Pontem sublicium siue ligneum.
Uicos undecim.
Domos centum sexaginta septem.
Porticus maiores duas.
Balneas priuatas quinque.
Pistrinum publicum unum.
Pistrinum priuatum unum.
Gradus quinque.

VI Collectio ciuitatis.

Cognita urbe per partes, fas est etiam situm conclusae iam uniuersitatis aperire, ut magnificentiae unicum decus non solum uideatur opere et manu confectum, sed etiam conspirantibus elementis naturae felicitate munitum. Prouidentia ergo diuina tot futu-

6 et uero *V* || 7 dextro *V* || cliū *V* || 10 mediocrem S^2 || quae *om.* S^2 || 15 nymfaeum *V* || 19 supplicium *V* supplitium *S* || liganeū *V* || 24. 25 pristinum *V* || 26 *desiderantur magistratus regionis, scil. cum secundum collectionem ciuitatis (XVI 44 seqq.) neque curator neque uicomagistri in hac regione fuerint, uernaculus et collegiati triginta septem.*

XVI 2 urbe *om.* S^2 || 7 prouidentiaę *V.*

rorum hominum domiciliis consulente, longo tractu in promunturii qualitatem spatiosior terra, faucibus Pontici maris opposita, sinuosis portuosa lateribus, angustior latitudine, circumflui maris tutela uallatur; hoc quoque spatium, quod solum apertum maris circulus derelinquit, duplici muro acies turrium extensa custodit. Intra quas saepta ciuitas continet in se omnia singillatim memorata, quae nunc ad firmioris memoriae qualitatem summatim collecta referemus.

Habet ergo urbs Constantinopolitana:

Palatia quinque.
Ecclesias quattuordecim.
Domos diuinas Augustarum sex.
Domos nobilissimas tres.
Thermas octo.
Basilicas duas.
Fora quattuor.
Senatus duos.
Horrea quinque.
Theatra duo.
Lusoria II.
Portus quattuor.
Circum unum.
Cisternas quattuor.
Nymphea IIII.
Vicos trecentos uiginti duos.

8 longu S^1 || 14 maius *V* || 16 septa *VS* || sigillatim S^1 || 17 nunc] non S^2 || 20 constantinopolitana urbs S^2 || constantinopolitano *V* || 21 palatio *V* || *nominantur quattuor* || 22 *nomin. duodecim* 23 augustanū *V* || *nom. quinque* || 24 *totidem nomin.* || 25 *nom. nouem* 27 *nom. tres* || 29 *nom. sex, si horreum olearium adnumeres* || 30 *nom. tria* || 31. 32 *totidem nom.* || 34 *nom. tres* || 35 nymfaea *V* || *totid. nom.* 36 *totidem numeris collectis efficiuntur, quamuis in regione tertiadecima uicorum numerus non indicetur.*

Domos quattuor milia trecentas octoginta octo.
Porticus quinquaginta duas.
Balneas priuatas centum quinquaginta tres.
Pistrina publica uiginti.
Pistrina priuata centum uiginti.
Gradus centum decem et septem.
Macellos quinque.
Curatores tredecim.
Uernaculos quattuordecim.
Collegiatos quingentos sexaginta.
Uicomagistros sexaginta quinque.
Columnam purpuream.
Columnas intra se peruias duas.
Colossum unum.
Tetrapylum aureum unum.
Augusteum.
Capitolium.
Monetam.
Scalas maritimas tres.
Habet sane longitudo urbis a porta aurea usque ad litus maris directa linea pedum quattuordecim milia septuaginta quinque, latitudo autem pedum sex milia centum quinquaginta.

37 trecentos *V* || *totid. effic.* || 38 *totid. effic.* || 39 *cf. XI 18* || 40 pristina *V* || *effic. uiginti unum* || 41 pristrina *V* || *effic. centum tredecim* || 42 *cf. IIII 18* || 43 *nomin. quattuor* || 44 tresdecim *V* || 44—47 *cf. XV 26* || 49 inter S^2 || 50 collosū S^1 || 51 tetraphylum aereum *V* || 52 augustaeum VS^2 || 53 capetoliū *V* || 55 *totid. nomin.*

PROUINCIARUM LATERCULI.

LATERCULUS UERONENSIS.

Nomina prouinciarum omnium:

2 Diocensis Orientis habet prouincias numero XVIII:

3 Libia superior.
4 Libia inferior.
5 Thebais.
6 Aegyptus Iouia.
7 Aegyptus Herculea.
8 Arabia.
9 item Arabia Augusta Libanensis.
10 Palestina.
11 Fenice.
12 Syria Coele.
13 Augusta Eup*hr*atensis.
14 Cilicia.
15 Isauria.
16 *Cy*p*r*us.
17 Mesopotamia.
18 Osroena.

II Diocensis Pontica habet prouincias numero VII:

Uaria lectio codicis Ueron. cap. 2. S. VII f. 254 seqq. 1 Explicit cosmografia iuli caesaris. Incipit eiusdem nomina prouinciarum omnium || 11 fenicen || 12 syriae cohele || 13 eupatenses || 16 tupus || 18 osroaena.

2 Bitinia.
3 Cappadocia.
4 Galatia.
5 Pap*h*lagonia, nunc in duas diuisa.
6 Diospontus.
7 Pontus Polemiacus.
8 Armenia minor, nunc et maior addita.

III Diocensis Asiana habet prouincias *numero* VIIII:

2 Panfilia.
3 Frigia prima.
4 Frigia secunda.
5 As*i*a.
6 Lid*i*a.
7 Caria.
8 Insulae.
9 *P*isidia.
10 Ellespontus.

IV Diocensis Trac*i*ae habet prouincias numero VI:

2 Europa.
3 Rodope.
4 Tracia.
5 Emos*mon*s.
6 Scitia.
7 Misia inferior.

V Diocensis Misiarum habet prouincias numero XI:

2 Dacia.
3 Misia superior Margensis.

II 5 paplagonia || diuisas.
III 1 numero] supra scribtas || 2 phanfilia || 5 assa || 6 lida || 8 insuluae || 9 fisidiae.
IV 1 traccae || 5 emossanus || 7 inferiori.
V 2 dacias.

4 Dardania.
5 Macedonia.
6 Tessalia.
7 Priantina.
8 Priualentina.
9 Epiros noua.
10 Epiros uetus.
11 Creta.

VI Diocensis Pannoniarum habet prouincias numero VII:

2 Pannonia inferior.
3 *S*auensis.
4 Dalmatia.
5 Ualeria.
6 Pannonia superior.
7 Noricus *ri*pariensis.
8 Noricus mediterranea.

VII Diocensis Brittaniarum habet prouincias numero VI:

1 Primam.
2 Secundam.
3 Maxime Caesariensis.
4 *F*lauiae Caesariensis.

VIII Diocensis Galliarum habet prouincias numero VIII:

2 Be*lg*ica prima.
3 Be*lg*ica secunda.
4 Germania prima.
5 Germania secunda.
6 Sequania.
7 Lu*g*dunensis prima.

VI 3 fauensis || 6 pannonia pannonia || 7 pariensis.
VII 4 aelauiae.
VIII 2. 3 betica || 7. 8 lubdunensis.

8 Lu*g*dunensis secunda.
9 Alpes Graiae et Poeninae.

IX Diocensis Biennensis habet prouincias numero VII:
2 Biennensis.
3 Narbonensis prima.
4 Narbonensis secunda.
5 Nouem populi.
6 Aquitanica prima.
7 Aquitanica secunda.
8 Alpes maritimae.

X Diocensis Italiciana habet prouincias numero XVI:
2 Be*n*e*t*iam Histriam.
3 Flaminiam.
4 Picenum.
5 Tusciam Umbr*i*am.
6 Apuliam Calabriam.
7 L*u*c*a*niam.
8 Corsicam.
9 Alpes Cotias.
10 Retia.

XI Diocensis Hispaniarum habet prouincias numero VII:
2 Beticam.
3 Lusitaniam.
4 Kartaginiensis.
5 Gallecia.
6 Tharraconensis.
7 Mauritania Tingitania.

XII Diocensis Africae habet prouincias numero VII:
2 Proconsularis Zeugitana.

X 2 beteiam || 5 umbrenam || 7 licaoniam.
XII 2. 3 proconsularis bizacina zeugitana.

3 Bizacina.
4 Numidia Cirtensis.
5 Numidia militiana.
6 Mauritania Caesariensis.
7 Mauritania Tabia insidiana.

8 Felix saeculum.

XIII Gentes barbarae, quae pullulauerunt sub imperatoribus:

		Restituit Muellenhoffius:
2	Scoti.	*Scoti.*
3	Picti.	*Picti.*
4	Calidoni.	*Caledonii.*
5	Rugi.	= *31.*
6	Heruli.	= *30.*
7	Saxones.	*Saxones.*
8	= *20*	*Franci.*
9	= *21*	*Chattuarii.*
10	Camari.	*Chamaui.*
11	Crinsiani.	*Frisiaui?*
12	Amsiuari.	*Amsiuarii.*
13	Angri Angriuari.	*Angriuarii.*
14	Fleui.	[*Fleuus fluuius*].
15	Bructeri.	*Bructeri.*
16	Cati.	*Chatti.*
17	Burgunziones.	*Burgundiones.*
18	Alamanni.	*Alamanni.*
19	Sueui.	*Suebi.*
20	Franci.	= *8.*
21	Gallouari.	= *9.*
22	Iotungi.	*Iuthungi.*
23	Armilausini.	*Armilausini.*
24	Marcomanni.	*Marcomanni.*
25	Quadi.	*Quadi.*
26	Taifruli.	= *35.*

XII 5 miliciana.

27	Hermundubi.	*Hermunduri.*
28	Uandali.	*Uandali.*
29	Sarmatae.	*Sarmatae.*
30	= *6.*	*Heruli.*
31	= *5.*	*Rugi.*
32	Sciri.	*Sciri.*
33	Carpi.	*Carpi.*
34	Scitae.	*Scythae.*
35	= *26.*	*Taifali.*
36	Gothi.	*Gothi.*
37	Indii.	*Uinidi.*
38	Armeni.	*Armenii.*
39	Horro/	*Osrhoeni.*
40	Palmoerni.	*Palmyreni.*
41	Mosoritae.	*Bosoritae.*
42	Marmeritae.	= *47.*
43	Theui.	?
44	Ísaur/	*Isauri.*
45	Friges.	*Phryges.*
46	Persae.	*Persae.*
47	= *42.*	*Marmeridae.*

XIV Item gentes, quae in Mauretania sunt:

2	Mauri Gensani.	*Mauri Quinquegentiani.*
3	Mauri Mazazeses.	*Mauri Mazices.*
4	Mauri Baueres.	*Mauri Barbares (aut Bauares).*
5	Mauri Bacautes.	*Mauri Bacuates.*

6	Celtitibari.	*Celtiberi.*
7	Turini.	*Astures? (aut Turdetani?)*
8	Ausitani.	*Ausetani.*
9	Calpitani.	*Carpetani.*
10	Cantabri.	*Cantabri.*
11	Enantes.	*Edetani.*

XV Nomina ciuitatum, trans Renum fluuium quae sunt:

Usiphorum.	*Usipiorum.*
Tuuanium.	*Tubantum.*
Nictrensium.	*Tencter* —
Nouarii/	— *uariorum.*
Casuariorum.	*Chasuariorum.*

Istae omnes ciuitates trans Renum in formulam Belgicae primae redactae. Trans castellum M*og*ontiace*n*se LXXX leugas trans Renum Romani possederunt. Istae ciuitates sub Gallieno imperatore a barbaris occupatae sunt. Leuga una habet mille quingentos passus. Explicit.

XV 8 montiacesenam.

LATERCULUS POLEMII SILUII

siue

SCHONHOUIANUS.

P	*Bruxellensis 10615—10729*	*s. XII.*
F	*Monacensis 6243 (ol. Fris. 43)*	*s. VIII.*
S[1]	*Oxon. Canon. lat. misc. 378*	*s. XV.*
S[2]	*Monacensis 10291*	*s. XVI.*
S	*Spirensis uetus siue consensus codicum S*[1] *et S*[2].	

Interpolationes, quae codicis Spirensis propriae sunt, litteris inclinatis in contextum recepi. Uncis rotundis inclusi, quae in Spirensi omissa sunt.

I NOMINA PROUINCIARUM.

2 In Italia sedecim:
3 *Prima:* Campania, in qua est Capua.
4 *Secunda:* Tuscia cum Umbria, *in qua est Roma.*
5 . . . . . . Emilia.
6 *Quarta:* *Nursia Ualeria, in qua est Reate.*
7 *Quinta:* Flaminia, in qua est Rauenna.
8 *Sexta:* Picinum, *in qua est Asculis.*
9 *Septima:* Liguria, in qua est Mediolanum.

I 1 *ita P* numero, omnium prouinciarum *F* de prouinciis *S* ‖ 2 *ita P* in italia prouincia XVII *F* prouincie (prouintiae *S*2) italie (italiae *S*2) sunt XVII *S* ‖ 3 caput *P* ‖ 5 *om. S spatio unius uersus vacuo relicto* ‖ 7 flamminia *P* flaminie *F* flammina *S* ‖ inque *F* ‖ 9 leguriam *P* licoria *F* ‖ est *om. P* ‖ mediolanus *P* mediolanensis *F*.

10	*Octaua:*	Uenetia cum Histria, in qua est Aquileia.
11	*Nona:*	Alpes Cottiae *et Apenn̄, in quibus Genua.*
12	*Decima:*	Samnium, *in qua est Beneuentum.*
13	*Undecima:*	Apulia cum Calabria, in qua (est) Tarentum.
14	*Duodecima:*	Brittia cum Lucania, *in qua est Regium.*
15	*Tertia decima:*	Raetia prima.
16	*Quarta decima:*	Raetia secunda.
17	*Quinta decima:*	Sicilia *insula in mari Tyrrheno.*
18	*Sexta decima:*	Sardinia *in mari Tyrrheno.*
19	*Septima decima:*	Corsica *in mari Tyrrheno.*

II Item Galliarum XVII:

2	*Prima:*	Uiennensis.
3	*Secunda:*	Narbonensis (prima).
4		(Narbonensis secunda).
5	*Tertia:*	Aquitania prima.
6	*Quarta:*	Aquitania secunda.
7	*Quinta:*	Nouempopulana.
8	*Sexta:*	Alpes maritimarum.
9	*Septima:*	Belgica prima, in qua est Treueris.
10	*Octaua:*	Belgica secunda, de qua (transitur ad Brittanniam) *transitus Britannorum.*

10 uintia *F* ‖ histris *PF* ‖ in quibus *S*² ‖ aquilegia *S*¹ ‖ 11 abpis *F* ‖ cotcie *F* cottice *S*¹ cotticae *S*² ‖ 12 samium *P* samnum *S*¹ ‖ beneuentu *S*² ‖ 13 apolia cum calapria *F* ‖ in qua est Tarentum *om.* *P* ‖ quibus *S*² ‖ arentus *F* tarantum *S* ‖ 14 brutia *P* brucia *F* bricia *S*¹ britia *S*² ‖ con *F* ‖ lucinia *P* ‖ quibus *S*² ‖ est *om.* *S*² ‖ 15 raetia *om.* *P* ‖ 15. 16 ricia *F* retia *S* ‖ 17 cicilia *P* siciliae *S*² ‖ 17. 18. 19 tyrreno *S*¹ ‖ 18 sardina *P* ‖ 19 iursica *P* cursica *F*.

II. 1—18 *om.* *F* ‖ 1 prouinciae galliarum sunt XVII *S* ‖ 2 uiennenses *P* ‖ 3 narbonenses *P* ‖ 7 nouempolana *S* ‖ 8 maritiorum *P* ‖ 9 in qua est Treueris *om.* *S*¹ ‖ treferus *P* ‖ 10 brittania *P* ‖ britanorum *S*¹.

11	*Nona:*	Germania prima super Renum.
12	*Decima:*	Germania secunda (ut supra) *uersus Britanñ.*
13	*Undecima:*	Lugdunensis prima.
14	*Duodecima:*	Lugdunensis (secunda) super oceanum.
15	*Tertia decima:*	Lugdunensis (tertia) ut supra *uersus Britanñ.*
16	*Quarta decima:*	Senonia.
17	*Quinta decima:*	Maxima (Sequanorum).
18	*Sexta decima:*	*Sequanorum.*
19	*Septima decima:*	Alpes Graiae.

III Item in Africa VI:

2	*Prima:*	Proconsularis, in qua est Cartago.
3	*Secunda:*	Numidia.
4	*Tertia:*	Bizacium.
5	*Quarta:*	Tripolis.
6	*Sexta:*	Mauritania Sitifensis.
7	*Quinta:*	Mauritania Caesariensis.

IV In Hispania VII:

2	*Prima:*	Tarraconensis.
3	*Secunda:*	Carthaginensis.
4	*Tertia:*	Betica.
5	*Quarta:*	Lusitania, in qua est Emerita.
6	*Quinta:*	Gallaecia.

13 lugdunens̄ S^1 || 14 lugduneñ *S* || supra . *S* || occianum *P* occeanum S^1 || 15 lugd̄ S^1 || 19 alpis *F* || gracie *P* gratiae *F*.

III 1 prouinciae afregana num̄. VI *F* prouinciae africae sunt VI *S* || 2 proconsulares *P* consularis S^2 || cartaco *F* kartago *S* || 3 numudia *F* || 4 bizaci ut supra *P* bizantium *FS* || 5 tripoles *P* tripulis *F* || 6 *post* 7 *colloc.* *S* || mauretanea sitifessis *F* || 7 *om.* *F* || cesarrienses *P*.

IV in spania prouincias sunt num̄. VII *F* prouinciae hispaniae sunt VIII *S* || 2 terraconensis *FS* || 3 cartaginenses *P* cartagensis *F* 5 temerita *P* temerata *F* || 6 *om.* *F* gallicia *P* galatia S^1 galacia S^2.

7	*Sexta:*	Insulae Baleares.
8	*Septima:*	Tingitana,
9	*Octaua:*	trans fretum, quod ab oceano infusum (terras intrat) *transmittitur* inter Calpem et Abinam.

V In Illirico XVIIII:

2	*Prima:*	Dalmatia (super mare).
3	*Secunda:*	Pannonia prima (in qua est Sermium).
4	*Tertia:*	Pannonia secunda.
5	*Quarta:*	Ualeria.
6	*Quinta:*	Preualis.
7	*Sexta:*	Misia (superior) *inferior*.
8	*Septima:*	Epirus uetus.
9	*Octaua:*	Epirus noua.
10	*Nona:*	Noricus (ripensis, supra Danubium).
11	*Decima:*	(Noricus) mediterranea.
12	*Undecima:*	Sauia.
13	*Duodecima:*	Dardania.
14	*Tertia decima:*	Haemimontus.
15	*Quarta decima:*	Dacia.
16	*Quinta decima:*	Scitia.
17	*Sexta decima:*	Creta insula.
18	*Septima decima:*	Achaia.
19	*Octaua decima:*	Macedonia.
20	*Nona decima:*	Thessalia.

7 insole *PF* ‖ balearis *F* ‖ 8 tingitanea *F* ‖ 9 ab ociano *F* ob oceanum *P* ab occeano S^1 ‖ infuso *F* ‖ calpe *P* ‖ uel abina *P* uel abinnant *F* et auienam *S*.

V 1 in iliricum prouincias XVIIII *F* prouinciae illiricae (illyricae S^2) sunt XVIII *S* ‖ 2 dalmacia *PF* ‖ supra *F* ‖ 3 serminum *P* ‖ 5 uiridia *S* ‖ 6 siribalis *S* ‖ 8 ephirum *P* epulis *F* ‖ 9 ephirus *P* epulis *F* ‖ 12 suauia *PS* fauia *F* ‖ 14 hemymantus *P* haec memonentus *F* emantus *S* ‖ 15 datia *S* ‖ 16 scotta *S* ‖ 17 insola *F* ‖ 18 acaia *F* ‖ 20 thersalia *F* thessalonicensis *S*.

VI — In Thraciis VI:

2 *Prima:* Thracia (prima).
3 *Secunda:* *item* Thracia (secunda).
4 *Quinta:* Misia (inferior) *superior.*
5 *Sexta:* Scithia (inferior) *superior.*
6 *Tertia:* Europa, in qua est Constantinopolis prius Licus dicta siue Bizantium.
7 *Quarta:* Rodopa.

VII — In Asia XII:

2 *Prima:* Asia (ipsa), in qua (est) Ilium.
3 *Secunda:* Licia.
4 *Tertia:* Galatia.
5 *Quarta:* Lidia.
6 *Quinta:* Caria.
7 *Sexta:* Hellespontus.
8 *Septima:* Pamphilia.
9 *Octaua:* Pisidia.
10 *Nona:* Phrigia (prima).
11 *Decima:* (Phrigia) salutaris.
12 *Undecima:* Licaonia.
13 *Duodecima:* Ciclades.

VIII — In Oriente X:

2 *Prima:* Siria Coele, in qua est Antiochia.

VI 1 in trachiis VI *P* in tracia prouincias VI *F* prouinciae traciae (thraciae S^{2}) sunt VI *S* || 2. 3 tracia *PF* thratia S^{2} || 4. 5 *post* 7 *colloc.* *S* || 5 scitia *PF* scythia S^{2} || 6 eorupa *F* || quae prius bicantium dicebatur *F* || dicta licus *S* || licos *P* || byzantium S^{2} || 7 *om.* *F*.

VII 1 in asia prouincias XII *F* prouinciae asiae sunt XII *S* || 2 lium id est troia *F* || 3 licium *P* lycia S^{2} || 4 galacia *F* || 5 item licia *F* lica S^{1} lyca S^{2} || 7 hillespontus *F* || 10 frigia *PF* phrygia S^{2} || 11 frigia *P* || salutaris] *FS* secunda *P* || 12 liconia *F* lycaonia S^{2} || 13 clades *P* ciclatis *F* elclades S^{1} cyclades S^{2}.

VIII 1 R̄ in oriente prouincias X *F* prouinciae (prouiciae S^{2}) orientales (orient: S^{2}) sunt X *S* || 2 cile *P* ciliae *F* cole S^{1} || anthiocia *F*.

3	*Secunda:*	(Siria) Palestina.
4	*Tertia:*	Siria Phoenice.
5	*Quarta:*	Isauria.
6	*Quinta:*	Cilicia, iuxta montem Taurum.
7	*Sexta:*	Cyprus.
8	*Septima:*	Mesopotamia, inter Tigrem et Eufraten.
9	*Decima:*	Eufratesia.
10	*Octaua:*	Hosdroene.
11	*Nona:*	Sophanene.

IX In Ponto VIII:

2	*Prima:*	Pontus Polemoniacus.
3	*Secunda:*	Pontus Amasia.
4	*Tertia:*	Honoriada.
5	*Quarta:*	Bithinia.
6	*Quinta:*	Paflagonia.
7	*Septima:*	Armenia minor.
8	*Sexta:*	Armenia maior.
9	*Octaua:*	Cappadocia.

X In Aegypto VI:

2	*Prima:*	Aegyptus (ipsa), in qua est Alexandria.
3	*Secunda:*	Augustamnis.

4 Siria *om.* *F* ‖ finice *P* finecis *F* phenicis *S*¹ phoenicis *S*² ‖ 5 ysauria *P* insauria *F* ‖ 6 cylia *F* ‖ tauromontem *F* ‖ et eufraten *add.* *S*¹ ‖ 7 *om.* *S*¹ ciprus *P* ‖ 8 tigre uel eufrate *P* tegrem et eofratim *F* tygrem et euphraten *S*² ‖ et euphraten *om.* *S*¹ *cf. 6* ‖ 9 *post 11 colloc.* *S* ‖ eofratisia *F* eufragia *S* ‖ 10 hosdrone *FS*¹ ‖ 11 sufanis *F* supannene *S*¹ supamienae *S*².

IX 1 in pontu prouincias VIIII (*aut* VIII?) *F* prouinciae ponti sunt VIII *S* ‖ 2 ponitus *F* ‖ polemiacus *P* polimiacus *F* ‖ 3 samaria *P* amassia *S* ‖ 4 honoriata *F* ‖ 5 bithelia *P* bythinia *S*² ‖ 6 pamflagonia *P* aflaconia *F* ‖ 7 *post* 8 *colloc.* *S* ‖ arminia minior *F* ‖ 8 arminia maior *F* ‖ 9 cappadotia *S*².

X 1 in aegypto prouincias VI *F* prouinciae aegipti sunt VI *S* ‖ 2 egyptus *PF* egiptus *S*¹ ‖ alaxandria *F* ‖ 3 augustannes *P* agustannis *F* augustalis *S*.

4 *Tertia:* Thebaida.
5 *Quarta:* Libia sicca.
6 *Quinta:* Libia pentapolis.
7 *Sexta:* Archadia.

XI In Brittannia V:

2 *Prima:* Brittannia (prima).
3 *Secunda:* *item* Brittannia (secunda).
4 *Tertia:* Flauia.
5 *Quarta:* Maxima.
6 *Quinta:* Ualentiniana.
7 *Sexta:* *Orcades.*

8 (Summa CXII).

5 lebea *P* lybia S^2 || 6 libea *P* lybia S^2 || pentabolis *F*.
XI 1 item brittania (V *om.*) *P* R̄ in brittania prouincias V *F* prouinciae occidentalis (occiden: S^2) sunt VI *S* || 2. 3 brittania *PF* britannia S^1 || 4 flabia *F* flagia S^1 phlagia S^2 || 6 ualentina *F* || 7 orchades S^1 || 8 sunt simul numero CXIL *F*.

NOTITIA GALLIARUM.

A siue A^1	*Colon. 212*	*s. VII.*	*Jaffé et Wattenbach, Eccl. metrop. Colon. codd. manuscr. Berol. 1874 p. 161.*
A^2	*Paris. 2123*	*s. IX.*	*Guérardi E; u. Essai sur le système des diuisions territoriales de la Gaule. Par. 1832 p. 12. Cod. Thuani apud Du Chesne hist. Franc. script. coaetan. p. 6.*
A^3	*Paris. 4280 B*	*s. X.*	*Guérardi M; cod. Thuani alter apud Du Chesne l. l. A^2 et A^3 paucis tantum locis adhibiti sunt.*
B	*Colon. 186*	*s. IX.*	*Jaffé et Wattenbach. p. 133.*
C^1	*Uindob. 3103*	*s. XV.*	*contuli.*
C^2	*Monac. 10291*	*s. XVI.*	*contuli.*
a^1	*Friburg.*	*s. X aut XI.*	*Brambach, Mus. Rhen. nou. XXIII p. 265.*
a^2	*St. German. 366*	*s. X.*	*Guérardi W.*
b^1	*Colon. 106*	*s. IX.*	*Jaffé et Wattenbach. p. 133.*
b^2	*Paris. 3843*	*s. X.*	*Guérardi J.*
c^1	*Paris. 1451*	*s. X.*	*Guérardi A.*
c^2	*Paris. 5001*	*s. XI.*	*Guérardi S.*
d	*Paris. 4808*	*s. X.*	*2 man. s. XII. Guérardi P; mea causa denuo contulit O. Hirschfeld.*
e^1	*Bern. 26 A*	*s. VIII.*	*Brambach p. 267.*
e^2	*Paris. 4280 B*	*s. X.*	*Guérardi L.*

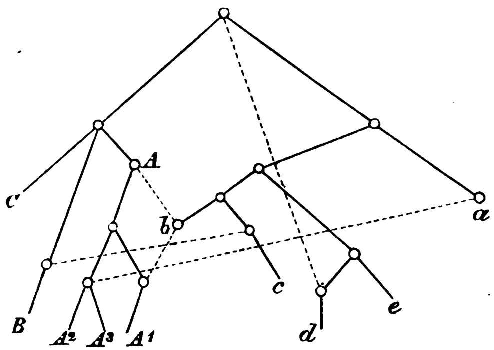
Numeris omissis indicatur consensus codicum eiusdem notae, numeris $^{3\,4}$ additis lectio codicum reliquorum eiusdem familiae.

Notae in principio cuiusque commatis positae indicant codices, qui lectionem in contextum receptam integram exhibent.

Notas codicum, de quorum lectione dubitaui, uncis rotundis inclusi.

Interpolationes antiquissimas litteris inclinatis in contextum recepi.

Stemma codicum:

I IN PROUINCIIS GALLICANIS QUAE CIUITATES SINT:

2 In prouincia Lugdunensi prima ciuitates num. IIII:

I 1 notisia in prouincia galliarum uel gallicanis decem titulis n/////// qualiter statutum aut quantae prouinciae uel ad metropolym ciuitatem urbis per capitulum superius nuncupate redire. aut constitutionis designate debeant respondere. aut rei publicae ut ordo exposcit pontificum conseruentur aut requirantur arbitrio ut antiquitas nulla possit conuelli condicione. in prouinciis gallicanis decem q' ciuitatisint C *A inscriptionem om. B.* in dei nomine (nomine domini *C*¹) incipiunt annuntiationes (annunctiaciones *C*¹) prouinciarum urbium (urbium *om. C*²) graecarum (grecarum *C*¹) et pinnarum uel gallicanarum cum priuilegiis suis (suis *om. C*²) *C sequitur prou. Alpium Graiarum et Poeninarum, quae in hac familia primum locum obtinet.* incipiunt nomina ciuitatum prouinciarum galliae *a*¹ hic continentur prouinciae galliganis quae ciuitates sunt galligani metropolis *b*¹ in prouintiis gallicanis quae ciuitates sint *d* incipiunt nomina prouintiarum *e*¹; *de reliquis non constat.*

2 *om. B.* in prouincia leudunense prima ciuitatis nm̄. III *A* rouincia lugdunensis ciuitas prima *C*¹ prouincia lugdunensis prima *numero ciuitatum omisso C*²*b*¹ proū. lugdunenš. prima. habet. ciui-

3 Metropolis ciuitas Lugdunensium.
4 Ciuitas Aeduorum.
5 Ciuitas Lingonum.
6 Castrum Cabillonense.
7 Castrum Matisconense.

II In prouincia Lugdunensi secunda ciuitates num. VII:

2 Metropolis ciuitas Rotomagensium.
3 Ciuitas Baiocassium.
4 Ciuitas Abrincatum.
5 Ciuitas Ebroicorum.
6 Ciuitas Saiorum.
7 Ciuitas Lexouiorum.

tates. num̄. IIII a^1 met̄. proū. lugdunen̄. prima. n̄. IIII *d* lugdonensium habet ciuitates numero IIII e^1; *de reliquis non constat. Posthac discrepantes scripturas nisi in nominibus et numeris non adnotabo.*

3 Aa^2bc^2e lugdonensium Bc^1 lugdunen̄ C^1 lugdunensis C^2 lugdonens̄ a^1 lug *d*.

4 Aa^1d eduorum BCa^2bce hoc est agustedunum *add.* b^1 hoc est augustodunum *add.* b^2.

5 ABC^2bcde ligonum C^1 linguorum *a*.

6 *post 7 colloc. b* || castrum *ABCabc* ciuitas *de recte; cf. Amm. XV, 11, 11; Sirmond. conc. Gall. p. 11 et numerum ciuitatum in inscriptione capitis et in subscriptione totius laterculi* || Cabillonense] a^2c^2 cabellonense *A* cauellonensium *B* caualonense *C* caballonense a^1 cabilonensium b^1 cabillonensium b^2 cabilonense c^1 gabilonense *d* cabellionensis e^1 gabillonensis e^2.

7 *om. ABC* || ciuitas be^1 || Matisconense] *acd* matiscensium *b* maticonensis e^1 matisconensis e^2.

II 1 *Inscriptiones usque ad IX in Aa secunda manu eiusdem temporis additae sunt* || leudunensis *A* lugdon Be^1 lugdon̄es a^1.

2 C^2ac rotomagent̄ *A* rodomagensium *Bb* rothomagensium C^1 romanensium *d* rotomagensis *e*.

3 $ABCcde^2$ baiocasium ae^1 bolocasium *b*.

4 Aa^1bcd aprincatum *B* abincatum C abricatūm a^2 albrincatium e^1 abrintakarum e^2.

5 *BCabcde* ebroticorum *A*.

6 *ACbcde* sadorum *B* salarum id est saiorum (siorum a^2) *a*.

7 *Abd* letouiorum *B* lexiouirorum C^1 lexiouiorum C^2 lixouiorum *a* luxouiorum *c* lixoiorum *e*.

8 **Ciuitas Constantia.**

III **In prouincia Lugdunensi tertia ciuitates num. VIIII:**

2 **Metropolis ciuitas Turonorum.**

3 **Ciuitas Cenomannorum.**

4 **Ciuitas Redonum.**

5 **Ciuitas ,Andecauorum.**

6 **Ciuitas Namnetum.**

7 **Ciuitas Coriosolitum.**

8 **Ciuitas Uenetum.**

9 **Ciuitas Ossismorum.**

10 **Civitas Diablintum.**

IV **In prouincia Lugdunensi Senonia ciuitates num. VII:**

2 **Metropolis ciuitas Senonum.**

3 **Ciuitas Carnotum.**

8 *ABC²abcde* constancia *C¹*.

III 1 *om. B* || lugdonensis *C¹* lugdoneñs *a¹e¹* lugduneñ *d* || IIII *A sed correx.*

2 *Bad* torenorum *A* tirenorum *C¹* tyrenorum *C²* toronorum *be* toronensium *c¹* turonensium *c²*.

3 *a²cde²* celomannorum *A* caelomannorum *B* celomannarum *C* cenomanorum *a¹e¹* cennomanorum *b¹* caennomano:um *b²*.

4 *ABCabc²de²* raedonum *c¹* renodnm *e¹*.

5 *ABCc¹de²* andicauorum *a¹* andegauorum *a²bc²* antecauorum *e¹*.

6 *BC²ab²cde²* namitum *A* mannetum *C¹* nannetum *b¹* namnetium *e¹*.

7 coriosopitum *A¹* consulitum *A²* conisolitum *A³* consolitum *BC* corisopitum *ace²* chorisoporum *b* corisopotum *de¹*.

8 *cde* uenitum *A* uenesium *B* cianeti *C¹* ganeti *C²* uantium (cianctium *a¹*) id est uenetum *a* uenotum *b*.

9 *ante 6 colloc. e²* || *A* ossiomorum *B* osisonorum *C¹* osisinorum *C²* osismorum *ae* oscismorum *b* oxismorum *c* ossimorum *d*.

10 *ac¹d* diablentum *Abc²* diallintum *B* drabientum *C¹* deabientum *C²* diablentium *e¹* diabrentum *e²* id est carifes *add. a²*.

IV 1. lugd *B* lugduneñs *a¹* lugdunenses *d* lugdoneñs *e¹* || Senonia] *Ad* sinonia *a¹* IIII *Bb¹e¹* quarta *C*; *de reliquis non constat* || VIII *c²e¹*.

2 *ABCab²ce om. d sed post. add.* sennonum *b¹*.

3 *Cabde* charnotum *A* caruotenum *B* carnotenum *c*.

4 Ciuitas Autisioderum.
5 *Ciuitas Autricum.*
6 Ciuitas Tricassium.
7 Ciuitas Aurelianorum.
8 Ciuitas Parisiorum.
9 Ciuitas Melduorum.

V In prouincia Belgica prima ciuitates num. IIII:
2 Metropolis ciuitas Treuerorum.
3 Ciuitas Mediomatricum, *Mettis.*
4 Ciuitas Leucorum, Tullo.
5 Ciuitas Uerodunensium.

VI In prouincia Belgica secunda ciuitates num. XII:
2 Metropolis ciuitas Remorum.

4 *post 6 colloc. C* || *a*[1] altisiodarum *A*[1] autisioderinsium *A*[2] autisiodoresum *A*[3] autisiodero *B* autisiorum *C* autisiodorum *a*[2]*c*(*e*[2]) authisioderum *b* autisi^do^orum *d* authisi^do^orum *e*[1].

5 *alterum ciuitatis Carnotum nomen; om. ABCa*[1]*b* ciuitas *om. d*; Autricum] *cde*[1] auericum *a*[2] audricum *e*[2] id est niuernum *add. c*[2].

6 *Ca*[1]*de* trecassium *Ab* tricasium *Ba*[2] trigasinorum *c*[1] tricassinorum *c*[2].

7 *Cab*[2]*d* aurilianorum *ABb*[1]*ce*.

8 *BCacde* paritiorum *A* parisaeorum *b*[1] pariseorum *b*[2].

9 *BCabc*[1]*de* meldorum *Ac*[2].

V 1 *om. B* || bellica *a*[1]*b*[1]*d* belgega *e*[1].

2 *BCacd* treuerotium *A* trefororum *b*[1] trephorum *b*[2] treūorum *e*[1] treuisorum *e*[2].

3 Mediomatricum] *ACbe*[1] metitianorum *B* mediomatricorum *acd* mediomatrium *e*[2] || mettis *ce*[2] *om. A prim. man. BCde*[1] mettes *A secund. man.* id est mettis *a* hoc est mettis *b*.

4 Leucorum] *ABab*[2]*cd* leocorum *C*[1]*e* leoeorum *C*[2] leuchorum *b*[1] || Tullo] *ABcde*[2] tullos *C* id est tullo *a* hoc est tullo *b* tollo *e*[1].

5 *A*[2]*d* uerodentium *A*[1] uirdoninsium *B* uerodunensis *C* uerudonensium *a*[1] ueredunensium *a*[2]*e*[2] uerdonensium *b* uerodonensium *c* ueredinensium *e*[1].

VI 1 belgicarum *B* bellica *a*[1]*b*[1]*d* belgega *e*[1] || secunda *om. e*[1] || XI *c*[2] || *ciuitates hoc ordine exhibet B: 2, 3, 5, 7, 9, 13, 4, 6, 8, 12, 10.*

2 *BCab*(*c*)*de* remos *A*.

3 Ciuitas Suessionum.
4 Ciuitas Catalaunorum.
5 Ciuitas Ueromandorum.
6 Ciuitas Atrabatum.
7 Ciuitas Camaracensium.
8 Ciuitas Turnacensium.
9 Ciuitas Siluanectum.
10 Ciuitas Bellouacorum.
11 Ciuitas Ambianensium.
12 Ciuitas Morinum.
13 Ciuitas Bononiensium.

VII In prouincia Germania prima ciuitates num. IIII:

2 Metropolis ciuitas Magontiacensium.
3 Ciuitas Argentoratensium.

3 *A*[1]*Babcd* sessionum *A*[2·3]*Ce*.

4 *Aa* cataleunorum *B* catalaonorum *C* cadellaunorum *b* gadellaunorum *c*[1] catellaunorum *c*[2] catuellaunorum *d* catuellorum *e*.

5 *AC*[2]*abcd* uiromandorum *Be* ueremandorum *C*[1].

6 *AC* atrauatum *Ba*[2]*bcd* atruatum *a*[1] atrauitium *e*[1] artrauitum *e*[2].

7 *ac*[1] camaracentium *A* capracensium *B* camaracentum *C*[1] cameracentium *C*[2] camarocensium *b* cameracensium *c*[2] camarecensium *d* caramarcensium *e*[1] amarecensium *e*[2].

8 *Cacde* turnacentium *A* tornatensium *B* turiacensium *b*.

9 *ABCabcde*[1] seluanectum *e*[2].

10 *ACa*[1] bellocanorum *B* beluacorum *a*[2] bellocauorum *bce*[1] bellocouacorum *de*[2].

11 *abcde*[1] *om*. *B* ambianentium *A* ambiennensium *C* abinensium *e*[2].

12 *Aabcde* moronorum *B* morenum *C* id est ponticum *add. a*.

13 *BC*[1]*bc*[2] bononientium *A* bonouiensium *C*[2] bononensium *ad* bononinsium *c*[1] boninensium *e*[1] boninsium *e*[2].

VII 1 germanica I *B* germanorum priorum *C* germanica prima *c*[1] germaniae prima *e*[1].

2 *A*[3]*ab*[2]*cde*[1] mogontiacensium *A*[1] moganciacinsium *A*[2] magnensium *B* mogonziacensium *C*[1] magoziacensium *C*[2] magonciacensium *b*[1] magociacensium *e*[2] id est magontī *add. a*[1] id est magontis *add. a*[2].

3 *A*[2·3]*Ba*[2] argentoratentium *A*[1] ariotaracensium *C*[1] ariotoratensium *C*[2] argentora *a*[1] argentoracensium *b*[1]*cd* argentoriacensium *b*[2] argentoracenš *e*[1] agentoracensium *e*[2] id est strateburgo *add. a* hoc est stratisburgo *add. b*[1] hoc est stratisbugo *add. b*[2].

4 Ciuitas Nemetum.
5 Ciuitas Uangionum.

VIII In prouincia Germania secunda ciuitates num. II:

2 Metropolis ciuitas Agripinensium.
3 Ciuitas Tungrorum.

IX In prouincia Maxima Sequanorum ciuitates num. IIII:

2 Metropolis ciuitas Uesontiensium.
3 Ciuitas Equestrium, Noiodunus.
4 Ciuitas Eluitiorum, Auenticus.
5 Ciuitas Basiliensium.

4 *post* 5 *colloc.* *B* || abe^2 nemitum *AB* neometum *C* nemmetum ce^1 metẹtum *d* id est spira *add.* *a* hoc est spira *add.* *b*.

5 Aa^1cde^2 uagionum Be^1 wangionum Ca^2 uangiorum *b* id est warmatia *add.* a^1 warmatia *add.* a^2 hoc est warmacia *add.* b^1 hoc est warmacum *add.* b^2.

VIII 1 *totam prouinciam om.* *B* || germanie secunde C^1 germaniae secundae C^2 germanica secunda c^1 germaniae secunda e^1.

2 C^2ab agripinentium *A* agrippinensium C^1c^2 agripinnensium c^1 agripenensium *d* agrapenŝ e^1 agrepenensium e^2 id est colonia *add.* *a* hoc est colonia *add.* *b*.

3 *ACab* tungorum cde^2 taugorum e^1 id est tungris *add.* *a*.

IX *post IV colloc.* *b* || 1 *om.* *B* || prima sequanorum *A* lugdunensis V sequanorum *b* maxima sequandorum *d* maxima *om.* e^1 || X a^1 VIIII *ce*.

2 a^2 uesonsientium AC^2 uesonensium *B* uesonsiensium C^1 uesotientium a^1 crassopolinorum (crisopolinorum b^2) hoc est uesontionum *b* uesoncionicum *c* uesontienicum *d* uisontucinicum e^1 uisontinium e^2.

3 Equestrium] ACa^2cde^2 aquestrium *B* equistrium e^1 aequestrium a^1b || Noiodunus] *A* nolodunum *B* nosuduno *C* id est neuidununus a^1 id est neuidunus a^2 hoc est nugduno b^1 hoc est nugdono b^2 noiudunus c^1d nouidunum c^2 nuioduêns̄ e^1 nuiodunum e^2.

4 Eluitiorum] Ac^1de^1 eluisosorum *B* fluisiorum C^1 eluisiorum C^2 eliuitiorum a^1 elitutionum a^2 eluicorum *b* heluitiorum c^2 elucionum e^2 || Auenticus] *ABc* auonticus C^1 auonticis C^2 id est auenticum *a* hoc est auentico *b* hoc est auenticus *d* hoc est auentic̄ e^1 hoc est auentias e^2 || ciuitas nouidunus hoc est auenticum *add.* a^1.

5 $BCabcde^1$ basilientium *A* basiliensiensium e^2 id est basilia *add.* a^2 basilia *add.* a^1.

6 Castrum Uindonissense.
7 Castrum Ebrodunense.
8 Castrum Argentariense.
9 Castrum Rauracense.
10 Portus Abucini.

X In prouincia Alpium Graiarum et Poenninarum ciuitates num. II:
2 Metropolis ciuitas Centronium, Darantasia.
3 Ciuitas Ualensium, Octodorum.

XI ITEM IN PROUINCIIS NUMERO VII:

2 In prouincia Uiennensi ciuitates numero XIIII:

6 castrum] $BCabcde^2$ ciuitas Ae^1 || Uindonissense] de^2 uindonisse *A* uindoninse *B* uindenissense *C* uindonense *a* uendonense *b* uindonissinse *c* uindoninsense e^1.

7 *post 8 colloc. e* || castrum] *BCabcde* ciuitas *A* || Ebrodunense] ab^1c^1d ebroiunense *A* ebrodonense *B* ebrudunense Ce^1 ebrodunensi b^2 ebredunense c^2e^2.

8 $ABabc^2d$ argentanense *C* argenturiense c^1 argentoratense e^1 argentaricense e^2.

9 a^1d *om.* Ac^2 ramragense *B* ramracense C^1 kamracense C^2 rauacense a^2 rauracinse be^1 rausacense c^1 sauracense e^2.

10 bc^1de buceni *A* lupicini *B* busina *C* abucina *a* ebunici c^2.

X *postremo loco totius laterculi colloc. B primo loco colloc. C post XVII colloc. b* || 1 *sic Ad* gaiar. alpinius *B* grecarum (graecarum C^2) et pinnarum *C* alpium gratarum et poenninarum a^1 uienensis *V* in alpium graiarum (gratarum b^2) et pinninarum *b* alpium gratarum et poennanenꝰ e^1 *de reliquis non constat.*

2 Centronium] a^2bcde^2 *om. B* ceutronium $A^{1\cdot3}$ centron̄ *C* centronum a^1 metranium e^1 || Darantasia] *c* drantasia Ade^1 taratansia *B* tartarensia C^1 tarrentasia C^2 id est tarantasia *a* hoc est darentasia *b* dratasia e^2.

3 Ualensium] $A^{2\cdot3}Ca^2cde$ ualentium *A* uallensium Ba^1b || Octodorum] $BC(b^2)c^1$ octodoro *A* id est octodorus a^1 octoduro (a^2) hoc est octodoro b^1 octodonum c^2 uctodoro *d* iunctudoro e^1 iunctadoro e^2.

XI *ante I colloc. C; prouinciarum ordinem in septem prouinciis hunc exhibet b: XI, XV, XVI, XVII, X, XII, XIII, XIV* | 1 *ita Ad om.* $BCa^1b^1e^1$; *de reliquis non constat.* || *Ciuitates hoc ordine exhibet B: 3, 4, 6, 8, 10, 13, 15, 5, 7, 9, 11, 14, 16.*

2 uiennentium *A* uiennen *B* uiennenꝰ prima a^1 uienensis I b^1 uienensium e^1 || XIIII *ace* XIII *Ad.*

3 **Metropolis ciuitas Uiennensium.**
4 **Ciuitas Genauensium.**
5 **Ciuitas Gratianopolitana.**
6 **Ciuitas Albensium,** ***nunc Uiuarium*****.**
7 **Ciuitas Deensium.**
8 **Ciuitas Ualentinorum.**
9 **Ciuitas Tricastinorum.**
10 **Ciuitas Uasiensium.**
11 **Ciuitas Arausicorum.**
12 ***Ciuitas Carpentoratensium, nunc Uindausca.***
13 **Ciuitas Cabellicorum.**
14 **Ciuitas Auennicorum.**
15 **Ciuitas Arelatensium.**
16 **Ciuitas Massiliensium.**

3 $BCab^2c^2de$ uiennentium *A* uienensium b^1c^1.

4 *bcd* genauentium *A* gauanensium *B* gennauesium C^1 gennauensium C^2ae.

5 $BC^2ab^2c^2e^2$ gratianopl̄t *A* gracianopolitana C^1 gratiaropolitanorum c^1 gratianopolitanorum b^1d gratianobilitanorum e^1.

6 Albensium] *Cabcde* albentium *A* abhensium *B* || nunc Uiuarium] *a om.* $ABCde^1$ uiuaria *c* nunc uiuario $e^{2\cdot3\cdot4}$ hoc est belisio b^1 hoc est bellisum b^2.

7 BC^2c^1 *cf. ad 11* deentium *A* decensium C^1a^2 detensium a^1de athensium *b* diuensium uel dibiunum c^2 *cf. ad 11.*

8 *ABCabcde.*

9 *Cae om.* c^1 trecastinorum Ac^2 trecasinorum *B* trecassinorum b^1 crecasianorum b^2 tricastri$\overset{n}{\text{ç}}$orum *d*.

10 *ce* uasentium *A* uasensium BC^2 uasinsium C^1 uasionensium *a* uasenciorum b^1 uasentiorum b^2 uastentium *d*.

11 $Aacde^2$ arausecorum *B* aurasicorum Ce^1 aurasinorum b^1 aurasiorum b^2 ciuitas decensium *add.* c^1 ciuitas detensium *add.* c^2 *cf.* 7.

12 *perperam in archetypo omissum erat, computatur in summa totius laterculi; om. ABCd, post 15 colloc. a, post. 14 colloc. c* || Carpentoratensium] *abc* carpentoracensium *e* || nunc Uindausca] *e om. bc* nunc uindasca a^1 nunc uinclausa a^2.

13 *acd om.* e^1 cauellicorum *ACb* cauillicorum *B* cabellicum e^2.

14 $ABabcde^2$ auennecorum *C* au.ennicorum e^1.

15 *Cacde* arelatentium *A* arelatinsium *B* arlatensium *b*.

16 a^1bcde masselientium *A* masiliensium Ba^2 massaliensis C^1 massiliensis C^2.

XII In prouincia Aquitanica prima ciuitates num. VIII:

2 Metropolis ciuitas Biturigum.

3 Ciuitas Aruernorum.

4 Ciuitas Rutenorum.

5 Ciuitas Albigensium.

6 Ciuitas Cadurcorum.

7 Ciuitas Lemouicum.

8 Ciuitas Gabalum.

9 Ciuitas Uellauorum.

XIII In prouincia Aquitanica secunda ciuitates num. VI:

2 Metropolis ciuitas Burdegalensium.

3 Ciuitas Agennensium.

4 Ciuitas Ecolisnensium.

XII *ciuitates hoc ordine enumerantur in B:* 2, 3, 5, 7, 9, 4, 6, 8 || 1 *om. B* aquitania secunda C^1 *in margine a manu recentiore scriptum est;* ita in originali || aequitania b^1 aquitania *c* aequitaniae e^1 || VIIII e^2.

2 betorigum *A* beturicum *B* beturiguum *C* bituricum ac^2de betorigorum *b* bitorigum c^1.

3 $ABa^2b(c^2e^2)$ aauernorum C^1 aaruernorum C^2 a^r^uernorum a^1 aruennorum $c^{1\cdot3\cdot4}de^{1\cdot3\cdot4}$.

4 *Bcd* ratinorum A^1 butenorum *C* rotenorum *ae* ruthinorum b^1 rutinorum A^3b^2.

5 *ad* albigentium *A* albiensium $Bbce^1$ albegensium *C* albiginensium e^2.

6 A^2Ccd cadorcorum A^1a caturcorum *B* cadurchorum *b* cadercorum e^1 catorcorum e^2.

7 A^1acde lemodicum A^3BC leumouicum *b*.

8 AC^2acde cabalum *B* galabum C^1 gaballuorum *b*.

9 $ABCa^1cde$ uallauorum a^2 bellauorum b^1 ballauorum b^2.

XIII *ciuitates hoc ordine enumerat B:* 2, 3, 5, 7, 4, 6 || 1 aquit̄ *B* aquitanea C^1 equitania b^1 aquitania *c* equitanega e^1 || secunda *om.* e^1.

2 *Cacde* bordigalentium *A* ordogalensium *B* bordegalensium b^1 bordaegalensium b^2.

3 *abd om. C* agennentium *A* agennicium *B* agenensium c^1e^3 aginnensium c^2 ag^en^anensium e^1 *correx. 2 man.*

4 a^2 *om.* Cde^1 ecolisnentium A^1 aquilenensium A^2 aquelinensium

5 Ciuitas Santonum.
6 Ciuitas Pictauorum.
7 Ciuitas Petrocoriorum.

XIV In prouincia Nouempopulana ciuitates num. XII:

2 Metropolis ciuitas Ausciorum.
3 Ciuitas Aquensium.
4 Ciuitas Lactoratium.
5 Ciuitas Conuenarum.
6 Ciuitas Consorannorum.
7 Ciuitas Boatium.
8 Ciuitas Benarnensium.
9 Ciuitas Aturensium.
10 Ciuitas Uasatica.

A^3 aquilegensium *B* etolisnensium a^1 egolisnensium b^1 agolisnensium b^2 ecolinensium c^1 aecolisnensium c^2 ecolismensium (e^2).

5 $A^{1.3}C^2a(b^2)de^1$ sanctonum $A^2BC^1b^1ce^2$.

6 *Bade* pectauorum *ACbc*.

7 *ABCde* petrogoriorum a^1 petrogorium a^2b petracorium c^1 petrocorium c^2.

XIV *ciuit. hoc ord. enumerat B: 2, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 4, 6, 8, 10, 12* || 1 *om. B* aequitaniae III *add.* b^1 acquitaniae III *add.* b^2.

2 *Bacd* ausiorum *C* ausicorum *b* austiorum *e* metropolis ciuitas elusacium (elosasium A^2 aelosasium A^3) || ciuitas ausciorum (austriorum A^3) $A^{1.2.3}$.

3 ab^2d aquentium *AB* aquiensium C^1 aquientium C^2 laquensium b^1 aquinsium *ce*.

4 a^2 lactoracium *A* lectiorasium *B* latorasium *C* lactoricium a^1 lacturacium b^1 lacturantium b^2c latoracium de^1 latoratium e^2.

5 BC^1a conbinarum *A* conuennarum C^2 conuenas *bcde*.

6 ABb^2d consoranorum Cb^1 consuranorum a^1 consonarum a^2 consarranorum c^1 sarranorum c^2 consoramnorum *e*.

7 $A^1ab^2cde^1$ boasium $A^{2.3}$ boesium *B* baosium *C* boacium b^1 bohatium e^2 quod est boius *add. a*.

8 A^3BC^2 benarnentium A^1 bernarnensium C^1 beranensium abc^1de^2 barennensium c^2 perranensium e^1 id est benainus *add.* a^1 id est bonainus *add.* a^2.

9 *abcde* aturentius A^1 atorensium A^2C adtorensium A^3 astorensium *B* hoc est uico iuli *add.* a^2.

10 *ABacde* basacia C^1 *add.* a^2. basatica C^2 uasateca *b*.

11 Ciuitas Turba, *ubi castrum Bogorra.*
12 Ciuitas Illoronensium.
13 Ciuitas Elosatium.

XV In prouincia Narbonensi prima ciuitates num. V:

2 Metropolis ciuitas Narbonensium.
3 Ciuitas Tolosatium.
4 Ciuitas Beterrensium.
5 *Ciuitas Agatensium.*
6 *Ciuitas Magalonensium.*
7 Ciuitas Nemausensium.
8 Ciuitas Luteuensium.
9 Castrum Uceciense.

11 turba *ABCbcde* tursa a^1 tussa a^2 || ubi castrum bogorra *Aab*^{2}*c*^{2}*d om. BC* ubi castrus bogori b^1 ubi castra bogorsa c^1 castor bigor̄ . . e^1 ubi castellum bigora e^2.

12 C^2 illoponentium *A* elloronensium *Bacde* illonorensium C^1 eloronensium b^1 eloronessium b^2.

13 *metropolim faciunt* $A^{1\cdot2\cdot3}$ || e^2 elusacium A^1 elosasium $A^{2\cdot3}$ *C* florasium *B* elosaticum *a* elufacium b^1 elusantium b^2 elusatium *cd* aelosatium e^1.

XV *totam prouinciam om. B* || narbonens̄ a^1 uienensis II b^1 uiennensis II b^2 narbonensium prima *d* narrabonensium I e^1 || V *Ad* VI b^2 VIII *ac*^{1}*e*^{1} IX c^2 VII e^2.

2 *ACabcde*^{2} narbonens̄ e^1.

3 *ab*^{2}*cde* tolosasium *A* telosa C^1 tolosa C^2 tholosacium b^1 id est tolosa *add. a.*

4 *d* beterrentium *A* beterensium *Cc* beternensium *a* beteruensium *b* biterrensium *e*.

5. 6 *om. ACd, ante 4 colloc. e, 5 ante 4 colloc. b, 6 post 7 colloc. a.*

5 *ab*^{2}*ce*^{2} agathensium b^1 aganensium e^1.

6 *a*^{1}*bce*^{2} magolonensium a^2 magalenensium e^1.

7 *ACb*^{1}*de* nemausentium *a*^{1}*b*^{2} neumasensium a^2 nemausium c^1 mausensium c^2.

8 *Cbcd* luteuentium *A* leuteuensium a^1 lutenensium a^2 latuuensium e^1 lutuuensium e^2 id est leuteua (lateua a^2) castrum *add. a.*

9 castrum *A*$^{1\cdot2}$*ab(c)d(e*^{2}*) om.* C^1 ciuitas *A*^{3}*C*^{2}*e*^{1} || Uceciense] *Aacd* uciense *C* uciacensium *b* uceciensium e^1 ucenciensium e^2 id est astituecensium *add.* a^1 id est astituaecensi *add.* a^2.

XVI In prouincia Narbonensi secunda ciuitates num. VII:

2 Metropolis ciuitas Aquensium.

3 Ciuitas Aptensium.

4 Ciuitas Reiensium.

5 Ciuitas Foroiuliensium.

6 Ciuitas Uappencensium.

7 Ciuitas Segestericorum.

8 Ciuitas Antipolitana.

XVII In prouincia Alpium Maritimarum ciuitates num. VIII:

2 Metropolis ciuitas Ebrodunensium.

3 Ciuitas Diniensium.

4 Ciuitas Rigomagensium.

XVI *ciuit. hoc ordine enumerat B: 2, 4, 6, 3, 5, 7, 8* || 1 narbonense secunda *A* narb. *B* uienensis III b^1 uiennensis III b^2 narrabon̄ II e^1 || VI Ae^1.

2 *Babd* aquinsium *ACce*.

3 *post 4 colloc. b, post 8 colloc. C* || *BCcde* aptentium *A* aotensium a^1 abtensium a^2 athensium *b*.

4 a^1 *om. AC* ragensium *B* reicensium a^2 regensium bce^1 retensium de^2 id est reius *add. a*.

5 Ba^1cd foroiulientium *A* floroiolensium C^1 foroiolensium C^2 foroiuliensis a^2 foroiulensium *b* furituliensium e^1 foriiuliensis e^2.

6 c^2e uappincensium *A* uappecinsium *B* quod est labardo uapetensium C^1 quod est labordo uappetensium C^2 wappencensium a^1 uappensentium a^2 wapincensium *b* uappensensium c^1 uapencensium *d*.

7 sigesteriorum *A* cesterotorum *B* sergestrocorum *C* segesteriorum a^1bc^2d segestorium a^2 segestoriorum c^1 segesti$\overset{en}{o}$rum e^1 *corr. 2 man.* regesteriorum e^2.

8 A^1ae antepolitana $A^{2\cdot 3}$ atepoletana *B* antiptiliana *C* anthiopolitana *b* antiopolitana *cd*.

XVII *ciuit. hoc ordine enumerat B: 2, 3, 7, 5, 9, 4, 8* || 1 *om. B* alpina maritimarum *C* uiennensis IIII in (et in b^2) alpium maritimarum *b*.

2 bc^1de^2 ebredunensium Ac^2 ebradoninsium *B* ebrudunensium *C* ebrodonensium *a* ebrudunensis e^1.

3 *ACacd* diennensium Be^2 dignensium *b* dienensium e^1 dina *add. a*.

4 *BCabcde* regomagensium *A*.

5 Ciuitas Soliniensium.

6 Ciuitas Sanisiensium.

7 Ciuitas Glannatena.

8 Ciuitas Cemelensium.

9 Ciuitas Uintiensium.

10 In prouinciis num. XVII ciuitates numero CXV.

5 $ABCbe^2$ solliniensium | a^1cde^1 sollinensium a^2.

6 *C om.* *B* sanitiensium A^1 sabsiensium $A^{2\cdot 3}$ saniciensium ab^1 saniniensium b^2 sanitienensium *cd* sanicienensium e^1 sanitianensium e^2 id est sanesio *add. a.*

7 Ba^2 glannatica *Ac* glaciatina C^1 glatiana C^2 gaannatena a^1 glanatica b^1 lanatica b^2 glannatina *d* planatena e^1 glanatena e^2.

8 $C^1b^1c^1de^1$ celenensium *A* caemellensium *B* semelensium C^2 cemelenensium a^1e^2 celemensium a^2 caemelessium b^2 celemsium c^2.

9 uisiensium *A* uensiensium A^2BCb^2 uisiciensium a^1 uinsiciensium a^2 uensientium b^1 uinsicienisium c^1 uinsientium c^2 uinsitiensium *d* uinsiciensium e^1 uinsiensium e^2 id est uentio *add. a*; *in archetypo uidetur fuisse:* uinsiensium.

10 *om. ab* || XVII] XVI Bc^1.

INDICES.

NOMINA UIRORUM ET MULIERUM.

INDEX GEOGRAPHICUS.

MAGISTRATUS ET OFFICIA.

33; 34; 36; 39—44; 48—53; 56; XLII 17; 19; 27—30; 32.
Tribunus fori suarii *Oc* IV 10.
Tribunus gentis per Raetias deputatae *Oc* XXXV 31; tr. g. Marcomannorum *Oc* XXXIV 24.
Tribunus militum Neruiorum *Oc* XXXVIII 9.
Tribunus rerum nitentium *Oc* IV 17.

Uernaculus unus, uelut seruus in omnibus et internuntius regionis *C* II 23; III 20; IV 20; V 23; VI 29; VII 20; VIII 25; IX 19; X 18; XI 23; XII 21; XIII 21; XIV 21; *XV 26; XVI 45.

Uicarius *Or* I 30—34; *Oc* I 23—29; Africae *Oc* I 26; XX; Asianae *Or* I 31; XXIV; Britanniarum *Oc* I 29; XXIII; Hispaniarum *Oc* I 27; XXI; Italiae *Oc* I 25; Macedoniae *Or* I 34; Ponticae *Or* I 32; XXV; Septem prouinciarum *Oc* I 28; XXII; Thraciarum *Or* I 33; XXVI; Urbis Romae *Oc* I 24; XIX.
Uicomagistri, quibus per noctem tuendae urbis cura mandata est *C* II 28; III 22; IV 22; V 25; VI 31; VII 22; VIII 27; IX 21; X 20; XI 25; XII 23; XIII 23; XIV 23; *XV 26; XVI 47.

LEGIONES

quae ante Constantinum imperatorem institutae esse uidentur.

I (?) Primani *seniores?* (*pal. praes.*) *Or* VI 5 = 45; iuniores (*com. in Brit.*) *Oc* VII 155.
I adiutrix, Bregetione (*Ualer.*) *Oc* XXXIII 51.
I Illyricorum, Palmyra (*Phoen.*) *Or* XXXII 30.
I Iouia, Nouioduno; Aegisso; Inplateypegiis (*Scyth.*) *Or* XXXIX 32—35; Iouiani seniores (*palat. in Ital.*) *Oc* V 2 = 145 = VII 3; iuniores (*pal. praes.*) *Or* V 3 = 43.
I Italica, Nouas; Sexagintaprista (*Moes. II*) *Or* XL 30—32; (*pseud. in Or*) *Or* VII 17 = 53.
I Maximiana, Filas (*Theb.*) *Or* XXXI 37; I Max. Thebaeorum (*comit. in Thrac.*) *Or* VIII 4 = 36.
I Noricorum militum liburnariorum, Adiuuense; Fauianae (*Noric.*) *Oc* XXXIV 40; 41.
I Parthica Nisibena, Constantina (*Mesop.*) *Or* XXXVI 29.
I Pontica, Trapezunta (*Pont.*) *Or* XXXVIII 16.
II (?) Secundani (*comit. in Illyr.*) *Or* IX 35.
II adiutrix, Aliscae; Florentiae; Acinco; in castello contra Tautantum; Cirpi; Lussonio (*Ualer.*) *Oc* XXXIII 52—57.
II Augusta, Rutupis (*Brit.*) *Oc* XXVIII 19; secundani iuniores (*comit. in Brit.*) *Oc* VII 156 = secundani Britanniciani (*comit. in Gall.*) *Oc* VII 84 = secunda Britannica *Oc* V 241 = Britannici *Oc* V 92.
II Herculia, Trosmis; Axiupoli; Inplateypegiis (*Scythiae*) *Or* XXXIX 29—31; 35; Herculiani seniores (*pal. in Ital.*) *Oc* V 3 = 146 = VII 4; iuniores (*pal. praes.*) *Or* V 4 = 44.
II Italica, Lentiae; Lauriaco (*Noric.*) XXXIV 38; 39; II Ital. militum liburnariorum, Iouiaco *l. l.* 37; secundani Italiciani

ALAE.

COHORTES.

Scutata ciuium Romanorum, Mutheos (*Theb.*) *Or* XXXI 59.
Noua Sostica (*Dac. rip.*) *Or* XLII 41.
V *Suenensium, Suene (*Theb.*) *Or* XXXI 65.
VI *Sugambrorum, in castris Lapidariorum (*Theb.*) *Or* XXXI 66.

I Theodosiana, Ualentia (*Armen.*) *Or* XXXVIII 33.
I felix Theodosiana, apud Elephantinem (*Theb.*) *Or* XXXI 64.
I Thracum, Asabaia (*Arab.*) *Or* XXXVII 32.
I miliaria Thracum, Aditha (*Arab.*) *Or* XXXVII 31.
I Thracum ciuium Romanorum, Caput Basantis (*Sau.*) *Oc* XXXII 59.
II Thracum, Muson (*Aeg.*) *Or* XXVIII 45; Gabrosenti (*Brit.*) *Oc* XL 50.
I Tungrorum, Borcouicio (*Brit.*) *Oc* XL 40.
IX Tzanorum, Nitnu (*Theb.*) *Or* XXXI 62.
II Ualentiana, Ziganne (*Pont.*) *Or* XXXVIII 37.
III Ualeria, Marmantarum (*Euphrat.*) *Or* XXXIII 34; *cf.* Bracaraugustanorum, Frygum, Raetorum, Zabdenorum.
XII Ualeria, Afro (*Palaest.*) *Or* XXXIV 38.
I uictorum, Ammattha (*Euphrat.*) *Or* XXXIII 35.
Ulpia *u.* Dacorum, Petraeorum.
VIII uoluntaria, Ualtha (*Arab.*) *Or* XXXVII 33.

XIV Ualeria Zabdenorum, Maiocariri (*Mesop.*) *Or* XXXVI 36.

sine nomine, Mochora (*Armen.*) *Or* XXXVIII 38; Uincentiae; Quadriburgio; Iouia; ad burgum Centenarium; Aliscae; Marinianae (*Ualer.*) *Or* XXXIII 59—64; Arrianis; Caratensis (*Pann. I*) *Oc* XXXIV 29; 30; Boioduro; Asturis; Cannabiaca (*Nor. rip.*) *l. l.* 44—46.

CLASSES.

Aegetensium siue secunda Pannonica, ... nunc Sisciae (*Sau.*) *Oc* XXXII 56.
Naues amnicae et milites ibidem deputati (*Moes. II*) *Or* XL 36.
Anderetianorum, Parisiis (*Lugd. Senon.*) *Oc* XLII 23.
Ararica, Caballoduno (*Lugd. I*) *Oc* XLII 21.
Arlapensis (*Nor. rip.*) *Oc* XXXIV 42.
Augusta *u.* Flauia.
Barcariorum, Ebroduni Sapaudiae *Oc* XLII 15.
Numerus barcariorum, Confluentibus siue Brecantia (*Raet.*) *Oc* XXXV 32.
Numerus barcariorum Tigrisiensium, Arbeia (*Brit.*) *Oc* XL 22.
*Comaginensis (*Nor. rip.*) *Oc* XXXIV 42.
Comensis, Como (*Ligur.*) *Oc* XLII 9.
Egetensium *u.* Aegetensium.
Euphratis *u.* fabrica scutaria et armamentaria Edesa *Or* XI 23.
I Flauia Augusta, Sirmi (*Pann. II*) *Oc* XXXII 50.
II Flauia, Graio (*Pann. II*) *Oc* XXXII 51.
Germensis, Margo (*Moes. I*) *Or* XLI 39.
Histrica, Uiminacio (*Moes. I*) *Or* XLI 38; Aegetae (*Dac. rip.*) *Or* XLII 42; Mursae (*Pann. II*) *Oc* XXXII 52; Florentiae (*Ual.*) *Oc* XXXIII 58; Carnunto siue Uindobonae (*Pann. I*) *Oc* XXXIV 28.
Lauriacensis (*Nor. rip.*, *Oc* XXXIV 42.

NUMERI RELIQUI.

I EQUITES.

VI 35; cat. iuniores (*uex. com. in Brit.*) *Oc* VII 200; cat. Albigenses (*uex. com. in Thrac.*) *Or* VIII 29; Ambianenses (*uex. com. praes.*) *Or* VI 36; Biturigenses (*id.*) *Or* V 34; comites catafr. Bucellarii iuniores (*uex. com. in Or.*) *Or* VII 25.
Cetrati seniores (*uex. com. in Afr.*) *Oc* VI 31 = 74 = VII 187; iuniores (*id.*) *Oc* VI 35 = 78 = VII 193.
Clibanarii (*uex. com. in Afr.*) *Oc* VI 24 = VII 185 = sagittarii clib. *Oc* VI 67; comites clib. (*uex. pal. praes.*) *Or* V 29; secundi clib. Palmyreni (*uex. com. in Or.*) *Or* VII 34; primi clib. Parthi (*uex. com. praes.*) *Or* V 40; secundi clib. Parthi (*id.*) *Or* VI 40; quarti clib. Parthi (*uex. com. in Or.*) *Or* VII 32; Persae clib. (*uex. pal. praes.*) *Or* VI 32; promoti clib. (*uex. com. in Or.*) *Or* VII 31; schola scutariorum clibanariorum *Or* XI 8.
Comites (*uel. pal. in Ital.*) *Oc* VI 2 = com. seniores *Oc* VI 43 = VII 159; (*uex. pal. praes.*) *Or* VI 28; iuniores (*uex. com.*) *Oc* VI 32 = 75; com. Alani (*uex. pal. in Ital.*) *Oc* VI 8 = 50 = VII 163; com. Arcadiaci (*uel. pal. in Thrac.*) *Or* VIII 25; com. catafractarii Bucellarii iuniores (*uex. com. in Or.*) *Or* VII 25; com. clibanarii (*uex. pal. praes.*) *Or* V 29; com. Honoriaci (*uex. pal. in Thrac.*) *Or* VIII 26; com. sagittarii Armeni (*uex. pal. praes.*) *Or* VI 31; com. sagittarii iuniores (*id.*) *Or* V 30; com. Taifali (*id.*) *Or* V 31.
Constantes, Aciminci (*Pann. II*) *Oc* XXXII 26; const. Ualentinianenses seniores (*uex. pal.*) *Oc* VI 52 = Ualentinianenses *Oc* VI 10 = const. Ualentinianenses iuniores (*uex. com.? in Ital.*) *Oc* VII 165.
Constantiaci, Constantiani, Pinco (*Moes. I*) *Or* XLI 12; Burgenas (*Pann. II*) *Oc* XXXII 24; Lussonio, nunc Intercisa (*Ualer.*) *Oc* XXXIII 26; (*uex. com. in Gall.*) *Oc* VI 19 = Const. feroces *Oc* VI 62 = VII 178.
Constantiniani, Uto (*Dac. rip.*) *Or* XLII 21.
Contraginnenses *u.* laeti Bataui.
Cornuti seniores (*uex. pal. in Ital. aut in Gall.*) *Oc* VI 6 = 48 = VII 162 *aut* 168; iuniores (*id.*) *Oc* VI 7 = 49 = *VII 162 *aut* 168.
Crispiani, Dano (*Brit.*) *Oc* XL 20.

Dalmatae (*Moes. I*) *Or* XLI 15; 18; 19; (*Dac. rip.*) *Or* XLII 17; 18; (*Pann. II*) *Oc* XXXII 23; 28; 29; 31; 33; 34; 36; 37; (*Ualer.*) *Oc* XXXIII 25; 29; 32—35; 37; 39—43; (*Pann. I*) *Oc* XXXIV 14; 18—20; (*Nor. rip.*) *Oc* XXXIV 34; 35; (*Belg. II*) *Oc* XXXVIII 7; (*Brit.*) *Oc* XL 19; tertio Dalmatae (*uex. com. in Or.*) *Or* VII 27; quinto Dalm. (*uex. com. praes.*) *Or* V 36; sexto Dalm. (*id.*) *Or* VI 37; octauo Dalm. (*uex. com. in Gall.*) *Oc* VI 13 = 56 = VII 174; nono Dalm. (*uex. com. praes.*) *Or* V 37; Dalm. Branodunenses, Branoduno (*Brit.*) *Oc* XXVIII 16; Dalm. Diuitenses (*Dac. rip.*) *Or* XLII 14; 16; Dalm. Fortenses (*ibid.*) *Or* XLII 13; Dalm. Illyriciani (*Phoen.*) *Or* XXXII 21; (*Euphr.*) *Or* XXXIII 25; (*Palaest.*) *Or* XXXIV 18; (*Osrh.*) *Or* XXXV 15; (*Arab.*) *Or* XXXVII 16; Dalm. Passerentiacenses (*uex. com. in Gall.*) *Oc* VI 14 = 57 = VII 175.
Diuitenses *u.* Dalmatae.
Domestici equites *Or* I 15; XV 1; 3; 6; *Oc* I 13; XIII 1; 3; 6.
Ducatores Illyriciani, Amidae (*Mesop.*) *Or* XXXVI 21.

Felices *u.* Honoriani, Palaestini.
Feroces *u.* Constantiaci, Mauri.
Flauianenses, ad Miliare (*Ualer.*) *Oc* XXXIII 45.
Fortenses, Altino (*Ualer.*) *Oc* XXXIII 28; *cf.* Dalmatae.
Franci *u.* laeti.

II PEDITES.

asc. seniores (*aux. pal. in Gall.*) *Oc* V 68 = 216 = VII 79.
Atecotti (*aux. pal. in Illyr.*) *Or* IX 8 = 29; iuniores Gallicani (*aux. pal. in Gall.*) *Oc* V 70 = *218 = VII 78; Honoriani Atec. seniores (*id.*) *Oc* V 48 = 197 = VII 74; Honoriani Atec. iuniores (*aux. pal. in Italia*) *Oc* V 51 = 200 = VII 24.
Augustei (*aux. pal.*) *Oc* V 35 = 183.
Augustenses (*leg. com. in Thrac.*) *Or* VIII 20 = 52; auxilia Aug. contra Bononiam in barbarico in castello Onagrino (*Pann. II*) *Oc* XXXII 41; lanciarii Aug. (*leg. com. in Illyr.*) *Or* IX 14 = 36.
Aureliani *u.* Mauri.
Aureomontanum, auxilium Aur., Tricornio (*Moes. I*) *Or* XLI 28.
Auxiliarii sagittarii (*pseudocom. praes.*) *Or* VI 69; Fortenses aux. (*pseudocom. in Or.*) *Or* VII 15 = 51; Timacenses aux. (*pseudocom. in Illyr.*) *Or* IX 40.

Balistarii (*pseudocom. in Gall.*) *Oc* VII 97; milites balistarii, Bodobrica (*Mogont.*) *Oc* XLI 23; bal. seniores (*leg. com. in Or.*) *Or* VII 8 = 43; iuniores (*leg. com. in Thrac.*) *Or* VIII 15 = 47; bal. Dafnenses (*id.*) *Or* VIII 14 = 46; bal. Theodosiaci (*pseudocom. in Or.*) *Or* VII 21 = 57; bal. Theodosiani iuniores (*pseudocom. in Illyr.*) *Or* IX 47.
Barcarii *u. p. 315.*
Bataui seniores (*aux. pal. in Ital.*) *Oc* V *19 = *163 = VII 14; (*aux. pal. praes.*) *Or* V 8 = 49; Bataui iuniores (*aux. pal. in Gall.*) *Oc* V *38 = 58 = 186 = VII 72; *cf.* Latauienses.
Bingenses. milites Bing., Bingio (*Mogont.*) *Oc* XLI 22.
Brachiati seniores (*aux. pal. in Ital.*) *Oc* V *15 = 159 = VII 10; brach. iuniores (*aux. pal. in Gall.*) *Oc* *V 196 = VII 66; (*aux. pal. praes.*) *Or* V 9 = 50.
Brisigaui seniores (*aux. pal. in Hisp.*) *Oc* V 52 = 201 = VII 128; Bris. iuniores (*aux. pal. in Italia*) *Oc* V 53 = 202 = VII 25.
Britannica, legio II Brit. siue secundani (*leg. com. in Gall.*) *Oc* V 92 = 241 = Secundani Britones VII 84.
Britanniciani *u.* exculcatores, inuicti, uictores.
Britones (*aux. pal. in Gall.*) *Oc* VII 73; Brit. seniores (*leg. pal. in Illyr.*) *Or* IX 2 = 22.
Bructeri (*aux. pal. in Gall.*) *Oc* V 39 = 187 = VII 69.
Bucinobantes (*aux. pal. praes.*) *Or* VI 17 = 58.
Bugaracenses (*pseud. in Illyr.*) *Or* IX 42.

Calcarienses, milites Calc. Sirmi (*Pann. II*) *Oc* XXXII 49.
Carronenses, milites Carr. Blabia (*Armor.*) *Oc* XXXVII 15; *cf.* Garronenses.
Catarienses (*pseud. in Illyr.*) *Oc* VII 62.
Celtae seniores (*aux. pal. in Ital.*) *Oc* V *17 = 161 = VII 12; iuniores (*aux. pal. in Afr.*) *Oc* V 56 = 205 = VII 141.
Cetrati *u.* Mauri.
Cimbriani (*leg. pal.*) *Oc* V 12 = 155 = (*leg. com. in Afr.*) *Oc* VII 145; milites Cimbr. Cimbrianis (*Moes. II*) *Or* XL 27.
Claustrini, auxilium Claustrinorum, Transluco (*Dac. rip.*) *Or* XLII 27.
Comaginenses *u.* lanciarii.
Constantes *u.* mattiarii.
Constantia (*pseudocom. in Gall.*) *Oc* V 114 = prima Flauia Gallicana Const. *Oc* V 264 = prima Flauia Gallicana *Oc* VII 90; prima Flauia Const. (*leg. com. in Or.*) *Or* VII 9 = 44; secunda Flauia Const. Thebaeorum (*id.*) *Or* VII 10 = 45; Cusas (*Theb.*) *Or* XXXI 32.
Constantiaci, Constantiani (*aux. pal. praes.*) *Or* V 11 = 52; (*pseud. in Ting.*) *Oc* V 121 = 271 = *VII 138; (*leg. com. in Afr.*) VII 150 = V 103 = Fla-

Oc VII 95; prima Flau. Pacis (*leg. com. in Afr.*) *Oc* V 100 = 249 = primani *Oc* VII 146; secunda Fl. Uirtutis (*id.*) *Oc* V 101 = 250 = secundani *Oc* VII 147; tertia Flauia Salutis (*id.*) *Oc* V 102 = 251 = tertiani *Oc* VII 148; *cf.* Constantia, Constantiaci, Constantiniani, Theodosiana; *p. 310* leg. IV; XVI.

Fortenses (*leg. pal. praes.*) *Or* V 5 = 45; (*leg. com. in Hisp.*) *Oc* V 76 = 225 = VII 130; (*leg. com. in Afr.*) *Oc* V 106 = 255 = VII 152; milites Fort. in castris Leptitanis (*Tripol.*) *Oc* XXXI 29; auxilia Fortensia, Cirpe (*Ualer.*) *Oc* XXXIII 49; numerus Fortensium, Othonae (*Brit.*) *Oc* XXVIII 13; Fortenses auxiliarii (*pseud. in Or.*) *Or* VII 15 = 51.

Funditores (*pseud. in Or.*) *Or* VII 16 = 52.

Galli uictores (*aux. pal. in Ital.*) *Oc* V 66 = 214 = VII 27.

Gallicani *u.* Atecotti, Constantia, Diuitenses, felices, Honoriani, Iouii, lanciarii, Mattiaci, Mattiarii, sagittarii, Salii, Solenses.

Garronenses (*pseud. in Gall.*) *Oc* VII 99.

Gemina, prima Flauia gem. (*leg. com. in Thrac.*) *Or* VIII 8 = 40; secunda Flauia gem. (*id*) *Or* VIII 9 = 41; *cf. p. 310* leg. VII; X; XIII; XIV.

Geminiacenses (*leg. com. in Gall.*) *Oc* V 97 = 246 = VII 87.

Gens per Raetias deputata, Teriolis *Oc* XXXV 31; gens Marcomannorum (*Pann. I*) *Oc* XXXIV 24.

Germaniciani seniores (*leg. com. in Illyr.*) *Or* IX 12 = 34; iuniores (*leg. com. in Ital.*) *Oc* V 87 = 236 = Germaniciani *Oc* VII 33.

Grannonenses, milites Grann. Grannono (*Armor.*) *Oc* XXXVII 23.

Grati (*aux. pal. in Ital.*) *Oc* V 30 = 178 = VII 21.

Gratianenses (*leg. com. in Thrac.*) *Or* VIII 22; auxilium Gratianense, Gratiana (*Moes. I*) *Or* XLI 26; milites primi Grat., Gratiana (*Scyth.*) *Or* XXXIX 27; Grat. seniores (*aux. pal. in Gall.*) *Oc* V 33 = 181 = Gratianenses *Oc* VII 68; iuniores (*aux. pal in Ital.*) *Oc* V 41 = 189 = VII 37.

Herculensia, auxiliaHerc., adHerculem (*Pann. II*) *Oc* XXXII 39; (*Ualer.*) *Oc* XXXIII 46.

Herculiani seniores (*leg. pal. in Ital.*) *Oc* V 3 = 146 = VII 4; iuniores (*leg. pal. praes.*) *Or* V 4 = 44.

Heruli seniores (*aux. pal. in Ital.*) *Oc* V 18 = 162 = VII 13.

Hiberi (*aux. pal. praes.*) *Or* V 19 = 60.

Honoriani, felices Hon. seniores (*aux. pal. in Or.*) *Or* VII 3 = 37; felices Hon. iuniores (*aux. pal. praes.*) *Or* V 21 = 62; Hon. felices Gallicani (*leg. com. in Gall.*) *Oc* V 98 = 247 = VII 89; *cf.* Ascarii, Atecotti, lanciarii, Marcomanni, Mattiarii, Mauri, uictores.

Illyrici, legio prima Illyricorum, Palmyra (*Phoen.*) *Or* XXXII 30.

Insidiatores (*pseudocom. in Gall.*) *Oc* VII 107; auxilia insidiatorum, Cardabiaca (*Ualer.*) *Oc* XXXIII 50.

Inuicti seniores (*aux. pal. in Hisp.*) *Oc* V 34 = 182 = VII 125; iuniores (*aux. pal. in Illyrico*) *Or* IX 7 = 28; iuniores Britanniciani (*aux. pal. in Hisp.*) *Oc* V *57 = 206 = *VII 127.

Iouiani seniores (*leg. pal. in Ital.*) *Oc* V *2 = 145 = VII 3; iuniores (*leg. pal. praes.*) *Or* V 3 = 43.

Iouii seniores (*aux. pal. in Ital.*) *Oc* V 23 = 168 = VII 16; iuniores (*aux. pal. in Illyr.*) *Oc* V 36 = 184 = VII 42; iuniores Gallicani (*aux. pal. in Gall.*) *Oc* V 64 = 212 = VII 76.

Isaura, legio secunda Is. (*Isaur.*)

NOTABILIA UARIA.

CONSPECTUS OFFICIORUM CIUILIUM.

	Praefecti praetorio.	Praefectus urbis.	Proconsul Asiae.	Proconsul Achaiae.	Comes Orientis.	Praefectus Augustalis.	Uicarii in part. Orientis.	Proconsul Africae.	Uicarius urbis.	Uicarii rell. in part. Occidentis.	Comes et praeses Isauriae.	Praeses Arabiae.	Consulares et praesides in part. Orientis.	Consulares in partibus Occidentis.	Correctores et praesides in part. Occidentis.
1	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.
2	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.	Cornicularius.
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ordinarii.	—	—	—
4	13	?	13	13	13	13	13	Numerarii duo.	Numerarii duo.	Numerarii duo.	10	10	10	Tabularii duo.	Tabularii duo.
5	—	14	—	—	—	—	—	Primiscrinius.	—	—	—	—	—	—	—
6	Adiutor.	Adiutor.	Adiutor.	9	9	Adiutor.	9	9	9	19	11	11	9	Adiutor.	9
7	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.
8	—	—	—	Quaestor.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	6	6	6	Adiutor.	Adiutor.	6	Adiutor.	Adiutor.	Adiutor.	19	11	11	Adiutor.	6	Adiutor.
10	13	?	13	13	13	13	13	4	4	4	Numerarii.	Numerarii.	Numerarius.	4	4
11	6	6	6	9	9	6	9	9	9	19	Adiutor.	Adiutor.	9	6	9
12	Ab actis.	Ab actis.	Ab actis.	Ab actis.	Ab actis.	Ab actis.	Ab actis.	Ab actis.	Ab actis.	Ab actis.	Ab actis.	?	Ab actis.	Ab actis.	Ab actis.
13	Numerarii.	?	Numerarii.	Numerarii.	Numerarii.	Numerarii.	Numerarii.	4	4	4	10	10	10	4	4
14	—	Primiscrinius.	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
15	—	—	Scriniarii.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Subadiuuae.	Subadiuuae.	—	—	20	—	—	20	20	20	—	—	—	20	20
17	Cura epistularum.	Cura epistularum.	—	—	—	Cura epistularum.	Cura epistularum.	—	Cura epistularum.	Cura epistularum.	—	—	—	—	—
18	—	—	A libellis.	A libellis.	A libellis.	—	—	—	—	—	A libellis.	A libellis.	A libellis.	—	—
19	6	6	6	9	9	6	9	9	9	Adiutor.	11	11	9	6	9
20	16	16	—	—	Subadiuuae.	—	—	Subadiuuae.	Subadiuuae.	Subadiuuae.	—	—	—	Subadiuua.	Subadiuua.
21	Regerendarius.	Regerendarius.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Fxceptores.	Exceptores.
23	Adiutores.	Adiutores.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	—	Censuales.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	Nomenculatores.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Singularii.	Singularii.	—	—	—	—	—	Singulares.	Singulares.	Singulares.	—	—	—	—	—

	Magister militum Orientis.	Magistri mil. reliqui in partibus Orientis.	Magister peditum in partibus Occidentis.	Magister equitum in partibus Occidentis.	Magister equitum per Gallias.	Dux Thebaidos.	Comites et duces reliqui in partibus Orientis.[1])	Comes Africae.	Comes Tingitaniae.	Comes litoris Saxonici, duces Mauretaniae et Tripolitanae.	Comes Britanniarum.	Dux Britanniarum.	Dux Raetiae.	Dux Pannoniae secundae.	Duces Ualeriae, Pannoniae primae, Sequanici, Armoricae, Belgicae secundae, Mogontiacensis.
1	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.	Princeps.
2	—	—	—	—	—	—	—	Cornicularius.	10	10	—	—	—	—	—
3	11	—	11	11	11	7	11	Adiutor.	11	11	11	11	11	7	11
4	8	8	8	8	Commentariensis.	8	8	Commentariensis.	Commentariensis.	8	Commentariensis.	Commentariensis.	8	8	8
5	Numerarii duo.	Numerarii duo.	Numerarius.	Numerarius.	Numerarii duo.	Numerarii et adiutores eorum.	Numerarii et adiutores eorum.	Numerarii duo.	Numerarii duo.	Numerarii duo.	Numerarii duo.	Numerarii duo.	Numerarii duo.	Numerarius.	Numerarius.
6	—	9	—	Primiscrinius.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	11	—	11	11	11	Adiutor.	11	3	11	11	11	11	11	Adiutor.	11
8	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.	4	Commentariensis.	Commentariensis.	4	4	Commentariensis.	4	4	Commentariensis.	Commentariensis.	Commentariensis.
9	—	Primiscrinii duo.	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	—	—	—	—	—	—	—	2	Cornicularius.	Cornicularius.	—	—	—	—	—
11	Adiutor.	—	Adiutor.	Adiutor.	Adiutor.	7	Adiutor.	3	Adiutor.	Adiutor.	Adiutor.	Adiutor.	Adiutor.	7	Adiutor.
12	—	—	—	—	—	A libellis.	A libellis.	—	—	—	—	—	—	—	—
13	—	—	—	—	—	—	—	Subadiuua.	Subadiuua.	Subadiuua.	Subadiuua.	Subadiuua.	Subadiuua.	Subadiuua.	Subadiuua.
14	—	—	Regerendarius.	Regerendarius.	Regerendarius.	—	—	Regerendarius.	Regerendarius.	Regerendarius.	?	Regerendarius.	Regerendarius.	Regerendarius.	Regerendarius.
15	Scriniarii.	Scriniarii.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Mensores.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.	Exceptores.
18	—	—	—	—	—	—	—	Singulares.	Singulares.	Singulares.	Singulares.	Singulares.	Singulares.	Singulares.	Singulares.

1) Officium comitis et praesidis Isauriae in conspectu officiorum ciuilium proposuimus.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

p. 7 72 adn. scribe prefectura prefect *P* pro praefectus prefectus (*P*).

p. 23 1 adn. dea uexillata in contextum recipiendum erat.

p. 32 8 commemoratur schola scutariorum clibanariorum in C. Th. § XIV 17, 9.

p. 47 6 scr. ducenarium pro ducenarum.

p. 63 11 adn. scr. *P* pro (*P*).

p. 64 41 scr. Hibeos [Oaseos maioris] pro Hibeos — Oaseos maioris.

p. 70 30 adn. scr. ā̄muda *CPV* amuda *M* pro āmuda *CV* amuda (*P*) *M*.

p. 76 adn. 5 scribe Ἀφφαδάνα pro Ἀφραδάνα.

p. 83 9 adn. dele trapezus (*P*).

p. 87 23 scrib. uidetur Constanti*a*ni pro Constantini.

p. 90 20 scrib. uidetur Milites *tertii* Constanti*a*ni pro Milites Constantini; u. die Zeit des Vegetius, Hermae t. XI p. 79.

p. 92 8 adn. dele laederatae *P*.

p. 131 62 scr. feroces pro felices.

p. 142 204 fortasse scr. Sc*i*ri pro Syri.

p. 157 3. 4 adn. dele (*P*?).

p. 165 3 adn. dele byzacium (*P*).

p. 169 17 scr. Lugdonensis secunda pro Lugdonensis prima.
18 scr. Lugdonensis tertia pro Lugdonensis secunda.

p. 221 14 adn. scr. habet *CVM* pro habet *C*(*P*)*VM*.

k. 262 I 1 adn. adde: item nomina prouintiarum uel ciuitatum in prouintiis gallicanis quae ciuitates sint. incipiunt nomina ciuitatum prouintiarum galliae *a*² huic continentur prouin̄ gallicanis quae ciuitatesunt gallicani metropolis *b*² in prouinciis gallicanis quae ciuitates sunt metropolitane *c*¹ incipit numerus ciuitatum prouintiarum gallicanarum et aliarum prouintiarum et quae sint ciuitates metropolitanae et quae eis sint subiectae *c*² in nomine domini nostri iesu christi numerum ciuitatum prouincia galliarum *e*².

I 2 adn. adde: prouintia lugdunensis habet ciuitates IIII *a*² prouint̄ lugdonensis prima *numero ciuitatum omisso*

b^2 prouintia lugdonensium num̄ VI c^1 prouintia lugdunensium prima numero VI c^2 lugdunensis prima habet ciuitates numero IIII e^2

p. 263 I 4 adn. scr. hoc est agustodunum (pro augustodunum) *add.* b^2.

II 1 adn. adde lugdonens̄s̄ b^2 (*om.* secunda) lugd̄ c^1 lugdon̄ c^2 lugdonen̄s̄ e^2.

II 2 adn. scr. e^1 pro e; adde rotomaginsis e^2.

II 4 adn. scr. Aa^1bcde^2 pro Aa^1bcd; dele abrintakarum e^2.

p. 264 III 1 adn. adde lugdonens̄s̄ b^2 lugd̄ c^1 lugdon̄ c^2 lugdonen̄s̄ e^2.

III 7 adn. scr. A^1c^2 pro A^1; ac^1e^2 pro ace^2.

III 8 adn. scr. ciantium pro uantium.

IV 1 scribe quarta pro Senonia.

IV 1 adn. adde *om.* c^1 lugdonen̄s̄ b^2 lugdonensium c^2 lugd̄ e^2; scribe IIII Bbc^2e quarta Ca^2 pro IIII Bb^1e^1 quarta C.

p. 265 IV 4 adn. scr. e^2 pro (e^2).

IV 5 adn. scr. a^2 *secunda manu* pro a^2; c^2 *manu multo recentiore* pro c^2.

IV 9 scr. c pro c^1; dele c^2.

V 1 adn. scr. b pro b^1; adde belgeca e^2.

V 3 dele *Mettis*.

V 3 adn. dele c; scr. $BCcde^1$ pro $BCde^1$.

V 4 adn. scribe a^1 pro a; adde leuicorum a^2.

VI 1 adn. scr. a^1bd pro a^1b^1d; adde belgeca c^2.

VI 2 adn. dele (c); adde remmorum c.

p. 266 VI 6 sdn. scr. atrauitum e^2 pro artrauitum e^2.

VI 7 adn. dele c^1; scr. c pro c^2.

VI 11 adn. scr. c^2 pro c; adde ambianensius c^1.

VI 13 adn. scr. bonomensium c^1 pro bononinsium c^1.

VII 1 adn. scr. germanica c^1 pro germanica prima c^1.

VII 2 adn. scr. id est magon̄t *add.* a^2 pro id est magontis *add.* a^2.

p. 267 VII 5 adn. scr. a pro a^1 dele warmatia *add.* a^2.

VIII 2 adn. scr. C^1c^1 agrippiniensium c^2 pro C^1c^2 agripinnensium c^1.

VIII 3 adn. scr. c^1 pro c; adde tungorium c^2.

IX 1 adn. scr. X a pro X a^1.

IX 5 adn. scr. a pro a^2, dele basilia *add.* a^1.

p. 268 IX 6 adn. scr. castrum] $BCabc^1de^2$ ciuitas Ac^2e^1. pro castrum $BCabcde^2$ ciuitas Ae^1.

IX 8 adn. scr. c pro c^2; dele argenturiense c^1.

X 1 adn. adde alpium graiarum et penninarum a^2 alpium

gracarum et peninarum c^1 alpium gratiarum et poeninarum c^2 alpium gratarum et pennanensium e^2.

X 3 adn. scr. id est ortodorus a^2 pro octoduro (a^2); dele (b^2); adde hoc est octodorum b^2.

XI 1 adn. scr. *om.* $BCabce$ pro *om.* $BCa^1b^1e^1$; adde expliciunt nomina ciuitatum regionis galliae *inser.* a^2.

XI 2 adn. scr. *ce* pro e^1; adde uionensis a^2 uienenš I b^2.

p. 269 XI 3 adn. scr. $BCab^2c^2de^1$ pro $BCab^2c^2de$; $b^1c^1e^2$ pro b^1c^1.

XI 5 adn. scr. BC^2a pro $BC^2ab^2c^2e^2$; bde^2 pro b^1d; adde gratiopolitanorum (an superscr.) c^2.

XI 6 adn. scr. a^1 pro a; adde nunc iuuarium a^2.

XI 7 adn. dele c^1; adde *om.* c^1; scr. C^1 detensium *ade* pro C^1a^2 detensium a^1de.

XI 14 adn. scr. c^1 pro c; adde auentinorum c^2.

p. 270 XII 1 adn. adde inequitaniae b^2 aquitaneca e^2.

XII 3 adn. scr. $ABbc^2e^2$ pro $ABa^2b(c^2e^2)$; scr. a pro a^1.

XII 6 adn. scr. b^1 pro b; adde cardurchorum b^2.

XII 8 adn. scr. c^1 pro c; adde gaualum c^2.

XIII 1 adn. adde aequitanie b^2 aquitaneca e^2.

XIII 4 adn. scr. a^2e^2 pro a^2; dele ecolismensium (e^2).

p. 271 XIII 5 adn. scr. b^2 pro (b^2).

XIV 1 adn. scr. b pro b^1; dele acquitaniae III *add.* b^2; adde nou̅ pupolar̅ e^2.

XIV 4 adn. scr. *de*; pro de^1; dele latoratium e^2.

XIV 6 adn. dele b^2; scr. Cb pro Cb^1.

XIV 9 adn. scr. *add.* a^2 *manu secunda* pro *add.* a^2.

p. 272 XV 1 adn. scr. c^2d pro d; adde narbonensium a^2 narbonenš I c^1 narbonš prm̅ e^2.

XV 2 adn. scr. c^2 pro c; adde narbonš c^1.

XV 9 adn. scr. $A^{1\cdot2}abcde^2$ pro $A^{1\cdot2}ab(c)d(e^2)$.

p. 273 XVI 1 adn. adde narb II c^1 narbonensium II c^2 narbonsm̃ II e^2.

XVII 1 adn. scr. (uienš IIII et in b^2) pro (et in b^2).

Typis Breitkopfii & Haertelii Lipsiensium.